

AN ABRIDGMENT OF AMARAKOSHA

BEING A SANSKRIT-ENGLISH

AND

ENGLISH-SANSKRIT

Pocket Dictionary

BY

MAHADEV SHIVRAM GOLE, M. A.

Printed and published by S. N. Joshi at Chitrashala Press, 1026 Sadashiva Peth Poona City.

FIFTH EDITION (Revised).

1934

PRICE ANNAS TWEENEY 3/10

PREFACE TO THE FIRST EDITION

->>

The Sanskrit language possesses one special advantage over all the modern languages, viz., that the language easily lends itself to being moulded into verse and thus makes it easy for learners to get anything by heart and retain it in their memory. This is the reason why most of the ancient Sanskrit works, which were intended for study, are written in the form of verses. In beginning the study of Sanskrit, the old custom was to learn by heart the Amarakosha, which contains nearly all those words which it is necessary for an ordinary student of Sanskrit literature to know. This custom now prevails only among the Sastris, and that too. not as widely as before; while most of the students of English schools and colleges follow the modern method introduced by prof. Bhandarkar in his First and Second Book of Sanskrit. There is no doubt that the modern method possesses several advantages over the old one; it has however, one defect, viz., that the student does-not know any words beyond the vocabularies of the prescribed

Sanskrit texts. Whenever, therefore, he attempts to read independently any of the works of the Sanskrit poets, he is forced every now and then to refer to the Sanskrit-English dictionaries of Prof. Benfey and others, even for the interpretation of the simplest S'lokas, It occurred to me that this defect could, to a certain extent, be removed by introducing in a modified form the old system of learning by heart the Amarakosha. The original Amarakosha contains about 1600 S'lokas; it is impossible for any student of our High Schools to spare. from his numerous studies, sufficient time to commit to memory the whole of this mass, and even if he could, his labours, would be, to a large extent, vainly spent. For the Amarakosha contains many words which are rarely met with in classical Sanskrit literature.

In preparing this Abridgment of Amarakosha, it has been my sole endeavour to select only such words as occur in the works of the generally read Sanskrit poets and dramatists and to put them in as few S'lokas as possible. I have succeeded in thus reducing the number of S'lokas to 530. The S'lokas are taken, where possible, from the original Amarakosha, but in many places, I have been

compelled to form new S'lokas. The method followed in forming them is the same as that of the original.

I have also introduced all those modern improvements, by which reference to the words can be made easy, and the whole work made more intelligible and useful. Thus the Index to English words which has been appended to this book, will serve the purpose of an English-Sanskrit dictionary for all the wants of an ordinary student. There is also an Index to Sanskrit words.

M. S. G.

POONA.

ABBREVIATIONS.

m=Masculine.
f.=Feminine.
n.=Neuter.
adj.=Adjective
adv.=Adverb
Inde:l.=Indeclinable
pl.=Plural only.
du.=Dual only.
प० त०=पष्टीतत्पुरुष.
नम् त०=नम्त्रतपुरुष.
उ० त०=उपपदततपुरुष.
द०=कुनीहि.
क०=कमंधारय.
इ०=&c.
Syn.=Synonyms.

P.=Parasmaipada.
(The numbers preceding A. & P. show Conjugation).

A .= Atmanepada.

Pass =Passive.

Pp.=Past participle.

Cau. or Caus.=Causal.

Desid.=Desiderative.

अथामरसारः।

परिभाषा।

OR

THE RULES OF INTERPRETING
THE SLOKAS.

प्रायशो रूपमेदेन साहचर्याच्च कुत्रचित् ॥ स्त्रीपुंनपुंसकं ज्ञेयं तद्विशेषविषेः क्षचित् ॥ १॥

Generally the *gender* of a word *i. e.* whether it is *masc.*, *fem.*, or *neuter*, should be inferred from its form in the sloka:—

 $E.\ g.$ –शान्तिस्तितिक्षा। भीभीतिर्देखासश्च साध्वसम् ।

Here the words शान्ति, तितिक्षा, भी and भीति are obviously, from their very form, fem.: द्र and त्रास are obviously masc.; and साध्वस in the same way is neuter.

In some cases the gender of a word should be inferred from the gender of the accompanying words:—

E. g.-जनुर्जननजन्मानि जनिहत्पत्तिहद्भवः । Here जनुस्, जनन and जनमन् are grouped together and the plural form at the end of the compound indicates the neuter, gender; all these words are therefore neuter; जाने accompanies उत्पत्ति which is fem. from its form; जाने is therefore fem., उद्भव is by its very form mase.

In some rare cases the *gender* is distinctly specified. The following words are chiefly used in order to specify the genders:—

पुंसि ना पुमान् श्री श्रियाम् क्रीबे = Neut.

(মুন্নি in the same way shows that the word is to be declined only in the plural.)

Examples—

चन्नं स्थाङ्गं नेिमः स्त्री प्रधिः पुंस्यथ धूः स्त्रियाम् । Here नेिम is fem., प्रधि maso, धू fem.

निधिनां शेवधिः।

That is निधि and शेवधि is masc.

शपनं शपथः पुमान्।

That is रापथ is masc.

सुरलोको चोदिनौ हे स्त्रियां क्लीने त्रिनिष्टपम् ।

That is द्यो and दिव are both fem., and त्रिविष्टप is neut.

आपः स्त्री भूमि वार्वारि ।

अप fem. declined in the plural only.

N. B.-For the convenience of metre, other words of the same meaning as above are sometimes used in their stead to indicate the respective genders:—

E. g.-सूत्राणि निरं तन्तवः। here निरं=पुंसि and show that तन्तु is masc.

त्रिलिङ्यां त्रिष्विति पदं मिशुने तु इयोरिति । निषिद्धलिङ्गं रोषार्थं त्वन्ताथादि न पूर्वमाक् ॥ ३ ॥

The word ag accompanying a word, shows that it can be declined in all the three genders; (such words, in most cases, are adjectives.

 $E.\,g.$ कोष्णं कवोष्णं मन्दोष्णं कदुष्णं त्रिषु तद्वति ।

That is. को व्या. &c. are declined in all the three genders according to the noun they qualify, all of them being adjectives.

त्रिषु स्फुलिङ्गोऽामेकणः।

Here सुलिङ्ग is declined in all the three genders; thus Nom. sing. स्फुलिङ्गः, सुलिङ्गा, or स्फुलिङ्गम्.

The word ह्यो: (or others meaning the same thing, as उभयो:, खींपुंसयो: dc.) when it accompanies a word, shows that the word can be declined in the masc., as well as in the fem.

E. g.—बहेर्द्रयोज्वीलकीली।

That is ज्वाल and कील are both masc. and fem.; thus Nom. sing. ज्वाल:, कील:, or ज्वाला, कीला.

भानुः करो मरीचिः स्त्रीपुंसयोदीं। वितिः स्त्रियाम् ।

here मरोचि is both mase. and fem.

N. B.—In this and the above cases, the words must be made, before declining them, to assume the proper form of the gender.

When in the case of a word a particular gender is excepted, that word can be declined only in the remaining genders:—

 $E.\ g.$ —कुलिशं वज्रमस्री स्यात् ।

That is, बज्र is masc. and neuter, but not fem. Other forms of excepting a gender are-न पुंसि, न ना, न क्षीबे &c.

पेशी कोशो दिहीनेऽण्डम् ।

द्विहोने=न खीपुंसयो:, therefore अण्ड is only neuter. Sometimes such forms as पुंसि वा, स्त्रियां चा. &c. accompany a word; in such cases, these forms indicate that the word which they accompany can be declined optionally in the gender shown by them (as well as in the gender which is obvious from its form in the sloka)

 $E.\ g.$ —वृन्दारका दैवतानि पुंसि वा देवताः श्लियाम् । घन्नो दिनाहनी वा तु क्लीबे दिवसवासरी ।

Thus देवत from its form is obviously neuter; it is also optionally mass. दिवन and वासर are from their forms mass, but they are optionally neuter also.

When \overline{g} follows a word, that word is to be taken (1) as synonymous with, or (2) as connected with the succeeding word or group of words, and not with the words that precede it.

 $E.\ g$,—िनिधिर्ना शेवधी रहस्तरसी तु स्यः स्यदः।

(1) Here रहस्तरसी, a compound word, is followed by तु; this word, therefore, is synonymous with स्य and स्यद and not with निधि and शेवधि, रहस्तरसी a Dvandva comp. means रहस् and तरस् both neut, the meaning, therefore, is that the four words रहस्, तरस, रय and स्यद are synonymous the last two being mase.

वियद्विष्णुपदं वा तु पुंस्याकाशविहायसी ।

(2) Here নু indicates that বা is to be taken as connected with the succeeding word বুলি, which goes with আকামাৰিহাযনা. The meaning of the line, therefore, is that আকামা and বিহাযন্ are optionally mass. (See the preceding Rule.)

अथ (or अथो) is sometimes used to separate two words or groups of words, which differ from each other in their meaning; in other words, with अथ begins a new group of words with different meaning:—

 $E,\,g,$ --नित्यानवस्ताजसमप्यथातिशयो भरः।

Here अथ stands betwen two groups of words, viz. नित्य, अनवरत and अनम्न on one side, and अतिभय and भर on the other; these groups of words, therefore, have different meanings; in other words with अध begins a new group of words having a different meaning.

इति परिभाषा ।

स्वरब्ययं स्वर्गनाकत्रिदिवत्रिदशालयाः । सुरलोको बोदिवौ हे लियां क्षीवे त्रिविष्टपम् ॥ ३ ॥

Heaven, Paradise.-स्वर् indect.: स्वर्ग, नाक, त्रिद्वि, त्रिद्शालय, सुरलोक m.: द्यो, दिव् f.: त्रिविष्टप n (त्रिद्श+ आलय=प० त०: सुर+लोक=प० त०).

अमरा निर्जरा देवालिदशा विवुधाः सुराः । सुपर्वाणः सुमनसिल्लिदिवेशा दिवौकसः ॥ ४ ॥ आदितेया दिविषदो गीर्वाणा दानवारयः। वृन्दारका दैवतानि पुंसि वा देवताः लियाम् ॥ ५ ॥

Gods, Heavenly beings, Immortals.—अमर, निर्जर, देवे, त्रिदश, विद्वध, सुर, सुपर्वन्, सुमनस, त्रिद्विश, दिवौकस, आदितेय, दिविषद्, गीर्वाण, दानवारि, हन्दारक m.; दैवत m. & n.; देवता f. (नं त्रियत इत्यमरः उठ त०=अमर्थः from मृ 6 A, to die; त्रिदिव + इंश = पठ त०; दिव + ओकस = व०; अदिते-

रपत्यं पुमान्=आदितेयः=अदितिसुतः ; (आदिति f. the mother of gods.) दिनि सीदिति दिनिषद्=उ० त० from सद् (सीद्) 1 P. to move; दानव + अरि=ष० त०.)

विद्याधराप्सरोयक्षरक्षोगन्धर्वकित्रराः ।

पिशाचो गुह्यकः सिद्धो भूतोऽमी देवयोनयः ॥ ६ ॥ Different kinds of demi-gods.-विद्यापर m.; अप्सरस्f.; यक्ष m.; रक्षस् n.; गन्थवं, किन्नर, पिशाच, गुह्यक, सिद्ध, भूत m.

आदित्या द्वादश प्रोक्ता विश्वेदेवास्त्रयोदश ।

वसवश्राष्ट्र संख्याता रुद्रा एकादश स्पृताः ॥ ६ ॥ अ आदित्य m. A kind of demigods 12 in number.

विश्वेदेवा: (विश्व m.) A kind of demigods 13 in number.

वसनः (वस m.) A kind of demigods 8 in number. स्ट्राः (रह m.) A kind of demigods 11 in number.

अमुरा दैत्यदैतेयदनुजेन्द्रारिदानवाः ।

शुकारीष्या दितिसूताः पूर्वदेवाः सुरद्विषः ॥ ७ ॥

Demons.—असुर, देंत्य, दैतेय, दनुन, इन्द्रारि, दानव, शुक्रशिष्य, दितिसुत, पूर्वदेव, सुरद्विष् m.

(न सुर =असुरः नम् त०; दितेरपसं पुमान् दैत्यः, दैतेयः, दिति-सुतः; (दिति, दनु f. the mothers of the demons); इन्द्रारि, सुक्रशिष्य=ष० त०; (सुरान् देष्टि इति सुरद्विद् द० त०).

ब्रह्मात्मभूः सुरज्येष्ठः परमेष्ठी पितामहः ।

हिरण्यगभों लोकेशः स्वयंभूश्वतुराननः ॥ ८ ॥ धाताब्जयोनिर्दुहिणो विरिचिः कमलासनः । स्रष्टा प्रजापतिर्वेधा विधाता विश्वसङ्विधः ॥ ९ ॥

The god Brahma, the creator — बहान् आतमभू, सुरज्येष्ठ, परमेष्ठिन्, पितामह, हिरण्यगर्भ, लोकेश, स्वयंभू, चतुरानन, भारत, अव्जयोनि, दु हिण, निरिच्चि, कमलासन, स्रष्टु, प्रजापित, नेथस, निथात, विश्वस्तु, निर्धि m.

(आत्मना मनति=आत्ममू: स्वयं भनति=स्वयंमू: (the Self-existent) उ० त०; चत्नारि आननानि यस्य सः व०; अब्ज + योति=व०; कमल + आसन=व० syn, चतुर्भुख, कमलो-

द्भव, सरसिजासन, इ०; विश्वं सजिति ७० त०.)

पीताम्बरोऽच्युतः शार्ङ्गा गोविन्दो गरुडध्वजः।
डपेन्द्र इन्द्रावरजश्रकपाणिश्चतुर्भुजः॥ ९॥ अ
पद्मनामो मधुरिपुर्वासुदेविद्यविक्तमः।
देवकीनन्दनः शोरिः श्रीपितः पुरुषोत्तमः॥ ९॥ आ
वनमाठी बिरुधंसी कंसारातिरधोक्षजः।
विश्वंभरः केटमजिद् विधुः श्रीवत्सठाञ्छनः॥ ९॥ इ
जलशायी विश्वरूपो मुकुन्दो मुरमर्दनः।

Krishna or Vishnu.—पीता वर, अच्युत, हार्ङ्गिन्, गोविन्द, गरुडध्वज, उपेन्द्र, इन्द्रावरज, चक्रपाणि, चतुर्मुज,पक्रनाभ, मधुरिपु, वासुरेव, त्रिविक्रम, देवकीनन्दन, शौरि, श्रीपति, पुरुषोत्तम, वनमालिन्, बिल्ध्वंसिन्, कंसाराति, अधोक्षज, विश्वंमर, कैटमजित्, विश्व, श्रीवरसलाञ्छन, जल्ञायिन्, विश्वरूप, मुकुन्द, मुरमर्दन m.

[पीत+अम्बर=ब॰, syn. पीतवसन, पीतवाससः; इ०;

गरुडं - भवज = व०; चर्क पाणी यस्य सः = व०; पद्म नामी यस्य सः = व०; मधु - रिपु = घ० त०, हुणा. मधुद्धिष्. देवकी - नन्दन = घ० त०, हुणा. देवकी सुतः, इ०; श्रियः पितः = घ० त०, हुणा. हुक्मिपति, इ०; विं वंस्पाति विल्ध्वंसी उ० त०; कस - भराति = घ० त०, हुणा. कंसारिः इ०; कैटमं जयित = उ० त०; जले शेते = उ० त०, also शेषशायिन, सुरं मर्द्यति = उ० त०; हुणा. सुरारि, इ०.]

वसुदेवोस्य जनकः स एवानकदुन्दुभिः ॥ ९ ॥ है Father of Krishna.—बसुदेव, आनकदुन्दुभि m.

रेवतीरमणो रामो बलदेवो हलायुधः।

नीलाम्बरः सीरपाणिर्बलश्च मुसली हली ॥ ९ ॥ उ

Krishma's elder brothers —रेवतीरमण, राम, बल्देव, हलायुथ, नीलाम्बर, सीरपाणि, बल, मुसालेन्, हलिन् m (रेवतीं + रमण=४० त०, syn. रेवतीपति; हल + आयुय=४०=इलिन् सीरपाणि like चक्रपाणि). (रमण m.-पी f. a lover, a beloved).

मदनो मन्मथो मारः प्रद्युम्नो मीनकेतनः । कंदर्पो दर्गकोऽनङ्गः कामः पश्चशरः स्मरः ॥ १० ॥ शंबरारिर्मनसिजः कुषुमेषुरनन्यजः । पुष्पथन्वा रतिपतिर्मकरथ्वज आरममूः ॥ ११ ॥

Love; the god of love.—मदन, मन्मथ, मार, प्रशुन्न, मीनकेतन, कंदर्प, दर्पक, अनङ्ग, काम, पञ्चक्तर, स्मर, शंवरारि, मनस्जि, कुछुमेषु, अनन्यज, पुष्पधन्वन्, रितपित, मक्रश्वज. आत्मभू m.

[मीन+केतन=ब॰, also मकरध्वज, syn. झपकेतन; पन्न+

शर=ब॰, syn. पञ्चबाण; मनास जायते=उ० त० अलुक्, syn. मनोभव चित्तजन्मन्; कुसुम+इषु=ब॰, syn. पुष्पबाण, कुसुमायुघ; पुष्प+धनुस्=ब॰, syn. कुसुमचाप; आत्मना भवति आत्मम्:,syn. अनन्यजन्मन्].

लक्ष्मीः पद्मालया पद्मा कमला श्रीहरिप्रिया ।

इन्दिरा लोकमाता मा क्षीरोदतनया रमा ॥ १२ ॥

Lakshmi, the goddess of wealth.-लक्ष्मी, पद्मालया, प्रा, कमला, श्री, हरिप्रिया, इन्दिरा, लोकमात, मा, क्षीरोदतनया, रमा f. [पद्म + आलय=ब०, also पद्मजा; क्षीरोद + तनया=घ०त०].

शंखो लक्ष्मीपतेः पाञ्चजन्यश्चकं सुद्र्शनः।

कौमोदकी गदा खड्गो नन्दकः कौस्तुभो मणिः ॥

चापः शार्ङ्गं मुरारेस्तु श्रीवत्सो ठाञ्छनं स्मृतम् ॥१२॥ अ

The conch-shell of V. पाञ्चजन्य m.

The discus of V. सुद्रीन m.

The mace of V. कोमोदकी f.

The sword of V. सन्दन m.

The jewel worn by V. कौस्तुभ m.

The bow of V. शार्ङ्ग n.

The mark on the breast of V. श्रीवत्स m.

शंभुरीशः पशुपतिः शिवः ग्रूली महेश्वरः ।

ईश्वरः शर्व ईशानः शंकरश्वन्द्रशेखरः ॥ १३ ॥ भूतेशः खण्डपरग्रागिरीशो गिरिशो मृडः ।

मृत्यंजयः कृतिवासाः पिनाकी प्रमथाधिपः ॥ १४ ॥

वृषध्वजोऽष्टमूर्तिश्च धूर्जिटिश्च त्रिलोचनः ।

हरः स्मरहरो भर्गस्त्र्यम्बकान्निपुरान्तकः ॥ १५ ॥ गङ्गाधस्त्र श्रीकण्ठः स्थाणू रुद्र उमापतिः ।

The god Siva. - रामु, ईरा, पशुपति, शिव, सूलिन्, महेश्वर, ईश्वर, रार्व, ईशान, शंकर, चन्द्रशेखर, भूतेश, खण्डपरशु, गिरीश, गिरिश, मृड, मृत्युंजय, कृत्तिवासस्, पिनाकिन्, प्रमथाधिप, वृष्ध्व, अष्टमूर्ति, धूर्जीट, त्रिलाचन, हर, स्मरहर, भर्ग, ज्यम्बक, त्रिपुरान्तक, गङ्गापर, श्रीकण्ठ, स्थाणु, रुद्र, उमापति गा.

चिन्द्र+शेखर=व० like चक्रपाणि; syn. भालचन्द्र, चन्द्रचुढ; कृति +वासम्=व०; पिनाकोऽस्यास्तीति पिनाकिन्. so also शूलिन्, syn. पिनाकपाणि, शूलपाणि (पिनाक the bow of Siva). अष्टी मृत्यो यस्य सः अष्ट० one having eight manifestations or forms; त्रि+लोचन=व०; त्रि+अम्बक=व०. (अम्बक n. the eye), स्मर्र हरति=उ० त०, syn. समरारि, मदनान्तक. so also गङ्गाधर].

उमा कात्यायनी गौरी काली हैमवतीश्वरी । अपर्णी पार्वती दुर्गा गिरिजा चण्डिकाम्बिका ॥ १६॥

Parvati, the wife of Siva.—उमा, कात्यायनी, गौरी, काली, हैमवती, ईश्वरी, अपर्गा, पार्वती, दुर्गा, गिरिजा, चण्डिका, अम्बिका f.

[हिमवतः अपत्यं स्त्री है of rom हिमवन् m. the Himalaya mountain],

अधेकदन्तहेरम्बलम्बोदरगजाननाः । विनायको विन्नराजेद्वेमातुरगणाधिषाः ॥ १७ ॥ Ganapati.-पकदन्त, हेरम्ब, लम्बोदर, गजानन, विनायक विव्रराज, दैमातुर, गणाधिप m. [गण+अधिप=ष० त०, syn. गणपति; गज+आनन=ब०, syn. गजमुख].

षाण्मातुरः कार्तिकेयः शरजन्मा षडाननः । पार्वतीनन्दनः स्कन्दः सेनानीरप्रिभूर्गृहः ॥ १८॥

Karttikeya, the eldet son of Siva -नाण्मातुर, कार्तिकेय, शरजन्मन्, पडानन, पार्वतीनन्दन, स्कन्द, सेनानी, आश्चिम्, शह m.

इन्द्रो महत्वान्मघवा बिडौजाः पाकशासनः । शकः पुरंदरो वज्जी वासवी वृत्रहा वृषा ॥ आखण्डलः सहस्राक्षस्तुराषाण्मेघवाहनः ॥ १९ ॥ पुरुहृतः सुरपतिर्वलारातिः शचीपतिः ।

Indra.-इन्द्र, मरुत्वत्, अमधवन्, विडोजस्, पाकशासन, शक्त, पुरंदर, विज्ञन्, वासन, अ वृत्रहन्, वृषन्, आखण्डल, सहस्राक्ष, अतुरासाह, मेघवाहन, पुरुहृत, बलाराति, सुरपति, शचीपति m.

पुलोमजा शचीन्द्राणी नगरी त्वमरावती ॥ १९ ॥ अ हय उचैः श्रवाः सूतो मातलिर्नेन्दनं वनम् ।

ऐरावतीश्रमातङ्गो जयन्तः पाकशासनिः ॥ १९ ॥ आ
Indra's wife or queen.-पुलोमजा, शची, इन्द्राणी f.
Indra's capital.-अमरावती f.
Indra's horse.-उचै:श्रवस् m.
Indra's charioteer.-मातिले m.
Indra's garden, or Paradise.-नन्दन n.
Indra's elephant.-ऐरावत, अश्रमातङ्ग m.
Ind a's son.-जयन्त, पाकशासनि m.

व्योमयानं विमानोऽस्त्री स्वर्वेद्यावश्विनीसुती ।
Balloon, air-chariot.—व्योमयान n., विमान m. n.
Heavenly physicians.—स्वर्वेद्य, अश्विनीसुत m. du.
उर्वशी मेनका रम्भत्याचा अप्सरसो दिवि ॥ १९॥ इ
Heavenly damsels.—उर्वशी, मेनका, रम्भा f. इत्याचा
दिव्यप्सरसः.

कुलिशं वज्रमस्री स्यात् पविः पुंस्यशनिर्द्वयोः । Indra's thounderbolt –कुल्झि n., वज्र m. n., पवि n., अशनि m. f.

मन्दाकिनी वियद्गः पीयूषममृतं मुधा ॥ २० ॥ Galaxy, the Ganges of heaven.—मन्दाकिनी, वियद्गः f.

(वियत्+गङ्गा=४० त०, syn. स्वर्णदी, आकाशगङ्गा.) Nectar.-पीयूष n., अमृत n., सुधा f.

अभिर्वेश्वानरों विह्नः कृशानुः पानकोऽनलः । रोहिताश्वो वायुसखो हुतभुग्दहनः शिखी ॥ २१ ॥ तनुनपाजातवेदा ज्वलनो हन्यवाहनः ।

Fire.—आग्ने, वैश्वानर, विह्न, क्षशानु, पावक, अनल, रोहिताश्व, वायुसख, हुतसुज्, दहन, शिखिन, तन्नपात, जातवेदस, ज्वलन, हब्यवाहन m. (वायु +सिंख=प० त० or व०; हुतं मुङ्के शि हु०=उ० त०; शिखाः (ज्वालः) अस्य सन्तीति शि०. syn. मरुत्सहाय, हुताशन, शिखावत, अचिष्मत्, इ०; हव्य +वाहन =प० त०.)

वहेर्द्रयोज्वीलकीलाविहेतिः शिखा स्त्रियाम् ॥

Flame.—sare m. & f. (-ত:, লা), कील m. & f. (-ত:, লা), শবিষ্ f. & n., ইনি f., হিন্দো f.

त्रिषु स्फुलिकोऽप्रिकणः संतापः संज्वरः समौ ॥२२॥

Spark.-स्फुलिङ्ग m. j. n., अग्निकण m.

Heat, burning heat.—संताप. संज्वर m.

उल्का स्यानिर्गतज्वाला भूतिर्भावितभस्मनी।

क्षारो रक्षा च दावस्तु दवो वनहुताशनः ॥

A fire-brand - उल्का f .= निर्गतज्वाला.

Ashes.—भूति f., भसित n., भस्मन् n., क्षार m., रक्षा f. Forest-conflagration.—दाव, दव, वनहुताशन n

(वन + इताशन=ष० त०).

राक्षसः कौणपः ऋव्यात्कर्तुरो यातुरक्षसी ॥ २३ ॥ Demon, giant.-राक्षस, कौणप, ऋव्याद्, कर्तुर m., यातु, रक्षस् n.

कालो ८न्तकः कृतान्तश्च धर्मराजः परेतराट् ।

यमः पितृपतिश्वौबी वाडवो वडवानलः ॥ २३ ॥ अ
The god of death. काल, अन्तक, कृतान्त, धर्मराज,
परेतराज, यम, पितृपति m.

Submarine fire — ओवं, वाडव, वडवानल m. (परेत + राज् = व० त०. वडवा + अनल, वडवा, in mythology, a being consisting of flame but with the head of a mare, who sprang from डवं and was received by the ocean, and therefore also called ओवं.)

प्रचेता वरुणः पाशी याद्सांपतिरप्पतिः ।

The god Varuma -प्रचेतस्, वरुण, पाशिन्, वादसांपाते, अप्पति m.

अनिलः श्वसनो वायुर्मातरिश्वा सदागतिः ॥ २४ ॥ समीरमास्तमस्दन्धवाहसमीरणाः ।

नभस्वद्वातपवनपवमानप्रभज्जनाः ॥ २५॥

Wind, air.—अनिल, श्रसन, वायु, मातारिश्वन्, सदागति, समीर, मारुत, मरुत्, गन्थवाह, समीरण, नमस्वत्, वात, पवन, पवमान, प्रभञ्जन m. (गन्थं वहति=उ०त०.)

प्रकम्पनो महावातो झञ्झावातः सवृष्टिकः ।

Violent wind.-प्रकम्पन, महावात m.

Storm, tempest.-झंझावात m.=सबृष्टिको महावात:।

कुबेरः किन्नरेशः स्यायक्षराड् गुह्यकेश्वरः ॥ २६ ॥

मनुष्यधर्मा धनदो राजराजो धनाधिपः।

The god of wealth.—कुनेर, किन्नरेश, यक्षराज्, गुद्धकेश्वर, मनुष्यवर्मन्, धनद, राजराज, धनाधिप m. (किन्नर+दश=प०त०; तथा यक्षराज्, ह०.)

स्यात्किन्नरः किंपुरुषस्तुरंगवदनो मयुः ॥ २०॥

Kinnara -- किन्नर, किंपुरुष, तुरंगवदन, मयु m. (तुरंगस्येव वदनं यस्य=ब०; syn. अश्वमुख).

निधिर्मा शेवधी रंहस्तरती तु रयः स्यदः । जनोऽध शीघ्रं त्वरितं लघु क्षिप्रमरं द्रुतम् ॥ २८ ॥ सत्वरं चपलं तूर्णमविलम्बितमाञ्च च ।

Treasure –िनिये होविय, m. Speed, swiftness –रहस्, तरस् n.; रय, स्यद् जव m. Quick, speedy, rapid,

swift, &c. or the corresponding adverbs, i. e., quickly, &c.=शांघ, स्वरित, लब्न. क्षिप्त, अर. हुत, सत्वर, चपल, तूर्ण, अविलक्षित, आशु adj. or adv. (n. sing.) [लम्ब् 1 A, to hang downwards; विलम्ब to tarry, to delay.]

सततेऽनारताश्रान्तसंतताविरतानिशम् ॥ २९ ॥ नित्यानवरताजन्नमध्यथातिशयो भरः ।

Constant, continual, usual. eternal, &c, or the corresponding adverbs i e constantly, always, &c - सतत. अनारत. अश्रान्त संतत, अनिरत. अनिश्च. नित्य. अनन्तरत. अजञ्च adj or adv. (n. sing.) [श्रम् (श्राम्यति) 4 P. to be wearied, tired, fatigued; निश्रम् to repose, to take rest, to cease; p.p. श्रान्त adj. fatigued, weary. &c. निश्रान्त=reposing, taking rest, calm.]

Excess, much, excessive, replete -आतशय m. (or

n. sing. when adv.) HT m.

अतिवेलम्शात्यर्थातिमात्रोद्राडानिर्भरम् ॥ ३० ॥ तीवैकान्तनितान्तानि गाढबाढहडानि च ।

Much, excessive, full, very –अतिवेक, भृश, अस्पर्थ, अतिमात्र, उद्गाढ, निर्भर, तीत्र, एकान्त, नितान्त, गाढ, बाढ, बृढ adj. or adv: $n.\ sing$).

क्लीवे शीच्राद्यस्त्वे स्यात्त्रि वेषां सत्त्वगामि यत् ॥ ३१॥ [The words from शीव to दृढ in the above, when they are used as adverbs take the form of neut. sing.; when they are used as adjectives, they take the same gender, number and case as the nouns they qualify]

इति स्वर्गवर्गः ।

चोदिनौ दे स्त्रियामभ्रं न्योम पुष्करमम्बरम् । नभोऽन्तरिक्षं गगनमनन्तं सुरवर्त्म खम् ॥ ३२ ॥ वियद्विष्णुपदं वा तु पुंस्याकाशविद्यायसी । तारापथोऽपि नाकोऽपि द्युरपि स्यात्तदन्ययम् ॥ ३३ ॥

Sky, heavens, atmosphere.—हो, दिव, f., अञ्च, व्यामन्, पुष्कर, अम्बर, नभस्, अन्तरिक्ष, गगन, अनन्त सुरवर्त्मन्, ख, वियत्, विष्णुपद n.. आकाश m. & n.. विहायस् m. & n.; तारापथ, नाक m.; द्युः adv. (सुर+वर्त्मन्=ष० त०; विष्णु+पद=ष० त०; ताराणां पन्थाः=ष० त०).

दिशस्तु ककुमः काष्टा आशाश्च हरितश्च ताः। प्राच्यवाचीप्रतीच्यस्ताः पूर्वदक्षिणपश्चिमाः॥ ३४॥ उत्तरा दिगुदीची स्याद्दियं तु त्रिष्ठ दिग्भवे। क्रीबाव्ययं त्वपदिशं दिशोर्मध्ये विदिक् स्त्रियाम्॥

Direction, quarter, region -दिश् (or दिशा), ककुम्, काष्ठा, आशा, दित्त f. East-प्राची, पूर्वी f. South-अवाची, दक्षिणा f. West-प्रतीची, पश्चिमा f. North-उदीची, उत्तरा f.

An intermediate point of the compass.—अपदिशम् (adv.), विदिश् f. What is produced in a direction.—
दिश्य, दिश्मव adj.

अभ्यन्तरं त्वन्तरालं चकवालं तु मण्डलम् ॥ ३५ ॥ Space included, interior,—अभ्यन्तर, अन्तराल n. Cirole, horizon.—चकवाल, मण्डल n.

अर्थ मेघो वारिवाहो जीमूतोपि बलाहकः।

धाराधरो जलधरो जलमुग्वारिदो घनः ॥ ३६ ॥ Cloud.—अम्र १८.; मेष, वारिवाह, जीमूत, बलाहक, धाराधर, जलधर, जलमुच, वारिद, घन ॥

(वारि वहति हति वा०=७० त०, syn. अम्बुद, इ०, also

तडित्वत्, स्तनयित्नु, इ०).

स्तानितं गर्जितं मेघनिष्यं रिसतादि च।

The prattling, roaring or grumbling of thunder.— स्तनित, गर्जित, रसित ग. (इत्यादि)=मेघनिषोषः । ताडिन्सीदामनी विदाचञ्चला च शतहृदा ॥३७॥

Lightning.-तिहत्, सौदामनी (or मिनी), विद्युत्, चञ्चला, शतह्रदा f.

इन्द्रायुधं शक्षधनुस्तदेव ऋजु रोहितम्।

Rain-bow.-इन्द्रायुध, शक्रधनुस्, रोहित n. इन्द्र+आयुध =ष० त०, शक्र+धनुस्=ष० त०).

वृष्टिवंषें तद्विघातेऽत्रमाहावमहो सभौ ।। ३८ ॥
Rain.-हृष्टि f., वर्ष n. [वृष् 1 P. to rain, to shower].
Drought.—अवमाह, अवमह m.⇒वृष्टिविधातः। (विधात
m. Destruction, failure, impediment.)

धारासंपात आसारः शीकरोऽम्बुकणाः स्मृताः ।

Shower.-धारासंपात, आसार m. Drop of water.-शीकर, अम्बुकण m.

वर्षोपलस्तु करका मेघच्छनेऽहि दुर्दिनम् ॥ ३९ ॥

Hail.-वर्षोपल m., करका f. A cloudly day.-दुर्दिन

n.=मेघच्छ्त्रमहः।

अपिधानतिरोधानपिधानाच्छादनानि च।

Covering, enveloping.—अपिधान, तिरोधान, विधान, आच्छादन ग.

हिमां शुश्रन्द्रमाश्वन्द्र इन्दुः कमुदिनीप्रियः ॥ ४०॥ विधुः सुधां शुः शुश्रां शुरोषधीको निशापतिः । अञ्जो जैवातृकः सोमो ग्लौर्मृगाङ्कः कलानिधिः ॥४९॥ द्विजराजः शश्यरो नक्षत्रेशः क्षपाकरः ।

The moon.—हिमांग्रु, चन्द्रमस्, चन्द्र, इन्दु, कुसुदिनी प्रिय, विश्व, सुधांग्रु, ग्रुआंग्रु, ओपधीश, निशापति, अञ्ज, जेवातृक, सोम, ग्लो, सृगाङ्क, कलानिधि, द्विजराज, शशधर, नक्षत्रेश, क्षपाकर m.

(हिमांशु, सुषांशु & शुन्नांशु are similarly dissolved:—
हिमाः अंशवः यस्य=व०. syn. तुहिनरिम, १०; कुमुदिनी-पिय
=प० त० or व. syn. कुमुदिनीपति, कुमुदवान्धव, १०; ओषधि-ईश=प० त०, syn. ओषधिपति (औषधि=a plant, an herb); so also निशापति, नक्षत्रेश and दिजराज; मृग इव अङ्कः or मृग एव अङ्कः यस्य=व०, so also शशाङ्कः कला-निधि= प० त०; शशस्य घरः, शशं धारयति वा श०; तथैव क्षपाकरः; (शश m. a hare); syn. शृगलाञ्चन, शशलाञ्चन, कलानाथ, इ०).

कला तु बोडशो भागो बिम्बोऽस्त्री मण्डलं त्रिष्ठ ॥४१॥ अ A phase of the moon.-कला f. Disc of the sun or moon.-बिम्ब m. n., मण्डल m. f. n.

मित्तं शकलखण्डे वा पुंत्यधोंऽर्ध समेशके । A part, piece, bit -मित्त n., शकल, खण्ड m & n ৰাষ m. A half, half, - সাৰ্গ n. or adj. [হাত 10 P. to cut to pieces, to break, to bite, to destroy].

चन्द्रिका कौसुदी ज्योत्स्ना प्रसादस्तु प्रसन्नता ॥४२॥ Moonlight.-चन्द्रिका, कौसुदी, ज्योत्स्ना f. Clearness, brightness, favour.—प्रसाद m., प्रसन्नता f.

कलङ्काङ्को लाञ्छनं च चिह्नं लक्ष्म च लक्षणम् । Spot, mark, Stigma.—कलङ्क, अङ्क m.; लाञ्छन, चिह्न, रूक्ष्मन्, लक्ष्म n.

सुषमा परमा शोभाऽभिस्या कान्तिर्शुतिरछिनः ॥४३॥ Exquisite beauty.-सुषमा=परमा शोभा f. Beauty.-शोभा, अभिस्या, कान्ति, द्यति, छिन f.

[चुत् 1 A to shine; उद्युत् to beam forth; विद्युत् to flash like lightning. ह्युम् 1 A. to shine, to be splendid]

अवश्यायस्तुषारश्च प्रालेयं तुहिनं हिमम्।
Frost, snow.—अवश्याय, तुषार m.; प्रालेय, तुहिन, हिम n.
तुषार: शीतलः शीतो हिमोऽपि शिशिरो जडः ॥४४॥
Cold, frigid, cool.—तुषार, शीतल, शीत, हिम, शिशिर.

जड adj.

नक्षत्रमृक्षं भं तारा तारकाऽप्युडु वा स्त्रियाम् । ध्रुत स्रोत्तानपादिः स्यादगस्त्यः कुम्भसंभवः ॥४५॥
A star. नक्षत्र, ऋक्ष, भ n.; तारा, तारका f. रडु f. n.
The polestar. -ध्रुत, औत्तानपादि m.
The star canopus. -अगस्त्य, कुम्भसंभव m.

बुधः शुक्तो मही भौमो गुरुः सौरिरिमे प्रहाः ।

ग्रह m. A planet. बुध m. Mercury; ग्रुझ m. Venus; मही f. The earth; भीम m. Mars ग्रुङ् m. Jupiter; सौरि m. Saturn.

अङ्गारक: कुजो भीमः समी सौरिशनैश्वरौ ॥ The planet Mars.—अङ्गारक, कुज, भीम m. The planet Saturn.—सौरि, शनैश्वर m.

बृहस्पति: सुराचार्यो गीष्पतिर्धिषणो गुरः ॥ ४६ ॥ Jupiter, the preceptor of gods. -बृहस्पति, सुराचार्य, गीष्पति, थिपण, गुरु m.

शुक्रो देत्यगुरुः काव्य उज्ञाना भार्गवः कविः । Venus, the preceptor of demons.-ज्ञुक, देत्यगुरु, काव्य, उज्ञानस्, भार्गव, कवि m.

स्रस्योर्कमार्तण्डविकर्तनदिवाकराः ॥ ४६ ॥ अ भास्वद्विवस्वत्सप्ताश्वहारदिश्वोष्णरदमयः । भास्करस्तरणिः पृषा तपनः सर्विता रविः ॥ ४७ ॥ भानुर्मित्रो दिनमणिः सहस्रांग्रुर्विभावसुः ।

इनश्रण्डांग्रुरादित्यश्रांग्रुमाल्याञ्जनीपतिः ॥ ४७ ॥ अ
The sun.-सूर, सूर्यं, अर्क, मार्तण्ड, विवर्तन, दिवाकर,
मास्त्रत, विवस्त्रत्, सप्ताश्व, हरिदश्व, उण्णरिक्षम, भास्कर, तरिण,
पूषन्, तपन, सवित्, रिव, भानु, भित्र, दिनमणि, सहस्रांग्रु,
विभावसु, इन, चण्डांग्रु, आदित्य, अंग्रुमालिन्, अञ्जिनीपति m.

सूरसूतोऽरुणोऽनुरुः कार्यापिर्गरुडाग्रजः । The charioteer of the sun.-स्रस्त, अरुण, अनूर, कास्यापि, गरुडाम्रज m. (सूर् +सूत=ष० त०, न ऊरू विद्येते यस्य सः नञ्जव, गरुड +अम्रज=ष० त०).

पारिवेषस्तु पारिधिरुपसूर्यकमण्डले ॥ ४८ ॥

Circumference, the disc of the sun or moon; a halo.-परिवेष, परिधि m.; उपस्थंक, मण्डल m.

किरणोसमयूखांशुगभस्तिघृणिरइमयः।

भानुः करो मरीचिः स्त्रीपुँसयोदींचितिः स्त्रियाम् ॥४९॥ $\mathrm{Ray.-fa}$ रण, उस्त्र, मयूख, अंशु, गभस्ति, पृणि, रिम, भानु, कर, m , मरीचि m.f., दीधिति f.

स्युः प्रमा रुमुचिस्त्विड् भा भारुछविद्युतिदीप्तयः। रोचिः शोचिरुमे क्षीवे प्रकाशो द्योत आतपः॥५०॥

Light, splendour, brightness lustre.—प्रभा, रुच, रुचि, विष्, भा, भास, छिव, धृति, दीप्ति र्र., रोचिस, शोचिस, ग्राचिस, भार, अतप m. [काश् 1 A. to shine; प्रकाश् 4 to be visible to appear, to shine; प्रकाश् 4 Cau. to show, to light, to illuminate; दीप् 4 A. to shine; with उत Cau. (उदीपय्) to excite, to kindle, to inflame; with सम् to blaze, to kindle, भा 2 P. to shine, to appear.]

कोष्णं क्वोष्णं मन्दोष्णं कदुष्णं त्रिषु तद्वति । Warmth, warm —कोष्ण, क्वोष्ण, मन्दोष्ण, कदुष्णं n. & adj.

तिगमं तीक्ष्णं खरं तद्वन्मगतृष्णा मरीचिका ॥ ५१ ॥ Hot, sharp, keen.—तिगम, तीक्ष्ण, खर adj. Mirage. — मृगतृष्णा, मरीचिका f. इति व्योमदिखर्गः।

कालो दिष्टोऽप्यवेहाऽपि समयोऽपि च पुँसि ते ।
Time.—काल, दिष्ट, अनेहस्, समय m.
घलो दिनाहनी वा तु झीबे दिवसवासरौ ॥५२॥
Day.—घझ m.; दिन, अहन् n., दिवस, वासर m. & n.
प्रत्यूषोऽहर्मुखं कल्यमुषःप्रत्युषसी अपि ।
Morning, dawn.—प्रत्यूष m.; अहर्मुख, कल्य, उषस्,
प्रत्युषस्, प्रभात n.

प्रभातं च दिनान्ते तु सायं संध्या पितृप्रसूः ॥५३॥ Evening, twilight —दिनान्त m, सायम् indecl, संध्या, पितृप्रस् f.

प्राह्णापराह्मभध्याह्माश्चिसंध्यमथ शर्वरी । निशा निशीथिनी रात्रिल्लियामा क्षणदा क्षपा ॥५४॥ विभावरीतमस्विन्यौ रजनी यामिनी तमी ।

(1) Forenoon, (2) afternoon, & (3) noon, respectively — ? সাল, ২ প্ৰবাল, ই দুখ্যাল্ল m.

Night — शर्वरी, निशा, निशीथिनी, रात्रि, त्रियामा, क्षणदा, क्षपा, विभावरी, तमस्विनी, राजनी, यामिनी, तमी र्र.

तमिस्रा तामसी रात्रिः प्रदोषो रजनीमुखम् ॥५५॥ Dark night.—तमिस्रा f.=तामसी रात्रिः। The first part of the night, evening.—प्रदोष m.; रजनीमुख n.

अर्धरात्रानिशीथौ हो हो यामप्रहरी समी।

Midnight.—अर्थरात्र, निशीथ m.

A watch, or a period of three hours.—याम, प्रहर m.

पक्षौ पूर्वापरौ शुक्रकृष्णौ मासस्तु-तावुभौ ॥ ५५ ॥ अ Fortnight.—पक्ष m.

First or bright fortnight.— যুদ্ভবহা m.

Second or dark fortnight. - कृष्णपक्ष m.

Month.—用刊 m.

" द्वौ द्वौ माघादिमासौ स्यादतुस्तैरयनं त्रिभिः। A season, or two months —ऋतु m.=मावादारभ्य द्वौ द्वौ मासौ।

Half year, the time between two equinoxes.— अयन n.=तैश्चिभि: (ऋतुभि:).

पूर्णिमा स्यात् पौर्णमासी पूर्णे राका निशाकरे।

अमावास्या त्वमावस्या दर्शः सूर्येन्दुसंगमः ॥५५ ॥ आ Day of the full moon.—पूर्णिमा, पौर्णमासी, राका f.

Day of the new moon, day of conjunction of the sun and moon — अमानास्या, अमानस्या /. दर्श, स्थेन्द्रसंगम m.

उपरागो प्रहः पुंसि हेमन्तः शिशिरोऽश्रियाम् । Edipse of the sun or moon — उपराग, प्रह m.

The two seasons of the year together equal to winter.—हेमन्त m.; शिशिर m. & n.

वसन्ते पुष्पसमयः सुरभिर्माष्म ऊष्मकः॥ ५६॥ निदाघ उष्णोपगम उष्ण ऊष्मागमस्तपः।

Spring (seasons).—वसन्त, पुष्पसमय, सुरामे m. (पुष्प+समय=ष० त०, syn. कुसुमकारू.)

Summer — श्री म, जन्मक, निदाव, उष्णोपगम, उष्ण, कम्मागम, तप m.

ब्रियां प्राप्तृ ब्रियां भूमि वर्षा अथ शरित्रयाम् । Autumn.—प्राप्तृ f., वर्षां f. pl. End of autumn.—शरf f.

संवत्सरो वत्सरोऽब्दो हायनोऽस्त्री शरत्समाः ॥५७॥ Year.—संवत्सर, वत्सर, अब्द m, हायन m. n, शरद् f.; समा f. pl.

संवतेः प्रलयः कल्पः क्षयः कल्पान्त इत्यपि।
The time of the destruction of the universe.—
संवर्त, प्रलय, कल्प, क्षय, कल्पान्त m.

अस्त्री पङ्कं पुमान्पाप्मा पापं किल्बिषकल्मषम् । कल्लुषं ब्रोजिनेनोघमंहो दुरितदुष्कृतम् ॥ ५८ ॥ in —पङ्का ११ वर्षासम् ११ पाप् ११ & adi : कि

Sin.—पङ्ग m. n., पाप्मन् m. पाप n. & adj.; किल्बिष, कल्मष, कल्जष, वृजिन, एनस्, अघ, अंहस्, दुरित, दुष्कृत n.

स्याद्धर्ममिश्रयां पुण्यश्रेयसी सुकृतं वृषः ।

Merit, good act.—धर्म m. & n., पुण्य, n. & adj. श्रेयस्, सुकृत n.; वृष m.

मुत्प्रीतिः प्रमदो हर्षमोदानन्दाः सुखं तथा ॥५९॥ Joy, delight, pleasure, happiness.—मुद्, प्रीति र्रः अमद, हर्ष, मोद, आनन्द m.; सुख m. [नन्द् 1 P. to be pleased, to be glad. अभिनन्द् to salute. to receive kindly; to approve. आनन्द् to be glad. प्रतिनन्द् to salute, to show one's satisfaction, to favour.

खःश्रेयसं शिवं भद्रं कल्याणं मङ्गलं ग्रुभम् । शस्तं च भावुकं भव्यं कुशलं क्षेममान्नियाम् ॥६०॥

Good fortune, happiness, prosperity — श्रःश्रेयस, शिव, भद्र, कल्याण, मङ्गल, शुभ, शस्त, भावुक, भव्य, कुशल, भः सम m. & n. All these are also adj.

दैवं दिष्टं भागधेयं भाग्यं श्री नियातिर्विधिः।

Fate, destiny, fortune, luck.—देव, दिष्ट, भागधेय, भाग्य n नियति f.; विधि m.

हेतुर्ना कारणं बीजं निदानं त्वादिकारणम् ॥६१॥ Cause, reason —हेतु m, कारण, बीज m. First or primary cause —निदान, आदिकारण n.

क्षेत्रज्ञ आत्मा पुरुषः प्रधानं प्रकृतिः श्रियाम् ।

विशेषः कालिकोऽवस्था गुणाः सत्त्वं रजस्तमः ॥६१॥ अ The soul, the spirit.—क्षेत्रज्ञः आत्मन्, पुरुष m

Nature, the material cause of the world — प्रशन n., प्रकृति f.

State, condition of age or position — अनस्था f =काळिको विशेषः।

Any of the three fundamental qualities of the mind.— $y \eta m$.

Virtue or goodness.—स₹व n.

Passion.—रजसn.

Ignorance or vice. — तमस n.

जनुर्जननजनमानि जनिहत्पत्तिरुद्भवः ।

Brith, rise, production.—जनुस्, जनन, जन्मन् n.; जिन, उत्पत्ति f.; उद्भव m.

प्राणी तु चेतनो जन्मी जन्तुजन्युशरीरिणः ॥६२॥

A living being, animal, oreature.—प्राणिन् , चेतन , जन्मन् , जन्तु, जन्यु, शरीरिन् m. [अन् 2 P. to breathe, to live.]

जातिर्जातं च सामान्यं व्यक्तिस्तु पृथगात्मता । Kind, class, species.—जाति f.; जात, सामान्य n. Individuality.—व्यक्ति, पृथगात्मता f.

चित्तं तु चेतो हृदयं स्वान्तं हृन्मानसं मनः ॥६३॥ Mind, heart.—चित्त, चेतस्, हृदय, स्वान्त, श्रुहृद्, मानसः मनस् n.

इति कालवर्गः।

बुद्धिर्मनीषोपलन्धिर्धाः प्रज्ञा चेतना मतिः । Understanding, intellect, wisdom, knowledge.— बुद्धि, मनीषा, उपलब्धि, धी, प्रज्ञा, चेतना, मति f.

भीर्घारणावती मेघा संकल्पः कर्म मानसम् ॥६४॥ A comprehensive mind.—मेधा=धारणावती थीः । Will, intention, resolve.—संकल्प m.=मानसं कर्म । (क्ट्यू 1 A to resolve upon to design; with अनु Cau. to give faith; with उप to be suitable; with प्र Cau. to prepare; with वि to change, to doubt; with सम् to desire).

चित्ताभागो मनस्कारश्चर्चा संख्या विचारणा ।

Reflection, consideration, deliberation.—चित्ताभोग, मनस्कार m.; चर्चा, संख्या, विचारणा f

अध्याहारस्तर्क ऊहो विचिकित्सा तु संशयः ॥६५॥ संदेहद्वापरी चाथ समौ निर्णयनिश्रयो ।

Discussion, reasoning, argument.—अध्याहार, तर्क, कह m. (अह् 1 A. to reason, to apprehend, to infer. तर्क 10 P. to suppose, to reflect, to bear in mind; with प्र to search, to investigate, to infer.)

Doubt, uncertainty.—विचिकित्सा f.; संशय, संदेह, द्वापर m.

Determination, certainty, decision - निर्मय, निश्चय m.

समौ सिद्धान्तराद्धान्तौ भ्रान्तिर्मिथ्यामतिर्भ्रमः ॥६६॥ Establishment of truth.—सिद्धान्त, राद्धान्त m.

Error, mistake, illusion.—म्रान्ति, मिथ्यामाति f.;

(अस् 1 & 4 P. to turn round, to whirl, to roam, to wander, to surround, to mistake, to be unsteady; with परि to walk round about; with वि to play; with सम् to be agitated or confiused).

Like grown swill and the

संविदागूः प्रतिज्ञानं नियमाश्रवसंश्रवाः । अज्ञीकाराभ्युपगमप्रतिश्रवसमाधयः ॥ ६७ ॥

Promise, assent, agreement, contract — संविद् , आगू f.; प्रतिज्ञान n., नियम, आश्रव, संश्रव. अङ्गीकार, अन्युपगम प्रतिश्रव, समाधि \hat{m} .

मुक्तिः कैवल्यनिर्वाणश्रेयोनिःश्रेयसामृतम् । मोक्षोऽपवर्गोऽथाज्ञानमविद्याहंमतिः स्त्रियाम् ॥६८॥

Absolution, final, beatitude — मुक्ति f; कैवल्य, निर्वाण, श्रेयस्, निःश्रेयस्, अमृत n; मोक्ष, अपवर्ग m.

Ignorance, spiritual ignorance, illusion.—अज्ञान n., अविद्या, अहंमाति f.

रूपं शन्दो गन्धरसस्पर्शाश्च विषया अमी । गोचरा इन्द्रियार्थाश्च हृषीकं विषयीन्द्रियम् ॥६८॥ (अ)

An object of sense —विषय, गोचर, इन्द्रियार्थ n.

Colour, figure.— हप m.

Sound.—शब्द गाः.

Smell.—गन्ध m.

Taste.—₹₦ m.

Touch.—स्पर्श m.

A sense i. e. eye, ear, nose, palate, skin.—ह्योक, विषयिन्, इन्द्रिय n.

(इप् 10 P. to form, to perform, to assume the form of; with नि to perceive, to consider, to search; with नि to disfigure, to deform).

तुवरस्तु कषायोऽस्त्री मधुरो लवणः कटुः । तिक्तोऽम्लश्च रसाः पुंसि तद्वस्तु षडमी त्रिषु ॥६९॥

Astringent taste or astringent.— तुनर, कषाय m. & n. (both adj. also).

Sweet taste or sweet.— मधुर m. & adj. Salt taste or salt — उन्नण m. & adj.

Pungent taste or pungent — कड़ m. & adj.

Bitter taste or bitter — fam m. d. ady.

Sour taste or sour — are m. & adj.

अथामोदः परिमलो सुराभिर्घाणतर्पणः।

इष्टगन्थः सुगन्धिः स्याद् दुर्गन्धं पूतिगन्धि च ॥७०॥ Exquisite scent, fragrance.—आमोद, परिमल m.

Fragrant, sweet-scented — सुर्भि, ब्राणतर्पण, इष्टगन्य,

Stinking .— दुर्गन्य, पूतिगन्य adj.

शुक्रशुत्रशुचिश्वेतविशद्येतपाण्डराः ।

अवदातः सितो गौरोऽवलक्षो धवलोऽर्जुनः ॥७१॥

White, fair — शुक्र, शुभ्र, शुचि, श्वेत, विशद, श्वेत, पाण्डर, अवदात, सित, गौर, अवलक्ष, धवल, अर्जुन adj.

हारेणः पाण्डुरः पाण्डुर्भूमः स्यात्कृष्णलोहिते ।

Pale, yellowish white.—हरिण, पाण्डुर, पाण्डु adj. Reddish black, smoky.—धूम adj.=कृष्णलोहित.

कृष्णे नीलासितश्यामकालश्यामलमेचकाः ।

Black, dark, blue.—हृष्ण, नील, असित, द्याम, काल, द्यामल, मेचक adj.

पीतो गौरो हारिद्राभः पालाशो हरितो हरित् ॥७२॥ Yellow —पीत, गौर, हरिद्राभ *adj*.

Green —पालाश, हरित, हरित adj

लोहितो रोहितो रक्तः श्वेतरक्तस्तु पाटलः ।

Red scarlet.—लोहित, रोहित, रक्त adj.

Pink.—पारल, श्वेतरक्त adj.

अन्यक्तरागस्त्वरुण ईषत्पाण्डुस्तु धूसरः ॥ ७३ ॥

Reddish, tawny.—अरुण, अन्यक्तराग adj.

Grey.—धूसर, ईषत्पाण्ड adj.

कडारः कापेलः पिज्ञपिश्वज्ञौ कद्भपिज्ञलौ ।

Brown.—कडार, कपिल, पिङ्ग, पिराङ्ग, कहु, पिङ्गल adj.

चित्रं किर्मीरकल्माषशबलैताश्च कर्बुरे ॥ ७४ ॥

Variegated, spotted.—चित्र, किमीर, कल्माष, श्राबल, एत, कर्त्रुर *adj*. (चित्र् 10 P. to variegate to diversify.) इति धीवर्गः।

त्राह्मी तु भारती भाषा गीर्वाग्वाणी सरस्वती । Goddess of speech, language —त्राह्मी, भारती, भाषा, गिर् वाच् वाणी, सरस्वती f.

व्याहार उक्तिर्लिपतं भाषितं वचनं वचः ॥७५॥ Speaking, a speech.—व्याहार m.; उक्ति f.; लपित, भाषित, वचन, वचस् n. अवर्भशोऽपशब्दः स्यादोङ्कारप्रणवौ समौ । Corruption of a word.—अपभ्रंश, अपशब्द m. The holy syllable.—ओङ्कार, प्रणव m.

स्त्रियामृक् सामयज्ञवी वेदाम्नायौ श्रुतिस्त्रयी ॥ The Rig-Veda.—ऋच् f.

The Sama-Veda. —सामन् n.

The Yajur-Veda.—यजुस् n.

The Vedas.—बेद, आम्नाय m.; श्रुति, त्रयी f.

इतिहासः पुराणं च कथा चाख्यायिका पृथक् ॥७६॥

History. - इतिहास m.

Mythology.—पुराण n.

उदन्त m.

Novel, story, narration.—कथा f.

Tradition, legend.—आख्यायिका f.

आन्त्रीक्षिकी दण्डनीतिस्तर्कविद्यार्थशास्त्रयोः।

Logic. or metaphysics. आन्वोक्षिकी, तर्कविद्या र्र.

The science of politics –दण्डनीति f; अर्थशास्त्र n.

समाहृतिः संग्रहश्च किंवदन्ती जनश्रुतिः ।।

Cellection, abridgment, summary.—समाहति f. संग्रह m.

Rumour, report.—किंवदन्ती, जनश्रुति f.
वार्ता प्रदृतिर्द्रतान्त उदन्तः स्यादशाह्वयः ॥ ७७ ॥
आख्याह्वे अभिधानं च नामधेयं च नाम च ।
News, intelligence, tidings.—वार्ता, प्रदृत्ति f.; वृत्तान्त,

Name, appellation, title.—आह्रय m.; आस्या, आह्रा f.; अभिथान, नामधेय, नामन् n.

हृतिराकारणाह्न शनं शपनं शपथः पुमान् । ७८ ॥
Calling, summoning, invitation.-हृति, आकारणा f.;
आह्वान n.

Oath; curse.—शपन n.; शपथ m.

उपोद्घात उदाहार उपन्यासश्च वाङ्मुखम् ।

Introduction, preface, prologue, beginning.— उपोद्धात, उदाहार, उपन्यास m ; वाङ्मुख n.

प्रश्नोऽनुयोगः पृच्छा च प्रतिवाक्योत्तरे समे ॥ ७९ ॥ Question.—प्रश्न, अनुयोग m.; पृच्छा f.

Answer.—प्रतिवाक्य, उत्तर n. [पृच्छू 6 P. (प्रच्छू) to ask; with आ Atm. to greet; with सम् Atm. to ask, ask about.]

विवादो व्यवहारः स्यादुचैर्चुत्रं तु घोषणा।
Dispute about business.-विवाद, व्यवहार m.
Noise, crying, proclamation.-घोषणा / .= उचैर्नुष्टम्।
यशः कीर्तिः समाज्ञा च स्तवः स्तोत्रं स्तुतिर्नुतिः॥

Fame, reputation.—यशस् n.; कोर्ति, समाज्ञा f. Praise, eulogy, extolling.—स्तव m.; स्तोत्र n.; स्तुति, तिf.

उपालम्मी जगुप्सा च कुत्सा निन्दा च गहेणे ॥८०॥
Abuse, censure, reproach.—उपालम्भ m.; जुगुप्सा, कत्सा, निन्दा /:, गहेण n.

[जुगुष्म from गुप् 1 A. to disdain, to abuse, to censure.]

(निन्द् 1 P. to blame, to censure.) आक्षेपस्त्वपवादः स्याद्धस्तनं त्वपकारगीः।

Charge, allegation -- आक्ष्प, अपवाद m.

Threat menace, reproach.-सर्पन म =अपकारगी:।

स्यादाभाषणमालापः प्रलापोऽनर्थकं वचः ॥८१॥

Conversation, talk, addressing (to), discourse.— आसापण n; आलाप m.

Unmeaning speech, nonsense.—प्रकाप m.=अनर्थकं व च:।

अपलापो निह्नवश्च विलापः परिदेवनम् ।

Concealment or evasion.—अपलाप, निह्नव m.

Lamentation, bewailing,-विलाप m.; परिदेवन n.

[हु ² A. to conceal; अपहु the same; निहु to deny.]

वित्रलापो विरोधोक्तिः संलापो भाषणं मिथः ।। Quarrel, idle dispute,-वित्रलाप गाः. विरोधोक्ति f.

Quarrel, idle dispute, नवप्रलाप m. विराधात्ति f. Dialogue, conversation, संलाप m. = मिथः भाषणम् ।

अस्त्री चाड चड स्टाघा प्रेम्णा मिथ्याविकत्थनम् ॥८२॥
Flattery, agreeable speech.—चाडु, चडु m. & n.
स्टाघा f.=प्रेम्णा मिथ्या विकत्थनम् ॥

(खाच् 1 A. to praise, to flatter; Cans. to approve.) संदेशनान्नाचिकं स्याद् वितथं त्वनृतं वचः। Message, errand.-संदेशनाच् र्तः, नाचिक n. False, untrue.-वितथ, अन्त adj.

निष्टुरं परुषं प्राम्यमश्चीलं स्तृतं प्रिये ॥ ८३ ॥

Harsh, cruel.—ानिन्दुर, परुष adj.

Coarse, vulgar, adusive, indecent.—माम्य, अक्षीक adj.

Agreeable, true.—सूनत, प्रिय वार्तीं.

सत्यं तथ्यमृतं सम्यगमूनि त्रिषु तद्वति ।

Truth, reality; true, real, honest, sincere (speech).—सत्य, तथ्य, ऋत, सन्यच् n. or adj.

सोहुण्ठनं तु सोत्प्रासं विस्पष्टं प्रकटोदितम् ॥ ८४ ॥ Ironical, taunting, sarcastic.—सोहुण्ठन, सोत्प्रासः adj.

Evident, distinct, intelligible.—विरपध, प्रकटोदित adj.

शब्दे विरावनिर्घोषध्वनिनाद्रवस्वनाः।

Sound, noise; cry.—शब्द, विराव, निर्धोष, ध्वानी, नाद, रव, स्वन m.

(बुद् 1 P. to proclaim; with उत् to cry ध्वन्. 1 P. to sound, to roar; with प्र or प्रति to resound.)

मर्मरो वश्चपर्णानां भूषणानां तु शिज्ञितम् ॥ ८५ ॥
Rustling sound of cloth or dry leaves.— मर्मर m.=
वस्त्रपर्णानां शब्दः ।

Tinkling.—शिञ्जित n.=भूषणानां शब्दः। कोलाहलः कलकलः कृजितं वाशितं स्तम्। Noise, great shouting.—को ভাছত m., কতকত m. Cry (of birds).—কুজিत, বাহিন, হন n.=तिरश्रां হাহুং:।

(কুল্ 1 P. to make an inarticulate sound, to buzz, to chirp. হ 2 P. to sound, to hum; with en to make noise, to cry; with fa to lament.)

स्त्री प्रतिश्रुत्प्रतिध्वाने गीतं गानमिमे समे ॥ ८६ ॥ Echo, resounding.—प्रतिश्रुत् \mathcal{F} ; प्रतिध्वान m. Singing, music.—गति, गान n.

इति शब्दादिवर्गः।

निषादर्षभगान्धारषड्जमध्यमधैवताः ।

पञ्चमश्चेत्यमी सप्त तन्त्रीकण्डोत्थिताः स्वराः ॥८६॥ स्व A note in music, tune.—स्वर m. (The following are the notes of the musical scale:—पड्ज, ऋषभ, गान्धार, मध्यम, पञ्चम, धैवत, निवाद m.)

The string of a lute. -तन्त्री त.

विपन्नी वहकी वीणा ध्वनी तु मधुरास्फुटे। कलो मन्द्रस्तु गम्भीरे तारोऽत्युचैस्त्रयस्त्रिषु॥ ८०॥ Lute.-विपन्नी, वहकी, वीणा /:

Low and indistinct (sound, as humming).-कल adj.=मधुरास्फुटो ध्वानि:।

Deep, hollow or grave (tone).—मन्द्र adj.=गम्भीरो

High, loud (tone).—तार adj.=अ-युचैध्वीनिः। वाद्यं वादित्रमातोद्यं मृदङ्गमुरजौ समौ। A musical instument.—वाद्य, वादित्र, आतोद्य n. Musical drum.—मृदङ्ग, मुरज m.

आनकः पटहोऽस्त्री स्थाद् भेरी स्त्री दुन्दुाभिः पुमान् ॥८८॥ A drum or kettle-drum.—आनक m ; पटह m. n.; भेरी f ; दुन्दुभि m.

ताल: कालकियामानं लय: साम्यमधान्नियाम्। Musical time or measure.—ताल m. (ताल also means clapping the hands together.) Harmony.—लय m.

ताण्डवं नटनं नाट्यं लास्यं नृत्यं च नर्तने ।। ८८ ॥ अ Dancing; dance.—ताण्डव m. n.; नटन, नाट्य, लास्य; नृत्य, नर्तन n.

ब्राप्त to dance; Caus. and I P. (नाट्यं) to represent, as an actor; to act.)

भगिनीपतिराबुत्तो भावो विद्वानथाबुकः। जनको युवराजस्तु कुमारो भर्तृदारकः॥ ८८॥ (आ) राजा भद्वारको देवस्तत्सुता भर्तृदारिका। देवी कृताभिषेकायामितरासु तु भद्विनी॥ ८८॥ (इ)

In dramatic language the 'brother-in-law' is addressed as সাৰুৱ m.

" a 'learned man 'as भाव m.

" the 'father ' as आवृक्त m.

'' the 'heir apparent or prince ' (युनराज) as दुसार, भर्तदारक m.

" the 'king ' as भट्टारक, देव m.

'' the ' princess ' as भर्तृदारिका f.

" the 'crowned queen 'as देवी f.

'' any other queen as महिनी f. आर्यस्तु मारिष इति राजस्यालस्तु राष्ट्रियः।

A respectable man as मारिप, आर्य m.

The brother-in-law of the king as राष्ट्रिय m.= राजस्यालः।

हण्डे हञ्जे हलाह्वाने नीचां चेटीं सर्खी प्रति॥८८॥ (ई)
A female of inferior rank is addressed as हण्डे

A female attendant or maid-servant as হুত্রী voc.

A female friend as इटा voc.

अत्रह्मण्यमत्रध्योक्ती व्यञ्जकाभिनयौ समौ ।

Alas! woo! An exclamation of distress.—अब्ह्यण्यम् indecl.=अवस्थाक्तिः।

Acting, gestures.—स्यञ्जक, अभिनय गाः.

राज्ञारवीरकरुणाद्भुतहास्यभयानकाः ॥ ८९ ॥
बीभत्सरीत्री च रसाः कारुण्यं करुणा गृणा ।
कृता दयाऽनुकम्पा स्यादनुकोशोऽप्यथो हसः ॥९०॥
हासो हास्यं च बीभत्सं विकृतं त्रिष्विदं द्वयम् ।

The eight sentiments.—अद्ये रसाः।
Love or the sentiment of love.— युद्धार m.
The heroic sentiment.—बीर m.
The sentiment of sorrow or pathos.—करण m.
The sentiment of wonder.—अद्मृत m.
The comical sentiment.—हान्य m.
The sentiment of fear.—मदानक m.
The sentiment of disgust.—वीमत्स m.
The sentiment of anger.—रीह m.
Tenderness, pity, compassion, sympathy, mercy.—कार्ण्य n.; कर्णा, युणा, द्या, व्या, अनुकन्पा f.; अनुकोश m.
Laughter.—हस. हास m.; हास्य n.

(इस् 1 P. to laugh; अपहस् to ridicule; उपहस् to mock; परिहस् to joke, to jest.)

Disgust; disgusting (adj.).—बीमत्स, विकृत n. & adj.

विस्मयोऽद्भुतमाश्चर्यं चित्रमप्यथ भैरवम् ॥९१॥ दारुणं भीषणं भीषमं घोरं भीमं भयानकम् । भयंकरं प्रतिमयं रादं त्यममी त्रिषु ॥९१॥ (अ)

Wonder, astonishment, surprise.—विस्मय m.; अङ्कृत, आश्चर्य, चित्र n. & adj.

Terrible, dreadful, fearful.— भैरव, दारुण, भीवण, भीष्म, घोर, भीम, भयानक, भयंकर, प्रतिभय *adj*.

Exceedingly terrible. -- रोद, उम्र adj.

(भी 3 P. to fear, to be afraid of. भीषयू Caus. of भी (A.) to terrify, to frighten.)

क्षान्तिस्तितिक्षा भीभीतिर्दरस्रासश्च साध्वसम् । Patience forbearance.—शान्ति, तितिक्षा f. [तितिक्ष् from तिज् 1 A. to endure, to suffer.]

Terror, dread, fear.—भी, भीति f.; दर, त्रास m.;

साध्वस गः.

दर्पोऽवलेपोऽवष्टम्मश्चित्तोद्देकः स्मयो मदः ॥९२॥ गर्वोऽभिमानोऽहंकारो वीडा लज्जा च ह्रीस्नपा। Arrogance, pride, vanity, conceit—दर्प, अवलेप,

अवष्टम्भ, चित्तोद्रेक, रमय, मद, गर्व, अभिमान, अहंकार m. Shame, bashfulness.—ब्रीडा, लज्जा, ही, त्रपा f.

हा, व्या र्र.
[इप् 4 P. to be mad to be arrogant, to be proud.]
अक्षान्तिरीं ह्यां इस्या तु दोषारोपो गुणेष्वपि ॥९३॥
Envy, jealousy, rivalry, emulation.—अक्षान्ति, ईर्ब्यां
(or ईर्षां) र्र.

Detraction, malice.—अस्या f.=गुणेश्विप दोषारोप:। अनादरः परिभवः परीभावस्तिरस्क्रिया ।

रीढावमाननावज्ञावहेलनमसूर्श्वणम् ॥९३॥ (अ)

Disrespect, contempt, humiliation — अनादर, परिभव, परीभाव m.; तिरस्क्रिया, रीढा, अवमानना, अवज्ञा f.; अवहेलन, अस्ध्रींण n.

वैरं विरोधों विद्वेषों मन्युशोकौ तु शुक् स्त्रियाम्। Enmity, hatred, opposition.–वैर n.; विरोध, विद्वेष m.

Grief, sorrow, distress.—मन्यु, शोक m.; शुच्र. [शुच् 1 P. to lament, to grieve to bewail.]

पश्चातापोऽनुतापः स्यादुन्मादश्चित्तविश्रमः ॥९४॥

Repentance, regret.—पश्चात्ताप, अनुताप m.

Madness. infatuation, ecstasy. - उन्माद, चित्तविश्रम m. कोपकोधामधरीषप्रतिधा रुद्रकुषी स्त्रिया ।

Anger, resentment, fury.—कोप, क्रोध, अमर्ष, रोष, प्रतिष m., रुष. क्रध f.

(सृष् 4 & 10 P. to bear, to suffer, to endure patiently, to pardon; with वि to neglect. रुष् 1 & 4 P. to be angry; Caus. to irritate.)

शुचौ तु चरिते शीलं रोमाञ्चो रोमहर्षणम्।

Virtuous conduct.—शोल n.=शुचि चरितम्।

Horripilation, the hair standing on end.—रोमाञ्च m.; रोमहर्षण n.

स्नेहः प्रेमाऽस्त्रियां हार्दे प्रियता चाथ दोहदम् ॥९५॥ इच्छा काल्शा स्पृहेहा तृड् वाञ्छा लिप्सा मनोरथः। कामोऽभिलाषस्तर्षोऽथ पुरस्याधिर्मानसी व्यथा ॥९६॥

Affection, kindness, love.—स्नेह m.; प्रेमन् m. & n.; प्रियता f.; हार्द n.

Desire, wish, inclination, want.—दोहद n ; इच्छा, काङ्क्षा, स्प्रहा, ईहा, तृष्, वाञ्छा, लिप्सा f ; मनोरथ, काम, अभिलाष, तर्ष m.

Mental agony, affliction, anxiety.—आपि m=

मानसी व्यथा. [काङ्क्ष् 1 P. to wish, to desire; with आ to expect. समृह् 10 P. A. to desire to long for, to envy. वाञ्छ 1 P. to wish.]

स्याचिन्ता स्मृतिराध्यानमुत्कण्ठोत्कलिके समे।

Remembrance, recollection.—चिन्ता, स्मृति f.; आध्यान n

Longing, pining (for) डस्कण्ठा, उस्कलिका f.

उत्साहोऽध्यवसायः स्यात् प्रमादोऽनवधानता ॥९७॥ Energy, ardour, perseverance.—उत्साह, अध्यव-साय m.

Carelessness, want of precaution.— प्रमाद m.; अनवधानता f.

(ध्ये 1 P. to contemplate, to think, to meditate; with अभि to desire; to contemplate; with नि to be absorbed in meditation; with স্থি to direct one's attention to.)

कपटोऽस्त्री व्याजदम्भौ शास्त्रं छम्च केतवम् ।

Fraud, deceit, cheating,—कपट m. & n.; व्याज, दम्भ m.: शास्त्र, छवान, कैतव n.

घर्मी निदाघः स्वेदः स्यात् कौतुकं तु कुत्हलम् ॥९८॥ Sweat, perspiration.—घर्म, निदाघ, स्वेद m.

Curiosity, interest, wonder.—कौतुक (or कुतुक) $^{\circ}$ कुतूहल n.

(स्विड् 4 P. to perspire, to sweat.)

दवकेलिपरीहासाः कीडा लीला च नर्म च । Play, amusement.—द्रव, केलि, परीहास (or परिहास) m.; कीडा, लीला f.; नर्मन् n.

(क्रीड् I P. to play.) व्याजों Sपदेशों लक्ष्यं च त्वरा संवेगसंत्रमा ॥९९॥ Pretext, disguise.—व्याज, अपदेश m.; ठक्ष्य n. Hurry, haste, confusion.—त्वरा f.; संवेग, संत्रम m.

कान्दितं रुदितं कुष्ठं जूम्भस्तु त्रिषु जूम्भणम् । Weeping, orying.—कन्दित, रुदित, कुष्ट n. Gaping, yawning.—जूम्भ m. f. n; जूम्भग n.

(कन् 1 P. A. to cry, to implore. रह 2 P. to weep, to cry, to bewail. कृत् 1 P. to cry, to call; with अनु to pity; with आ to lament. जून्स् 1 A. to yawn; to open; with उन्न to open wide; with समुन्त to endeavour; with नि to increase, to grow).

विप्रलम्भो विसंवादो रिज्ञणं स्खलनं समे ॥
Deceit, inconsistency.—विप्रलम्भ, विसंवाद m.
Falling from virtue.—रिज्ञण, स्वलन n.

(হল্লন or হল্লনৈ also means making a mistake or blunder in speech, stumbling, tripping. হল্লেই 1 P. to stumble, to stagger, to falter, to err.)

स्याचिद्रा शयनं स्वापः स्वप्नः संवेश इत्यपि ॥१००॥ Sleep.—निद्रा f.; शयन n.; स्वाप, स्वप्न, संवेश m.

स्वरूपं च स्वभावश्च निसर्गः प्रकृतिः स्त्रियाम् । Nature, disposition.—स्वरूप n.; स्वभाव, निसर्ग m.; प्रकृति f.

कम्पो वेपशुरुद्धवीं मह उद्धव उत्सवः ॥ १०९ ॥
Trembling, shaking, shivering.—कम्प, वेपशु m.
Festival, celebration.—उद्धर्घ m., मह m., उद्धव m., उत्सव m.

(वेप् 1 A. to shake, to tremble.) इति नाट्यवर्गः ।

अधोभुवनपातालं नागलोको रसातलम् ।

The nether world, the region of serpents.—अधोसुवन, पाताल n.; त्सातल n.

गर्तस्तु रन्ध्रं कुहरं श्वन्नं च विवरं विलम् ॥१०२॥ A cavity, ravine hole.—गर्त m.; रन्ध्र, कुहर, श्वन्न, विवर, बिल n.

अन्धकारोऽस्त्रियां ध्वान्तं तामिस्रं तिमिरं तमः । Darkness, gloom.-अन्धकार m. & n.; ध्वान्त, तमिस्र, तिमिर, तमस् n.

ध्वान्ते गाढेऽन्धतमसं विष्वक् संतमसं तमः ॥ १०३ ॥
Intense darkness.—अन्यतमस गः=गाडं ध्वान्तम् ।
Utter or universal darkness.—संतमस गः=विष्वक्
तमः ।

वासुकिः सर्पराद् शेषोडनन्तो ध्याजगरः शयुः ।
The king of snakes.—वासुकि, स्पराज् m.
The chief of the serpent race.—शेष, अनन्त m.
A large serpent.—अजगर, शयु m.
(सर्प+राज्=य०त०; हप्रn. सप्राज, नागराज.)
सप्रों सुजंगो सुजगो नाग आशीविषः फणी ।
द्वींकरो द्विरसनो ब्याळश्रश्चःश्रवा अहिः ॥ १०४॥
उरगः पन्नगो भोगी जिह्मगः प्वनाशनः।

Sanke, serpent.—सर्प, मुजंग, मुजंग, नाग, आश्वीविष, फणिन्, दवींकर, द्विरसन, व्याल, चक्षुः श्रवस्, अहि, उरग, पन्नग, भौगिन्, जिह्मग, पवनाशन m.

(द्वे रसने यस्य सः=ब०; चधुर्वा एव श्रवसी यस्य=ब०; भोगोऽ-स्यास्तीति; पवन+अशन=ब०. syn. द्विजिह्न, भोगधर, वाताशन; भुजं+गच्छति इति=भुजगः, भुजंगः or भुजंगसः=उ० त०,)

[सप् 1 P. to creep, to go; अपसप् to go away; व्यसप् to approach; संसप् to flow; विसप् to creep along, to go along.]

अहे: शरीर भोगः स्यात् स्फटायां तु फणा द्वयोः ॥१०५॥
The body of a snake.—भोग m.=अहे: शरीरम्।
The expanded hood of a cobra.—स्फटा, फणा f.; or फण m.

समी क[ु]चुकनिमोंको क्ष्वेडस्तु गरलं विषय्। The skin or slough of a snake.—कञ्चुक, निमोंक m. Poison.—क्षेड m.; गरल, विष n.

वि प्वेचो जाङ्गुलिको व्यालग्राह्याहितुग्ण्डिकः ॥ १०६ ॥ A dealer in antidotes against poison.—वि षवैद्य, जाङ्गुलिक m.

Snake-catcher.—न्याल्य्राहिन्, अहितुण्डिक m. इति पातालभोगिवर्गः।

नरको निरयश्वाथ यातना तित्रवेदना।
Hell, the infernal regions.—नरक, निरय m.
Agony, excessive pain.—यातना, तीत्रवेदना f.
पीडा बाधा व्यथा दु:खक्रच्छ्कष्ठानि निष्वपि॥१०७॥
Pain, anguish, misery, affliction.—पीडा, बाधा,
व्यथा f.; दु:ख, क्रच्छु, दृष्ट n. & adj.

(পিন্ধ 10 P. to give pain, to afflict, to squeeze; with বি to press, to embrace; with ব্য to eclipse. বাষ্ I A. to oppose, to annoy, to grieve, to torment. ব্যধ্ I A. to tremble, to be afflicted, to fear; Caus. to afflict, to frighten.)

इति नरकवर्गः।

समुद्रः सागरः सिन्धुः पारावारः सरित्पतिः । उदन्वानब्धिरुद्धिस्तथा रत्नाकरोऽर्णवः ।।१०८।। Ocean, sea.—समुद्र, सागर, सिन्धु, पारावार, सरित्पति, उदन्वत, अब्बि, उदाधि, रत्नाकर, अर्णव ११३, [सरित्+पित=म०त०; उदन् +वत् (possessive termination); अपो दधाति, उदकं दधाति च=अव्धिरुदिश्चिः, रत्न+ आकर=म० त०, syn. सिन्धुपितः, वाराशि or वारिराशि, अम्बुधि, जलपि, जलनिधि, इ०].

आपः स्त्री भूम्नि वार्वारि सलिलं जीवनं जलम् । अम्मोऽर्णस्तोयपानीयनीरक्षीराम्बुपु॰करम् ॥१०९॥ उदकं च पयः पाथस्त्रिषु द्वे आप्यमम्मयम् ।

Water.—अप् f. pl., वार्, वारि, सिंटल, जीवन, जल, अम्मस्, अर्णस्, तीय, पानीय, नीर, क्षीर, अम्तु, पु॰कर,* उदक, पयस्, पाथस्n.

Watery, aqueous.—आप्य, अम्मय adj.

(জীৰ্ 1 P. to live; with अनु to depend upon, to survive; with अन to maintain oneself by, to subsist upon; with सम् Cau. to animate, to revive.)

(पा 1 P. पिन्) to drink, to swallow; with नि to sip.)

भङ्गस्तरंग ऊर्भिर्वा स्त्रियां वीचिरथोभिषु ॥११०॥
महत्सूळोळकळोळी स्यादावर्तोऽम्मसां श्रमः ॥
Wave.—मङ्ग, तरंग, m.; ऊर्मि m. & f.; वीचि f.
A large wave, surge.—उळीळ, कळोळ m.=महानूर्मिः ।
Whirlpool.—आवर्त m.=अम्मसां श्रमः ।
(भञ्जू 7 P. to split, to break, to be disappointed.)

पृषन्ति बिन्दुपृषताः पुमांसो विप्रुषः स्त्रियाम् ॥१९१॥ A drop, spray.—पृषत् n.; विन्दु, पृषत m.; विप्रुष् f. तीरं रोधस्तरं कूळं तीरयोः पात्रमन्तरम् । Bank, shore.—तीर, रोधस् n.; तर n. (also m.); कुळ n.

Basin.—पात्र n.=तीरयोरन्तरम् ।

An island.—द्वीप, अन्तरीप m. n.=वारिणोडन्तर्यत्तदं तत्। तोयोत्थितं तत्पुलिनं सैकतं सिकतामयम् ॥ ११२ ॥

A Bank or island in a river.-पुल्नि n.=तोयोध्यितम् । Sand-bank.—सैकत n.=सिकतामयं तीरम् ।

जलोच्छ्वासाः परीवाहाः पङ्के जम्बालकर्दमौ ।

A channel made to carry off water from an over-flowing pond.—जलोन्झ्वास, परीवाह m.

Mud, mire. — पङ्क m. & n.; जम्बाल, कर्दम m. उद्धपं तु प्रत्रः पोतः क्षियां नौस्तरिणस्तिरः ॥११३॥

A raft or small boat.—उडुप n.; ध्रव, पोत m.

Boat, ship.—नौ f.; तरिण (or तरणी) f., तरि (or तरि) f.

(বু 1 P. to pass over, to cross; to accomplish, to fulfil; Caus, to save, to relieve; Desider. বিবাহি to derire to pass over, &c; with সৰ to descend, to be incarnate, to descend down from heaven (like gods); with স Caus. to persuade, to deceive; with বি to grant, to give, to favour with, to give away.)

नाव्यं त्रिलिक्षं नौतार्ये कर्णधारस्तु नाविकः ।

Navigable .- - नाव्य, नौतार्य adj.

Helmsman.—कर्णधार, नाविक m.

नौकादण्डः क्षेपणी स्यादरित्रं केनिपातकः ॥११३॥ अ

An oar.—नौकादण्ड m.; क्षेपणी f.

A rudder, helm.—आर्त n.; केनिपातक m.

सांयात्रिकः पोतवणिक्कूपको गुणवृक्षकः।

A merchant who trades by sea.—सांयात्रिक, पोतवणिज् m.

The mast of a ship.—-क्रूपक, गुणवृक्षक m.

†त्रिष्वागाधात्प्रसन्नोऽच्छः कछषोऽनच्छ आविल: ।

Clear, clean.—प्रसन्न, अच्छ adj. Muddy, dirty.— कलुप, अनच्छ, आविल adj.

निम्नं गमीरं गम्भौरं गाधीतानं विपर्यये ॥११४॥

Deep.—निम्न, गमीर, गम्भीर adj.

Shallow.—उत्तान, गाथ adj.

अगाधमतलस्पर्शे कैवर्ते दाशधीवरी।

Unfathomable.—अगाध, अतहस्पर्श adj.

A fisherman.—कैनर्त, दाद्य, भीवर m.

अथ मतस्यो झपो मीनो यादांसि जलजन्तव: ॥११५॥ Fish.—मत्स्य, झप, मीन m.

Aquatic animal.—यादस् n.; जलजन्तु m.

स्यात्कुलीरः कर्कटकः कूमें कमठकच्छपौ।

[†] त्रिष्वागाधात i. e. from সময় to अगाध the words are adj.

Crab.—कुर्लार, कर्कटक m.
Tortoise.—कूर्म, कमठ, कच्छप m.
नको प्राह: स्त्रियां शुक्तिः शंखः स्थारकम्बुरस्त्रियौ ॥११६॥
A crocodile.—नक, प्राह m.

A shell.—शुक्ति f.

A concli-shell.—शंख, कम्बु m. & n. मेके मण्डूकवर्षाभ्शाद्धरष्ठवद्द्र्राः ।

A frog.—भेक, मण्डूक, वर्षासू रि.; शाखर, प्रव, दर्दुर m. जलाशया जलाधारास्तत्रागाधजलो हदः ॥११७॥

A tank, reservoir of water.—जलाञ्चय, जलाबार m.

A deep lake.—हद m.=अगाथजलो जलाशयः। (आधार m. a bund, a canal.)

पद्माकरस्तडागोऽस्त्री कासारः सरसी सरः।

f A lake.—पशांकर m.; तडाग m. & n.; कासार m.; सरसी f.; सरस् n.

वेशन्तः पत्वलं चाल्पसरो वापी तु दीर्घिका ॥११८॥ Pond, pool.—वेशन्त m.; पत्वल, अल्पसरस् n. A well with steps.—वापी, दीर्धिका f.

पुंस्पेतान्धुः प्रहिः कूप उदपानं च पुंसि वा । A well.—अन्धु, प्रहि, कूप m.; उदपान m. n.

खेयं तु परिखानाप आलवालं नदी सरित्। तरंगिणी शैनालेनी तटिनी निम्नगापगा।।१९९॥ Ditch, trench.—खेय n.; परिखा f. A basin for water round a tree.—সাবাদ m.; সাক্ষাত n.

 ${f A}$ river.—नदी, सरित, तराङ्गणी शैवलिनी, तिटनी, निम्नणा, आपणा f.

भागीरथी त्रिपथमा त्रिस्नोता जाह्नवी तथा। The Ganges.— \mathbf{H} ागीरथी, त्रिपथमा, त्रिस्नोतस्, जाह्नवी f.

कालिन्दी सूर्यतनया यमुना शमनस्वसा ॥ The Yamuna or Jamna river.—कालिन्दी, यमुना, सूर्यतनया, शमनस्वस् f.

कृत्रिमाऽत्या सरित्कुल्या संभेदः सिन्धुसंगमः ॥१२०॥ A small artificial channel.-कुल्या f.=अल्पा कृत्रिमा सरित । (कृत्रिम adj. artificial.)

Mouth of a river; or confluence.—संभेद m. = सिन्धुसंगमः।

स्यादुत्पलं कुबलयमथ नीलाम्बुजनम च । इन्दीवरं च नीलेऽस्मिन् सिते कुमुद्देशस्वे ॥ १२१ ॥ A water-lily, lotus.—उत्पल, कुबलय n. Blue lotus.— नीलाम्बुजनमन्, इन्दीवर n.

White lotus.—कुमुद, कैरव n.

वा पुंसि पद्म निलनमरिवन्दं सरोरुहम् । पङ्केरहं तामरसं शतपत्रं कुशेशयम् ॥ १२२ ॥ कमलं चापि राजीवपुष्कराम्मोरुहाणि च । Lotus (in general).—पद्म n. & m.; नलिन, अरविन्द, सरोरुह, पङ्केरुह, तामरस, शतपत्र, कुशेशय, कमल, रार्जाव, पुष्कर, अन्भोरुह n.

(सरिस, पङ्को, अम्भासि वा रोहति इति सरोरुहादय:=उ० त०; शर्त पत्राणां यस्य तत्=व०, syn. सरिसेज, सरोज, पङ्कज, सहस्रपत्र, अम्भोज, अब्ज.)

[হর্ 1 P. to grow; आহর্ to ascend; अवस्त् to descend, to alight; अधिरह् to mount on.]

पुण्डरीकं कोकनदं शैवालं शैवलोऽपि तत् ॥१२३॥

White lotus.—पुण्डरीक n.

Red lotus.—कोकनद n.

Moss.—शेवाल (or शै०) m., शैवल m.

मृणालं तु बिसं नालमस्त्री विज्ञत्ककेसरौ।

Fibres in a lotus.—मृणाल, बिस n.

Stalk of a lotus.—নাভ m. d n.

Filaments or pollen of a lotus.-किञ्जल्क, केसर m.

कुमुद्रती कुमुदिनी नालेन्यां पश्चिनीमुखाः ॥१२४॥ The plant of white lotus.— कुमुद्रती, कुमुदिनी र्र. Common lotus plant.— नलिनी, पश्चिनी, दमालिनी इ० र्र.

इति वारिवर्गः ।

भूर्मूमिः पृथिवी क्षोणी रसा विश्वंमरा क्षितिः । धरा धरित्री धरणिः क्ष्माऽवनिर्मेदिनी मही ॥ वर्षुंधरोवी वसुधा जगती सागराम्बरा ॥१२५॥ The earth.—भू, भूमि, पृथिवी (or पृथ्वी), क्षोणी, रसा, विस्वभरा, क्षिति, धरा, धरित्री, धरणि, क्ष्मा, अवाने, मेदिनी, मही, वसुंधरा, उवीं, वसुंधरा, जगती, सागराम्बरा /.

विश्वं विभित्ति इति=उ० त०; वस्नि-धारयाते इति= उ० त०; वसु n. a jewel; सागर एवाम्बरं दस्याः सा=व०, syn. लोक धात्री, वसुमती, रत्नगर्मा, रत्नस्, ससुद्रवसना इ०.

मृन्मृत्तिका चोर्वरा तु सस्याज्याऽथोषरेतरा ।

Soil, earth.—मृद्, मृत्तिका f.

Fertile soil.—डर्वरा f. or adj.=स्याळा।

Barren or saline soil.—ऊष्रा f. or adj.= सस्य

त्रिष्वथो जगती लोको विष्टपं भुवनं जगत् ॥ १२६ ॥ The world.—जगती 🏸; लोक m.; विष्टप, भुवन, जगत् n.

नीवृज्जनपदो देशविषयो तूपवर्तनम् । An inhabited country, kingdom.—नीवृत्, जनपद m.

A country, region.—देश, विषय m.; उपवर्तन n.

सुराज्ञि देशे राजन्यान् स्थाततोऽन्यत्र राजवान् ॥१२७॥ (A country) governed by a good king.— राजन्वत् adj.

(A country) ruled by a king.—राजनत adj. शाद्दलः शादहरिते सजम्बाले तु पङ्किलः।

Green with grass, verdant.—शाहल, शादहरित adj.

Muddy, marshy. — सजम्बाल, पङ्किल adj. गोष्ठं गोस्थानकं चैव वर्त्मीकं पुन्नपुंसकम् ॥ १२७॥ अ Cow-pen.—गोष्ठ, गोस्थानक n. Ant-hill.—बल्मीक m. & n.

पर्यन्तभूः परिसरः सेतुराजी स्त्रियां पुमान् । Skirts.—पर्यन्तभू f.; परिसर m.

Bridge, mound, bund, सेतु m.; आछि f. अयनं वर्त्म मार्गाध्वपन्यानः पदवी स्रतिः ॥१२८॥

सराणिः पद्धती रथ्या शृङ्गाटकचतुष्पथे ।

Road, path, way.—अयन, वर्त्मन् 11 ; मार्ग, अध्वन्, *पथिन् m.; पदवीं, स्राति, स्राणि, पद्धति, रथ्या f. Crossing of roads.— द्राङ्गाटक, चतुष्पथ n.

दुर्गमं वर्त्म कान्तारं विषयः कापयः समी ॥ १२९ ॥ Wilderness, difficult pass .—कान्तार n.=दुर्गमं वर्ता। Bad road.—विषथ, कापथ m.

गब्यूतिः स्त्री क्रोशयुगं सुपन्थास्त्वपि सत्पथः। Two koss —गन्यूति f.=क्रोशयुग n.

(新知 m.=a koss).

Good road.—सुपथिन्, सत्पथ m.

द्यावाष्ट्राथिन्यौ रोदस्यौ द्यावाभूमी च रोदसी ॥ The earth and the sky.—बावापृथिवी f.du.; बावा-भूमि f. du.; रोदसी f. du; रोदस n. du.

इति भूमिवर्गः ।

पू: श्री पुरीनगर्यों वा स्थानीयं पत्तनं तथा ॥१३०॥ Town, city.—पुर् f; पुरी f. or पुर n.; नगरी f. or नगर n.; स्थानीय, पत्तन n.

आपणस्तु निषद्यायां विपणिः पण्यवीथिका ।

Shop.—आपण m.; निषदा f.

Market.—विपाणि f.=पण्यवीथिका f.

•त्रप्रं चयोऽथ प्राकारो भित्तिः स्त्री कुड्यमेव च ॥ १३१ ॥ A mud-wall,—वप्र n.: चय m

An enclosure or rampart.—प्राकार m.

Wall, partition.—भि।ति f.; कुड्य n.

गृहं गेहं च सदनं भवनागारमान्दिरम्।

निकेतनं वेश्म सद्म निशान्तं निलयालयौ ॥ १३२ ॥ House, dwelling.—गृह, गेह, सदन, भवन, अगार, मन्दिर;

निकतन, वेश्मन्, सद्मन्, निशान्त n.; निल्य, आङ्थ m. (ली 1, 10, 9 P. to adhere, to dwell, to live,

with नि to lie down, to hide oneself.)

वासः कुटी सभा शाला पर्णशालोटजोऽश्वियाम् ।

A house, hall, a shed.—वास m.; कुटी, समा, शाला f. Hermitage, hut.—पर्णशाला f.; उटल m. & n.

गर्भागारं वासगृहं वाजिशाला तु मन्दुरा ॥ १३३॥

The middle of a house, sleeping-room.— गर्भागार, वासगृह n.

Stable.—वाजिशाला, मन्दुरा f.

(वस्1 P. to dewell, to live; with अधि to inhabit:

with उप to observe a fast, to fast; with निस् Cau o banish; with प्र to travel, to go abroad.)

मठ×छात्रादिनिलयो गजा तु मदिरागृहम् । school or building inhabited by stud

A school or building inhabited by students or ascetics; a monastery.—

— মত m.=ভাসাহীনা নিতয:।

A tavern.—गञ्जा f.; मदिरागृह n.

कुद्दिमोऽस्त्री निबद्धा भूश्वन्द्रशाला शिरोग्रहम् ॥१३३॥ अ A floor or ground paved or plastered.—कुद्दिम m. & n.=निबद्धा भूः |

An apartment on the house-top, terrace.—चन्द-शाला f.; शिरोगृह n.

आवेशनं शिल्पिशाला प्रपा पानीयशालिका ।

Workshop, manufactory.—आवेशन n.; शिल्पिशाला f. A place where water is distributed, cistern.—प्रपा, पानीयशालिका f.

वातायनं गवाक्षोऽथ सौधोऽस्त्री भूपमान्दिरम् ॥१३४॥ Window.—वातायन n.; गवाक्ष m.

Palace.—सौध m. & n.; भूपमन्दिर n.

हर्म्यादि धनिनां वासः प्रासादो देवसूभुजाम् ।

Mansion.—हर्म्थ n.=धनिनां वासः।

Royal palace or temple.—प्रासाद m.=देवभूभुजां वास:।

अन्तःपुरं तु शुद्धान्तश्चावरोधोऽथ देहली ॥१३५॥ Harem. – अन्तःपुर n.; शुद्धान्त, अवरोध m. Threshold.—देहली f.

गोपानसी तु वलभी चरवरे त्वजिराज्ञने।

Roof.—गोपानसी, वलभी f.

Compound, quadrangle.—चत्वर, अर्जर, अङ्गन n.

स्रो द्वाद्वीरं प्रतीहारः स्याद्वितिर्देन्तु वेदिका ।। १३६॥

Door, entrance.— $\operatorname{art} f$.; $\operatorname{art} n$.; $\operatorname{srient} m$.

A raised seat.—वितदि, वेदिका f.

तोरणोऽस्त्री बहिर्द्वारं पुरद्वारं तु गोपुरम् ।

A front door, an ornamental arch.—तोरण m. & n.=बहिद्वरिस्।

A town-gate.—ytait, niyt n.

कपाटमरं तुल्ये तिद्विष्कम्भोऽर्गलं न ना ॥

The leaf or panel of a door.-- नपाट, अरर n.

A wooden bolt to fasten the door.—अर्गल f. & n.=कपाटस्य विष्क्रम्मः । (विष्क्रम्म m. Obstacle, hindrance; & therefore the bolt of a door.)

आरोहणं स्यात्सोपानं प्रामसंवसथौ समौ ॥ १३० ॥

A staircase .- आरोइण, सोपान n.

A village.—ग्राम, संवसथ गः.

संमार्जनी शोधनी स्यात्संकरोऽवकरस्तथा।

Broom, brush.--संमार्जनी, शोधनी f.

Sweepings, dust -- संकर, अवक्र m.

इति पुरवर्गः

महीं घ्रे शिखरिक्षामृदहार्यधरपर्वताः ॥ १३८॥ अदिगोत्रगिरियावाचळशैळशिळोच्याः ।

Mountain, hill.—महींध्र, शिखारेन्, क्ष्मास्त, अहार्य, धर, पर्वत, आहे, गोत्र, गिरि, प्रावन्, अचल, शैल, शिलोच्चय m.

(महीं थारयति, क्मां विभाति, गां त्रायते, इ०=महीधादयः उ० त०, syn. महीधर, भूषर, थराधर, भूचत, महीचत्.)

पाषाणप्रस्तरप्रावोपलाइमानः शिला दृषद् ॥ १३९ ॥ Stone, rock.—पाषाण, प्रस्तर, प्रावन्, उपल, अश्मन् m.; शिला, दृषद् f.

कूटोऽस्त्री शिखरं शृङ्गे प्रपातस्त्वतटो मृगुः । Top, summit.—कूट m. & n.; शिखर, शृङ्ग n. Cliff, precipice.—प्रपात, अतट, मृगु m.

कटकोऽस्त्री नितम्बोऽद्रेः स्तुः प्रस्थः सानुरस्त्रियाम् ॥१४०॥ The side or ridge of a mountain.—कटक m. & n. =अद्देनितम्बः।

Table-land, level land on the top of a mountain.—रन, अस, m.; सानु m. & n.

धातुर्मनःशिलाद्यद्देः पादाः प्रत्यन्तपर्वताः । उत्सः प्रस्रवणं वारिप्रवाहो निर्झरो झरः ॥ १४१ ॥ Ore, mineral, metal.—धातु m. Foot of a mountain.—पाद m.=प्रत्यन्तपर्वतः । Cascade, waterfall.—हत्स m.; प्रस्रवण n. Spring, fountain.—वारिप्रवाह, निर्झर, झर m. दरी तु कन्दरो वा स्त्री गहरं तु गुहा स्पृता। Valley, vale.—दरी f.; कन्दर m. or कन्दरा f. Cave, den.—गहर n.; गुहा f.

निकुझकुझौ वा क्षीबे खनिः खानी तथाकरः ॥ १४२ ॥ Grove bower.—निकुञ्ज, कुञ्ज m. & n.

A mine.—खनि, खानी f.; आकर m.

उपत्यकादेरासना भूमिरूर्ध्वमधित्यका ।

Land near the foot of a mountain.—उपस्यका f = अंद्ररासन्ना भूमिः।

Land on the upper part of a mountain.—अधिलका f.=अद्रेरूध्वे मुभिः।

इति शैलवर्गः।

अटब्यरण्यं विधिनं गहनं काननं वनम् ॥१४३॥ Forest, wilderness, jungle.—अटबी f; अरण्य, विधिन् गहन, कानन, वन n.

आराम: स्यादुपवनं कृत्रिमं वनमेव यत्। A garden, a grove.—आराम m; उपवन n.

पुमानाकीड उद्यानमङ्क्रोऽभिनवोद्भिदि ॥१४४॥

A royal or public garden —आक्रीड m.; ज्यान n.

A Sprout.—अङ्कुर m.=अभिनवोद्भिद्।

वीथ्यालिरावलिः पङ्क्तिः श्रेणी लेखास्तु राजयः।

Row — बीथी: आहि, आहि, पङ्क्ति, श्रेणी (or ॰िण) f. Continuous or thick line.— रुखा, राजि f.

वृक्षो महीरहः शाखी विटर्पा पादपस्तरः ॥१४५॥ अनोकहः कुटः शालः पलाशी दुदुमागमाः ।

Tree.—वृक्ष, महीरुह, शाखिन्, विटिपिन्, पादप, तरु, अनोक्षह, कुट, शाल, पलाशिन्, हु, हुम, अगम m.

वनध्योऽफलोऽवकेशी च फलवान् फलिनः फली।

Barren, fruitless.—वन्ध्य, (बन्ध्य), अफल, अवकेशिन् adj.

Bearing fruit, fruitful,—দক্তবন্, দভিন, দভিন্, adj. (দক্ 1 P. to produce, to bear fruits; with সনি to be reflected.)

त्रिषु फुळे विकसितोन्मीलितौ विकचस्कुटौ ॥१४६॥ Blown, opened.—फुछ, विकसित, उन्मीलित विकच, स्फुट adj.

(इन्ह् 1 P. to blossom, to open. मील 1 P. to close, to wink, to close the eyes; मील्यू Caus. to close, to shut; उन्मील to be opened as eyes or a flower, to open; समुन्मील to open of itself, to spring up, to rise; निमील to close, to shut, to be covered. समुद्ध 6 P. & I.A. to burst, to open, to expand.)

लता तु वल्ली वतितः सा वीस्था प्रतानिनी ।

Creeper.—लता, वल्ली, वर्तात f.

A spreading creeper.—वीस्थ् f.=प्रतानिनी लता।

नगायारीह उच्छाय उत्सिधश्रीच्छ्रयश्च सः ॥१४७॥

Height, loftiness.—आरोह, उच्छाय, उत्सेब, उच्छय m.=नगादीनामारीहः।

अस्त्री प्रकाण्डः स्कन्धः स्यात् समे शाखालते तथा।

The trunk of a tree.— प्रकाण्ड m. & n. रकन्य m.

Bough, branch —शाखा, लता f.

शिरोमं शिखरं त्वक् स्त्री वल्कं वल्कलमस्रियाम् ॥१४८॥

The top or crown of a tree.—शिरस, अप्र, शिखर n

Bark.—त्वच f.: वल्क, वल्कल m. & n.

प्रनियनो पर्वपरुषी स्तम्बगुल्मौ शिफाजटे ।

A knot, a joint in a cane or body.—मन्यि m.. पर्वन् , परुस् n.

Shrub.—स्तम्ब, गुल्म m.

A fibrous root.—शिका, जटा f.

काष्टं दार्विन्यनं त्वेध इध्ममेधः समित्स्त्रियाम् ।

Wood.-काष्ठ, दारु n.

Fuel, dry wood.—इन्यन, एथम्, इध्म n.; एथ. m.: समिष

f. (等 7 A. to kindle.)

निष्कृद्दः कोटरं वा ना वह्नरिर्मज्ञरिः ब्रियौ ॥१४९॥ The hollow of a tree.—निष्क्रह m.; कोटर n. & m.; Shoot, sprout, blossom.—वहारि, मञ्जरि or मञ्जरी f.

पत्रं पलाशं छदनं दलं पणे छदः पुमान् ।

Leaf, foliage.—पत्र, पलाश, छदन, दल, पर्ण n.; छद m. पछवोऽस्त्री किसलयं विस्तारो विटपोऽस्त्रियाम् ॥:१५० ॥

A twig full of young leaves.— पहान m. & n.; किसल्य n.

The extension of a tree.—विस्तार m.; विटप m.&.n. बृक्षादीनां फलं सस्यं वृन्तं प्रसवबन्धनम् । Crops, harvest.—सस्य n.= इक्षादीनां फल्म्। Stalk, stem.—वृन्त n.=प्रसवबन्धनम्। स्याद्गुच्छकस्तु स्तबकः कुड्मलो मुकुलोऽस्त्रियाम् ॥१५१॥ Bunch, nosegay.—गुच्छक, स्तनक गा. An opening bud, — कुड्मल m., मुकुल m. & n. स्त्रियः सुमनसः पुष्पं प्रसूनं कुसुमं सुमम्। Flower.—सुमनस् f. pl.; पुष्प, प्रस्त, कुसुम, सुम n. मकरन्दः पुष्परसः परागः सुमनोरजः ॥१५२॥ The nectar of a flower.—मदरन्द m.=पुष्परसः। Pollen —पराग m.=मुमनसां रजः । कोरकः पुंसि कलिका मन्दारः पारिजातकः। Bud.—कोरक m.; कलिका f. A kind of tree. - मन्दार, पारिजातक m. आम्रश्रूतो रसालोऽपि सहकारोऽथ वेतसे ॥१५३॥ शीतवञ्जुलवानीराः पलाशे पर्णाकेंशुकौ । Mango tree.—आन्न, चृत, रसाल, सहकार m. The Ratan reed.—वेतस, शीत, वञ्जुल, वानीर m. The Palasha tree.—पलाश, पर्ण, किंशुक m. अतिमुक्तः पुण्ड्रकः स्याद्वासन्ती माधवी लता ॥१५४॥ The creeper Mogra.—अतिमुक्त, पुण्ड्क m.; वासन्ती, माधवी, छता री. सुमना मालती जातिः सप्तला नवमालिका ।

The creeper jasmine.—सुमना (or सुमनस्), मालती, जाति f.

A creeper.—सप्तला, नवमालिका f.

मृद्धीका गोस्तनी द्राक्षा स्वाद्धी मधुरसेति च ॥१५५॥

The vine; also grape.—मृद्धीका, गोस्तनी, द्राक्षा, स्वाद्धी,
मधुरसा f.

अस्ती कुशं कुथो दभी वंशे वेणुश्च कीचकः।
A kind of grass.—कुश m. & n.; कुथ, दर्भ m.
Bamboo tree. a bamboo.—वंश. वेणु, कीचक m.
शब्पं बालतृणं घासो यवसं तृणमर्जुनम् ॥१५६॥
Young grass.—शब्प, बालतृण n.
Meadow or pasture grass.—बास. m.; यवस n.
Grass in general.—तृण, अर्जुन n.
(यस् 1 P. to devour, to eat).

अश्वत्थः पिप्पलो बिल्वः श्रीफलोऽथाप्युदुम्बरः।
अम्ब्लिका तिन्तिडी चिन्ना कर्कन्धूब्दरी तथा ॥१५६॥ अ
The Indian fig-tree.—अश्वत्य, पिप्पल m.
The Bel tree or its fruit.—बिल्व, श्रीफल m.
The glomerous fig-tree.—उदुम्बर m.
The tamarind tree.—अम्ब्लिका, तिन्तिडी, चिन्ना f.
The jujube tree.—कर्कन्थू, बदरी f.
इङ्गुदी तापसतहर्भूजे चभिमृदुत्वचो ।
ताम्बूलब्ली ताम्बूली नामबल्लथ्य केसरे ॥१५६॥ आ
बक्रलो बञ्जुलोऽशोक समी करकदाडिमो ।

The name of a plant.—इङ्गुदी f:; तापसतर m.

The birch-tree.—मूर्ज, चिमंन्, मृदुत्वन् m.

The betel-plant.—ताम्बूलवर्छी, ताम्बूली, नागवर्छी f.

The Bakul-tree.—केसर, बकुल m.

The Asoka tree.—वञ्जुल, अशोक m.

The pomegranate tree.—करक, दाडिम m.

नीप: कदम्ब: प्रियको बन्धूको बन्धुकोवकः ॥१५६॥ इ

The Kadamba tree.—नीप, कदम्ब, प्रियक m.

The Bandhuka plant.—बन्धूक, बन्धुजीवक m.

अथ शोणे कुरबकस्त्या पीते कुरण्टकः ।

नालिकेरो नारिकेलस्तापिच्छस्तु तमालकः ॥१५६॥ ई A crimson species of Amaranth, its flower (when neuter).—कुरवक m. & n.

The yellow species of Amaranth.—कुरण्यक m.
The cocoanut tree — नाल्किर, नारिकेल m.
The tamala tree, with dark blossoms.—नापिच्छ,
तमाल m.

स्तालेशू तुम्ब्यलाबू रम्भा तु कदली स्त्रियाम्।
The sugar-cane —रसाल, इञ्ज m.
The gourd creeper.—तुम्बी, अलाबू र्र.
The plantain tree —रम्भा, कदली र्र.
खिदरी रक्तसारश्च चम्पको हेमपुष्पकः ॥१५६॥ उ
The Khadira tree.—खिदर, रक्तसार m.
The Champaka tree.—चम्पक, हेमपुष्पक m.
कुन्दं शिरीषं बत्तरः केतकी मालिका जपा।

प्रियहगुः पूग एरण्डः शमी चामलकी तथा ॥१५६॥ ऊ A kind of jasmine.—कुन्द n. The Sirisha tree -- शिराप n. The Dhattura tree. - नत्र m. The Ketaka tree. - केतको f. The Mogri-plant.—महिका f. The Jasvanda plant, -- जपा f. The Priyangu-plant.—प्रियङ्ग m. The betel-nut tree .-- पूग m. The castor-oil plant - your m. The Sami tree.—शमी f. A kind of tree. — आमलकी f. पलाण्डुर्लगुनो मुस्ता दूर्वा स्थामाक एव च। An onion,—্পলাण্ड m. Garlic —लञ्चन m. A kind of grass.—मुस्ता f. A kind of grass.-- द्वां f. A sort of grain.—इयामाक m. जम्बुः स्त्री पुंसि जम्बीरः कर्कटी शाल्मलिर्द्धयोः ॥१५६॥ ऋ A fruit tree. - जम्ब f. The citron tree. - जम्बीर m. The cucumber.—नर्नेटी f. The silk-cotton tree.—शाल्मिल m. & f. इति वनौषधिवर्गः ।

शार्द्लद्वीपिनौ व्याघ्रे कण्ठीरवमृगद्विषौ । सिंहों मुगेन्द्रः पञ्चास्यों हर्यक्षः केसरी हरिः ॥१५७॥

Tiger.—शार्टूल, झोपिन् , न्याव m.

Lion.—कण्ठीरव, मृगद्विष्, सिंह, मृगेन्द्र, पञ्चास्य, हर्यक्ष, केसरिन् , इरि m.

(मृग+द्विष्, मृग+इन्द्र=ष० त०; पत्रं आस्यं यस्य=व०. पत्र adj. spreading, wide. केसरा यस्य सन्ति इति के०. केसर m. the mane of the lion or horse, Syn. मृगराज, मृगपति, पञ्चानन.)

कपिस्रवंगस्वगशाखाम्गवलीमुखाः।

मर्कटो वानरः किशो वराहः कोलसूकरौ ॥१५८॥

Monkey.—कपि, प्रवंग, प्रवंग, शाखामृग, वर्लामुख, मर्कट, वानर, कीश भा.

(प्लवं गच्छाते इति प्लवगः, प्लवंगः, & also प्लवंगमः=उ० त०.) Hog.—वराह, कोल, स्कर m.

भक्ष्क ऋक्षों महिषे छलायश्राय जम्बुके ।

शुगालो वञ्चकः कोष्टा कोकस्त्वीहामृगो वृकः ॥१५९॥

Bear.—मलक, ऋक्ष m.

Buffalo.—महिष, लुलाय m.

Fox, jackal.—जम्बुक, शगाल, वञ्चक, क्रोष्टु m.

Wolf.-कोक, ईहामृग, वक m.

ओतुर्बिडालो मार्जारी बृषदंशक आखुभुक्। A cat.—ओतु, विडाल, मार्जार, वृषदंशक, आखुमुज् m.

[दंश (दंश) 1 P. to bite; with परि to bite through,

to bite violently; with सम् to press together, to erush, to pinch.]

चमूरुकृष्णसारैणकुरङ्गहरिणा स्गे ॥१६०॥

Deer, antelope.—चमूरु, कृष्णसार (or ञ्झार), एण, कुरङ्ग, हरिण, मृग m.

रुहसारंगपृषता अन्याश्च मृगजातयः।

Different kinds of deer or antelope.— रह, सार्ग, पृषत, इ० m.

कृमिकीटी खुद्रजन्ती वृश्विकः शुक्रकीटकः ॥१६०॥ अ

Insect, worm.—क्रुमि, कीट m.=क्षुद्रजन्तुः।

A scorpion, a caterpillar.—वृश्चिक, शूककोट m. ऊर्णनामस्तन् बुवाय आखुस्तून्दुरमूषको ।

A spider.—ऊर्णनाम, तन्तुवाय m.

A mouse.—आखु, उन्दुर (or उन्दुरु), मूपक m.

(डर्ज़ 2 P. A. to cover. मृष् 1 P. or मुष् 1, 9 P. to steal.)

गरुत्मान् गरुडस्ताक्ष्यों वैनतेयः खगेश्वरः ॥

The king of birds, eagle.—गरुत्मत, गरुड, तार्झ, वैनतेय, खगेश्वर m.

पारावतः कलस्यः कपोतोऽथ शशादनः ॥१६१॥

पत्री रथेन उल्कस्तु व।यसारातिपेचकौ ।

दिवान्धः कौशिको घुको दिवाभीतो निशाटनः ॥१६२॥

A pigeon, dove.—पारावत, कलरव, कपोत m.

A hawk, falcon.—शशादन, पत्रिन् , स्थेन m.

Owl.— उल्लूक, वायसाराति, पेचक, दिवान्थ, कौशिक, घूक, दिवान्थ, कौशिक, घूक,

(निशायां अटित इति निशाटन:; अट्ट 1 P. to roam, to wander; with परि to wander about, to make a tour).

कृकवाकुस्ताम्बन्डः कुकुटश्वरणायुधः ।

A cook.—क्टकवाकु, ताम्रचूड, कुक्ट, चरणायुध n:.

चटकः कलविङ्कः स्याद् बलाका विसकाण्ठिका ॥१६३॥ Sparrow.—चटक, कलविङ्क m.

A kind of crane.—बलाका, बिसकाण्डका र.

वनित्रयः परभृतः कोकिलः पिक इत्यपि । Cuckoo.—वनित्रयः, परभृतः, कोकिलः, पिक m. (पर्+भृत= दृ० त०, syn. परपृष्टः)

काकस्तु बलिमुग् ध्वाङ्क्षो वायसो मौकुलिस्तथा ॥१६४॥ Crow.—काक, बलिभुज्, ध्वाङ्क्ष, वायस, मौकुलि m. (बर्लि मुङ्के=ड० त०, syn. बलिपुष्ट.)

आतापिचिह्ना दाक्षाय्यगृधी कीरशुकी समी।

A kite.—आतापिन्, चिछ m.

A vulture.—दाक्षाच्य, गृघ m.

A parrot.—कार, शुक m.

कुंड् कोझोऽथ बकः कहः पुष्कराहुस्तु सारसः ॥ १६५॥ \mathbf{H} eron.—कुञ्च् , कीञ्च m.

A crane. नक, कह m.

A kind of crane.—पुन्तराह, सारस m.

कोकश्वकश्वकवाकः कादम्बः कलहंसकः। Ruddy goose.—कोक, चक्र, चक्रवकाक m.

A kind of goose.—कादम्ब, कल्हंस m.

हंसभेदो राजहंसो मिक्रिकाक्षर्त्तयाऽपरः ॥ १६६ ॥ Flamingo, swan.—हंस m.

Kinds of swans.—राजदंस, मछिकाक्ष m.

समौ चातकसारंगौ दंशस्तु वनमाक्षिका ।

The Chataka bird.—चातक, सारंग m.

A gad-fly, a large wasp.—दंश m; वनमक्षिका f. वरटा त्विप गन्योली सरघा मधुमक्षिका ।

Wasp.—बरटा, गन्धोली f.

Bee.—सरघा, मधुमक्षिका f.

समी पतंगशलमी खद्योती ज्योतिरिङ्गणः ॥ १६७॥

A grass-hopper.—पतंग, शलभ m.

Glow-worm, firefly.—खबोत, ज्योतिरिङ्गण m.

मधुत्रतो मधुकरो मधुलिण्मधुपालिनः ।

द्विरेफपुष्पलिङ्मृङ्गधट्पदभ्रमरालयः ॥१६८॥ $oldsymbol{\Lambda}$ bee —मधुन्नत, मधुक्त, मधुल्ह्, मधुप, अल्नि, द्विरेफ, पुष्पलिङ्, मङ्ग, षट्पद, भ्रमर, अल्नि m.

मयूरो बर्हिणो बर्ही नीलकण्ठो भुजंगभुक् । शिखावलः शिखी केकी मेघनादानुलास्पपि ॥१६९॥

A peacock.—मयूर, वर्हिण, वर्हिन्, नीलकण्ठ, भुजंगभुज्, शिखावल, शिखिन्, वेकिन्, मेधनारानुलासिन् m.

(मुजंगान् मङ्क्त इति=उ० त० the snake-eater; नील+

कण्ठ=व०; शिखा, केका यस्यास्तीति=शिखी, केकी; मेघनादं अनुरुसति इति=उ० त०, syn. भुजंगाशन, भुजंगदिष्, शितिकण्ठ, शिखण्डिन्.)

केका वाणी मयूरस्य समी चन्द्रकमेचकौ।
Cry of the peacock.—केका f.=मयूरस्य वाणी।
The eye on peacock's feathers.—चन्द्रक, मेचक m.

शिखा चूडा शिखण्डस्तु पिच्छवहें नपुंसके ॥१७०॥ Crest.—शिखा, चूडा f.

Feathers, tail.—शिखण्ड m.; पिच्छ, वर्ध n.

शकुान्तरण्डजः पक्षी शकुन्तविहगद्विजाः ।

खगः पत्त्री विहायाश्च विविध्किरपतत्त्रयः ॥१७१॥

A bird.—राकुन्ति, अण्डज, पश्चिन्, राकुन्त, विहग, द्विज, खग, पत्तिन्, विहायस, वि, विध्किर, पतित्व (or पतित्वन्) m.

कारण्डवस्तित्तिरिश्च जीवंजीवश्चकोरकः।

Different kinds of birds.—कारण्डव m.; तितिरि m.; जीवंजीव m.; चकोर m.

पक्षः पत्त्रं पतत्त्रं च चञ्चुल्लोटिरुमे लियौ ॥ A wing.—पक्ष m.; पत्त्र, पतत्त्र n. Beak, bill.—चञ्चु, त्रोटि f.

पेशी कोशो द्विहीनेऽर्ण्डं कुलायो नीडमिन्नियाम् ॥ १७२॥ Egg.—पेशी f.; कोश m.; अण्ड n.

A nest.—कुलाय m.; नीड m. & n.

पोतः पाकोऽर्भको डिम्भः पृथुकः शावकः शिशुः।

A young, a child.—पोत, पाक, अर्भक, डिन्म, पृथुक. ज्ञावक, शिशु m.

स्त्रीपुंसी मिथुनं द्वन्द्वं युग्मं तु युगलं युगम् ॥१७३॥

A couple, a pair (male and female).—कींप्रंस m. du., मिथुन; इन्ह n.

A pair. — युगन, युगल, युग n,

समूहनिवहस्तोमसंदोहनिकरव्रजाः ।

ससुदायश्च संघातः समवायश्चयो गणः ॥ १७४ ॥ स्त्रियां तु संहतिर्वन्दं निकुरम्बं कदम्बकम् ।

A collection, group, flock, troop, herd, crowd.— समूह, निवह, स्तोम, संदोह, निकर, वज, समुदाय, संवात, समवाय, चय, गण m.; संहति f.; वृन्द, निकुरम्ब, कदम्बक n.

बुन्दमेदाः समैर्वर्गः संघसार्थौं तु जन्तुामः॥ १७५॥ सजातीयैः कुलं यूर्थं तिरक्षां पुन्नपुंसकम्।

A class, species.—वर्ग m.=समैर्वृन्दम्।

Flock of animals.—संव, साथे m.=प्राणिभिः सजातीयै-विज्ञातीयैर्वा वृन्दम् ।

A collection or flock of animals of the same kind.— $\mathfrak{F} = n$.

Herd, flock. — यूथ m. & n. चितरथां वृत्दम् ।

पुञ्जो राशिथोत्करथ कूटं स्यात्पुत्रपुंसकम् ।

A heap.—पुञ्ज, राशि, उत्कर m.; कूट m. & n.

गृहासक्ताः पक्षिमृगाःक्षेकास्ते गृह्यकाथ ते ॥ १०६ ।।

Tame or domesticated (bird or beast).—हेक, गृह्यक adj.=गृहासक्तः पक्षी सुगो ना। इति सिंहादिनर्गः।

मनुष्या मानुषा मत्यो मनुजा मानवा नराः।

Man.—मनुष्य, मानुष, मत्यं, मनुज, मानव, नर m.

स्युः पुमांसः पञ्चजनाः पुरुषाः पूरुषा नरः॥ १००॥

Male.—पुंस, पञ्चजन, पुरुष, पूरुः, नृ m.

श्री योषिद्वला योषा नारी सीमन्तिनी वश्रूः।

प्रतीपदर्शिनी वामा वनिता महिला तथा॥१०८॥

Woman, female.—स्त्री, योषित, अवला, योषा, नारी, सीमन्तिनी, वश्रू, प्रतीपदर्शिनी, वामा, वनिता, महिला f.

विशेषास्त्वज्ञना भीरः कामिनी वामलोचना ।

प्रमदा मानिनी कान्ता ललना च नितिस्विनी ॥१७९॥

सुन्दरी रमणी रामा कोपना सेव मानिनी ।

वरारोहा मत्तकाशिन्युत्तमा वरवर्णिनी ॥१८०॥

Words denoting varieties of women but now used in the general sense of a beautiful woman.—
मानिनी f.=one indignant to wards her lover.—कोपना,
मामिनी f.=Passionate or angry-tempered woman.
(वामे लोचने यस्या: सा०=व०; वरो आरोहो यस्या: सा=व० one of excellent hips. Syn. वामनयना, वराङ्गी.)

पतनी पाणिगृहीती च द्वितीया सहधार्मिणी ।

भार्या जायाऽय पुंभूम्नि दाराः स्यातु कुटुम्बिनी ॥१८१ पुरन्त्री सुचरित्रा तु सती साध्वी पतित्रता । Wife.—पत्नी, पाणिगृहीती, द्वितीया, सहधर्मिणी, भार्या, जाया f.; दार m. pl.

Matron.—कुटुम्बिनी, पुरन्धी f.

A chaste or faithful wife.—सुचरित्रा, सती, साध्वी, पतित्रता f.

कृताभिषेका महिषी कन्या तु स्यात्कुमारिका ॥१८२॥ A crowned queen.—महिषी f.=कृताभिषेका भृपक्षी । A girl.—कन्या, कुमारी or कुमारिका f.

पुंश्वली धार्षिणी बन्धक्यसती कुलटेत्वरी ।

स्वैरिणी पांशुला च स्यात्तरुणी युवतिः समे । १८३॥

An unchaste woman, harlot.—पृक्षकी, धर्षिणी, बन्धकी, असती, कुळटा, इत्वरी, स्वैरिणी, पांशुका f.

A young woman.—तरुणी, युवाति f.

रजस्वला पुष्पवती स्याद्रजः पुष्पमार्तवम् ।

A woman in her courses.—्रजस्वला, पुष्पवती f.

The menses.—रजस्, पुष्प, आर्तव, n.

पुनर्भूदिधिश्रूह्टा द्विस्तस्या दिधित्रः पतिः।

A widow re-married.-पुनर्म्, दिशिष् f.=द्विरूदा।
The husband of a re-married widow.-दिशिष् m.=
तस्याः पतिः।

कान्तार्थिनी तु या याति संकेतं साभिसारिका ॥१८३॥ अ

A woman who makes or keeps an assignation.—
अभिसारिका f.=या कान्तार्थिनी॰. (संकेत m. assignation.)
पत्यौ देशान्तरगते यात्ता प्रोपितभर्तका ।

A woman whose husband is gone to a distant country.—प्रोधितमर्गुका f.

आयात्यन्योपभोगाङ्कर्यस्या उपसि तु प्रियः ॥१८३॥ आ खण्डिता साऽयावमत्य पतिं या परितप्यते । कलहान्तरिता सा स्याद्विप्रलब्धा तु सा भवेत् ॥१८३॥ इ अनालोक्य पतिं खिन्ना या संकेतनिकेतने ।

खिडता f.=A woman whose lover has been false to the appointment and is suspected of inchastity; a disappointed and offended.

कल्हान्तरिता f.=A woman who has been angry with her lover, but afterwards repents for it; a penitent woman

বিসকল্পা $f = \lambda$ woman whose lover is false to his appointment or engagement, a woman deceived by her lover.

विलम्त्रिनि प्रिये चिन्ताव्याकुलोत्कण्ठिता भवेत्।

ভংকতিবা f.=A woman whose lover has too long delayed going to the appointed place and is therefore full of anxiety and suspicion.

आज्ञानरः प्रियो यस्याः स्वाधीनपतिका च सा ॥१८३॥ ई स्वाबीनपतिका f=A woman who has much influence over her husband. अद्य त्रियसङ्केतितदिनमिति शृज्ञारपूर्णसामग्रीम् । सज्जीकरेतित या स्त्री वासकसज्जेति सा प्रोक्ता ॥१८३॥ उ वासकसञ्जा f.=A woman dressed with all her ornaments and making decorations to receive her lover on the appointed day.

समाः स्तुषाजनीवध्वो विश्वस्ता विधवा समे । A daughter-in-law:—स्तुषा, जनीः वधु f.

Widow.--विश्वस्ता, विधवा f.

आलिः सखी वयस्याथ पतिवत्नी सभर्तृका ॥१८४॥

A female friend —आलि, सखी, वयस्या f.

A woman having her husband living.—पतिवत्नी, समर्चेका /.

वृद्धा स्त्री तु पलिक्नी स्याद् दूतीसंचारिके समे।

An old woman.—वृद्धा, पलिननी f.

A female messenger.—द्ती, संचारिका f.

वारस्री गणिका वेदया कुहिनी शम्भली समे ॥१८५॥

A public woman.—वारकी, गणिका, वेद्या f.

A bawd, a go-between.—कुट्टिनी, शम्भली f. आपन्नसत्त्वा स्याद् गुर्विण्यन्तर्वत्नी च गर्भिणी।

A pregnant woman.—आपन्नसत्त्वा, गुर्विणी, अन्तर्वत्नी, गर्भिणी f.

पैतृष्वसेयः स्यात्पैतृष्वसीयश्च पितृष्वसुः ॥१८६॥ सुतो मातृष्वसुश्चैवं वैमात्रेयो विमातृजः । Paternal aunt's son_cousin.—पैतृष्वसेय, पैतृष्वसीय m. Maternal aunt's son, cousin.—मातृष्वसेय, मातृष्वस्रीय m.

Step-brother.—वैमात्रेय, विमातृज m.

आत्मजस्तनयः सूनुः सुतः पुत्रः स्त्रियां त्वमी ।।१८७॥ साहर्दुहितरं सर्वेऽपत्यं तोकं तथा समे ।

Son.—आत्मज, तनय. स्नु, सुत, पुत्र m.

Daughter.—आत्मजा, तनया, सूनु, सुता, पुत्री, दुहित् f. Offspring (male or female).—अपत्य, तोक n.

च्छजाते त्वौरसोरस्या तातस्तु जनकः पिता ॥१८८॥

Legitimate son.—औरस, उरस्य adj.

Father.—तात, जनक, पितृ m.

जनायित्री प्रसूर्माता जननी भागेनी खसा।

Mother.—जनिवनी, असू, मातृ, जननी f.

Sister.—भगिनी, *स्वस्री.

ननान्दा तु खसा पत्युर्नेष्त्री पौत्री सुतात्मजा ।।१८९।। Husband's sister.—ननान्दु f.=पत्यः स्वसा ।

Grand-daughter.—नप्त्री, पौत्री f.

भार्यास्तु भ्रातृवर्गस्य यातरः स्यः परस्परम् ।

Husband's brother's wife — यात f.

पातिपत्न्योः प्रसूः श्वश्रुः श्वञ्जरस्तु पिता तयोः ॥१९०॥

Mother-in-law.—সপু f.

Father in law .— শহুং m.

पितुर्भोता पितृब्यः स्थान्मातुर्भोता तु मातुलः । Paternal uncle.—पितृब्य m.=पितुर्भोता । Maternal uncle.—मातुल m.=मातुर्झाता।

इयालाः स्युर्झातरः पत्न्याः स्वामिनो देवृदेवरौ ॥१९१॥

Wife's brother.—इयाल m.=पत्न्या झाता।

Husband's brother.—देवृ, देवर m.=स्वामिनो झाता।

स्वसीयो भागिनेयः स्याजामाता दुहितुः पतिः।

Sister's son, nephew.—स्वसीय, भागिनेय m.

Son-in-law.—जामातु m.=दुद्दितुः पतिः।

पितामहः पितृपिता तियता प्रपितामहः॥ १९२॥

मातुर्मातामहाधेवं सपिण्डाश्च सनाभयः।

(1) Paternl and (2) maternal grand-father.-१. पितामह, पितृपितः, २. मातामह m.

(1) Paternal and (2) maternal great grand-father.—१. प्रिश्तामह; २. प्रमातामह m.

A kinsman upto seventh remove.—सिपण्ड, सनाभि m. समानोदर्थसोदर्थसगर्भ्यसहजाः समाः ॥ १९३ ॥
Born of the same parents, (brother or sister).—
समानोदर्थ, सोदर्थ, सगर्भ्य, सहज adj.

सगोत्रबान्धवज्ञातिबन्धुस्वस्वजनाः समाः।

A relative.—सगोत्र, बान्धव, ज्ञाति, बन्धु, स्व, स्वजन adj. धवः प्रियः पतिभेती जारस्तूपपतिः समौ।॥

 $\mathbf{Husband}$.—थव, त्रिय, पति, भर्तं m.

A paramour, gallant.—जार, उपपति m. भ्रात्रीयो भातृजो भ्रातृभगिन्यो भ्रातरावुभौ ॥१९४॥ Brother's son.—भ्रात्रीय, भ्रात्ज m. Brother & sister.—जातृ m. dwel. (जातृ m. brother)

मातापितरौ पितरौ मातरपितरौ प्रस्जनयितारौ ।

Parents.—मातापितृ, पितृ, मातरपित्, प्रस्जनयित m. dw.
खश्रूखशुरौ श्रश्चरौ पुत्रौ पुत्रश्च दुहिता च ॥ १९५ ॥

Father and mother—in—law.—श्रूश्वश्चर,श्वश्चर m. dw.

Son and daughter.—पुत्र m. dw.=पुत्रश्च दुहिता च.
दंपती जंपती जायापती मार्योपती च तो ।

Husband and wife.—दंपती, जंपती, जायापती, मार्यो-पती m. dw.

शिशुत्वं शैशवं बाल्यं तारुण्यं यौवनं समे ॥ १९६ ॥ Infancy, childhood.—शिशुत्व, शैशव, बाल्य n. Youth.—तारुण्य, यौवन n.

स्यात्स्थाविरं तु बृद्धत्वं बृद्धसंघेऽपि वार्द्धकम् । Old age.—स्थाविर, बृद्धत्वः वार्द्धक n. An assemblage of old folks.—वार्द्धक n. स्यादुत्तानशयो जिम्मः स्तनपश्च स्तनंधयः ॥१९६॥ (अ) An infant, a child.—ज्तानशय, जिम्म, स्तनप, स्तनंधयः m. or adj. [चे 1 P. to suck, to drink.]

पिलतं जरसा शौक्षयं केशादौ विस्तमा जरा।
Grayness of the hair.—पश्चित n.=जरसा केशादौ
शौक्षयम्।

Oldage.—विस्नसा, जरा f.

बालस्तु स्यान्माणवको वयस्यस्तरूणो युवा ॥१९७॥ Child, boy or girl.—बाल, माणवक m. Young, adult.—वयस्य, तरुण, युवन् adj.

प्रवयाः स्थविरो बृद्धो जीनो जीणो जरत्नपि ।

Old, aged.—प्रवयस् , स्यविर. वृद्ध, जीन, जीर्ण, जरत् adj.

্রির 1, 4, 9 P. to grow old, to wear out.]

जघन्यजे स्युः कनिष्ठयवीयोऽवरजानुजाः ॥१९८॥

Younger.—जवन्यज, कनिष्ठ, यवीयस्, अवरज, अनुज adj.

पूर्वजस्त्वप्रजोयीयो बळवान्मांसलोंसलः ।

Elder.—पूर्वज, अम्रज. अमीय, adj.

Strong, robust.—बल्बत, मांसल, अंसल adj.

तुन्दिलस्तुन्दिमस्तुन्दी खर्वी हस्वश्च वामनः ॥१९९॥

Fat, bulky.—तुन्दिल, तुन्दिभ, तुन्दिम् adj.

Dwarfish.—खर्व, इस्व, वामन adj.

कुब्जः पङ्गुः कुणिः खज्ञो विधरीन्धश्च केकरः ।

इस्रेते विकलाङ्गाः स्युः भिषम्बैद्यौ चिकित्सके ॥२००॥

Hump-backed.—कुन्ज m.

Crippled, lame.—पङ्गु m.

Crippled in the arm.—कुणि m. f.

Lame or crippled in the leg.— खड्न m.

Deaf.—बाधर m. f.

Blind.—अन्य m. f.

Squint-eyed.—केकर m.

Doctor, physician.—भिषज्, वैद्य, चिकित्सक m.

अनामयं स्यादारोग्यं चिकित्सा रुक्प्रतिक्रिया।

Health.—अनामय, आरोग्य n.

Healing, curing, administering or applying remedies.—चिकिस्सा, रुक्प्रातिक्रया f.

(चिकित्स from कित् 1 P. A. to administer remedies, to cure; with वि to doubt, to inquire.)

मेषजोषधमेषज्यान्यगदो जायुरित्यपि ॥ २०१ ॥ Medicine.—मेषज, औषध, भैषज्य n.; अगद, जायु m.

स्री रुपुजा चोपतापरोगन्याधिगदामयाः । Disease, illness.—रुज्, रुजा f.; डपताप, रोग, न्याधि, गद, आमय m.

क्षयः शोषश्च यक्ष्मा च कासस्तु क्षवशुः पुमान् ।। Consumption.—क्षय, शोष, यक्षमन् m. Cough.—कास, क्षवशु m.

(374 P. to become dry, to be withered, to be afflicted.)

वर्णोऽल्लियामरः क्लींचे पामपामे विचर्चिका ॥२०१॥ (अ) A wound.—वर्ण m., n.; अरुस् n. Itch.—पामन्, पामा, विचर्चिका f.

कण्डू: खर्ज्ञ कण्डूया विस्फोट: पिटकस्तथा ॥ २०२ ॥ Iteh, itehing, scratching.—कण्डू, खर्ज्, कण्डूया f. A boil, pustule.—विस्फोट, पिटक m.

वार्ती निरामयः कल्यो विक्रतन्याधितातुराः । Recovered, cured.—वार्त्तं, निरामय, कल्य adj. Sick, ill.—विकृत, न्याधित, आतुर adj. छुकं तेजोरेतसी च बोजबीर्येन्द्रियाणि च ॥२०३॥ Semen.—शुक्त, तेजस्, रेतस्, बीज, बीर्य, इन्द्रिय तः.

मायुः पित्तं कफः श्टेष्मा ब्रियां तु त्वगसम्भरा ।

Bile.—मायु तः, पित्त तः.

Phlegm.—कफ, श्रेषमन् तः.

Skin.—त्वच्, असम्भरा तः.

सणिका स्यन्दिनी लाला नाडी तु धमनिः ।शेरा ॥२०३॥अ

Saliva. spittle.—सणिका, स्यन्दिनी, लाला तः.

An artery or vein.—नाडी, धमानि, ।शेरा तः.

अस्त्रं प्राविद्य समापन क्षेत्र ंच्या

अन्त्रं पुरीतद् गुल्मस्तु छीहा पुंस्यथ वस्नसा ।
स्नायुः स्त्रियां कालखण्डयकृती तु समे इमे ॥२०४॥
The entrails.—अन्त्र, पुरीतत् n.
Spleen.—गुल्म, छीहन् m.
Muscles.—वस्तसा, स्नायु f.
The liver.—कालखण्ड. यक्नत् n

पिशितं तरसं मांसं पललं कृत्यमामिषम् । Flesh.—पिशित, तरस, मांस, पलल, कृत्य, आमिष n.

रुचिरेऽसुग्लोहितासरक्तक्षतजशोणितम् ॥२०४॥ अ Blood —रुधिर, असुज, लोहित, अस्न, रक्त, क्षतज, शोणित

मूत्रं प्रसावोऽथ विष्ठा पुरीषं शमलं शकृत् । Urine. — मूत्र n.; प्रसाव m. Fæces, excrement — विष्ठा f.; पुरीष, शमल, शकृत् n. बुकाप्रमांसं हृदयं हृन्मेदस्तु वपा वसा ॥ The substance of the heart. — बुका f.; अश्रमांस n.

Heart.—हदय, *हद् n.

Fat.—मेदस् n.; वपा, वसा f.

स्याच्छरीरास्थि कंकालः कपालः स्यात्तु कर्परः॥२०५॥

Skeleton.—कंकाल m.=शरीरास्थि.

Skull.—कपाल, कपर m. (*आस्थ n. bone.)

अज्ञ प्रतीकोऽनयवोऽपघनोऽथ कलेवरम् ।

गात्रं वपुः संहननं शरीरं वर्ष्म विग्रहः ॥२०५॥ अ

कायो देहः झीचपुंसोः स्त्रियां मूर्तिस्तनुस्तनूः ।

Limb, a member.—अङ्ग n.; प्रतीक, अवयव, अपधन m. To body.—कलेवर, गात्र, वपुस, संहनन, शरीर, वर्ष्मन् n.;

विग्रह, काय m.; देह m. n.; मूर्ति, तनु, तनू f.

वामं शरीरं सब्यं स्यादपसब्यं तु दक्षिणम् ॥२०६॥

Left; left-hand side.—सन्य adj.=वामं शरीरम्। (वाम adj=left.)

Right; right-hand side.—अपसन्य adj.=दक्षिणं शरीरम्।

(दक्षिण adj.=right, on the right.)

सिक्थ क्लीबे पुमानूरुः पदङ्घिश्वरणोऽस्त्रियाम् ।

Thigh.—*सिवथ n.; ऊरु m.

Foot.—*पद n.; अङ्घि m.; चरण m. n.; (पाद m.)

जक्घाऽथ घुटिका जानु कटिः श्रोणिः क्लियां समे ॥२००॥

Leg.—जङ्बा f.

Ankle.—बुदिका f.

Knee.—जानु n.

Hip. loins.—कटि, श्रीण f.

पथानितम्बः स्त्रीकट्याः क्लीबे तु जधनं पुरः।

The hinder part of the loins of a woman, hip, buttocks.—नितःब m.

The front part of the loins of a woman, hip, loins.—जवन n.

पिचण्डकुक्षी जठरोदरं तुन्दं स्तनौ कुनौ । The belly.—पिचण्ड, कुक्षि m.; जठर, उदर, तुन्द n.

The female breasts.—स्तन, कुच m.

(also उरोज, पयोधर, वक्षोज, &c. m.)

चुचकं तु कुचाप्रं स्यात्र ना क्रोडं भुजान्तरम् ॥२०८॥ Nipple.—चुचुक, कुचाप्र n.

Chest.—क्रोड n. (or क्रोडा f.), भुजान्तर n.

उरो वत्सं च वक्षश्च पृष्ठं तु चरमं तनोः।

बाहुमूले उभे कक्षी पार्श्वमस्त्री तयोरघः ॥२०९॥

The breast, bosom.—डरस, वत्स, वक्षस् n.

Back.—१ष्ठ n.=तनोश्ररमम्।

Arm-pit. - बाहुमूल n.; कक्ष m.

Sides.—पार्श्व m. n.=तयोः कक्षयोरधोभागः।

स्कन्धोऽप्यंसोऽवलमं त मध्योऽस्त्री मध्यमं तथा।

Shoulder.—स्कन्ध m.; अंस m. & n.

Waist.—अवलम्न n.; मध्य m. d: n. मध्यम n.

दोदींबा च भुजो बाहुः पाणिर्हस्तः करस्तथा ॥२१०॥ Arm.—*दोष, *दोषन् , भुज, बाहु m.

Hand.—पाणि, हस्त, कर m.

कूर्परोऽथ प्रकोष्ठोऽथ माणिबन्धोऽथ चाङ्गुली ।

Elbow.一雨坑 m.

Fore-arm.— मकोष्ठ m.

Wrist .- माणिबन्ध m.

Finger.—(toe also) — अङ्ग्रही f.

अङ्गुष्टस्तर्जनीत्याद्यास्ता नखो नखरोऽस्त्रियाम् ॥२११॥ Thumb.—अङग्रह m.

Index finger or fore-finger.—तर्जनी f.

(मध्यमा f. middle finger. अनामिका f. the ringfinger. कानिष्ठिका f. the little finger.)

Nail.—नख, नखर m. & n.

वितास्तिः स्त्री चपेटो ना मुष्टिः स्त्री चाङ्गलिः पुमान्। Span.—वितास्त f.

Open hand or palm., with fingers extended.— चपेट m.

Fist.—मृष्टि f.

Hands joined (so as to form cavity.).—সহজানি m.

कण्ठो गलोऽथ ग्रीनायां शिरोधिः कंधरेत्यपि ॥२१२॥ Throat.—कण्ठ, गल m.

Neck.—मीवा, शिरोधि, कंधरा n.

वक्त्रास्य वदनं तुण्डमाननं लपनं मुखम् ।

The mouth, face.—वनत्र, आस्य, वदन, तुण्ड, आनन, ख्यन, मुख n.

क्लीबे घ्राणं गन्धवहा घोणा नासा च नासिका ॥२१३॥

Nose.— ज्ञाण n.; गन्यवहा, शोणा, नासा, नासिका f. ओष्ठाधरी त रदनच्छदी दशनवाससी।

Lip.—ओष्ठ, अथर, रदनच्छद m.; दशनवासम् n. अधस्ताचिवुकं गण्डो कपोलो तत्परो हुनुः ॥२१४॥

Chin.—चिबुक n.

Cheek.--गण्ड, कपोल m.

Jaw .-- 表明 m.

रदना दशना दन्ता रदास्ताछ त काकुदम्।

Tooth.—-रदन, दशन, दन्त, रद m.

Palate.--तालु, काकुद n.

रसज्ञा रसना जिह्वा प्रान्तावोष्टस्य सिक्कणी ॥२ १५॥

Tongue.--रसज्ञा, रसना, जिहा f.

The corner of the mouth.—सिक or सिकन् n.; (सिक्रिगी f.)

ळळाटमालेऽथ भ्रूः स्त्री तारकाऽक्ष्णः कनीनिका।

Forehead.—हलाट, भाल n.

Eye-brow.--** # f.

Pupil of the eye. - तारका, कनीनिका f.

लोचनं नयनं नेत्रमीक्षणं चक्षुरक्षिणी ॥२१६॥

दश्दष्टी चासु नेत्राम्बु रोद्नं चासमश्रु च।

The eye, sight.—लोचन, नयन, नेत्र, ईक्षण, चक्षुस्, क्षिस् n.; दृश्र, दृष्टि f.

Tear.—असु, नेत्राम्बु, रोदन, अस्र, अश्रु n.

(ভাৰ 1 A. to see; आভাৰ, समाভাৰ Cau. to consider, to regard.)

(বল্প 2 A. to see, to perceive, to name; with आ to tell, to declare, to address; with সনি & आ to repulse; with বি to explain.)

अपान्नो नेत्रयोरन्तो कटाक्षोऽपाङ्गदर्शने ॥२१७॥
Corner of the eye.—अपाङ्ग m.=नेत्रयोरन्तः.
A side-long look.—कटाक्ष m.=अपाङ्गदर्शनम्.
कर्णशब्दप्रहो श्रोतं श्रुतिः स्त्री श्रवणं श्रवः।
Ear.—कर्ण, शब्दप्रह m.; श्रोत्र, n.; श्रुति f.; श्रवण, श्रवस m.

(कर्ण् 10 P. A. to hear.)

उत्तमाङ्ग शिरः शीर्ष मूर्या ना मस्तकोऽश्रियाम् ॥२१८॥ Head — उत्तमाङ्ग, शिरस्, शीर्षं, n.; मूर्थन् m.; मस्तक m. & n.

(उत्तम + अङ्ग=कर्म०, हुए गा. वराङ्ग.)
चिकुरः कुन्तळो वालः कचः केशः शिरोक्हः ।
Hair — चिकुर, कुन्तल, बाल, कच, केश, शिरोक्ह m.
शिखण्डकः काकपक्षोऽथालकाश्चर्णकुन्तलाः ॥२१९॥
Side-lock of hair. — शिखण्डक, काकपक्ष m.
Curled hair. — अलक चर्णकुन्तल m.

कबरी केशवेशोऽध धरिमल्लः संयताः कचाः। Braid of hair —कबरी र्रि, केशवेश m. Braided and ornamented hair —धरिमल्ल m =संयताः कचाः।

शिखा चूडा केशपाती वातिनस्तु सटा जटा ॥२२०॥

Crest of hair on the crown of the head.—शिखा, चूडा, केशपाशी f.

Matted hair. — सटा, जटा र्. = त्रतिनः शिखाः

पाशः पक्षश्र हस्तश्र कलापार्थाः कचात्परे ।

After words meaning hair, these words mean much or flowing hair.—पाश, पक्ष, इस्त, कलाप m.

तनूरुहं रोम लोम तहृद्धौ रमश्रु पुंमुखे ॥ २२१ ॥ Hair on the body.—तन्रुह, रोमन्, लोमन् n. Beard.—रमश्र n.

आकल्पवेषौ नेपथ्यं प्रतिकर्म प्रसाधनम्।

Dress, decoration.—आकरप, वेष (or वेश) m.; नेपश्य, प्रतिकर्मन्, प्रसाथनम् n.

(साथ् 5 P. to finish, to accomplish; Cau. सायद् to go, to set out, to obtain; प्रसायय् Cau. to dress, to adorn.)

प्रसाधितो माण्डितश्च भूषितश्च पारेष्कृतः ॥ २२२ ॥ Adorned, decorated, decked.—प्रसाधित, मण्डित, भूषित, परिष्कृत adj.

विभ्राड् श्राजिष्णुरोचिष्ण् भूषणं स्यादलंकिया । Elegant, splendid, radiant in ornament or vesture.—विश्राज्, श्राजिष्णु, रोचिष्णु adj.

The act of adornig.—भूषण n.; अलंकिया f. अलंकारस्त्वाभरणं परिष्कारो विभूषणम् ॥ २२३॥ मण्डनं चाथ मुकुटं किरीटं पुत्रपुसंकम् । An ornament —अलंकार m ; आभरण n.; पश्चिकार m.; विभूषण, मण्डन n.

Crown. - 丹雪 n.; 南行 m. & n.

चूडामाणिः शिरोरत्नं तरलो हारमध्यगः ॥२२४॥ Crest-jewel.—चूडामणि m.=शिरोरत्न n.

The central gem of a necklace.—तरल m.=हार-

कार्णिका तालपत्रं स्यात्कुण्डलं कर्णवेष्टनम् ।

An ornament of the ear, worn by women.—
कार्णिका f.; तालपत्र n.

An ear-ring.—कुण्डल, कर्णवेष्टन n.

मुक्तावली तु हारः स्यात् कटको वलयोऽन्नियाम् । A garland of pearls.—मुक्तावली f., हार m.

Bracelet, bangles, i. e., ornaments of the wrist.— कटक m.; बलब m. & n.

केयूरमझदं तुल्ये अङ्गुलीयकमूर्मिका ॥ २२५ ॥ Bracelet on the arm.—केयूर, अङ्गद n. Ring.—अङ्गुलीयक n.; अर्मिका f.

स्रीकट्यां मेखला काञ्ची सप्तकी रशना तथा। The girdle round the waist, zone.—मेखला, काञ्ची, सप्तकी, रशना f.

मजीरो नूपुरोऽस्त्री तु किंकिणी क्षुद्रघण्टिका ॥ २२६॥ Ornament for the feet or toes.—मञ्जीर m.; नूपुर m. & n

A small bell.—िकिंकिणी, श्वद्रविष्टिका f. वाल्कं क्षौमादि फालं तु कार्पासं वादरं च तत्। कौशेयं कृमिकोशोत्यं राङ्कवं मृगरोमजम् ॥ २२७॥

Cloth (made of the bark of trees) — वास्क adj. (e. g. सौम=linen).

Cloth (made of fibres derived from fruits).—

Cotton-made.—कार्पास, बादर adj.

Silken (derived from insects).—कौरीय adj.= क्विमिकोशोत्थम्।

Woolen.—राङ्कव adj.=मृगरोमजम्. तत्स्यादुद्रमनीयं यद्धौतयोर्वस्त्रयोर्धुगम् ।

A pair of washed garments.—उद्गमनीय n.=धौतवस्त्र-युगम् ।

क्षौमं दुकूलं स्याद् हे तु निवीतं प्रावृतं त्रिषु ॥२२८॥

A very fine cloth or raiment of silk.-ফ্রাম, दुक्छ n. Any thing worn on the body, as a veil, cloak, mantle.—নিবান, সাহুন adj.

दैर्घ्यमायाम आरोहः परिणाहो विशालता । Length of a cloth.—दैर्घ्य n.; आयाम, आरोह m. Width, bredth.—परिणाह m.; विशालता f.

पटोऽस्त्री वसनं वासश्चैलवस्त्राम्बरांशुकम् ॥ २२९॥ Cloth, clothing, garment.—पट m. & n; वसन, वासस्. चैल, वस्त्र, अन्तर, अंशुक्त n.

(वस् 2 A. to put on clothes, to dress.) चोलः कूर्पासकोऽझ्रो स्यात् समी रहनकम्बली ।

A bodice —चोल m.; कूर्पासक m. & n.

A woolen blanket.—ব্লক, কাৰত m.

पटचरं जीर्णवस्त्रं समी नक्तकर्पटौ ॥ २२९ ॥ अ

Worn out garment, rag.—पटचर, जीर्णवस्त्र n.; नक्तकः क्षेट m.

अल्ली वितानमुक्षीची तृष्याद्यं वल्लवेश्मानि ।

Canopy.—वितान m. & n.; उछोच m.

A tent.—दूष्य n.=वस्त्रवेदमन् n.

प्रतिसीरा जवानिका स्यात्तिरस्करिणी च सा ॥ २३० ॥ Curtain.—प्रतिसीरा, जवानिका, तिरस्करिणी f.

उत्तरीयं प्रावरणं स्यान्मार्टिर्मार्जना मुजा।

An upper or outer garment.—उत्तरीय, प्रावरण n. Cleaning (the body.)—मार्थि, मार्जना, मृजा f.

(ৰূম্ ² P. to wipe away, to rub, to clean or cleanse, to sweep to sprinkle; with লগ to remove; with লগ to wash, to moisten; with গাঁ to touch; with গ to rub, to polish, to brighten.)

अवगाहास्त्रौ स्नानेऽप्यथं चर्चानुलेपनम् ॥ २३०॥ (अ) Bath, bathing.--अवगाह, आध्रव m; स्नान n.

Smearing the body with fragrant unguents.— चर्चा f.; अनुलेपन n.

(পাছ 1 A. to dive into, to enter; with পৰ to bathe; to betake onself to)

(स्ना 2 P. to bathe; निष्णा to be perfect, to be skilful or conversant.)

उद्दर्तनोत्सादने द्वे परिकर्माङ्गसंस्क्रिया।

Rubbing the body with fragrant unguents.— बद्दतन, बत्सादन गर.

Personal decoration, dressing painting or perfuming the body.—परिकर्मन् n; अङ्गसंस्कार m. or अङ्गसंस्किया f.

चन्दनोऽस्त्री मलयजो लाक्षाऽलक्तस्तथा जतु ॥ ६३१॥ The sandal tree or ointment.—चन्दन m. & n.; मलयज m.

Lac-die--लाक्षा, f.; अलक्त m.; जतु n.

मृगनाभिर्मृगमदः कस्तूरी चाथ कुङ्कुमम् । Musk.—मृगनामि, मृगमद, m; कस्तूरी f. Saffron.—कुङ्कुम n.

घनसारस्तु कर्पूरः क्षोदो ना चूर्णमस्त्रियाम् । Camphor.—धनसार, कर्पूर m.

Powder.—श्रोद, m.; चूर्ण m. & n.

(श्रद् 7 P. A. to pound; with अब to grind. चूर्ण् 10 P. to grind, to grush.)

वासितं त्रिषु वर्तिस्तु वर्णकं च विलेपनम् ॥२३२॥ Perfumed, fragrant.—वासित adj.

Perfumes applied to the body.—वर्ति f.; वर्णक, विरुपन n.

भारत

क्रमां

विभा

(ভিণ্ 6 P. A., বিভিণ্ to anoint, to besmear, to be polluted; ন্ত্ৰভিণ্ to be proud, to be arrogant.

संरकारो गन्धमाल्याचैर्यः स्यात्तद्धिवासनम्।

Perfuming by means of flowers, &c.—अधिवासन n.=गन्धमाल्याद्यैर्यः संस्कारः सः.

(बास् 10 P. to perfume; अधिवास् to adorn.) माल्यं मालासजौ मूर्वि शिखास्त्रापीडशेखरौ ॥२२३॥ A garland in general or wreath worn on the head.—माल्य ग.; माला, सर्ज् f.

Crest.—आपोड, शेखर m.

उपधानं त्पबर्हः शय्यायां शयनीयवत् । शयनं मञ्चपर्यङ्कपत्यङ्काः खद्वया समाः ॥२३४॥ Pillow, cushion.—उपधान n.; उपवर्ह m. Bed, bedding.—शय्या f.; शयनीय, शयन n. Couch, cot.—मञ्ज, पर्यङ्क, पत्यङ्क m.; खद्वा f. गेन्दुकः कन्दुको दीपः प्रदीपः पठिमासनम् ।

Ball.—गेन्दुक, कन्दुक m. Lamp.—दीप, प्रदीप m.

Seat, stand.—पीठ, आसन n.

द्र्पणे मुकुरादशौँ व्यजनं तालवृन्तकम् ॥२३५॥ Mirror, looking-glass.—दर्पण, मुकुर, आदर्शं m. A fan.—व्यजन, तालवृन्तक m.

प्रसाधनी कङ्कातिकाभागस्तु पारिपूर्णता । Comb.—प्रसाधना, कङ्कातिका f. Completion, fulness —आभोग m.; परिपूर्णता f. छत्रं तु स्यादातपत्रं संपुटस्तु समुद्गकः ।
An umbrella —छत्र, आतपत्र n.
A small covered box —संपुट समुद्रक m.
इति मनुष्यवर्गः ।

संतितिगीत्रजननकुलान्याभिजनान्वयौ ॥२३६॥ वंशोऽन्ववायः संतानो वर्णाः स्युर्बाह्मणाद्यः।

Family, race, lineage.—संताति f.; गोत्र, जनन, कुछ n.; अभिजन, अन्वय, वंश, अन्ववाय, संतान m.

Caste —वर्ण m .= ब्राह्मणाद्य: ।

महाकुलकुलीनार्यसभ्यसज्जनसाधवः ॥२३७॥ Noble, high-born.—महाकुल, कुलीन, आर्थ, सभ्य, सज्जन, साधु adj.

ब्राह्मणे द्विजविप्रायजन्मभूदेववाडवाः ।

A Brahmin.—नाह्मण, दिज, विश्र, अग्रजन्मन् , भूदेव, वाडव m.

विद्वान्विपश्चिद्दोषज्ञः सन् सुधीः कोविदो वुधः २३८॥ धीरो मनीषि ज्ञः प्राज्ञो निदग्धः पण्डितः कविः । धीमान् सूरिः कृती कृष्टिर्लब्धवर्णो विचक्षणः ॥२३९॥ दूरदर्शी दीर्षदर्शी श्रोत्रियम्छान्दसौ समौ ।

A learned, educated, wise, prudent or intelligent man.—बिद्धस्, विपश्चित्त, दोषज्ञ, स्तत्, *सुधो, कोविद, बुध,

भारत

क्रमां

विभ

धीर, मनीषिन्, श, प्राञ्च, विदग्ध, पण्डित, कावि, धीमत्, सूरि, कृतिन्, कृष्टि, लब्धवर्णं, विचक्षण, दूरदिशन्, दीधदिशिन्, श्रीत्रिय, छान्दस m. & adj.

छात्रान्तेवासिनौ शिष्ये गुरुरध्यापकः समौ। Papil, student.—छात्र, अन्तेवासिन् , शिष्य m. Preceptor, teacher, master.—गुरु, अध्यापक m.

यज्ञः सनोऽध्वरो यागः सप्ततन्तुर्मखः क्रतुः ॥२४०॥ Sacrifice.—यज्ञ, सन, अध्वर, याग, सप्ततन्तु, मख, क्रतु m.

पाठो होमश्रातिथीनां सपर्या तर्पणं बालेः।

Reciting the Vedas.—415 m.

Daily oblations to gods.—होम m.

Hospitality to guests.—सपर्या (अतिथीनाम्).

Daily oblations to the Manes.—तर्पण n.

Daily offerings to demons — बाले m.

(These are called the पञ्च महायज्ञा:)

सद्स्तु परिषद्गोष्टीसभासामितिसंसदः ॥२४१॥

Meeting, assembly, company.—सदस् , n.; परिषद्, गोष्ठी, समा, समिति, संतर्f.

सभासदः सभास्ताराः सभ्याः सामाजिकाश्च ते । One attending a meeting, member.—सभासद् , सभास्तार, सभ्य, सामाजिक m.

्रवेदिः परिकृता भूमिः समे स्थण्डिलचत्वरे ॥२४२॥ An altar.—र्/.=परिकृता भूमिः। The square piece of ground, used for sacrifice.— स्थिडल, चत्वर n.

ब्रह्मचारी गृही वानप्रस्थी भिक्षुश्रतुष्टये । आश्रमोऽस्त्री तथा पादमहणं त्वभिवादनम् ॥२४२॥ अ

A bachelor, a religious student.—बहाचारिन् m.

A house-holder.—गृहिन् (or गृहस्थ) m.

A hermit.—वानप्रस्थ m.

An ascetic — भिश्च (संन्यासिन्) m.

A religious order, or one of the principal stages of life or modes of passing life. \rightarrow NAH m. n.

(সাসন m. also means hermitage.)

A respectful salutation.—पादग्रहण, अभिवादन.

गायत्रीप्रमुखं छन्दो हव्यपाके चरुः पुमान्।

A metre — छन्दस् n.=गायव्यादि ।

Boiled rice for oblations.—हन्यपास, चर m.

दानादि ऋतुकर्मेष्टं पूर्ते खातादि कर्म यत्।।२४२॥ आ Sacrificial presents — इष्ट n.=दानादि ऋतुकर्म। Works of charity, such as digging wells, &c.-

* पूर्त n .= खातादि कर्म।

* पुष्करिण्यः सभा वापी देवतायतनाति च । आरामश्च विशेषेण पूर्तं कर्मं विनिद्दिशेत् ॥ A large artificial tank.—पुष्करिणी f. A temple.—देवतायतन n.=देवता +आयतन=ष० त०. भारत

क्रमां

विभ

त्यागो निर्वपणं दानमुःसर्जनविसर्जने । विश्राणनं वितरणं स्वर्शनं प्रतिपादनम् ॥२४३॥ Gift, donation, giving.—त्याग m.; निर्वपण, दान, उत्सर्जन, विसर्जन, विश्राणन, वितरण, स्पर्शन, प्रतिपादन m.

(वप् 1 P. A. to sow, to shave; निवप् to offer a sacrifice; निवप् to give presents, &c.)

मृतार्थं तदहे दानं त्रिषु स्यादौर्ध्वदेहिकम् ।

पितृदानं निवापः स्याच्छ्राद्धं तत्कर्म शास्त्रतः ॥२४४॥

Whatever is done or given on a person's decease, obsequies, funeral.—और वेदेहिन n. or adj.

Offerings to the Manes.—पितृदान n.; निवाप.

The above given according to the rites prescribed by the Sastras.— $\pi_{\overline{\alpha}}$ n.

याच्नाऽर्थनाऽभिशस्तिश्चान्नेषणा तु गवेषणा । Begging, asking.—याच्ना, अर्थना, अभिशस्ति f. Investigation of duty by reasoning, research in general.—अन्वेषणा, गवेषणा f.

आतिथ्यमातिथेयं च पाद्यं चार्घ्यं च ते त्रिषु ॥२४५॥
Hospitable or hospitality.—आतिथ्य adj or n.
One who is hospitable or kind to guests.—
आतिथ्य adj.

Water given to a guest for washing feet.—पाद

The masterials of worship,—3154 n. or adj.

स्युरावेशिक आगन्तुरतिथिनी गृहागते ।

One who comes as a guest (at the dinner time). —आवेशिक, आगन्तु adj.; आतिथि m.; गृहागत adj.

प्राघूर्णिकः प्राघ्रुणकश्चाभ्युत्थानं तु गौरवम् ॥ २४६ ॥

A guest.—प्राघूणिक, प्राघुणक m.

Respect shown to a guest.—अभ्युत्थान, गौरव n.

पूजा नमस्याऽपाचितिः सपर्याचाईणाः समाः।

Worship, reverence.—पूजा, नमस्या, अपाचिति, सपर्या, अर्चा, अर्हणा र्.

वरिवस्या तु शुश्रूषा परिचर्याऽप्युपासना ॥ २४७ ॥
Service propitiation.—वरिवस्या, शुश्रूषा, परिचर्या,
उपासना f.

[নুপুষ্ A. (desider. of স্তু to hear) to obey, to attend dutifully upon, to serve.]

उपस्पर्शस्त्वाचमनमथ मौनमभाषणम् ।

Rinsing the mouth.—उपस्पर्श m.; आचमन n.

Silence, taciturnity.—मौन, अभाषण n.

(आचम् 1 P. to sip water.)

आनुपूर्वी ब्रियां वावृत्परिपाटी अनुक्रमः ॥ २४८ ॥ पर्यायश्वातिपातस्तु स्यात्पर्यय उपात्ययः ।

Order, method, custom.—आनुपूर्वी f. or आनुपूर्व्य n.; आनृत, परिपाटी f.; अनुक्रम, पर्याय m.

Violation of the order.—अतिपात, पर्यय, उपालय m. वज्या तु स्यात्पर्यटनं नियमस्तु व्रतं तथा ॥२४९॥ भारह

क्रमां

विभ

Travelling.—ब्रज्या f; पर्यटन n.

A vow, penance.—िनयम m; वत n.

(রন্ 1 P. to go, to undergo, to proceed, to obtain; প্রবৃষ্ to follow, to pursue; परিत्रन् to wander about as a mendicant; সরন্ to travel.)

औपवस्तं तू ग्वासो विवेकः पृथगात्मता ।

A fast fasting.—औ पवस्त n.; उपवास m.

Difference, distinction — विवेक m.; पृथगात्मता f.

विधिः कल्पः क्रमश्चाथ वर्णिनो ब्रह्मचारिणः ॥ २५० ॥

A sacred precept, act, or rite prescribed by religion.—विधि, करप, क्रम m.

A religious student, an unmarried man.—वर्णिन्, नहाचारिन् m.

तपास्वतापसौ भिक्षपरिवाजौ यतिर्यती।

A devout man, an ascetic, hermit.—तपस्विन् , नापस m.

A mendicant.—भिक्षु, परित्राज् m.

A man having perfect self-control, an ascetic.— यति or यतिन् m.

पवित्रः प्रयतः पूतः पाखण्डाः सर्वलिङ्गिनः ॥ २५१॥ Holy, pious, sacred.—पवित्र, प्रयत, पूत adj.

A heretic.—पाखण्ड, सर्वलिङ्गिन् m.

पालाशो दण्ड आषाढः कुण्डी त्वस्री कमण्डलुः।

A staff of the wood of palas'a tree. carried by an ascetic.—आषाड m.=पालाह्यो दण्डः।

The ascetic's water-pot.— कुण्डों f.; कमण्डल m. n.

आजिनं चर्म कृतिः स्त्री स्वाच्यायस्तु जपो भवेत्।

Skin of deer.—अजिन, चर्मन् n.; कृत्ति f.

Reciting inaudibly or muttering prayers.— स्वाध्याय, जप m.

(ज्य 1 P. to mutter, to speak in a low voice; with ज्य to bring over to one's party, to whisper to.)

उपवीतं ब्रह्मसूत्रं क्षीरं वपनमुण्डने ॥ २५२ ॥ The sacred thread of a Brahmin.-उपवीत, ब्रह्मसूत्र n. Shaving.—क्षीर, वपन, मुण्डन n.

वाचंयमो मुनिः पुंसि विवाहोपयमौ समी । तथा परिणयोद्वाहोपयामोः पाणिपीडनम् ॥ २५३ ॥

A sage who has made the vow of not speaking.— वाचंयम, मुनि m.

Marriage.—विवाह, उपयम, परिणय, उद्गाह, उपयाम m.; पाणिपीडन n.

(बह् 1 P. A. to carry, to bear, to feel; बह् & प्रवह to flow, to blow; आवह to produce effect, to tend to, to bring on; उद्गह to lift up, to marry; निवेह Cau. to support, to fulfil; विवह to marry; संबह Cau. to rub gently, to shampoo.)

भार

क्रमां

विभ

व्यवायो ग्राम्यधमां मैथुनं निधुवनं रतम् ।

Sensual intercourse.—न्यवाय, ग्राम्यधर्म m.; मैथुन, निधुवन, रत n.

त्रिवर्गी धर्मकामार्थैश्वतुर्वर्गः समोक्षकै: ॥

The pursuit of the three principal ends of life, viz. duty or religion, love, and money.—त्रिवर्ग m. = भर्मकामार्था: (धर्म m. n., काम m., क्यं m.)

The pursuit of the four ends of life, viz, the three mentioned above and final beatitude. चतुर्वि m.=धर्मार्थकाममोक्षाः (मोक्ष m.)

इति ब्रह्मवर्गः ।

मूर्धाभिषिक्तो राजन्यो बाहुजः क्षात्रियो विराट् ॥ २५४॥ The warrior caste.—मूर्धाभिषिक्त, राजन्य, बाहुज, क्षात्रिय, विराज् m.

(सिन् 6 P. A. (सिञ्च्) to sprinkle, to discharge; with अभि to sprinkle with water, to inaugurate, with sacred water; with उत्त to make haughty, to make proud.)

(राज् 1 P. A. to shine; to govern.

राजा राट् पार्थिवः क्ष्मामृननृपमृपमहोक्षितः।

A king, a prince. - राजन्, राज्, पार्थिव, क्मामृत, नृप, सुष, महीक्षित् m.

(क्ष्मां विमतिं इति क्ष्मामृत्=उ० त० नृन् भुवं च पालयाति=

नृपः; भूपः उ० त०. महीं क्षियति महीक्षित्=उ० त०. syn.भूमृत् महीमृत, महीभुज, नरपाति, मनुजाधिप, भूपाति, भूपाल महीपाल, इ०).

राजा तु प्रणताशेषसामन्तः स्यादधीश्वरः ॥

A king paramount over all the neigh-bouring princes.—अधीश्वर m.=प्रणताशेषसामन्तः।

(सामन्त m.=a neighbouring prince.)

चक्रवर्ती सार्वभौमो नृपोऽन्यो मण्डलेश्वरः ॥२५५॥

An emperor, sovereign.—चक्रवातेंन् , सार्वभौम m.

A tributary prince, a chief.—मण्डलेश्वर m.=सार्व-भौमादन्यो नृपः।

मन्त्री धीसचिवोऽमात्यः पुरोधास्तु पुरोहितः ।

A minister, councillor.—मन्त्रिन् , धांसचिव, अमास m. The family priest, preceptor.— पुरोधस् , पुरोहित m.

प्रतीहारो द्वारपालोथाध्यक्षाधिकृतौ समौ ॥२५६॥

Door-keeper.—प्रतीहार, द्वारपाल m.

Officer.—अध्यक्ष, आधिकृत m.

्रक्षिवर्गस्त्वनीकस्थः षण्डवर्षवरा समा ।

The royal body-guard.—रक्षिवर्ग, अनीकस्थ m.

(रक्षिन् m. a protector, defender.)

Eunuch.—षण्ड, वर्षवर m.

स्थापत्याः स्युः कञ्चिकिनः सेवकार्थ्यनुजीविनः।

A chamberlain .—स्थापत्य, कञ्चुकिन् m.

Servant, dependant.—सेवक, अर्थिन् , अनुजीविन् m.

भार

क्रमां

विभा

(सेव् 1 A. to follow, to enjoy, to serve, to gratify;

रिपौ वैरिसपरनारिद्धिषद्द्वेषणदुहृदः ॥२५७॥ द्विड्विपक्षाद्वितामित्रदस्युशात्रवशत्रवः । अभिघातिपरारातिप्रत्यर्थिपरिपन्थिनः ॥२५८॥

An enemy, one who hates, opposes or resists, a hostile party.—िर्पु, वैरिन्, सपत्न, अरि, द्विषत, द्वेषण, दुईर्, दिष्, विपक्ष, अहित, अमित्र, दस्यु, शात्रव, शत्रु, आभि-धातिन्, पर, अराति, प्रत्यर्थिन्, परिपन्थिन् m.

ि जिन्हों वयस्यः सवया अथ मित्रं सखासुहृद् । Friend, companion — स्निग्ध, वयस्य, सबयस् m. or adj.

Friend, ally.—िमत्र n.; *सखि m.; सुहृद् m. सख्यं साप्तपदीनं स्यादनुरोधोऽनुवर्तनम् । Friendship.—सख्य, साप्तपदीन n. Obligingness, serving, deference.—अनुरोध m.; अनुवर्तन n.

(হষ্ 7 P. A. to obstruct, to stop, to confine, to arrest; अनुरुष् to approve, to obey, to love; अवरुष् to restrain, to besiege.)

यथाईवर्णः प्रणिधिरपर्सपश्चरः स्पशः ॥२५९॥ चारश्च गृद्पुरुश्चाप्तप्रत्ययितौ समौ । A spy, detective.—यथाईवर्गं, प्रणिधि, अपसर्व, चर, स्पर्शं, चार, गृद्धपुरुष m. Confidential, trusty (person) — आप्त, प्रत्यक्षित adj. सांवरसरो ज्योतिषिको दैवज्ञगणकाविष ॥२६०॥ An astrologer or astronomer.— सांवरसर, ज्योतिषिक,

लेखकः स्याहिपिकरो लिखितं तु लिपिलिबिः।

A copyist, writer.—लेखक, लिपिकर m.

A writing in general, written characters.ভিত্তির n.; ভিদি, ভিত্তি f.

(ভিন্ 1 P. to write, to touch, to scratch, to carve; अभिलिख् to paint; आভিজ্ to delineate; ভাইজ্ to polish, to rub.)

स्यात्मंदेशहरो दूतो दूत्यं तद्भावकर्मणी ॥२६१॥

A messenger, envoy.—संदेशहर m.; दूत m. Profession of an envoy.—दूत्य n.=दूतभावः। Message or embassy.—दूत्य n.=दूतभागे।

अध्वनीनोऽध्वगोऽध्वन्यः पान्यः पथिक इत्यपि।

A traveller.—अध्वनीन, अध्वग, अध्वन्य, पान्य, पथिक m. संधिनी विग्रहो यानमासनं द्वैधमाश्रयः ॥२६२॥ Peace, alliance; or the policy of peace.—संधि m. War, hattle; or the policy of war.—विग्रह m. Marching against, invading.—यान n. Maintaining a post against an enemy.—आसन n. Duplicity.—देश n.

भार

कमा

विभ

Seeking protection or help from other kings.— স্থাস্থ m.

स्वाम्यमात्यसुहुँ त्कांशराष्ट्रहुँ र्गबलानि च।

राज्याज्ञानि प्रकृतयः पौराणां श्रेणयोऽपि च ॥२६२॥ अ

A requisite of regal administration, (of which seven are enumerated.).—সন্তুরি f.; বাত্যাঙ্গ n.

1 King, 2 minister, 3 an ally, 4 treasure, 5 territory, 6 fortresses, & 7 army, to which are sometimes added companies of citizens, making an 8th class.

(राज्य n. kingdom, administration.)

बाह्सं तु द्मो दण्डः साम सान्त्वमथी समी । मेदोपजापावुपथा धर्माद्यैयत्परीक्षणम् ॥२६३॥

Policy of kings.—उपाय m.

Subduing.—साहस n.; दम m.; दण्ड m.

Conciliation.—सामन् , सान्त्व n.

Disunion, sowing dissensions among confiderates.—भेद, उपजाप m.

Test or trial of honesty by religious or other inducements.—जपशा f. = भगीं o.

(दण्ड् 10 P. to chastise, to punish. सान्त् 10 P. to comfort, to console, to soothe.)

विविक्तविजनच्छ्यानिःशलाकास्तथा रहः।

Privacy, lonely, secluded, concealed.—विविक्त, विजन, छन्न, निःशलाक adj.; रहस् n.

(विच् 7 & 3 P. A. to separate; विविच् to discriminate, to be solitary.)

रहश्चोपांशु चालिङ्गे रहस्यं तद्भवे त्रिषु ॥२६४॥

Privately, secretly, -- रहस, उपांद्य adv.

What is done in privacy.—飞程 adj. & n.

समौ विश्रम्भविश्वासौ भ्रेषो भ्रंशो यथोचितात्।

Confidence, trust.—विश्रम्म, विश्वास m.

Falling from rectitude, betraying.—म्रेष m.= यथोचिताद् भ्रंशः।

(सन्म् or अन्म् 1 A. to be careless, to have faith in; with वि to trust, to confide in.)

(ষল্ 2 P. to breathe, to sigh; আষল্ to recover, to revive, to take courage, to take heart; বিহন্ধ to rely upon, to confide in; নিহন্ধ to sigh; ভভ্তবন্ধ to exhale, to breathe, to expand or open as a flower, to sigh.)

न्यायस्तु कल्पो न्याय्यं तु युक्तमौपयिकं त्रिषु ॥

Justice, law, rule.—न्याय, कल्प m.

Right, just.—चाच्य, युक्त, औपायक adj.

अववादस्तु निर्देशो निदेशं शासनं च सः ॥२६५॥

शिष्टिश्वाज्ञा च संस्था तु मर्योदा धारणा स्थितिः ।

Command, order — अववाद, निदेश, निदेश m.; शासन n.; शिष्टि, आज्ञा f.

भार

क्रमां

विभ

Continuance in the right path, rectitude.—संस्था, मर्योदा, धारणा, स्थिति f.

[মান্দ্র P. to govern, to teach. to punish: (A) to pray; অনুয়ান্দ্র to teach, to instruct, to regulate; সামান্দ্র (A.) to wish, to hope; সমান্দ্র to command.

आगोऽपराधो मन्तुश्च भागधेयः करो बलिः ॥२६६॥

A crime, fault.—आगस् n. अपराध, मन्तु m.

Rents, tax, tribute.—भागधेय, कर, बालि m.

घट्टादि देयं गुलकोऽश्री प्रामृतं तु प्रदेशनम् ।

उपायनमुपत्राह्यमुपहारस्तथोपदा ॥ २६० ॥ Poll — जल्क १५ % ११

Toll.— शुल्क m. & n.

Present, ransom, victim of an offering to a deity.

—प्राच्त, प्रदेशन, उपायन, उपग्राह्म n.; उपहार m.; उपदा f.

सान्दष्टिकं फलं सद्य उदर्कः फलमुत्तरम् ।

Immediate gain or result.—सान्द्राप्टिन n.=सद्य: फलम् | Future result or gain.—उदर्क m =उत्तरं फलम् ।

प्रक्रिया त्वधिकारः स्याचामरं तु प्रकीर्णकम् ॥

Bearing of the royal ensigns, authority.—प्रित्या f.; अधिकार m.

The Chowrie of the kings.—चामर, प्रकाणिक n. निवेश: शिबिरं क्षींबे सज्जनं तूपरक्षणम् ॥ २६८ ॥

Camp.—निवेश m.; शिविर n.

Watch, guard. - सज्जन, उपरक्षण %.

িবিষ্ c P. to enter, to pierce, to set down; आविश् to approach; আবি≋=overpowered, affected

with, possessed (by demon); उनविश् to sit downto encamp; अभिनिविश् (A.) to be endowed with; प्रतिनिविश् (A.) to be obstinate; निविश् to enjoy, प्रविश् to enter.

> मतंगजो गजो नागः कुझरो वारणः करी । दन्ती स्तम्बेरमो हस्ती द्विरदेभद्विपास्तथा ॥२६९ ॥

An elephant. — मतंगज, गज, नाग, कुञ्जर, वारण, करिन्, दिन्तन्, स्तन्वेरम, हस्तिन्, द्विरद, इम, द्विष m.

गजशावम्तु कलभः करिणी धेनुका वशा।

A young elephant.—गजशाव, करुभ m.

A she-elephant.—करिणी, धेनुका, वशा f.

गण्डः कटो मदो दानं कुम्मो शिश्सि हस्तिनः ॥२७०॥ Cheeks of an elephant.—गण्ड, कट m. Rut of an elephant.—मद m., दान n. The temple of an elephant.—कुम्म m.

तोत्त्रे वेणुकमालानं बन्धस्तम्भेऽथ शृङ्खलं । [॥२७१॥ अन्दुको निगडोऽल्ली स्यादङ्कुलोऽल्ली स्रणिः ल्लियाम् ॥ A pike for driving an elephant or cattle.—तोत्त्र, वेणक ११.

The post to which it is tied.—आलान n = वन्धरतम्भ: Chains or fitters.—शृङ्खल n. & f.; अन्दुक m.; निगड m. & n.

The good of an elephant.-अडन्श m. & n.; साण f.

भार

क्रमा

विभ

[तुद् 6 P. A. to strike; with आ to push on.] (अतोद m. reins, a goad.)

दृष्या कञ्चा वरत्रा स्यात् कल्पना सज्जना समे ।

Fhe ropes by which an elephant is tied.—दृष्या,
कक्ष्या, वरत्रा f.

Equipping of decorating (an elephant).—कल्पना,

वाजिवाहार्वेतुरगहयसैन्धवसप्तयः ॥ २०२ ॥ अश्वे किशोरे वालोश्वो वाम्यश्वा वडवा समाः ।

A horse.—वाजिन्, वाह, अअर्वन्, तुरग, हय, सैन्ध्व, साप्ति, अश्व m.

A colt.—िकशोर m.=बालोऽधः।

A mare.—वामी, अधा, वडवा f.

[तुरं (त्वरितं) गच्छति इति तुरगः syn. तुरंग, तुरंगम.]

प्रोथमस्त्री तु घोणास्य हेवा हुवा तु निस्त्रनः ॥२७३॥ The nostrils of a horse.—प्रोथ m. & n.=अर्वस्य घोणा।

Neighing.—हेषा, हेषा f.=अश्वस्य शब्दः। [हेष् 1 A. to neigh as a horse]

हिंच् 1 A. to neigh as a horse.)

काविका तु खलीनोऽस्त्री शफं क्लीबे खुरः पुमान्। Bridle, reins.—कविका र्रः; खलीन m. & n. Hoofs.—शफ n.; खुर m.

पुच्छोऽस्रो ॡमलाङ्गूले वालहस्तश्च वालाविः ॥ २७४॥

Tail.—पुच्छ m. & n.; छम, टाङ्गूल n. Hairy part of the tail.=बाटहस्त, बाटापि m.

क्रीबेऽनः शकटोऽस्त्री स्याच्छताङ्गः स्यन्दनो रथः।

A cart, carriage.—अनस् n.; शकट m. & n.

A cart, chariot.—शताङ्ग, स्यन्दन, रथ m.

शिविका याप्ययानं स्यादोलाप्रेङ्खादिका स्नियाम् ॥२७५॥

A palanquin. — शिविका f.; याप्यथान n.

A litter, swinging.—दोका, प्रेड्खा f.

[दोलाय् A. (denom. v. from दोला.) to swing, to fluctuate, to be unsteady.]

[या 2 P. to go; अनुया to follow; अभिया to approach; आया to come; सनाया to meet with; उद्या to rise; प्रस्युचा to go to meet (a guest), to welcome; प्रया to march; निर्यो to go out.]

चकं रथाज्ञं नेमिः स्त्री प्रधिः पुंस्यथ धूः स्त्रियाम् ।

Wheel.—चक्र, रथाङ्ग n.

Tire.—नेमि f.; प्रधि m.

Yoke.—gtf.

पत्रं तु वाहनं यानं प्रासङ्गो ना युगायुगः॥

A vehicle, a carriage — पत्र, बाहन, यान n.

A yoke.—प्रासङ्ग, युगाद्युग m.

आधोरणा हस्तिपका हस्त्यारोहा निषादिनः ॥२७६॥ \mathbf{An} elephant driver.—आधोरण, हस्तिपक, हस्त्यारोह, निषादिन् m.

क्रमा

विभ

सूतो यन्ता सारिषः स्यादश्वारीहास्तु सादिनः।

A charioteer.—सत, यन्तृ. सार्थि m.

A horseman.—अश्वारोह, सादिन् m.

राथिनः स्यन्दनारोहाः सेनानीर्वाहिनीपतिः ॥२७७॥

A warrior fighting in a chariot.—रथिन् , स्यन्दनारोह

. Commander, general —सेनानी, वाहिनीपति m. भटा खोधाश्व योद्धारः सैन्याः स्युः सैनिका हि ये।

A warrior .- भट, योध, यांद्र m.

A soldier, sepoy.—सैन्य, सैनिक m. शीर्षण्यं तु शिरस्ने स्याद्वारवाणस्तु कञ्चुकः ॥२७८॥

A helmet —शीर्षण्य, शिरस्र n.

Breast-plate.—वारवाण, कञ्चुक गाः.

कवचो स्त्री कङ्कटकस्तनुत्रं वर्म दंशनम्।

Armour.—कवच m. n ; कङ्कटक m.; तनुत्र, वर्भन्। इंशन n.

पिनद्धामुक्तसंनद्धसज्जवर्मितदंशिताः ॥२७९॥

Armed equipped.—पिनद, आमुक्त, संनद्ध, सङ्ज, वर्गित,

दंशित adj.

िनह 4 P. A. to bind, to tie; with अप to untie; with अपि or पि to tie; with उप to cause to be dressed (as a wound); with परि (परिगह) to span, to sarround to grow large; with सम् to dress, to put on, to prepare for, to be ready.]

[मुच् 6 P. A. (मुञ्च्) to abandon, to loosen, to release; उन्मुच्, विमुच्, इ० to liberate, to set free.] पदातिपत्तिपदगाः पताकी वैजयान्तिकः ।

A foot-soldier.—पदाति, पत्ति, पदग m.

A flag-bearer.—पताकिन्, वैजयन्तिक m.

धन्वी धनुष्मान् धानुष्को निषङ्ग्यस्त्री धनुर्घरः ॥२८०॥ Archer —धान्नन धनुष्क निष्टिन अस्तिः

Archer.—धन्विन् , थनुःमत्, धानुःकः, निषङ्किन् , अस्त्रिन् , धनुर्धर् m.

पुरोगात्रेसरप्रष्टपुरोगमपुरःसराः ।

One who is, or fights, in the front of an army; chief; leader.—पुरोग, अग्रेसर, प्रष्ठ, पुरोगम, पुरःसर adj.

स्यात्सहायस्त्वनुचरो मन्दगामी तु मन्थरः।

A follower.—सहाय, अनुचर adj.

Slow, lazy. मन्द्रगामिन्, मन्थर adj.

जङ्घाळस्विरितो वेगी तरस्त्री जवनो जवः ॥२८१॥ Swift: quick, fleet.—जङ्गल, स्वरित, वेगिन्, तरस्विन्, जवन, जव (tdj.

[त्वर् 1 A. to make haste.]

श्रूरो वीरश्च विकान्तो जेता जिष्णुश्च जित्वरः ।

Brave, courageous.— श्रूर, वीर, विकान्त adj.

Victorious triumphant.— जेत्र, जिष्णु, जित्वर adj.

सांयुगीनो रणे साधुः पृतना वाहिनी चमूः ॥२८२॥

सेना वर्षाथेनी सैन्यानीकचक्रवळानि च।

Veteran soldier.—सांयुगीन m.

रुम

a

Army, forces. — पृतना, वाहिनी, चमू, सेना, वरूथिनी fः, सैन्य, अनीक, चक्र, बल m.

ऊर्जस्तरः स्यादूर्जस्तो य ऊर्जातिशयान्वितः ॥ Strong, energetic.—ऊर्जस्वरु, ऊर्जस्विन् adj. (ऊर्ज m.=strength, energy.)

संपत्तिः श्रीश्व लक्ष्मीश्व विपत्यां विपदापदौ ॥२८३॥ Riches, wealth prosperity.—संपत्ति, श्री, लक्ष्मी, संपद् f.

Poverty, adversity.—विपत्ति, विषद्, आपद् f. आयुधं तु प्रहरणं शस्त्रमस्रमथास्त्रियो । धनुश्चापो धन्वशरासनकोदण्डकार्मुकम् ॥२८४॥ इष्त्रासः पुंसि वाथ स्त्री मौर्वी ज्या शिक्षिनी गुणः ।

Weapon, missile.—आयुध, प्रहरण, रास्त्र, अस्त्र n.
A bow.—धनुस, चाप m. & n.; धन्वन्, रारासन, कोदण्ड, कार्सक n.: इष्वास m.

The string of a bow.—मीवीं, ज्या, शिञ्जिनी, गुण m.
लक्षं लक्ष्यं शरव्यं च शरसायकमार्गणाः ॥२८५॥
पत्रीषुबाणाविशिखा अजिह्मगखगाश्चगाः।

Target, aim —लक्ष, लक्ष्य, श्रारन्य n.

An arrow.—शर, सायक, मार्गण, पत्रिन्, इषु, बाण, विशिख, अजिह्मग, खग, आशुग m.

तूणोपासङ्गतूणीरानिषङ्गा इषुधिर्द्धयोः ॥२८६॥ तूण्यां खड्गस्तु निश्चिशचन्द्रहासासिरिष्टयः । कोक्षेयको मण्डलायः करवालः कृपाणवत् ॥२८७॥ Quiver.—तूण, उपासङ्ग, तूर्णार, निषङ्ग m.; इषुधि m. f.; तूर्णी f.

A sword.—खड्ग, निर्विश, चन्द्रहास, असि, रिष्टि, कौक्षेयक, मण्डलाय, करवाल, कृपाण m.

फलकोऽस्त्री फलं चर्म खड्गमुष्टी त्सरः पुमान् ।

A shield.—फल्क m. & n; फल, चर्मन् n. The hilt of a sword.—स्सर् m.=खडगम् हि f.

द्वयोः कुठारः स्वधितिः परशुश्च परश्चधः ॥२८८॥
An axe. — कुठार m. (or कुठारी f.), स्वधिति, परशु '
परश्चथ m.

स्याच्छकी चासिपुत्री च छुरिका चासिघेनुका।
A knife — शकी, असिपुत्री, छुरिका, असिपेनुका र्रः
प्रासस्तु कुन्तः शङ्कुर्ना शल्यमस्त्री गदा स्त्रियाम्।।२८९॥
A lance. — प्रास, कुन्त m.

The pointed end of an arrow.—হাতৃক্ত m.; হাল্য m. & n.

A mace —गदा f.

वैतालिका बोधकरा बन्दिनः स्तुतिपाठकाः ।

A bard whose duty is to awake a king at dawn by music or singing — नैतालिक, नोषकर m.

A panegyrist, bard —बन्दिन्, स्तुतिपाठक m.

खिद्देयोः स्त्रियां घूलिः पांसुनी न द्वयो रजः ॥२९०॥ Dust.—रेणु m. & f.; धूलि f.; पांसु m.; रजस n. पताका वैजयन्ती स्थात्केतनं ध्वजमिश्रयाम् । Flag, banner.-पताका, वैजयन्ती, केतन n., ध्वज m. & n. अहं पूर्वमहं पूर्वमित्यहंपूर्विका स्त्रियाम् ।

Emulation for precedence.—अहपूर्विका f.=अह पूर्वमहें पूर्वमिति यथा बदाति सा।

आहोपुरुषिका दर्पाद्या स्यात्संमावनात्मानि ॥२९१॥ Self-exultation, boasting.—आहोपुरुषिका f.=दपांद्या-त्मानि संभावना सा।

अहमहिमका तु सा स्यात्परस्परं यो भवत्यहंकारः । Rivalry, emulation.—अहमहिमका f =परस्परं प्रति योऽ- इंकारो भवति सः ।

द्रविणं तरस्सहोवलशौर्याणि स्थाम शुष्मं च ॥२९,१॥ अ शक्तिः पराक्रमः प्राणो विक्रमस्वतिशक्तिता ।

Bravery, daring, prowess.—द्रविण, तरस्, सहस्, बल, शीर्थ, स्थामन्, शुष्म n.; शक्ति f.; पराक्रम, प्राण m.

Extraordinary prowess.—विक्रम m = अतिशक्तिता. (शक् 5 P. to be able, to endure.)

कालिनी प्रधनं युद्धं संप्रामाहवसंयुगाः ॥

अस्त्रियां समरानीकरणाः कलहविग्रहौ ॥ २९२ ॥

संयत्समिलाजियुधो तुमुलं रणसंकुले । Work hottle कर्मा

War, battle, fight, quarrel.—किल m.; प्रधन, युद्ध n.; संप्राम, आहव, संयुग m.; समर, अनीक, रण m. ℓ n.; किल्ह, विग्रह m.; संयद, सिमाते, आजि, युध् f.

(युष् 4 A. fight, to oppose.)

Confusion of battle.—तुमुल n.=रणसंकुलम्। (तुमुल adj. tumultuous, noisy.)

उत्पातस्त्वसर्गः स्याद्वलात्कारो हठस्तथा ॥ २९३ ॥ Omens, portent.—उत्पात, उपसर्ग m.

Violence, force — बङात्कार, इठ m.

नियुदं बाहुयुद्धेऽथ वृंहितं करिगर्जितम् ।

Duel, boxing, wrestling.—नियुद्ध, बाहुयुद्ध n.

The cry of roaring of elephants.— इंहित, करि-गजित n.

(गर्ज 1 P. to roar, to thunder.)

व्यूहस्तु बलविन्यासो विस्कारो धनुषः स्वनः ॥२९३॥अ Array of battle.—व्यूह m.=वलविन्यासः।

(विन्यास m. arrangement.)

The twang of a bow-string.—विस्कार n.=धनुषः स्वतः।

मूर्च्छा तु करमलं मोहोऽप्यवमर्दस्तु पीडनम्। Swoon, fainting.—मुर्च्छा री.; बरमल री.; मोह रा.

Devastation, inflicting pain or punishment on an enemy by laying the country waste.—अनमर्द m. पहिंद n.

अभ्यवस्कन्दनं त्वभ्यासादनं विजयो जयः ॥२९४॥ \mathbf{A} esault, attack, besieging.—अभ्यवकन्दन, अभ्यासादन. Viotory, triumph, success.—विजय, जय m.

(स्कन्द् $1\ P$. to burst out, to jump; अवस्कन्द् to assail, to besiege; आस्कन्द् to attack.)

जि 1 P. to conquer, to overpower, to win; with अभि to assail; with परा (Atm.) to defeat; with वि (Atm.) to be victorious. जिगीष desid. of जि to desire, to conquer.)

वैरशुद्धिः प्रतीकारो वैरनिर्यातनं च सा ।

Vengeance, retaliation.—वैरशुद्धि, प्रतीकार m.; वैर-निर्यातन m.

अपक्रमोऽपयानं च संदावो विद्रवो द्रवः ॥ २९५ ॥ Flight.—अपक्रम m; अपयान n.; संदाव, विद्रव, द्रव m.

पराजयः पराभूतिस्त्रिषु नष्टतिरोहितौ ।

Defeat.—पराजय m.; परामृति f.

Those who are lost or missing, or have disappeared.—नष्ट, तिरोदित adj.

(নয় 4 P. to disappear, to perish.)

निषूदनं निहननं क्षणनं च निर्हिसनम् ।।२९६॥ निर्वापणं विशसनं मारणं प्रतिघातनम् । उद्वासनप्रमथनकथनोज्जासनानि च ।।२९७॥ आलम्मपिजविशरघातोन्माथवधा अपि ।

Killing, destroying.—निष्ट्न,.......उज्जासन n.; आलम्भ, पिञ्ज, निरार, घात, उन्माथ, नथ m.

[শ্বল্ S P. A. to wound. নিমুহ্ 10 P. to kill. মু 9 P. to hurt, to wound; বিষয় Pass. to fade away, to be divided. (p. p. হালি). হিন্তু 1 & 7 P. to destroy,

to kill; मन्य् 9 P. to churn, to crush, to kill; उन्तय् to agitate.]

स्यात्पञ्चता कालधर्मो दिष्टान्तः प्रलयोऽत्ययः ॥२९८॥ अन्तो नाशो द्वयोर्मृत्युर्मरणं निथनोऽश्रियाम् ।

Death, perishing.—पञ्चता f; काल्धर्म, दिष्टान्त, प्रलय, अत्यय, अन्त, नाश m.; मृत्यु m. & f.; मरण n.; निधन m. & n.

[ক 4 A. & 9 P. (also বিতা) to vanish, to die, to be dissolved, to be melted; with স to be destroyed.]

परासुप्राप्तपञ्चत्वपरेतप्रेतसंस्थिताः ॥ २९९ ॥ मृतप्रमातौ त्रिष्वेते चिता चित्या चितिः स्त्रियाम् । Dead, perished.—परासु, प्राप्तपञ्चत्व, परेत, प्रेत, संस्थितः मृत, प्रमीत adj.

A funeral pile.—चिता, चित्या, चिति f. (मृ 6 A. to die).

कबन्धोस्त्री कियायुक्तमपमूर्धकलेवरम् ।

A headless trunk.—जनम m. n.=क्रियायुक्त इ० (अपमूर्ध adj. headless.)

इमशानं स्यात्पितृवनं कुणपः शवमित्रयाम् ॥३०० ॥ A cemetery.—इमशान, पितृवन n.

Corpse, dead body.—जुलप m.; शव m. & n. प्रमहोपग्रहो बन्धां कारा स्याह्नभ्रवालये।

Captivity, imprisonment, seizing. capturing. A prisoner, captive.—प्रमह, उपग्रह m.; बन्दी f.

Prison.—कारा f.=बन्धनाल्य n.

पुँसे भूम्न्यसनः प्राणाश्चैनं जीनोऽपधारणम् ॥३०१॥ Life, the vital winds, soul.—असु, प्राण m. & pl. Life, living.—जीन m.; असुधारण n.

आयुर्जावितकालो ना जीवातुर्जावनौषधम् । Life, age or duration of life.—आयुस् n.; जीवित-काल m.

A drug for re-animating the dead.—जीवातु m = जीवनीव्यम् n.

इति क्षात्रियवर्गः।

জৰ্ত্যা জন্তনা अर्या वैदया भूमिस्पृद्यो विद्याः ॥३०२॥
The Vaisya caste; a man of the agricultural or mercantile tribe.—জৰ্ত্য, জন্ত, এৰ্য, वैदय, भूमिस्पृद्य, বিহ্য m.

आजीवों जीविका वार्ता वृत्तिर्वर्तनजीवने । Livelihood, profession.—आजीव m.; जीविका, वार्ता. वृत्ति f.; वर्तन, जीवन m.

ि श्रियां कृषिः पाशुपाल्यं वाणिज्यं चेति वृत्तयः ॥३०३॥ Agriculture.—कृषि f. Profession of tending cattle, or herds -पाशुपाल्य n. Trade.—वाणिज्य n

याच्त्रयाप्तं याचितकं स्यादणं पर्युदञ्चनम् । उद्धारोऽर्थप्रयोगस्तु कुसीदं वृद्धिजीविका ॥३०४॥।

A borrowed thing, loan.—याचितक n.=याच्ञयाप्तम्।

Debt.—ऋण, पर्युदञ्चन n.; उदार m.

Usury, the profession of money-lenders.—अर्थ-प्रयोग m.; कुसीद n.; बृद्धिजीविका f.

उत्तमणीधमणी द्रौ प्रयोक्तृपाहकौ कमात्।

Creditor, money-lender, banker.—उत्तमर्ण, प्रयोकतृ adj.

Debtor.—अथमर्ण, प्राह्क adj.

क्षेत्राजीवः कर्षकश्च कृषिकश्च कृषीवलः ॥३ ०५॥

A farmer.—क्षेत्राजीव, कर्षक, कृषिक, कृषीवरु m. or adj.

पुंनपुंसकयोर्वप्रः केदारः क्षेत्रमेव च ।

A field, farm.--वम m. & n.; केदार m.; क्षेत्र n. लोष्टानि लेष्टवः पुंचि सीत्यं कृष्टं च हत्यवत् ॥३०६॥

A clod of earth.—কাছ n.; কছ m.

Ploughed, tilled.—सीत्य, कृष्ट, इल्य adj.

प्राजनं तोदनं तोत्रं खनित्रमवदारणे।

A whip, a lash,—प्राजन, तोदन, तोत्र n.

Pick-axe.—खनित्र, अवदारण n.

(खन् 1 P. A. to dig; with उत् to dig out, to destroy; with नि to bury).

दात्रं लवित्रं फालस्तु कृषको लाङ्गलं हलम् ॥३००॥

गोदारणं च सीरोऽथ सीता लाङ्गलपद्धतिः। A soythe.—दात्र, लवित्र n. Plough-share.—फाल, क्षषक m. A plough.—लाङ्गल, इल, गोदारण n.; सीर m.

A furrow.—सीता f.; लाइलपद्धति f.

तिलगोधूमचणकयवनीवारशालयः ॥३०८॥

मसूरसर्षपाद्याश्च शमी शिम्बा त्रिवृत्तरे ॥ ऋदमावसितं धान्यं पूतं तु बहुलीकृतम् ॥३०८॥ (अ)

Different kinds of corn.—तिल m. sesamum; गोधूम m. wheat; चणक m. gram; यच m. barley; चीचार m. rice growing wild; द्यालि m. rice. मसूर m. A kind of pulse. सर्व m. Mustard.

A legume or pod.—शमी, शिम्बा f.

Winnowed & stored (grain &c.).—ऋड, आवसित adj.

Threshed & winnowed.—पूत, बहुर्लाकृत adj. धान्यं त्रीहिः स्तम्बकरिः काणिशं सस्यमञ्जरी । Corn, grain, seed.—धान्य, जीहि, स्तम्बकरि m. Ear of corn.—किणश n =सस्यमञ्जरी.

कडङ्गरों बुसं क्लीबे घान्यत्वाचे तुषः पुमान् ॥३०९॥
Husk. — कडङ्गर m.; बुस n.; तुष m.=धान्यत्वच् f.
किंशारुः सस्यशुकं स्थात् स्तम्बो गुच्छस्तृणादिनः ।
The beard or awn of corn.—किशारु m.
Awn, a bristle — शक n.

A clump or cluster of grass, a sheaf of corn, &o.—स्तम्ब m.=तृणादिनः गुच्छः।

अयोगं मुसले। ऽस्त्री स्यादुद्खलमुळ्खलम् ।

Pestle for cleansing rice, &c.—अयोग n.; मुसल m. & n.

Mortar for the same.—उद्बल, उल्बल m.

प्रस्फोटनं शूर्पमस्त्री चालनी तितउः पुमान् ॥३१०॥

A winnowing basket.— प्रस्कोटन n.; शूर्प m. & n.

A sieve, colander.—चाळनी f.; तितड m. स्युतोऽथ पिटकण्डोली पाकस्थानमहानसे।

Gunny bag, sack.—स्यूत m.

A basket .-- पिट, कण्डोल m.

A kitchen .-- पाकस्थान, महानस n.

सूदास्तु सूपकाराश्च बह्नवाश्चिहिरन्तिका ॥३११॥

A cook.—सद, सूपकार, बङ्गव m.

Fire-place, oven.—चुहि, अन्तिका f.

हसन्त्यङ्गारशकटी चाङ्गारोऽलातमुल्मुकम्।

A portable fire-place.—इसन्ती, अङ्गारशकटी f.

Charcoal (burning or not), a fireband.—अङ्गार m .: अलात, उल्मुक n.

कलशस्तु घटो भाण्डे पात्रावपनभाजनम् ॥३१२॥

An earthen vessel.—নত্য, ৰুट m.

Vessel, pot.—भाण्ड, पात्र, आवपन, भाजन n.

क्वीबेम्बरीषं भ्राष्ट्री ना कन्दुर्वा खेदनी स्रियाम् ।

A frying-pan —अम्बरीष n.; आष्ट्र m.

A sauce-pan, a vessel for boiling or distilling.— बन्दु m. & f.; स्वेदनी f.

पिठरः स्थाल्युखा कुण्डं मणिकः स्यादलज्ञरः ॥३१२॥ अ Any cooking vessel.—पिठर *m.*; स्थाली, उखा *f.*; कुण्ड *n*.

A large earthen jar.—मणिक, अलञ्जर m.

अस्त्री शाकं हरितकं वेषवार उपस्करः।

Any leaf, flower, fruit, stalk, root &c. used as a vegetable.—शास m. & n.; हरितक n.

A condiment, a spice, or seasoning.—विषवार, उपस्कर m.

मरीचं कोलकं ऋष्णमथ ग्रुण्ठी महौषधम् ॥३१२॥ आ Pepper.—मरीच, कोलकः, ऋष्म गः. Gingər.—ग्रुण्ठी, महौषध गः

हरिद्रा काञ्चनी पीता लाजाः पुंभूम्नि चाक्षताः । Turmeric.—हरिद्रा, काञ्चनी, पीता f. Fired grain.—लाज, अक्षत $m.\ plu$.

सैन्धवं लवणं खण्डविकारः शर्करा सिता।

Salt.—सैन्थव, छवण n.

Sugar, sugar-candy.—खण्डविकार m ; शर्करा, सिता f.

चिक्कणं मस्रणं स्निग्धं संमुष्टं शोधितं समे।।३१३॥ Unctuous, oily, smooth.—चिक्कण, मस्रण, स्निग्ध adj. Clean, pure.—संमुष्ट, शोधित adj. ओदनोऽस्त्री भक्तमन्नं पौल्यपूपादिकं तु तत्। Food, meals.—ओदन m. & n.; भक्त, अन्न n. Bread of wheat.—भौति f.

A kind of sweetmeat or food.—अपूप m.
घृतमाज्यं हविः सर्पिर्दुग्धं सीरं प्रयः समम् ॥३१४॥
Ghee—घृत, आज्य, हविस्, सर्पिस् n.

Milk.—दुग्ध, क्षीर, पयस् m.

पयस्यं द्धितकादि नवनीतं नवोद्भृतम् ।

Any thing made of milk.—पयस्य adj.=दाधिo. (दिध n. curds; तक n. sour milk.)

Butter. - नवनीत, नवोड्त n.

म्रक्षणाभ्यज्ञने तैलं गोविट् गोमयमान्नियाम् ॥३१५॥ Oil.—म्रक्षण, अभ्यञ्जन, तैल n. Cow-dung.—गोविष् f.; गोमय m. & n.

अशनाया बुभुक्षा श्रुद् प्रासस्तु कवलः पुमान्। Hunger, appetite.—अशनाया, बुभुक्षा, श्रुप् f. A mouthful.—प्रास, कवल m.

तर्षः पिपासा तृड् जिथिसहारः पुंसि भोजनम् ॥ ३१६॥
Thirst.—तर्ष m.; पिपासा, तृष् f.
Dinner, meal.—जिथ f.; आहार m.; भोजन n.
सपीतिः स्त्री तुल्यपानं सिग्धः स्त्री सहभोजनम् ।
Drinking together with equals.—सपीति f.; तुल्यपान n.
Eating together with equals.—सिग्ध f.; सहभोजन n.

कामं प्रकामं पर्याप्तं निकामेष्टं यथेप्सितम् ।

Sufficient, enough.—काम, प्रकाम, पर्याप्त, निकाम, इष्ट, यथेप्सित adj & adv.

गोंपे गोपालगोसंख्यगोधुगाभीरबह्नदाः ॥ ३१० ॥ A cow-herd, a milkman.—गोप, गोपाल, गोसंख्य, गोदह, आभीर, बह्नदm. & f.

(गां दोग्धि इति गोधुकू=उ० त०)

(হুর্ 2 P. A. to milk to yield milk, of other desired object.

उक्षा भद्रो बलीवर्द ऋषमो वृषमो वृषः । अनङ्वान् सौरमेयो गौर्वद्वोक्षस्तु जरद्वः ॥

An ox, a bull.—उक्षन्, सद्र, वलीवर्द, ऋषम, वृषम, वृष, अनुदुह्, सीरभेय, गो m.

An old ox.—जरद्रव, वृद्धोक्ष m.

सद्योजातस्तर्णकः स्याद् दम्यवत्सतरौ समौ ।।३१८।। A very young calf.—तर्णक m.=सद्यो जातो वस्तः। A young bullock.—दम्य, वस्ततर m.

धूर्वहे धुर्यधौरेयधुरीणाः सधुरंधराः ।

A beast of burden, one capable of bearing the yoke; prominent.—धूर्वह, धुर्ग, धौरेय, धुरीण, धुरधर m. & adj.

आपीनमूघी गौरुहा सौरभेग्री च शृक्षिणी ॥३१९॥ Udder.—आपीन, कथस् n.

A oow.—श्रेगो, उल्ला, सीरभेगी, शृद्धिणी f. वैशाखमन्थमन्थानोऽप्यथ संदानदामनी। A churning stick.—वैशाख, मन्थ, *मथिन् m.

A rope; the tether of an animal.— संदान, दामन् n. करभाः स्युः राङ्खलका उष्ट्रस्तु स्थात्कमेलकः ॥ ३२०॥ The young of a camel.—करभ, शङ्कलक m.

A camel.—उष्ट, क्रमेलक m.

मेह्रारश्रोरणोर्णायुमेषवृष्णय एडके ।

Sheep, ram .—मेंडू, उरभ्र, उरण, ऊर्णायु, मेष, वृष्णि, पडकm.

(ऊर्णायु from ऊर्णा f. wool.)

अजे छागोऽथ बालेया रासभा गर्दभाः खराः ॥३२१॥ A goat (he or she).—अज m. (अजा f.), छाग m. (छागी f.)

An ass.—वालेय, रासभ, गर्दभ, खर m.

पण्याजीवः सार्थवाहो नैगमो वाणिजो वणिक्।

A merchant, trader.-पण्याजीव, सार्थवाह, नैगम, वाणिज, विणिज् m.

विकेता कार्यिकस्तौ द्वौ मूर्त्यं वस्नोऽप्यवक्रयः ॥३२२॥ Seller.—विकेत् m.

Purchaser.—ऋग्येक m.

Price, value.—मन्य n ; वस्न, अवत्रस m.

[क्री 9 P. A. to busy; विक्री (A.) to sell; परिक्री (A.) to hire.]

नीवी परिपणी मूलधनं लाभोऽधिकं फलम्। Capital: नीवो (or ०वि) f.; परिपण m; मूलवन n. Profit. - जाम m. = अधिकं फड़म्। नैसेयनिसयौ पण्यं विकेयं पणितव्यवत् ॥ ३२३॥ Barter, exchange. - नैसेयं, निसय m.

Articles for sale, commodity.—पण्य, विकेय, पणि-तव्य adj.

पुमानुपनिधिन्यासः प्रतिदानं तद्र्पणम् । Deposit.—जपनिधि, न्यास गाः.

The return of a deposit.-प्रतिदान n.=न्यासस्यार्पणम्। [अर्प् (Cuu. of ऋ) to deliver, to restore.]

विपणो विकयः सत्यंकारः सत्यापनं तथा। Sale.—विपण, विकय m.

Ratification of a bargain.-सत्यंकार m.; सत्यापन. n. मानं तुलाङ्गुलिप्रस्थैः संस्था एकादयस्तथा ॥३२४॥ Measure.--मान n.

तुज्ञामान n. measure of weight; अङ्गुलिमान n. measure of length and area; प्रस्थमान n. measure of capacity.

Number. - संख्या f.

पादस्तुरीयो भागः स्यादंशभागो तु वण्डके।
A quarter.—पाद m.=तुरीयो भागः।
A part, fraction, share.—श्रंहा, भाग, वण्डक m.
(भज् 1 P. A. to divide; विभज् to distribute, to divide amongst, to distinguish.)
हब्यं वित्तं स्वापतेयं रिक्थमृक्यं धनं वस् ॥३२५॥

हिरण्यं द्रविणं चुम्नमर्थरैविभवा अपि ।

Riches, wealth, money.—इन्य, वित्त, स्वापतेय, रिक्थ, ऋतथ, धन, वसु, हिरण्य, द्रविण, सुम्न n.; अर्थ, रै, विभव m.

स्यास्कोशश्च हिरण्यं च हेमरूप्ये कृताकृते ॥ ३२६ ॥ Treasure, hoard, consisting of ornament and bullion.—कोश m.; हिरण्य n.=कृताकृते हेमरूप्ये.

> गारुत्मतं मरकतमश्मगभौ हरिन्मणिः। शोणरत्नं लोहितकः पद्मरागोऽथ मौक्तिकम् ॥३२७॥ मुक्ताथ विद्वमः पुंसि प्रवालं पुन्नपुंसकम् ।

Emerald.—गारुत्मत, मरकत n.; अदमगर्म, हरिन्मणि m.

Ruby.—शोणरत्न n.; लोहितक, पद्मराग m.

Pearl —मौत्तिक n.; मुक्ता f.

Coral.—विद्रुम m.; प्रवाल m. & n.

हीरकश्वाथ रत्ने स्यान्मणिः खणे तु काञ्चनम् ॥ ३२८॥ चामीकरं जातरूपं हिरण्यं हेम हाटकम् । तपनीयं शातकुम्मं सुवर्णं कनकं तथा ॥ ३२९॥ स्क्मं कार्तस्वरं जाम्बूनद्मष्टापदोऽस्त्रियाम् ।

Diamond.— हीरक m.

A jewel, a precious stone.—रत्न n.; मणि m. & f. Gold.—रवर्ण, काञ्चन, चामीकर, जातरूप, हिरण्य, हेमन्, हाटक, तपनीय. शातकुम्म, सुवर्ण, कनक, रुक्म, कार्तस्वर, जाम्बूनद n., अष्टापद m. & n.

रूप्यं तु रजतं ताम्रं लोहः कालायसायसी ॥३३० ॥ मण्डूरमय काचोऽथ रसः सूतश्च पारदे । Silver.—रूप, रजत n.

Copper.—तात्र n.

Iron.—लोह m.; का लायस, अयस, n.

Iron rust.—Hugt n.

Glass.—काच गाः.

Quick-silver, mercury.—रस, स्त, पारद m.

आरकूटोऽस्त्रियां वज्जे त्रपु नागे च सीसकम्।

Brass.—आर्ज्ड m. & n.

Tin.—वङ्ग, त्रपु n.

Lead. -नाग, सीसक n.

पिचुस्तूलो मधु क्षौद्रं मधूच्छिष्टं तु सिक्थकम् ॥३३१॥

Cotton .-- पिचु, तूत्र m.

Honey .-- मधु, सीद्र n.

Bee's wax.--मधूच्छिष्ट n.; सिक्थक n.

इति वैश्यवर्गः ।

शुद्राश्चावरवर्णाश्च वृषलाश्च जघन्यजाः ।

The Sudra caste.—शूद्र, अवरवर्ण, वृषल, जघन्यज m.

कुम्भकारः कुलालः स्यात्पलगण्डस्तु लेपकः ॥३३२॥

A potter.—कुम्मकार, कुलाल m.

A mason —पलगण्ड, लेपन m.

तन्तुवायः कुविन्दः स्यात् तुन्नवायस्तु सौचिकः ।

A weaver.—तन्तुवाय, कुविन्द m.

A tailor.—तुत्रवाय, सौचिक m.

पादूकृचर्मकारः स्याद् व्योकारो लोहकारकः ॥३३३॥ A shoe-maker, cobbler.—पादूक्त, चर्मकार m. A black-smith.—न्योकार, लोहकार m.

नार्डिथमः स्वर्णकारः कलादो रुक्मकारकः। A gold-smith.—नार्डिथम, स्वर्णकार m.

A silver-smith —कलाद, रुक्मकारक m.

तक्षा तु वर्धिकिस्तव्धा रथकारश्च काष्ठतद् ॥३३४॥ A carpenter.—तक्षन् , वर्धीक, त्वष्टु, रथकार, काष्ठतक्ष् m. (तक्ष् 1 & 5 P. to cut to pieces.)

रङ्गाजीवश्चित्रकारः श्चरी मुण्डी च नापितः । A dyer.—रङ्गाजीव, चित्रकार m.

A barber.—धारिन्, सुण्डिन्, नापित m. (सुण्ड् 1 P. to shave.)

निर्णेजकः स्यादजकः शौिको मण्डहारकः ॥३३५॥

A washerman.—निर्णेजक, रजक m.

 ${f A}$ vender of spirituous liquors.—হাটিভর, মণ্ডৱাবের m_*

जाबालः स्यादजाजीवः शिल्पी काहस्तथा समी।

A shepherd.—নাৰাত, সনানীৰ m.

An artificer, an artist —शिल्पन्, कारु m.

नटरोळ्षमरताश्चारणास्तु कुराळिवाः ॥३३६॥

An actor.—नट, शैलूष, भरत m.

A strolling player, a panegyrist.-चारण, कुशीलव m.

जीवान्तकः शाकुनिको द्वी वागुरिकजालिकी। मांसिकः कौटिकश्राथ मालाकारस्तु मालिकः ॥३३७॥

A fowler.—जीवान्तक, शाकुानिक m.

A hunts-man.—नागुरिक, जालिक गाः.

A butcher.—मांसिक, कौटिक m.

A gardener.—मालाकार, मालिक m. भृतको भृतिभुक् कर्मकरो वैतानिकोऽपि सः।

A labourer.—भृतक, भृतिभुज् , कर्मकर, वैतनिक m. विवर्णः पासरो नीचः प्राकृतश्च प्रथम्जनः ॥३३८॥

निहीनोऽपसदो जाल्मः क्षुक्रकश्चेतरश्च सः।

Low-born, ignoble, worthless.—विवर्ण, पासर, नीच, प्राकृत, पृथग्जन, निहीन, अपसद, जाल्म, क्षुछक, इतर adj.

भृत्ये दासेरदासयदासगोप्यकचेटकाः ।

नियोज्यकिंकरप्रैष्यमुजिष्यपरिचारकाः ॥३३९॥

A servant, a dependent, an attendant.—मृत्य, दासेर, दासेय, दास, गोप्यक, चेटक, नियोज्य, किंकर, प्रैष्य (or प्रेष्म), भुजिष्य, परिचारक m.

मन्दरतुन्दपरिमृज आलस्यः शीतकोऽलसोऽनुष्णः। दक्षे तु चतुरपेशलपटवः सूत्थान उष्णश्च ॥३४०॥ Dull, stupid, idle.—मन्द, तुन्दपरिमृज, आलस्य, शतिक, अलस, अनुष्ण adj.

Active, clever, careful.—दक्ष, चतुर, पेशल, पदु, स्त्थान, उष्म adj.

चण्डालप्रवमातज्ञा निषादश्वपचावपि ॥३४९॥

A man of the most degraded caste.—चण्डाल, प्रुव, मातङ्ग, निपाद, श्रपच m.

मेदाः किरातशबरपुलिन्दा म्लेच्छजातयः।

A barbarian. a savage, a man of the hill-tribes.— किरात, शबर, पुलिन्द m.

(ইউহন্ত m.=A barbarian, a foreigner.)

व्याधो सगवधाजीवो सगयुर्छव्धकोऽपि सः ॥३४२॥

A man living by hunting, a forester.—व्याय, मृगवधाजीव, सृगयु, लुब्बक m.

कौलेयकः सारमेयः शुनकः श्वा च कुक्कुरः।

अलर्कः स प्रयोगेण शुनी च सरमा च सा ॥३४३॥

A dog, cur. - कॉंटेयक, सारमेथ, शुनक, श्वन् , कुक्कुर m.

A mad dog.—अलर्क m.=योगेनोन्मत्तत्वं प्राप्तः श्वा ।

A bitch.—शुनी, सरमा f.

आच्छोदनं मृगव्यं स्यादाखेटो मृगया स्त्रियाम् ।

Hunting, chase.—आच्छोदन, मृगव्य n ; आखेट mः मृगवा f.

चौरपाटचरस्तेनदस्युतस्करमोषकाः ॥३४४॥

A thief, robber, &c —चौर, पाटचर, स्तेन, दस्यु, तस्कर, मोषक m.

चौरिका स्तैन्यचौर्ये च स्तेयं लोप्त्रं तु तद्धने ।

A theft, robbing, stealing.—चौरिका f.; स्तैन्य, चौर्यn.

Thing stolen.—स्तेय, लोप्त n.=चौर्यधन n.

उन्माथः कूटयन्त्रं स्याद्वागुरा मृगवन्धनी ॥३४५॥

A snare, trap.— उन्माथ m.; कूटयन्त्र n.

A noose.—वागुरा, मृगबन्धनी /.

शुल्बं वराटकं स्त्री तु रज्जुल्लिषु वटी गुण:।

A string, rope, cord.—शुल्ब, वराटक n.; रज्जु f.; वदी m. f. n.; गुण m.

उद्घाटनं घटीयन्त्रं सूत्राणि नरि तन्तवः ॥

A wind-lass.—हद्वारन, घटीयनत्र n.

Thread, fibre.—सूत्र n.; तन्तु m.

मञ्जूषायां पेटकः स्याद् भारयष्टिर्विहंगिका ॥३४६॥

A box. - मञ्जुषा f.; पेटक m.

A peg in the wall.—भारयष्टि, विहंगिका f. पाञ्चालिका पुत्रिका स्याच्छाणस्तु निकषः कषः।

A doll, puppet.—पाञ्चालिका, पुत्रिका f.

A touch-stone or grind-stone.—शाण, निक्रम, कम m. जपानत्पादुका पादूरश्चादेस्ताडनी कशा ॥३४०॥

A shoe.—उपानह्, पादुका, पाटू f.

A whip, lash.—कशा र्र=अश्वादेस्ताडनी ।
मूषा सम्रा वेघनिका कर्तरी च पृथक् पृथक् ।

A crucible.—म्या f.

A bellows.—महा f.

A perforater.—वेधनिका f.

Scissors.—कर्तरी f.

ककचः करपत्रं स्याच्छित्यं कर्म कलादिकम् ॥३४८॥

A saw. -- ऋकच m.; करपत्र n.

Art in general; manual or mechanical art; articles of art.—शिल्प n.; कलादिकं वर्म।

प्रतिमानं प्रतिबिम्बं प्रतिमा प्रतियातना प्रतिच्छाया। प्रतिकृतिरचा पुंसि प्रतिनिधिक्षमोषमानं स्यात् ॥३४९॥

Resemblance, an image, an idol, a picture.— प्रतिमान, प्रतिबिम्ब n.; प्रतिमान, प्रतिबातना, प्रतिब्छाया, प्रतिकृति, अर्चो f.; प्रतिनिधि m.

Likeness, comparison.— चपमा f.

An image.—उपमान n.

वाच्यलिङ्गाः समस्तुल्यः सदशः सदशः सदक् । साधारणः समानश्च स्युक्तरपदे त्वमी ॥३५०॥ निमसंकाशनीकाशप्रतीकाशोपमादयः ।

Like, similar, equal.—सम, तुल्य, सहक्ष, सहश, सहश, सहश्, साथारण, समान adj.

The same meaning as above (always used at the end of a compound).—निम, संकाश, नीकाश, प्रतीकाश, उपमा, इ० [तुल्र 10 P. to weigh, to compare.]

सृतिः स्त्री पणनिर्वेशौ भर्म मूल्यं च वेतनम् ॥३५१॥

Wages, salary, pay.—मृति f.; पण, निर्वेश m.; मर्मन्, मृत्य, वेतन n.

सीध्वासवौ तु मदिश हाला कादम्बरी सुरा । मधु मद्यं च माध्वीकमवदंशस्तु भक्षणम् ॥३५२॥ Wine, spirituous liquor.—सिथ, आसव m.; मार्दरा, खाला, कादम्बरी, सुरा f.; मधु, मध, माध्वीक n.

Anything that excites thirst or relish.—अवदंश m.;

शुण्डापानं मदस्थानं मधुवारा मधुक्रमाः ।

A tavern.—शुण्डापान, मदस्थान n.

A habitual practice of drinking n.

A habitual practice of drinking.-मथुवार, मधुक्रम m. चषकोऽस्त्री पानपात्रमापानं पानगोष्टिका ॥३५३॥

A goblet, drinking-cup — चषक m. & n.; पानपात्र n.

A company for drinking.—आपान n ; पानगोष्ठिका . स्यान्माया शाम्बरी मायाकारश्चाप्यैन्द्रजालिकः ।

Jugglery, magic, illusion.—माया, ज्ञाम्बरी f.

A juggler.—मायाकार, ऐन्द्रजालिक m.

धूर्तोऽक्षदेवी कितवोऽक्षधूर्तो चूतऋत्समाः ।

A gambler.—धूर्त, अक्षदेविन्, वितव, अक्षध्र्त, चूतऋत mf (चूत pp. of दिन् (दीन्) 4 P. to play, to gamble.)

चूतोऽस्त्रियामक्षवती कैतवं पण इत्यपि ॥ ३५४ ॥ Gambling.—चूत m. & n.; अक्षवती f.; कैतव n.; पण m.

पणोऽक्षेषु ग्लहोऽक्षास्तु देवनाः पाशकाश्च ते।

A wager, stake at play.—দৃশ, ৰল্ লা.

A die.—अक्ष, देवन, पाशक m.

अष्टापदं शरिफलं प्राणिशूतं समाहयः ॥ ३५५॥

Chess-board.—अद्यापद, शारिकल n.
(शारि m.=A man at chess.)
A match, cock-figting.—प्राणिधूत n.; समाहय m.
इति शृहवर्गः ।

सुकृती पुण्यवान् धन्यो महेच्छस्तु महाशयः। Fortunate, lucky, happy.—सुकृतिन्, पुण्यवत्, धन्य adj.

Noble-minded, magnanimous, ambitious -महेच्छ, महाराय *adj*.

हृदयालुः सहृद्यो महोत्साहो महोद्यमः ॥ ३५६॥ Kind-hearted, benevolent,—हृदयालु, सहृदय adj. Persevering, energetic.—महोत्साह, महोद्यम m.

प्रवीणो निपुणाभिज्ञाविज्ञानिष्णातिशाक्षिताः।

कृती च कुरालक्षापि प्रतीक्ष्यः पूज्य एव च ॥३५७॥

Clever, competent, skilful, proficient, versed.— সর্বাদ, নিযুদ, अभिन्न, বিন্ধ, নিজ্ঞান, হিাপ্লিন, ফুনিন্, কুহাত adj.

Venerable, honourable.—प्रतीक्ष्य, पूज्य adj.

(शिक्ष् 1 A. to learn; शिक्षय् Caus. to teach.)

(ईस् 1 A. to look, to behold, to see; अर्थास् to suspect; अपेक्ष् to want, to desire, to intend, to require; अने to perceive, to consider to mind; प्रत्यनेक्ष्

to inspect; समवेक्ष् to reflect, to pay regards to; ड्रेंपेक्ष् to disregard, to neglect, to connive at; पर्रोक्ष to examine; प्रतीक्ष to wait, to expect; सम्बंध् to consider.)

स्युवंदान्यस्थूळलक्ष्यदानशौण्डा बहुप्रदे । Liberal, bounteous —वदान्य, स्थूळलक्ष्य, दानशौण्ड, । बहुपद adj.

जैवातृकः स्यादायुष्मान् सरलोदारदक्षिणाः ॥३५८॥ Long-lived.—जैवातृक, आयुष्मत् adj.

Gentle, sincere polite.—सरह, उदार, दक्षिण adj.

हर्षमाणो विकुर्वाणः प्रमना हृष्टमानसः।

Jolly, gay, merry.—हर्षमाण, विकुर्वाण, प्रमनस्, इष्ट-मानस adj.

दुर्मना विमना अन्तर्मनाः स्यादुत्क उन्मनाः ॥३५९॥ Sad, depressed, uneasy.-दुर्मन्स्, विमनस्, अन्तर्मनस् adj. Longing, eazer, ardent.— उत्क, उन्मनस् adj.

प्रतीते प्रथितख्यातावित्ताविज्ञातविश्रुताः ॥

Famous, renowned, celebrated.—प्रतीत, प्रथित, ख्यात, वित्त, विज्ञात, विश्रुत adj.

(इ 2 P. to go; with अति to surpass, to transgress; with अधि (Atm.) to study, to learn; with अब to understand, to know, to believe; with उत् to rise, to spring up; with उप to approach; with प्रात to learn, to know, to be convinced of, to believe.)

(प्रथ् 1 A. to be famous; Caus. प्रथम् to celebrate to make famous, to extend, to show, to praise.)

इभ्य आद्यो घनी स्वामी त्वीश्वरः पतिरीशिता ॥३६०॥ आधिमूर्नायको नेता प्रसुः परिवृद्धोऽधिपः ।

Rich, opulent.—इभ्य, आढ्य, धानेन् adj.

Lord, master, owner, leader.—स्वामिन्, ईश्वर, *पति-इशित्, *अधिभू, नायक नेत्र, प्रभु, परिवृद्ध, अधिप adj.

(হাঁথন from ইন্ 2 A. to be master of, to govern, to he able.)

(প্রথি from पा 2 P. to protect, to preserve; Cau-

लक्ष्मीवान् लक्ष्मणो मूके चावाक् क्षिण्ये तु वत्सलः ॥३६१॥ Prosperous, fortunate, lucky.—ह्स्मीवत्, लक्ष्मण adj. Dumb.—मुक्त, अवाच् adj.

Affectionate, friendly.—स्त्रिय, वासल adj.

(নির্হ্ 4 P. to bear affection to; Cau. to fascinate, to charm.)

तत्परे प्रसितासक्तावर्थी चोचुक्त उत्सुकः।

Intent or bent upon, deligent, anxious, solicitous.—तत्पर, प्रसित, आसत्त, अधिन्, बसुक्त, उत्सुक adj.

[सक्त pp. of सञ्ज I P. (सजति) to adhere, to be attached; with व्यति to connect mutually; with आ to be attached to, to be engaged in.]

[युज 7 P. A. to join, to connect, to endow, to

direct, to appoint, to employ; Pass. to be fit; Cau. or 10 P. means the same; with अनु (Atm.) to ask; with आस (Atm.) to be accused, to be asked (in law-suit); with उप pass. to be suitable, to be of use, to be necessary; with नि (Atm.) to appoint, to order; with म (Atm.) to employ, to direct; with नि or निम (Atm.) to separate, to deprive; with सम to unite, to endow.]

स्याद्याञ्चः काराणिकः कृपाञ्चः सूरतः समाः ॥ Kind. gracious. compassionate.—दयाञ्च, कारुणिक, कृपाञ्च, सूरत adj.

स्वन्तत्रोऽपावृतः स्वैरी स्वच्छन्दो निरवप्रहः ॥३६२॥ Independent, free, unrestrained.—स्वतन्त्र, अपावृत, स्वैरिन्, रवच्छन्द, निरवप्रह adj.

परतन्त्रः पराधीनः परवान्नाथवानपि ।

अधीनो निन्न आयत्तो दीर्घसूत्रश्चिरिकयः ॥ ३६३ ॥
Dependent, helpless, subject to.—परतन्त्रः परार्थान, परवतः नाथवत्, अर्थान, निन्न, आयत्त adj.

Lazy, tedious.—दीर्वसूत्र, चिरिक्रय adj.

(यद 1 A. to exert oneself, to endeavour; नियातयू Сан. to restore, to return, to pardon.)

[यम् (यच्छ्) 1 P. to govern, to restrain, to give; with आ (Atm.) to stop, to bend; with आ (Atm.) to exert one's power, to fight, to open wide (one's eye's); with अ to endeavour, to study; with अभ्युत

to raise, to lift up; with eq Atm. to marry; with f to stop, to govern, to curb; with q to offer, to pay.]

जाल्मोऽसमीक्ष्यकारी स्थात् कुण्ठो मन्दः क्रियास यः। Imprudent, thoughtless.—जाल्म, असमीक्ष्यकारिन् adj. Slothful, indolent, (also blunt as weapon).— कुण्ठ adj.=यः क्रियास मन्दः सः।

वुमुक्षितः स्यारक्ष्यवितो जिचत्सुरशनायितः ॥३६४॥ Hungry.—बुमुक्षित, क्ष्रित, जिचत्सु, अज्ञनायित adj. (क्ष्रि 4 P. to be hungry.)

समी त्वारमंभिरः कुक्षिंभिरिभेक्षकघरमरौ। Selfish.—आत्मंभिर, कुक्षिंभिर adj. Greedy, voracious.—भक्षक, घरमर adj.

हुटघोऽभिलाषुकस्तृष्णक् समी लोहुपलोहुमी ॥३६५॥ Covetous, greedy.—हुट्य, अभिलापुक, तृष्णज् adj. Very greedy.—लोहुप, लोहुभ adj.

(हुम 4 P. to covet, to desire; Cau. to allure, to entice away; with प्रति it means the same.)
(अभिलावुक from लग 1 P. with आमे to desire.)

सोन्मादस्तून्मदिष्णुः स्याद्विनीतः समुद्धतः ।
A drunkard. a sot.—सोन्माद, उन्मदिष्णु adj.
Immodest, insolent.—अविनीत, समुद्धत adj.
मत्ते शौण्डोत्कटक्षीबाः सान्द्रः लिग्बश्च मेदुरः ॥३६६॥
Intoxicated.—मत्त, शौण्ड, उत्कट, क्षीव adj.

Soft, thick, smooth.—सान्द्र, खिन्ध, मेंदुर adj.

कन्नः कामियताऽभीकः कामुकः कामनोऽनुकः ।
Desirous, longing, courting — कन्न, कामियत्, अभीक, कामक, कामन, अनक adi.

विधेयो विनयप्राही वचनेस्थित आश्रवः ॥३६७॥ Obedient, dutiful —विथेय, विनयप्राहिन्, वचनेस्थित, आश्रव hdj.

वर्यः प्रणेयो निमृतविनीतप्रश्रिताः समाः । Modest, gentle.—वर्य, प्रणेय, निमृत, निवीत, प्रश्रित adj.

(E3 P. A. to bear, to hold, to wear, to nourish, to fill.)

[গি1P. A. to go, to enter; with আ to have recourse to, to take refuge, to inhabit, to depend upon; with আ (Atm.) to rise, to raise; with অন্ to unite, to attain.]

घुष्टे धृष्णम् वियातश्च प्रगरभः प्रतिमान्विते ॥३६८॥
Bold, audacious, officious.—धृष्ट, धृष्णज्, वियात adj.
Prompt, ready, confident.—प्रगरभ, प्रतिमान्वित adj.
(धृष् 1 & 5 P. to be bold, to dare; with अभि
Oau. to overpower, to confront, to face.)

स्यादधृष्टे तु शालीनो विलक्षो विस्मयान्विते । Bashful, shy.—अधृष्ट, शालिन adj. Astonished, surprised.—विलक्ष, विस्मयान्वित adj. (रिम 1 A. to smile; with वि to be surprised; to admire.)

अधीरे कांतरहास्ते भीरुभीरुकभीछकाः ॥३६९॥

Perplexed, overcome by fear or hunger.—अर्थार, कातर adj.

Frightened, terrified, timid.—त्रस्त, भीरु, भीरुक, भीलुक adj.

(ব্ৰু 1, 4 P. to tremble, to be afraid of; with ব্ৰণ to shrink, to retire in fear.)

शराहर्षातुको हिंहाः स्याद्वर्षिष्णुस्तु वर्धनः। Ferocious, cruel.—शरारु, वातुक, हिंह adj. Growing, thriving.—वर्षिष्णु, वर्धन adj.

(वृद् 1 A. to grow, to increase, to prosper; with परि Cau. to rear, to breed up.)

सिंहणुः सहनः क्षन्ता तितिक्षुः क्षमिता क्षमी ॥३७०॥ Forbearing, patient.—सिंहणु, सहन, क्षन्तु, तितिक्षु, क्षमित्, क्षमिन् adj.

कोधनोऽमर्षणः कोपी चण्डस्त्वस्यन्तकोपनः। Irritable.—क्रोधन, अमर्षण, कोपिन् adj. Extremely irritable.—चण्ड adj.—अत्यन्त कोपनः। (कुप् 4 P. to become excited, to be angry.)

जागरूको जागरिता निद्राणशयितौ समौ ॥३७१॥ Waking, vigilant.—जागरूक, जागरित adj. Asleep.—निद्राण, (निद्रित), श्रायत adj.

(जागृ 2 P. to wake, to be roused.) (है 1 P. or हा 2 P. or निहा 2 P. to sleep.) (ही 2 A. to lie down, to sleep; with अति to surpass.)

स्वप्रक् शयाछर्निद्राछः छ्वादकुचरौ समौ । Sleepy.—स्वप्रज शयाछ, निद्राछ adj. Censorious, detracting-low.—कुवाद, कुचर adj. (स्वप् 2 P. to sleep.)

वाग्मी बदावदो वक्ता वागीशो वाक्पतिः समी ॥
A speaker, eloquent.—वाग्मिन्, वदावद, वक्तु adj.
Orator, extempore, speaker.—वागीश, वाक्पति adj.
स्याज्ञल्याकस्तु वाचालो वाचाटो बहुगर्शवाक् ॥३०२॥

Talkative, loquacious.—जस्पाक (or जस्पक), वाचाल, वाचाट, वहुगर्छवाच् adj.

त्ष्णींशीलस्तु तृष्णीको नम्नोऽवासा दिगम्बरः। Silent, tacitum.—तृष्णींशील, तृष्णीक adj. Naked —ल्झ, अवासस्, दिगम्बर adj.

निष्कासितोऽवक्तष्टः स्यादपश्चस्तस्तु भिकृतः ॥३७३॥
Driven out.—निष्कासित, अवक्षष्ट adj.
Defied, despised.—अपध्चस्त, भिक्कृत adj.
[वस् 1 P. to go; with निस् Cau. (निष्कासय्) to turn out, to drive out; with वि to open as a flower.]

(কুৰ্ 1 to draw; প্ৰকৃষ to draw away, to remove; with ভন্ to raise; with বিস to conquer.)

प्रत्यादिष्टो निरस्तः स्याद्यत्याख्यातो निराञ्चतः । Rejected, repudiated.—प्रत्यादिष्ट, निरस्त, प्रत्याख्यात, निराञ्चत *udi*.

(दिश् 6 P. to show; with अनु to order; with अप to pretend; with अप to name falsely, to pretend; with आ to order, to prescribe, to advise; with अस्मा to repudiate; with समा to declare, to teach; with अप to teach, to advise; with निर् to point to.)

निकृतः स्याद्विप्रकृतो विप्रलब्धस्तु वश्चितः ॥ ३७४॥ Offended, injured.—निकृत, विप्रकृत *adj.* Cheated, deceived.—विप्रलब्ध, वश्चित *adj.* (बञ्च् 1 P. to deceive.)

मनोहतः प्रतिहतः कांदिशीको भयद्भुतः। Disappointed, grieved.—मनोहत, प्रतिहत adj. Fugitive.—कांदिशीक, भयद्भत adj.

(इन् 2 P. to strike, to wound, to hurt, to kill to destroy: with अप to remove; with अभि to assail, to strike; with आ to strike, to beat; with अस्या to drive back; with आ to obstruct, to impede, to delay; with आ to drive back, to keep off, to prevent; with सम to put to-gether.)

आपन्न आपत्प्राप्तः स्यादबाधस्तु निरर्गलः ॥३७४॥ अ

Miserable, reduced in circumstances.—আবুল, আব্-ইয়ান adj.

Unrestrained, unchecked.—अबाध, निर्गेल adj.

अधिक्षिप्तः प्रतिक्षिप्तो बद्धे कीलितसंयतौ ।

Detracted, censured.—अधिक्षिप्त, प्रतिक्षिप्त adj.

Bound, fettered, confined.—बद, कोहित, संयत adj. [बन्य 9 P. to bind, to fix on (as an inclination), to gain, to get; with अनु to unite, to hold together,

to follow; with आ to fasten.]

भात्तगर्वोऽभिमूतः स्याद्विहस्तन्याकुली समौ ॥३७५॥

Humiliated.—आत्तगर्व, अभिमृत adj.

Helpless, bewildered.—विहस्त, व्याकुल adj.

(বা 3 P. A. to give, to grant, to bestow; with আ A. to take, to receive, to seize. pp. of আহা=সাবা.)

व्यसनार्तोपरक्तौ हौ विळीने विदुतहुतौ।

Fallen in difficulty.—व्यसनार्त, उपरक्त adj.

Molten, melted.—विलीन, विद्रुत, द्रुत adj.

(হেল্ 1, 4. P. to dye, to colour, to glow, to attach oneself to; Cau. হেল্ to colour, to please, to satisfy; with জ্বি to rejoice; with জ্ব to grow red or fond, to be attached; with বি to be alienated, to retire from.)

द्वेष्ये त्वक्षिगतः स्याद्विवशविक्कविद्वलाः ॥ Odious, hateful, inimical.—द्वेष्य, आक्षिगत adj. A fflicted, suffering from.—বিৰহা, বিস্তৰ বিশ্বন ব

चिकुरः स्यातु चपल आततायी वधोद्यतः ॥३७६॥

Active, subtle.—ি चिकुर, चपल adj.

A felon, murderer — अतितायिन्, वधावत adj.

दोषैकदक् पुरोभागी निकृतस्त्वनृजुः शठः ।

Envious, censorious —दोषैकहृश्, पुरोभागिन् adj.

Cunning, rogue.—निकृत, अनृजु, शठ adj.

[इस् 1 P. (परस्) to see, to behold, to look at; Cau. to show.]

कर्णेजपः सूचकः स्यात्पिशुना दुर्जनः खलः ॥ ३७७॥

A back-biter.—कर्णेजप, सूचक adj.

Wicked, base.—पिशुन, दुर्जन, खल adj.

(सूच् 10 P. to indicate, to suggest.)

नृशंसो घातुकः कूरः पापो धूर्तस्तु वश्वकः ।

Wicked, cruel. - नृशंस, बातुक, क्रूर, पाप adj.

Deceitful, wily.—धूर्त, वज्रक adj.

अज्ञे मूढयथाजातसूर्खवैधेयबालिशाः ॥३७८॥

Ignorant foolish, childish.—अज्ञ, मूड, (or सुग्य) यथाजात, मूर्ज, वैषेय, वालिश adj.

[मह 4 P. to be faint, to lose consciousness, to fall; with परि Cau. (A.) to confound.]

[जन् (जा) 4 A. to be born, to be produced; জন্ম Cau. to bring forth, to produce.]

निःखस्तु दुर्विधो दोनो दरिद्रो दुर्गतोऽपि सः।
Poor, wretched.—निःख, दुविध, दीन, दरिद्र, दुर्गत adj.
(दी 4 A. to waste, to go to ruin. दरिद्रा 2 p. to be poor or needy.)

कदर्ये कृपणक्षद्रौ याचके मार्गणार्थिनौ ॥३७९॥ Miser, Miserly.—कदर्य, कृपण, क्षद्र adj. A begger, mendicant.—याचक, मार्गण, अथिन् adj. (याच् 1 A to beg, to solicit.)

अहंकारी स्यादहंयुः पक्षिसपीदयोऽण्डजाः । Proud, conceited, elated.—अईकारिन्, अहंयु adj. Oviparous (birds, serpents, &c.)—अण्डज adj.= पक्षिसपीदयः।

ভাব্রিংনেচ্যুন্দাথা ভব্নিব্রব্রিজ্যাব্রিংদ্ ॥३८०॥ Vegetable.—ভত্তির্ adj=নহয়ন্দ-প্রাব্য: । Sprouting, germinating.—ভত্তির্ ভব্তিজ্জ, ভদ্তির adj.

सुन्दरं रुचिरं चारु सुषमं साधु शोभनम् । कान्तं मनोहरं रुच्यं मनोज्ञं मञ्जु मञ्जुलम् ॥३८९॥ Beautiful, pleasing, handsome, pretty.—सुन्दर, रुचिर:..इ० त्योतं.

(秀明 1 A. to love, desire.)

(বন্ 1 A. to be delighted, to rejoice, to have sensual intercourse with, to sport; with সা (P.) to cease: with বন (P.) to cease, to desist from; with নি (P.) to cease.)

अभीष्टेमीष्सितं हृद्यं दियतं वहमं प्रियम् । Desirable. favourite, beloved.—अभीष्ट, अभीष्मित,... इ० adj.

[इष् (इच्छ्) ७ P. (with अभि) to wish. to cherish.] निकृष्टकुत्सितावद्या गर्ह्ययाप्यावमाधमाः ॥३८२॥

Low, base, ignoble.—निकृष्ट, कुत्सित, अवद्य, गर्ह्य, याच्य, अवम, अथम adj.

मलीमसं तु मलिनं कचरं मलद्धितम्। Dirty, soiled.—मलीमसः मलिन, ...इ० adj. (दुष् 4 P. to be bad, to be faulty.)

पूर्त पावित्रं मेध्यं च मृष्टानिर्णिक्तशोधितम् ॥ Sacred, holy —पूत, पवित्र, मेध्य adj.

Pure, clear, clean.—मृष्ट, निणित्त, शोधित adi.

(পু 9 P. A., 4 A. to purify, to make pure. নিজ 3 P. A. to cleanse. মুখ 4 P. to be purified, to be pure.)

असार फर्गु श्रस्यं तु वशिकं तुच्छरिक्तके ॥३८३॥ Feeble, worthless, useless—असार, फर्गु adj. Empty, void, vacant.— श्रस्य, वशिक,...इ० adj. (रिच् 4 P. A. to evacuate, to leave; with आते to

surpass.)

क्कीवे प्रधानं प्रमुखपराध्यानुत्तमोत्तमाः ।

मुख्यवर्यवरेण्यायाः श्रेष्ठपुष्कलसत्तमाः ॥३८४॥

Chief, prominent, conspicuous, best, excellent.— प्रधान n.; परार्ध्य, अनुत्तम, मुख्य...अग्र, श्रेष्ठ...adj.

स्युरुत्तरपदे व्याघ्रपुगर्वषभकुजराः।

सिंह-शार्दूल-नागाद्याः पुंसि श्रेष्ठार्थगोचराः।।३८५॥
The best, excellent (when used at the end of a
compound as नर्पुगन).—व्याव, पुंगन ऋषम...नाग m.

विशङ्कटं पृथु बृहद् विशालं पृथुलं महत्। बड्रोरुविपुलं पीनपीव्नी तु स्थूलपीवरे ॥३८६॥ Vast. extensive, large, great.—विशङ्कट, पृथु, बृहत्त, विशाल, पृथुल, महत्त्, बड्ड, उरु, दिपुल adj.

Bulky, big, fat.—पीन, पीवन्, स्थूज, पीवर adj.

स्तोकाल्प अन्नकाः सूक्ष्मं श्रुक्णं दम्नं क्वरं ततु । न्नियां मान्ना न्नुटिः पुंग्ते लवलेशकणाणवः ॥३८७॥ Little, small, fine, slender; bit, whit, particle.— स्तोक, अल्प, क्षुक्षक, सूक्ष्म, श्रुक्ण, दम्न, कृश, ततु adj.; मात्रा, न्नुटि, f.; लव, लेश, कण, अणु, m.

प्रभूतं प्रचुरं प्राज्यं रफारं च बहुलं बहु । भूयो भूरि च भूयिष्ठमप्रधानोपसर्जने ॥ Much, abundant, full.—प्रभूत, प्रचुर, प्राज्य, स्फार, बहुल, बहु, भूयस्, भूरि, भूयिष्ठ adj.

Insignificant, subordinate.—अप्रवान, उपसर्जन n.

परः शताद्यास्ते येषां परा संख्या शतादिकात् ॥३८८॥ More than hundred.—परःशत adj. More than thousand.—परःसहस्र adj.

गणनीये तु गणेयं संख्याते गणितमथ समं सर्वम् ।

विश्वमशेषं क्रस्नं समस्तनिखिलाखिलानि निःशेषम् ३८९ समग्रं सकलं पूर्णमखण्डं स्यादन्तके ।

That which is to be counted; calculable, measurable.—गणनीय, गणेय adj.

Counted, estimated.—संख्यात, गणित adj.

All, whole, entire, complete.—सम, सर्व, विश्व अशेष, कत्स, समस्त, निश्विल, अश्विल, निःशेष समग्र, सकल, पूर्ण, अखण्ड, अन्न adj.

घन निरन्तरं सान्द्रं पेलवं विरलं तनु ॥३९०॥ Thick, dense, close.—चन. निरन्तर, सान्द्र adj. Thin, delicate, sparse.—पेलव. विरल, रनु adj. संनिध निकटासन्नसंनिक्टसमीपवत् ।

उपकण्ठान्तिकाभ्यर्णाभ्यासाश्चाऽप्यभितोऽव्ययम् ॥३९१॥
Near, close, in the vicinity or neighbourhood.—
संनिय, निकट, आसन्न, संनिकृष्ट, समीप, उपकण्ठ, अन्तिक,
अभ्यर्ण, अभ्यास, or अभ्याश adv.; अभितस adv.

संसक्ते त्वव्यवहितं स्याद्द्रं विप्रकृष्टकम् । Touching, adjoining.—संसक्त, अन्यवहित adj. Distant, far.—दूर, विप्रकृष्ट adj.

निष्प्रमे विगतारोको प्रहितप्रेषितो समो ॥३९२॥ Dim, faint, pale.—निष्प्रम, विगत, अरोक adj. Sent.—प्रहित, प्रेषित adj.

(電 5 P. to go, to send.)

वर्तुलं निस्तलं वृत्तं बन्धुरं तूत्रतानतम् ।

Round, circular.—वर्तुल, निस्तल, वृत्त *adj*.
Uneven, undulating.—वन्मुर *adj*.=उन्नतं च तदानतं च जदानतं

(नम् 1 P. to bow, to submit, to bend; with उत् to rise, to erect; with परि to grow old or ripe.)

> उच्यांश्क्रतोदमोच्छ्तास्तुक्षेऽथ चानते ॥३९३॥ अवाप्रावनते वके त्वरालं कुचितं नतम् । आविद्धं कुटिलं भुमं वेक्षितं जिह्यमित्यपि ॥३९४॥

High, lofty, tall.—उच्च, प्रांशु, उन्नत, उद्म, उच्छित, तुङ्ग adj.

Bent down, low — आनत, अवाय, अवनत adj.
Crooked, bent, distorted, zigzag.— वक्र, अराल, कुञ्चित, नत, आविद्ध. कुटिल, मुझ, वेहित, जिह्म adj.

ऋजावजिह्मप्रगुणौ व्यस्ते त्वप्रगुणाञ्चलौ । Straight, erect, sincere, upright.—ऋजु, अजिह्म, प्रगुण adj.

Tossed up and down, confounded.—व्यस्त, अप्रगुण, आकृत adj.

शाश्वतस्तु ध्रुवो नित्यसदातनसनातनाः ॥३९५॥ Eternal, everlasting, perpetual.—शाश्वत, ध्रुव, नित्य, सदातन, सनातन adj.

स्थास्तुः स्थिरतरः स्थियान् स्थावरो जङ्गमेतरः।
Stable, fixed, steady.—स्थास्तु, स्थिरतर, स्थेयम् adj.
Immovable.—स्थावर, जङ्गमेतर adj.

अतिरिक्तः समधिकश्वरिष्णु चरजङ्गमम् ॥३९६॥ Excessive, superfluous.—अतिरिक्त, समधिक adj.

Movable.—चरिष्णु, चर, जङ्गम adj.

चलनं कम्पनं कम्प्रं चलं लोलं चलाचलम् । चञ्चलं तरलं चैव पारिष्लवपरिष्जवे ॥३९७॥

Shaking, trembling.—चल्न. कम्पन, कम्प्र adj.

Unstable, changing, unsteady.—चल, लोल. चलाचल, चल्राल, तरल, पारिप्लव, परिप्लव adj.

कर्कशं कठिनं कूरं कठोरं निष्टुरं दृढम् ।

Hard, severe, cruel, rough — कर्करा, कठिन, कूर, कठोर, निष्टुर, इड adj.

पुराणे प्रतनप्रतनपुरातनाचिरंतनाः ॥३९८॥

Old, ancient.—पुराण, प्रतन, प्रतन, पुरातन, चिरंतन adj. प्रत्यमेऽभिनवी नव्यो नवीनी सूतनी नवः ।

न्त्वश्च सुकुमारे तु कोमलं मृदुलं मृदु ।।३९९॥

New. modern, fresh.—प्रत्यद्य, आभिनव, नन्य, नवीन, नृतन, नव, नूरन adj.

Tender, delicate, soft.—सुकुपार, कोमल, मृदुल, मृदु adj.

अन्वगन्वक्षमनुगेऽनुपदं होबमन्ययम् ।

Following, behind.—अन्वच्, अन्वक्ष, अनुग *adj.*; अनुपदम् *adv*.

(अञ्च् 1 P. to go, to honour; with उत् to rise) प्रत्यक्षं स्यादैन्द्रियकमप्रत्यक्षमतीन्द्रियम् ॥ Perceptible, felt by the senses, sensible.—प्रत्यक्ष, ऐन्द्रियक adj.

Imperceptible, unattainable by the senses, transcendental.—अप्रस्थक्ष, अर्तान्द्रिय adj.

एकतानो ऽनन्यवृत्तिरेकाग्रैकायनाविष ॥ ४०० ॥ With concentrated mind or attention, abstracted.

- एकतान, अनन्यवृत्ति, एकाम, एकायन adj.

पुंस्यादिः पूर्वपौरस्त्यप्रथमाद्या अथास्त्रियाम् । अन्तो जघन्यं चरममन्त्यपाश्चात्यपश्चिमाः ॥ ४०१ ॥

First, beginning from, in front.—आदि m.; पूर्व, पौरस्त्य, प्रथम, आदा, adij.

Last, ending in, in the rear.—अन्त m & n.; जघन्य, चरम, अन्त्य, पाश्चात्य, पश्चिम adj.

मोघं निरर्थकं स्पष्टं स्फुटं प्रव्यक्तमुल्वणम् । Useless, vain, fruitless — मोघ, निरर्थक adj.

Clear, obvious, evident — स्पष्ट, स्पुट, प्रव्यक्त, उल्ह्यण adj.

(अভল্ 7 P. to anoint, to smear, to adorn; with fa to make clear.)

साधारणं तु सामान्यमेकाकी त्वेक एककः ॥४०२॥ Common, ordinary, general.-साधारण, सामान्य adj. Single, individual, alone, one—एकाकिन्, एक, एकक adj.

प्राप्यं गम्यं समासाद्यं संकीणीकीर्णसंकुलम् ।

To be obtained, to be reached — प्राप्य, गःय, समा-

Mixed, crowded, confused —संकीर्ण, आक्रीर्ण, संकुल adj.

(कृ 6 P. to scatter, to pour out; with न्याते to throw up; with नि to east down; with परि to surround; with नि to scatter.)

अहंतुदस्तु मर्भस्पृग् भिन्नार्थेऽन्येतराविष ॥ Touching to the quick, piercing the vital parts.— अहंतुर, मर्मस्पृज्ञ् *adj*.

Different, other than.—भिन्न अन्य, इतर adj.

(मर्माणि स्पृशित इति म० from मर्मन् & स्पृश् 6 P. to touch, to reach, to give.)

संकटं ना तु संवाधो गहनं कालेलं समे ॥४०३॥ Narrow, difficult, crowded up, impossible.—संकट adj., संवाध m.

Abstruse, entangled, difficult.—गहन, कलिल adj.

प्रनिथतं संदितं दृष्यं विस्तृतं विस्तृतं ततम् । Bound together, compiled, knotted.—प्रनिथत, संदित, दृष्य adj.

Extended, spread, enlarged.—विस्त, दिस्तृत, तत adj. (अथ or अन्य 9 P. to tie, to knot, to compose; with दत to untie.)

[편 I P. to go. to move; with 의 to follow, to

pursue; with अप to retire, to withdraw; with प्र to extend.]

(表 5 P. A. to spread, to expand; with fa to spread, to extend.)

[নন্ 8 P. A. to draw (as a bow), to cover, to augment; with আ to stretch, to draw; with u to spread, to diffuse; to begin (as a sacrifice); with বি to stretch out, to arrange (as a sacrifice.)]

अन्तर्गतं विस्मृते स्यात् पकं परिणते तथा ॥

Forgotten.—अन्तर्गत, विस्मृत adj.

Ripe.—पक, परिणत adj.

वेहितप्रेङ्खिताधृतचलिताकम्पिता धुते ॥ ४०४ ॥ Shaken trembling.—वेहित, प्रेङ्खित, आधृत, चलित, आकम्पित, धुत *adj*.

(হত্য 1 P. to tremble, to move; with স to tremble.)

(§ 1, 5, 6, 9, 10 P. A. to shake, to blow, to shake off, to remove.)

(ৰন্ত 1 P. to move, to go, to go away, to swerve; with ৰন to depart, to set out; with я to tremble; with সৰি to deviate.)

(कम्प् $1~{
m A}$, to tremble, to move to and fro; with अनु to pity.)

प्राप्तप्रणिहिते अस्ताविद्धक्षिप्तेरिताः समाः । Found out, obtained.—प्राप्तः प्रणिहत adj. Thrown, sent forth.—अस्त, आविद्य, श्चिस, इंरित adj. (आप् 5 P. to obtain; to attain; with प्रत्यव to recover; with परि to finish, to cease; with प्र to reach, to find; with वि to pervade, to occupy to fill; with सम् to finish: with परिसम् to bring to a full completion; with अनु प्र to recover, to find out)

(भा 3 P. A. to put; with अन्तर to cover, to eclipse; with अपि or पि to shut, to cover, to make invisible; with अपि (Atm.) to name, to declare; with समा (Atm.) to direct, to collect one's thoughs, to fix one's mind upon; with उप to place in, to place under, to affix, to employ; with तिरस् to hide, to disappear; with ति to lay down, to bury; with अपि to put on; with सिंच to put together, to collect; with परि to put on a garment, to dress; with प्रस् to put at the head, to esteem; with सिंच to dispose of, to put in order; with सम to put together, to combine, to direct; with अपिस् to deceive.)

(अस् 4 P. to throw; with अप to lay aside, to put off; with नि to resign; with उपनि to entrust; with निस् to destroy, to drive back; with नि to separate, to divide.

(শ্বিশ্ 6 P. to throw; with अपि to slander, to abuse; with आ to insult, to accuse; with লি to put down, to entrust.)

(हर् 1, 10 P. to go, to move, to throw; with उत् to utter, to speak; with a to push on, to incite.)

वृत्ते तु वृतवावृत्तावामं पक्षेतरं च तत् ॥ Chosen, selected.—वृत्त, वृत, वावृत्त adj. Raw, unripe.—आम. पक्षेतर adj.

(वृ 5 P. A. to cover., to surround; with आ to put on; with वि to explain.)

प्रशृद्धप्रसते न्यस्तिनसङ्गे गुणिताहते ॥ ४०५ ॥
Increased, grown.—प्रशृद्ध, प्रसत adj.
Left, given up.—न्यस्त, निस्छ adj
Multiplied.—गुणित, आहत adj.
(गुण् 10 P. to multiply.)

निदिग्धोपाचिते गृहगुप्ते गुण्ठितरूषिते । Culled, gathered —िनिदेग्ध, उपचित *adj*. Concealed, hidden, secret.—गृह, गुप्त *adj*. Covered over, Wrapped up.—गुण्ठित, रूषित *adj*.

(चि 5 P. A. to collect, to heap; with अप to diminish; with उप to gather, to increase; with निस् to decide; with परि to make acquainted; with नि to search, to examine.)

[गृह् (गुह्) 1 P. A. to conceal, to hide; with उप to embrace]

[गुप् (गोपाय्) 1 P. to conceal, to protect.] इतं प्रणीतं रचितं स्दृष्टं तु स्याद्विनिर्मितम् ॥ Composed, prepared (as a book).—कृत, प्रणीत, रचित adj.

Created, produced.—सष्ट, विनिमित udj.

[इ 8 P. A. to make, to perform, to compose; with अज्ञी to accept; with अल्म to adorn; with आ Caus. (आकारयति) to call; with निरा to disown, to disapprove; with आविस to manifest; with उप to serve, to oblige; with चमत to be surprised, to wonder; with तिरस to despise to surpass; with विम to injure; with मित to repay, to resist, to cure; with वि to change; with सत to honour: with सम् (स्कृ) to hallow, to adorn.]

(नी 1 P. A. to carry, to lead; with अनु to reconcile; with अभि to represent, to act, to indicate by signs; with आ to bring; with उप to invest with the sacred thread; with निर् to settle; with परि to marry; with प्र to perform, to compose, to love; with नि to govern, to instruct.)

(रच् 10 P. to make, to arrange, to compose.)

(भा 3 A. to measure; with अनु to infer, to conclude; with उप to compare; with निर to build, to create.)

वेष्टितं स्याद्वलियतं संवीतं रुद्धमानृतम् ॥४०६॥ Surrounded, encircled.—वेष्टित, वलियत, संवीत, रुद्ध, आनृत adj. (वेष्ट 1 A. to surround.)

विविधं स्याद्वदुविधं नानारूपं पृथग्विधम् । उचावचं नैकमेदं सुदूरं दीर्घमायतम् ॥४०६॥ (अ)

Various, of various sorts, manifold.—विविध, बहुविब, नानारूप, पृथग्विध, उचावच, नैकमेद *udj*.

Long, wide.—सुदूर, दीर्घ, आयत adj.

महार्षे बहुमूल्यं स्यान्मूषितं चोरितं समे । Precious, costly.—महार्ष, बहुमूल्य *adj*. Stolen.—मूषित, चोरित *adj*. (चर 10 P. to steal, to rob.)

हरणं मुझेऽय निशितक्ष्णुतशातानि तेजिते ॥

Dise sed, ill, sick.—रुग, मुझ adj.

Sharpened, polished.—निशित, क्ष्णुत, शात, तेजित adj.

(হর 6 P. to afflict with pain or disease, to be bent or crooked.)

(मुज् 6 P. to bend, to make crooked.)

द्वतावदीर्णे उद्गृणींदाते स्यन्ने स्तुतं खुतम् ॥४००॥

Melted.—दुत. अवदीणं adj.

Raised, up-lifted (as weapon).—उदूर्ण, उदात adj. Oozed out, dropped down.—स्वन्न, स्तुत, सृत adj.

(इ.1 P. to run, melt. स्वन्द् 1 A. to drop, to blow, इ.1 P. flow.)

भिन्ना उपाहितव्रातदिग्धसंक्रिकोदृताः ।

Joined, brought to-gether.—इपाहित adj.

Smelt.—त्रात adj.

Smeared, anointed.—दिश्ध adj.

Added together.—संकल्पि adj.

Raised up, lifted up.—उद्भव adj.

[न्ना (जिन्न्) 1 P. to smell. दिह् 2 P. A. to smear; with सम् to doubt.]

[ক্রু 10 P. A. (also প্রক্ত্) to perceive, to consider; with सम् to drive together, to add together.]

निर्वाणो मुनिवह्नयादौ पृथक् च क्राथतं शृतम् ॥४०८॥ Died (as sages); blown out, extinguished (as fires, lamps.).—निर्वाण adj.=मुनिवहिद्दीपादिषु प्रयुक्तः। Boiled, decocted.—क्राथत adj.

Cooked, served (as food).— शृत adj.

(क्य 1 P. A. to boil. औ. 9 P. A. to fry, to cook.)

पुष्टे तु पुषितं सोढे क्षान्तमुद्रान्तमुद्रते ।

Fed, nourished.—पुष्ट, पुषित adj.

Suffered, borne.—सोढ, क्षान्त adj.

Vomitted.—उद्घान्त, उद्गत adj.

(44, 9 P. to nourish, to augment, to enhance; to thrive, to prosper.)

(सह 1 A. to bear, to undergo, to endure, to forbear, to allow, to be able; with चत् to exert; with शोत Cau. to encourage.)

(इस् 4 P., 1 A. to endure, to bear, to pardon, to be able.)

[वम् 1 P. to vomit (also उद्गम्); to send forth.] दान्तस्त दमिते शान्तः शमिते प्रार्थितेऽर्दितः ॥

Restrained, curbed.—दान्त, दिमत adj.

Pacified, calmed.—शान्त, शमित adj.

Implored, prayed, requested.—प्राधित, आर्देत adj.

(दम् 4 P. to be tamed, to tame.)

[शम् 4 P. to cease, to be appeared or calm; with वि (Cau.) to hear.]

(अर्थु 10 A. to ask, to request; with अभि and प्र means the same; with सम् to consider, to expect, to judge, to determine.)

पुष्टप्लुष्टोषिता द्रश्ये विदे छिद्रितवेधिते ॥४०९॥ Burnt, scorched.—पुष्ट, प्लुष्ट, उपित, द्रश्य adj. Pierced, bored.—विद्य, छिद्रित, वेधित adj.

(दह 1 P. to burn, to consume by fire, to give pain.)

[विष् 6 P. (Can. वेषय्) to pierce, to perforate.]

ज्ञप्तस्तु ज्ञपिते छज्ञच्छादिते पूजितेऽखितः।

पूर्णस्तु पूरिते क्लिष्टः क्लिशितेवसिते सितः ॥४०९॥ अ Advised, taught.—ज्ञप्तः ज्ञपित व्यत्रोः

Covered.—छन्न, छादित adj.

Honoured, revered.—पूजित, अञ्चित adj.

Filled up, full.—पूर्ण, प्रित adj.

Troubled, distressed.—ক্তিছ, ক্লিয়িন *adj*. Finished.—সৰ্মিন, মিন *adj*.

(ল্প্ 10 P. A. to teach, to declare.)

(EG 1, 10 P. to cover, to hide.)

(पूज् 10 P. to adore, to honour, to worship.)

(মৃ3 P., মু3, 9 P, মুম্ 10 P. to fill, to complete) (ছিল্ 4, 9 P. to torment, to vex, to suffer, to be

distressed.)

ासिद्धे निर्वृत्तनिष्पन्नौ दारिते भिन्नभेदितौ ।

Accomplished, finished, ready.—सिंह, निर्वृत्त, निर्वृत्त, वर्ते,

Cut, broken.—दारित, भिन्न, मेदित adj.

[सिय् 1, 4 P. to be accomplished, to succeed;

Cau. (साथय) to accomplish.]

(वृत् 1 A. to be, to act, to behave, to come to pass, to take place, to live. to subsist; with अनु to follow, to resemble, to chey; with व्या to turn away from; with वि to return, retire; with विर् to be accomplished, to be finished; Cau. (निर्वर्त्य) to finish, to make ready; with वि to revolve, to roll, to turn round, to return.)

(पद् 4 A. to go; with आ to come near, to undergo; with आ to perish; Can. (आपादय) to destroy, to kill; with आ to spring up, to rise, to be born; with अ to come to, to be suitable, to be

right; with निस् to be accomplished; with प्र to attain, to resort to; with प्रति to go to, to enter, to recover, to restore; with चि to perish, to be ruined, to be in distress; with सम् (Caus.) to procure, to bring about.)

[दू 4, 9 P. to tear, to burst; दारव (Caus.) means

the same. 7

[भिद् 7 P. A. to break, to tear up, to pierce, to divide: Passive (भिद्यते) to differ; (उद्भिद्यते) to break forth, to open.]

ऊतं स्यूतमुतं चापि द्रीणहीतौ तु लाज्जिते ॥४१०॥ Sewn, stitched.—ऊत. स्यूत, उत *udj*.

Abashed, ashamed.—होण, होत, लजित वर्ते.

[वे 1 P. A. to weave. सित् 4 P. (सीव्यति) to sew, to unite.]

(ह्राँ 3 P, to be ashamed, to be bashful. তত্ত্ 6 A.

to be ashamed, to be bashful.)

स्याद्दिते नमस्यितनमसितमपचायिताचितापचितम्। Saluted, bowed.—अहित, नमस्यित, नमसित, अपचायित, अचित, अपचित adj.

(अई 1 P. to deserve, to be entitled to; 1. 10 P.

to worship, to honour.)

(अर्च् 1, 10 P. to worship, to honour.)

वरिवासिते वरिवस्थितमुपासितं चोपचरितं च ॥४११॥

Propitiated, served, worshipped,—बारेवसित, वरिव-

स्थित, उपासित, उपचरित adj.

(সান্ত 2 A. to sit, to remain, to continue; with স্থা to inhabit; to sit down on; with হব to be indifferent; with হব to sit near; to honour, to worship.)

्चर् 1 P. to move, to go, to graze; with आते to trespass, to transgress; with अनु to follow; with आसे to offend; with आ to act, to behave, to perform, to make; with अन् (Caus.) to pronounce, to utter; with अ to serve, to honour, to worship; with परि to serve, to attend upon; with चि to wander through; Cau. to consider; with सम to wander, to move, to live (in)].

छित्रं छातं छ्तं कृतं दातं दितं छितं वृक्णम्।

Cut, chopped off, broken — छिन, दात, छून, कृत,

दात, दित, छित, वृक्ण adj.

(हिंद् ? P. A. to cut, to lop off, to break; with इत् to exterminate, to root out; with परि to limit, to bound, to be assured; with वि to interrupt, to separate.)

[र 9 P. A. to cut, to lop off. कृत 6 P. (इन्तिति)

to cut off.]

स्रसं घस्तं अष्टं स्कन्नं पन्नं च्युतं गलितम् ॥४१२॥

Fallen, drooped down, degraded.—हारत, ध्वस्त , भ्रष्ट, स्कन्न, पन्न, च्युत, गल्ति adj.

(ঠান্ 1 A. to fall down or asunder, to hang down, to be loosened.)

(ध्वंस् 1 A. to fall to pieces; with अप to go away; with वि to crumble down, to disperse; Can. to crush, to distroy.)

(গ্ৰহ্ 4 P. to fall, to fall from; with अप to be corrupted.)

[च्यु 1 A. to depart, to swerve (from).]

(गर 1 P. to drop, to coze out.)

लब्यं प्राप्तं विशे भावितमासादितं च भूतं च।

Obtained, got, won.—लब्ध, प्राप्त, विन्न, भावित, भासादित, भृत adj.

(इस् 1 A. to get, to obtain; with उपा to reproach, to reprove; with उप to find out, to ascertain, to understand; with प्रस्पुप to recover; with विप्र to deceive, to confound.)

(বিৰ 6 P. A. to get, to obtain.)

(स् 1 P. to be, to become, to serve to, to cause with dative); Cans. (भावन) to obtain, to consider, to reflect; with अनु to experience; with आभि to assail, to overpower; with आविस् to become visible; with उत् to spring up, to rise, to be born; with तिरस् to disappear; with परा to defeat; with

परि to despise, to injure, to offend; with प to prevail, to be able, to be powerful; with घाउन् to become manifest or visible; with वि Cau. to trace out, to observe, to feel, to recognise; with सम to be born, to take place, to happen, to be possible; Cau. (संभावय) to think, to imagine, to represent, to honour.]

[सद् (सीद्) 1 P. to sit, to sink down, to become helpless, to decay, to perish; with अन to perish, to end, to terminate; with आ to sit down; Cau. (आसाद्य) to approach, to reach, to obtain, to find; with नि (निष्ट्) to sit down; with आ to be propitious or pleased, to favour, to be clear, calm or pleased; Cau. to propitiate; with नि (निष्ट्) to be sad or dejected, to despair.]

अन्वेषितं गवेषितमन्विष्टं मार्गितं मृगितम् ॥४१३॥

Searched, enquired into, investigated.—अन्वेषित, गवेषित, अन्विष्ट, मागित, मृगित adj.

[इष् 4 P. to go; with अनु to search; Can. also means the same; (प्रेष्य) to send.]

(मार्ग् 10 P. to seek, to search, सुर् 4 P., 10 A. to search.)

त्रातं त्राणं रक्षितमवितं गोपायितं च गुप्तं च।

Protected, defended, sheltered.—त्रात, त्राण, रक्षित, अवित, गोपायित, गुप्त adj. [সা 2 P., স্ব I A. to protect, to preserve; with परि to save. হয় 1 P. to protect, to guard, to tends to govern; with परि to save.]

(অৰ 1 P. to protect, to satisfy, to please.)

अवगणितमबमताबज्ञाते अवसानितं च परिभूते ॥४९४॥ Disobeyed, despised, dishonoured.—अवगणित, अव-मत, अवज्ञात, अवमानित, परिभृत adj.

(गण् 10 P. to count. to value, to regard; with अन to disregard, to neglect; with नि to consider.)

(मन् 4, 8, A. to think, to regard, to mind; with अनु to assent to, to approve; with आभ to intend, to desire; with अन (also Cau. अनमानय) to despise, to offend; with सम् to assent.)

্ হা 9 P. A. to know, to recognise; Cau. হাব্য or হাব্য) to declare, to teach, to report; with সাঁৱ to permit, to give leave, to promise; with সাম to recognise, to perceive, to acknowledge; with সাম to despise; with সা Cau. (সামান্য) to command; with সামি (Atm.) to promise, to pledge; with বি to distinguish, to know exactly; Caus. (বিহান্য) to declare, to address.)

खक्तं हीनं विधुतं समुज्ज्ञितं धृतमुल्छ्छे।

Abandoned, given up, forsaken.—त्यक्त, हीन, विश्वत, समुज्ज्जित, धृत, उत्सृष्ट adj.

(ব্যস্ 1 P. to leave, to abandon, to give. হা 3 P.

to leave, to abandon, to forsake. 33 6 P. to leave, to abandon, to throw.)

डक्तं भाषितमुदितं जल्पितमाख्यातमभिद्वितं लपितम् ॥४१५॥ Spoken, expressed, told, addressed.—डक्त, भाषित,

उदित, जल्पित, आख्यात, अभिहित, लपित adj.

(वच 2 P. to speak, with म to tell; with मित to reply, to answer.)

(भाष् 1 A. to speak; with अप to abuse, to revile; with आ to address; with सन् to converse.)

[बद् 1 P. to speak, to address, to sound; Cau. (बादय) to cause to sound, to play (on a lute, dc.); with अप to insult; with अभि Cau. (अभिवादय) to greet, to salute respectfully; with बि (Atm.) to dispute, to wrangle, to contest; with सम to converse, to resemble, to be consistent; with विसम् to be inconsistent, to break promise.]

(লংঘু 1 P. to speak, to prattle.)

(ख्या 2 P. to tell; Cau. (ख्याप्य) to proclaim, to report; with प्रत्या to repudiate; with व्या to explain; with सम् to sum up, to calculate.)

(लप् 1 P. to speak; with अप to deny; with आ to address; with अ to prattle, to cry, to bewail; with ति to bewail; with त्म to converse.)

बुद्धं बुधितं मनितं विदितं प्रतिपन्नमवसितानगते ।

Known, understood, perceived.— बुद्ध, बुधित, मनित, विदित, प्रतिपन्न, अवसित, अवगत adj.

(ब्रम् 1 P. A., 4 A. to understand, to know, to think; Cau. बोध्य to advise, to awaken; with अव to know; Cau. to inform; with अ to rose, to awaken; with सम् to know, to admonish, to call.)

िविद् 2 P. to know, to perceive; with आ Cau. to report, to present; with नि Cau. to make known, to report; with सम् (A.) to know, to meditate; with संप्रति to report, to tell.

[गम् 1 P. to go, to move, to undergo; with आधि to enter, to attain to, acquire; with समिधि to approach, to acquire; with अनु to follow, to imitate; with आभि to advance, to approach, to visit; with अन to inquire, to understand, to perceive, to guess; Cau. to cause to experience; with अस्तम् to set; with आ to come; with प्रया to recover; with प्रयुत् to go to meet (a guest), to receive, to welcome, to rise from a seat; with आम to meet, to assemble; with अभ्युत् to advance towards; with अभ्युप to go to, to admit, to grant; with निर् to go out, to come out, to depart from; with परि to spread everywhere, to die; with निप् to separate; with नि to disppear; with सम्(Atm.) to assemble, to meet; with अभिसम् (Atm.) to unite.]

ऊरीकृतमुररीकृतमङ्गीकृतमाश्रुतं प्रतिज्ञातम् ॥४१६॥ Promised, undertaken, accepted.-उरीकृत, उररीकृत,

अँडगीकृत, आश्रुत, प्रतिज्ञात adj.

[মু (মূ) 5 P. to hear; with স্বা and ল্লা to promise; with স্বারী to promise, to make a vow; with বি (pass.) to be famous, to be heard round about; with ল্লা to hear, (Atm.) to promise.]

ईलितशस्तपणायितपनायितप्रणुतपणितपनितानि । अपि गीर्णवर्णिताभिष्टुतेडितानि स्तुतार्थानि ॥४९७॥

Praised, extolled, commended, glorified.—ईल्ति, शस्त, पगायित, पनायित, प्रणुत, पाणित, पानित, गीर्ण, वर्णित, अभिष्टुत, ईंडित, स्तुत adj.

[গ্লম্ 1 P. to praise; with আ to report, (Atm.) to wish, to hope; with समा to desire; with আ to praise, to recommend.]

[पण् & पन् 1 A. (and पणाय-पनाय) 1 P. to praise, to honour: पण 1 A. also means to stake.]

(및 2 P. & 및 6 P. to praise.)

(79 P., 6 A. to call, to praise and; 6 P. to eat,

to devour; with sa 6 P. to vomit.)

(वर्ण 10 P. to colour, to paint, to depict, to describe, to praise; with सम् to extol; with निर् to regard, to examine, to see carefully.)

(स्तु 2 P. A. to praise; to worship by hymns;

with A to begin, to say, to report.)

《 衰衰 2 A. to praise.)

मक्षितचर्वितलीढप्रत्यवसितगिलितखादितप्सातम् । अभ्यवहृतान्नजग्धप्रस्तग्लस्ताशितं मुक्ते ॥४१८॥

Eaten, swallowed, devoured.—मिश्चन, चिन्नंत, लीट, अस्यनसित गिलित, सादित, प्सात, अभ्यनहृत, अन्न, जन्भ, प्रस्त, न्लस्त, अश्वित, भुक्त *udj*.

(মহা 10 P. to eat, ভাৰ 10 P. to chew, to taste. ভিছ 2 P. A. to lick, to eat ভাৰ 1 P. to eat. দ্যা 2 P. to eat.)

[Z 1 P. A. to convey, to seize, to carry away, to charm, to please, to acquire, to captivate; Can. (हार्य) to send; with अप to take away, to rob: with अभ्यव to eat; with व्यव to act, to behave: with MI to carry, to offer (a sacrifice), to eat: Cau. to collect (as duties); with equ to utter, to pronounce, to call, to require, to illustrate: with प्रस्तुद् to answer; with उपा to offer; with व्या to declare. to explain; with उत् to take out, to draw out. to destroy, to exterminate, to pick up, to pluck out. to corroborate, to deliver from, to save: with उप to offer; with समुप to offer, to perform; with निर् to pluck out, to draw from; with परि to avoid, to conceal; with म to throw, to strike. to attack; with संत्र to fight; with वि to divert oneself, to ramble for pleasure; with EH to destroy, to

collect; with उपसन् to collect; with प्रतिसम् to take back, to withdraw.]

(এর্ 2 P. to eat. মন. ৫ কবে 1 P., 10 P. A. to eat. মন্ 9 P. to eat; with দ to drink.)

(মুর্ 7 A. to e.t. to drink; P. to govern, to possess.)

हुष्टे मत्तस्तृतः प्रहुनः प्रमुदितः प्रातः ।

Rejoiced, pleased, delighted, satisfied.—हट, मत्त, वृह, प्रसुदित, प्रीत adj.

[ह्यू 4 P., 1 P. to be glad, to bristle, to be erect (as hair).]

(নৰ 4 P. to get drunk; with হব to be mad, to be intoxicated; with হ to be negligent or careless; Cau. (দাব্য) to intoxicate, to charm.)

(বৃদ্ 4 P. to be satisfied; Cau. to satisfy.)

(हाद् 1 P. to be delighted.)

[मुद् 1 A. to be pleased, to rejoice; with अनु to approve.]

(新9 P., 10 P. A., 4 A. to be pleased, to

please, to delight.)

आर्द्रे क्रिज्ञः स्तिमितः संतप्ते धृपितो दूनः ॥४१९॥

Wet, moistened.—आई. क्वित्र, स्तिमित adj. Troubled, afflicted.—संतप्त, धूपित, दून adj.

(ভিৰ 4 P. to become wet.)

(तप् 1 P., 4 A. to warm, to heat, to shine, to

illuminate, to give pain, to do penance; Cau. to vex, to torment; with अति to heat excessively; with अनु to repent; with अभि to suffer pain; with परि to set on fire; with पश्चात् to repent; with प्र to shine; with सम् to be distressed, to repent.)

(यूप् 1 P. to fumigate, to perfume.) (दू 4 A. to burn, to afflict.) इति विशेष्यानिष्यर्गः ।

And the standard of

पद्य यशसि च स्होको लोकस्तु भुवने जने । स्होक m.=1 A stanza. 2 Fame. लोक m.=1 World. 2 People. (जन m.) उत्सङ्गचिह्नमोरङ्गः कलङ्कोङ्कापवादयोः ॥४२०॥ अङ्क m.=1 Lap, thigh. 2 A mark. (उत्सङ्ग m.) कल्झ m.=1 A mark. 2 Blame, stigma. तक्षको नागवधिकयोरकीः स्फिटिकसूर्ययोः । तक्षक m.=1 The snake Takshaka. 2 A carpenter. अर्क m.=1 A crystal. 2 The sun. (रफटिक m.) व्यलीकमप्रियाकायवैलक्ष्येष्वपि पीडने ॥४२०॥ (अ) व्यलीक adj.=1 Disagreeable. 2 Improper. 3 Strange, unnatural. 4 Pain, grief. (वैरुद्ध n.=Contrariety, unnaturalness, confusion.)

(वंडस्प n.=Contrariety, unnaturalness, confusion.) प्रातेकुले प्रतीकक्षिष्वलीकं त्वप्रियेऽनृते । प्रतीक adj.=1 Unfavourable (also.) अरुकि adj.=1 Disagreeable. 2 False.

रुक्तापशङ्कास्वातङ्क एके मुख्यान्यकेवलाः ॥४२०॥आ आतङ्क m.=1 Disease. 2 Affliction, pain. 3 Fear, apprehension, scruples.

एक adj.=1 Chief. 2 Other, different. 3 Sole, alone, only.

विश्वामित्र उल्ले च महेन्द्रे चापि कौशिकः। कौशिक m.=Visvamitra. 2 Owl. 3 Indra. व्याग्रेऽपि पुण्डरीकः स्यादालोकौ दर्शनद्युती॥४२१॥ पुण्डरीक m.=1 Tiger also.

आलोक m.=1 Appearance. 2 Light.

सूच्यमे क्षुद्रशत्रौ च रोमहर्षे च कण्टकः।

कण्टक m.=1 The point of a needle, a thorn. 2 A wicked man, a paltry foe. 3 Hair standing on end. (स्चि f.=a needle, a pin.)

शुल्कोऽस्त्री स्त्रीधनेऽपि स्याद्दारको बालभेदको ॥४२२॥ शुल्क m. & n.=1 dowery also. दारक m.=1 A child 2 A breaker.

स्यात्कल्लोलेऽप्युत्कलिका टङ्कौ दर्पाइमदारणौ । उत्कल्किता :=1 A wave (also).

टङ्क m.=1 Pride. 2 Stone-cutter's chisel. (अस्मदारण $m.\ \&\ adj.$)

मयूबस्तिट्करज्वालाखालेबाणौ शिलीमुखौ ॥

मयूख m.=1 Light, splendour 2 A ray. 3 Fiame. शिलीमुख m.=1 A bee. 2 An arrow.

पतंगी पक्षिसूर्यों च शैलबृक्षी नगावगी ॥४२३॥ पतंग m.=1 A bird. 2 The sun. नग & अग m.=1 A mountain. 2 A tree.

सर्गः स्वभावनिर्मोक्षनिश्वयाध्यायसृष्टिषु ।

सर्ग m.=1 Nature. 2 Abandoning. 3 Determination. 4 Canto. 5 Creation. (निमोक्ष m., अध्याय m.; सिंह f.)

भोगः सुखे स्रवादिमृताबहेश्व फणकाययोः ॥४२४॥ भोग m.=1 Plearure. 2 Hire of dancing-girls &c. 3 The hood of a snake. 4 Its body.

स्वर्गेषुपशुवाग्वज्रादिङ्नेत्रवृणिभूजले ।

लक्ष्यहत्रया क्षियां पुंसि गौर्मातंगो गजेऽपि च ॥४२५॥ गो m. or f. according to meaning or use.=1 (m.) Heaven. 2 (m.) Arrow. 3 (f.) Cow or (m.) bullock. 4 (f.) Speech. 5 (m.) thunderbolt. 6 (f.) Direction. 7 (m.) Eye. 8 (m.) Ray. 9 (f.) Earth. 10 (m.) Water.

मातंग m.=1 An elephant also.

पशबोऽपि सृगा वेगः प्रवाहजवयोरपि । सृग m. = A beast (also.)

नेग m.=1 Stream, current, 2 Speed.

चातके हरिणे पुंसि सारंगः शवले त्रिषु ॥४२५॥ अ

सारंग m. = 1 Chataka. 2 A deer. 3 (adj.) Variegated.

यानाचङ्गे युगः पुंसि युगं युग्ने कृतादिषु ।

अप m. = 1 Yoke. 2 (n.) A pair, couple 3 (n.) An age, as the Krita dc.

योगः संनह्नोपायध्यानसंगतियुक्तिषु ॥४२५॥ आ योग m.= 1 Armour. 2 A means of success against an enemy. 3 Concentration of mind. 4 Union, junction. 5 Trick, plan.

(संनहन गः., युक्ति रं.)

भगं श्रीकाममाहात्म्यवीर्ययत्नाकेकीर्तिषु ।

भग $n_* = 1$ Prosperity. 2 Desire. 3 Greatness, glory. 4 Bravery. 5 An attempt, effort. 6 The sun. 7 Fame.)

(साहातम्य ग.; यत्न गा.)

मूल्ये पूजाविधावर्घ ओघो वृन्देम्ससां स्थे ॥४२६॥ अवं m.= 1 Price. value. 2 Worship.

श्रीय $m_* = 1$ Crowd, multitude. 2 Stream, current.

विपर्यासे विस्तरे च प्रपन्नः पावके छाचिः ।

ম্পন্ন m. = 1 Opposition. 2 Extent, expanse. (3 Deceit, joke.)

शुचि m. =1 Fire also.

अभिष्वज्ञे स्पृहायां च गमस्तौ च रुचिः ख्रियाम् ॥४२७॥

रुचि f. = 1 Attachment, taste. 2 Desire. 3 Ray, lustre. (अभिष्वङ्ग m.)

केकिताक्ष्यीवहिभुजौ दन्तविप्राण्डजा द्विजाः । आहिभ्ज m. = 1 A peacock. 2 An eagle. ৰিজ m. = A tooth. 2 A Brahman. 3 A bird.

अजा विष्णहरच्छागाः प्रजा स्यात्संततौ जने ॥४२८॥ अज m. = 1 The god Vishnu. 2 The god Siva. 3 A goat.

प्रजा f = 1 Offspring, descendant. 2 Subjects. people.

संज्ञा स्याचेतना नाम हस्तायैश्वार्थस्यना।

संज्ञा f = 1 Consciousness, life. 2 Title, name. 3 Sign, the indication of one's thoughts signs.

(सचना f.=indication, suggestion.)

मायानिश्वलयन्त्रेषु कैतवानतराशिषु ।

अयोघने शैळराजे सीराज्ञे कृटमान्नियाम् ॥४२९॥

再三 m. & n.= 1 Illusion. 2 Unform and elementary substance. (as sky.) 3 Trap for catching deer, a machine. 4 Fraud, trick. 5 Falsehood. 6 Heap. 7 Hammer, 8 Peak, 9 Plough-share,

(यन्त्र n.; राशि m.; अयोधन m.)

कष्टे तु कृच्छ्गहने दक्षामन्दागदेषु च। पदहौँ वाच्यालेङ्गौ स्यादिष्टियागेच्छयोस्तथा ॥४२९॥ अ ন্ত adj.=Difficult, hard, distressing. 2 Impenetrable, impassable.)

qg adj = 1 Prompt. 2 Sharp. 3 Healthy. g f = 1 A sacrifice. 2 Wish, desire.

कोटिस्तु रङ्मी चापाग्रे संख्याभेदप्रकर्षयोः।

कोटि (or कोटी) f.= A ray. 2 The end of a bow. 3 Ten millions, crore. 4 Eminence, excellence. (5 Excess also.)

निष्ठा निष्पत्तिनाशान्ताः काष्टोत्कर्षे स्थितौ दिशि । निष्ठा f.=1 Confirmation, conclusion. 2 Loss. 3 End, termination. (निष्पत्ति f.; नाश m.; अन्त m.) काष्ट्रा f.= 1 Excellence, superiority. 2 Limit.

3 Direction. (स्थिति f.)

पुंसि कोष्ठोन्तर्जंडरं इसूलोन्तर्ग्रहं तथा। कोष्ठ m.= 1 Bowels. 2 A granary. 3 The female apartment. (कुसूल m. = A granary.)

काण्डोऽस्त्री दण्डवाणार्ववर्गावसरवारिष्ठ ॥४३०॥ अ काण्ड m. & n.=1 Stick, trunk. of a tree. 2 Arrow. 3 A wretch. 4 Chapter. 5 Opportunity, season. 6 Water.

(इण्ड m.; वर्ग m.)

दण्डो दमें मानभेदे लगुडे यमसैन्ययोः । प्रकाण्डकोणमन्थेषु गुडो गोलेखुपाकयोः ॥४३०॥ आ दण्ड m.= 1 Punishment. A measure of length, (pole of four cubits.) 3 A stick, a staff. 4 The god of death. 5 An army. 6 The stem of a tree. 7 A fiddlestick. 8 A churning-stick.

(कोण m. An angle, a fiddle-stick.)

गुड m=1 globe, a ball. 2 Treadle, unrefined sugar.

(इक्षुपाक m.= Boiled juice of sugar-cane, from इक्ष m. sugar-cane, and पाक m. cooking or boiling.)
भाग्डे मलधने च स्याद् गोभुवाचिह्तिडा इलाः।

भाण्ड n.= Capital, principal (also.)

इंडा or इंडा f = 1 cow. 2 The earth. 3 speech.

स्वाप्रातिज्ञयोर्वाढं व्यूढौ विन्यस्तसंहतौ ॥

ৰাত adv = 1 Much, excessive. 2. Very well. ভ্ৰুত m = 1 Arrayed. 2 Compact.

निर्व्यापारस्थितो कालविशेषोरसवयोः क्षणः ॥४३१॥ क्षण m.=Leisure, 2 A moment, 3 Holiday, festival. (व्यापार m. occupation, business, स्थिति f.=state.) शुक्रादी च स्तृती वर्णो न ख्रियां लेपनेऽक्षरे ।

वर्ग m.=1 Colour, complexion. 2 Praise. 3 (m. & n.) Painting, perfuming or colouring (the body). 4 A letter of the alphabet.

भूगोऽर्भके ब्रेणगर्भे सुरा प्रत्यक् च वारणी ॥४३१॥ अ भूग m = 1 An infant. 2 Fætus, embryo. वारणी f = 1 Wine. 2 The west.

ब्रामगीर्नापिते पुंसि श्रेष्ठे ब्रामाधिये त्रिष्ठ । $\pi = 1 \pmod{m}$. A barber, $2 \pmod{j}$.) Chief. $3 \pmod{j}$. The leader or superintendent of a village (श्रेष्ठ adj.)

शरणं गृहराक्षित्रोः करेणुः स्थादिभाभयोः ॥४३२॥ शरण n=1 A house. 2 Frotector, refuge. (राक्षि- चm.)

करेणु m.=1 An elephant. 2 (/.) She-elephant प्रमाणं हेतुमर्यादाशास्त्रयत्ताप्रमातृषु ।

সমাল n.=1 Reason, argument. 2 Limit. 3 Scripture, text. 4 Measure, standard. 5 Testimony, authority.

(मर्यादा f., शास्त्र n.; इयत्ता f.; प्रमातृ m.)

करणं साधने च स्यात् क्षेत्रगात्रेन्द्रियेष्वपि॥ ४३३ ॥

करण n.=1 An instrument or means. 2 Field. 3 Body. 4 An organ of sense. (सावनं n.)

अतस्त्रिषु विषाणं स्यात्पञ्जश्रहेमदन्तयोः।

विषाण m. f. n.=1 The horn of an animal. 2 Tusk of an elephant. (पञ्च m. animal.)

प्रवर्ण कमिनम्नोच्यो प्रह्वे ना तु चतुष्पथे ॥४३४॥ अवग adj =1 A gradual slope. 2 Humble. 3 (m. A place where four roads meet.

(कम m. order, method, regularity.) (प्रह्न adj.) संकोणी निचिताशुद्धी मस्ती पवनामरी । संकीण adj.=Mixed confused. 2 Impure. (निचित adj.) मरुत m =1 Wind. 2 A god.

कृतान्तो यमसिद्धान्तदैवाकुवालकर्मसु ॥४३५॥ कृतान्त m. 1 The god of death. 2 A demonstration, conclusion. 3 Destiny. 4 Sinful action.

(कर्मन् n.=Action, deed.) अग्न्युत्पाती धूमकेतू ऋतुः स्त्रीङ्गसुमेऽपि च। धमकेत m.=1 Fire. 2 Comet.

(उत्पात m.=A portent, any public calamity as an earthquake, the fall of a meteor or the appearance of a comet or eclipse.)

ऋतु m=1 Menses also.

केतुनी हक्पताकारिमहोत्पातेषु लक्ष्मणि ॥४३५॥ अ केतु m.=1 Disease. 2 A banner, flag. 3 An enemy. 4 The imaginary planet ketu. 5 A comet, falling_star. 6 A mark, a sign.

व्यक्तः प्राज्ञेऽपि दष्टान्तावुभौ शास्त्रनिदर्शने ।

व्यक्त adj.=1 Wise (also.)

इष्टान्त m.=1 A science. 2 An example, an illustration.

वृत्तान्तः स्यात्प्रकरणे प्रकारे कात्स्न्यवार्त्तयोः ॥४३५॥आ वृत्तान्त m.=1 A tale, a story, a subject. 2 Mode, manner, kind. 3 The whole. 4 Tidings, intelligence. क्षेष्मादि रक्तमांसादि महाभूतानि तद्रुणाः इन्द्रियाण्यरमविकृतिः शब्दयोनिश्व धातवः ॥

बात m.=1 A principle or humour of the body, as (कफवातिपत्तानि) phlegm, wind and bile. 2 Any constituent part of the body, as blood, flesh &c. 3 A primary or elementary substance, as (पृथिव्यप्त-जीवाय्वाकाशाः) earth, water, fire, air and eather. 4 The property or quality of a primary element, as (शब्दरसरूपगन्थरपर्शा:) sound, odour, flavour, colour, and touch. 5 An organ of sense. 6 A mineral, an ore. 7 Root, etymology.

(इन्द्रिय n.; योनि m. f.=cause, origin.)

क्षयार्चयोखितर्भतिर्भस्माने संपदि ॥४३६॥ अपचिति f.=Decrease, loss. 2 Worship. (क्षय m.) भृति f.=1 Ashes. 2 Prosperity.

रीतिः प्रचारे स्यन्दे च लोहिकिहारकृटयोः।

रीति f.=1 Usage, custom, practice. 2 Oozing.

3 Rust of iron. 4 Brass.

काससामध्ययोः शक्तिः क्षयवासावपि क्षिती ॥४३६॥ अ शक्ति f.=1 An iron spear or dart. 2 Strength, power.

कास f.=A sort of spear or lance.

िश्चति f.=1 Destruction, the period of the destruction of the universe. 2 An abcde, a dwelling, a house.

कलधौतं रूप्यहेम्नोर्निमित्तं हेतुलक्ष्मणोः। कल्थौत n.=1 Silver. 2 Gold.

निमित्त n.=1 Cause, motive. 2 Mark, sign.

श्रुतं शास्त्रावधृतयोर्युगपर्याप्तयोः इतम् ॥४३६॥ आ श्रुत=1 (n.) Sacred reience. 2(adj.) Hard. इत=1 (n.) The first of the four ages. 2(adj.)

Done, made, completely done.

सिकताः स्युर्वाछकाऽपि धृतिर्घारणधैर्ययोः ।

सिकता f. pl.=1 Sand 2 (f.) Also a sandy soil or desert.

घृति f.=1 Bearing, supporting. 2 Courage. (धारण n.; धैये n.)

अत्याहित महाभीतिः कर्म जीवानपेक्षि च ॥४३७॥ अत्याहित n.=1 A great dread. 2 Desperate or daring action. (अपेक्षा f. desire, want.)

युक्ते क्ष्मादावृते भूतं प्राण्यतीते समे त्रिषु ।

भूत n. & adj.=1 Proper, right. 2 An element, as earth &c. 3 True. 4 A living being. 5 Past. 6 Resembling, like.

ख्याते हुष्टे प्रतीतोऽभिजातस्तु कुलजे बुधे ॥४३७॥ अ प्रतीत adj.=1 Famous, celebrated. 2 Glad, de'ighted.

अभिज्ञात adj.=1 Noble, well-born. 2 Wise, learned. निवातावाश्रयावातावाहतौ सादरार्चितौ ।

निवात adj.=1 An asylum, a dwelling. 2 calm, not windy, safe, secure.

সাহুর adj.=1 Respectful, careful. 2 Worshipped,

respected.

वृत्तं पद्ये चरित्रे त्रिष्वतीते दढनिस्तले।

ৰূব n.=1 A verse, meter. 2 Biography, story. 3 (adj.) Past, gone. 4 Hard, firm. 5 Round. (चरित्र n.; अतीत adj.)

सत्ये साधी विद्यमाने प्रशस्तेऽभ्यहिते च सत्।।४३८।। सद adj.=1 True. 2 Virtuous, good, wise. 3 Being, existing. 4 Excellent. 5 Venerable. (विद्यमान, प्रशस्त, अभ्यहित adj.)

अर्थोऽभिधयरैवस्तुप्रयोजननिवृत्तिषु ।

अर्थ m.=1 Meaning. 2 Wealth, property. Thing. 4 Cause, motive. 5 Prohibition. (अभिषेय n.; वस्तु n.; प्रयोजन n.; निवृत्ति f.=also returning, giving up.)

निपानागमयोस्तीर्थमृषिजुष्टे जले गुरौ ॥४३९॥

तीर्थ n=1 A reservoir of water. 2 A sacred science. 3 Water made holy by sages, holy water. 4 A preceptor. (निपान n.; आगम m.; जुड adj.=loved. frequented.)

समर्थित्रिषु शक्तिस्य संबद्धार्थे हितेऽपि च । समर्थ adj.=1 Strong, powerful, able, capable. 2 well-connected consistent. 3 Proper, fit.

पादो रहम्बङ्घिमूलेषु दायादौ सुतबान्धवौ ॥४३९॥ अ पाद m.=1 A ray. 2 A food, a leg. 3 The root of a tree.

दायाद m.=1 A son. 2 Relative, kinsman.

प्रसादोऽनुप्रहे काव्यगुणस्वास्थ्यप्रसात्तेषु ।

সমার m.=I Favour, kindness. 2 Clearness or easiness of style. 3 Composure, calmness of mind. 4 Clearness, cleanness, purity.

अभिप्रायवशौ छन्दौ संस्थाधारे स्थितौ मृतौ ॥ छन्द m.= Purpose. 2 Wish, attachment, subjection or addiction to. (अभिप्राय m.; वश m. n.) संस्था f.= Stay, profession. 2 State or condition. 3 Death. (आधार m.; मृति f.)

प्राधान्ये राजलिङ्गे च वृषाङ्गे ककुदोऽस्त्रियाम् ॥४४०॥ ककुद m. n.=1 Chief, supreme. 2 Ensigns of royalty. 3 The hump of a bullock.

(प्राधान्य n , लिङ्ग $n=\max$ k, emblem.)

पदं व्यवसितत्राणस्थानलक्ष्माङ्घिवस्तुषु ।

पद n=1 Effort, industry. 2 Defence. 3 Place, rank. 4 Mark, sign. 5 Foot. 6 Thing. (व्यवसित adj. or n.; त्राम n.)

वीथी पदच्यां स्याद् विद्वतसुप्रगत्भौ विशारदौ ॥४४१॥ वीथी f=1 A road also. विशारद m=1 Learned. 2 Bold, confident.

देशे नदिवशेषेऽव्यो सिन्धुर्ना सरिति ब्रियाम् । सिन्धु m=1 Name of a country. 2 The name of a river (the Indus) 3 Sea. 4 (f.) A river.

(देश m.= a country; नद m.= a river.)

स्युः समर्थननीवाकनियमाश्च समाधयः। समाधि m.= 1 Conclusion, inference. 2 Silence. 3 Promise, agreement.

विधा विधो प्रकारे च विधिर्दैवविधानयोः ॥४४२॥ विशा f=1 Rite, observance. 2 Kind, variety. (प्रकार m.)

विधि m.=1 Fate. 2 Rite, ceremony. (विधान n.)

वधूर्जाया स्नुषा स्त्री च सुधा लेपोऽमृतं स्नुही। वधूर्तः=1 Wife. 2 Daughter-in-law. 3 Woman.

gu f.=1 Chunam, cement (plaster.) 2 Nectar.

3 A kind of plant.

संघा प्रतिज्ञा सर्थादा श्रद्धा संप्रत्ययः स्पृहा ॥४४३॥ संघा f.=1 Promise, pledging one's word. 2 Limit. (प्रतिज्ञा f.)

সহা f.= 1 Respect, reverence, also faith, belief. 2 Wish, desire.

घनो मेघे मूर्तिगुणे त्रिषु मूर्ते निरन्तरे।

घन m.=1 Cloud. 2 Solidity. 3 (adj.) Hard, solid. 4 Dense, thick.

(मूर्ति f. substance, figure. गुण m. quality, property. मूर्त adj. = also incarnate.)

इनः सूर्ये प्रभौ राजा मृगाङ्के क्षत्रिये नृषे ॥४४४॥ इन m=1 The sun. 2 Master, lord.

राजन् m.=1 The moon. 2 A Kshatriya. 3 A king.

वृजिन: होरो वृजिनं भुमेऽघे रक्तवर्मणि ।

হুজিন m.= 1 Pain, misery. 2 (n.) Crooked, Curved. 3 Sin, vice. 4 Red leather, hide.

आत्मा यत्नो घृतिबुद्धिः स्वभावो ब्रह्म वर्ष्म च ॥४४४॥ अ आत्मन् m.=1 Effort, care. 2 Firmness. 3 The understanding, the mind. 4 Disposition. 5 The supreme deity and soul of universe. 6 Bcdy.

गृहेऽपि केतनं विश्वकर्मार्कसुराशिल्पनोः।

केतन n.= A house (also.)

विश्वकर्मन् m.=1 The sun. 2 The architect of the gods.

व्यञ्जनं लाञ्छनं रमश्रु निष्ठानावयवेष्वपि ॥ ४४४॥ आ व्यञ्जन n.=1 A mark, a token. 2 A beard. 3 A sauce, condiment. 4 The privy part. (5 A consonant, also.)

उत्थानं पौरुषे तन्त्रे सन्निविष्टोद्गमेऽपि च।

হংগান n=1 Manly exertion, effort. 2 Business of a family. 3 Rising, getting up from a seat from respect.

मारणे मृतसंस्कारे गतौ द्रव्येऽर्थदापने ॥४४४॥ इ

निर्वर्तनोपकरणानुवज्यासु च साधनम् ।

सायन n.= 1 Killing or oxidation of metals. 2 Funeral rites. 3 Motion, going. 4 Materials 5 Enforcement of the delivery of any thing (legally). 6 Completion, accomplishment. 7 Instrument, agent, means. 8 following.

पश्माञ्चिलोम्नि किञ्जल्के तन्त्वायंशेऽप्यणीयसि ॥४४४॥ हे पश्मन् n=1 Eyelash. 2 The filament of a flower. 3 Fibre, a small piece of thread.

प्रसूनं पुष्पफलयोर्निधनं कुलनाशयोः। प्रसून n.=1 Flower. 2 Fruit.

नियन n.= 1 A family. 2 Destruction.

अकार्यगुद्धे कै।पीनं वने सिललकानने ॥४४४॥ उ कौपीन n=1 Wrong deed, sin. 2 A privy part of the body. 3 (A small piece of cloth worn over the privies.)

बन n.= 1 Water. 2 A forest.

कतुविस्तारयोरस्री वितानं मन्दतुच्छयोः । वितान m. n.=1 A sacrifice, Extension. 2 Canopy. 3 (adj.) Dull. 4 Contemptible.

वेदस्तत्वं तपो ब्रह्म ब्रह्मा विप्रः प्रजापतिः ॥४४५॥ ब्रह्मन् n.= 1 The Vedas. 2 Divine cause or essence. 3 Penance. 4 (m.) A Brahman. 5 The god Brahma.

(तरव n.=Essence, cause). (तपस n.)

स्यात्कौलीनं लोकवादे युद्धे परवाहिपाक्षिणाम् । कौलीन n.= 1 Rumbur, evil report. 2 Fight of animals, snakes or birds.

ब्यसनं विपदि श्रेशे दोषे कामजकीपजे ॥४४६॥ ब्यसन n.=1 Adversity, misfortune. 2 Falling down, degradation. 3 Vice or addiction to passions.

(भंश m ; दोष m = Fault, defect, vice.)
गृहदेहत्विद्रप्रभावा धामान्यथ चत्रष्ये।

संनिवेशे च संस्थानं वर्ष्म देहप्रमाणयोः ॥४४७॥

वामन् n.=1 A house. 2 A body. 3 Lustre. 4 Power, dignity.

संस्थान n=1 Place where four roads meet. 2 A place in the vicinity of a town. (3 Form, figure.) वर्षम् n=1 Body. 2 Measure, standard.

आराधनं साधने स्याद्वाप्तौ तोषणेऽपि च। आराधन n.= 1 Accomplishing, effecting. 2 Obtaining. 3 Pleasing, propitiation.

(साधन n_{\bullet} ; अवाप्ति f_{\bullet} ; तोषण n_{\bullet})

कलापों भूषणे बहें तूणीरे संहताविष ॥ ४४८ ॥ कलाप m = 1 An ornament. 2 Tail of a peacock. 3 Quiver. 4 Collection, braid.

तल्पं शय्याहदारेषु बाष्पमुष्माऽश्च पुंति वा । तल्प n.=1 A bed. 2 Turret. 3 Wife. (अह m.) वाष्प m. & n.=1 Heat, vapour. 2 Tear. (उष्मन् m.)

रवर्णे पुंति रेफ: स्यात्कुत्सिते वाच्यलिङ्गकः ॥४४९॥ रेफ m•=1 the letter of consonant र्. 2 (adj.) Low, vile, contemptible.

गुम्फ: स्याद्गुम्फने बाहोरलंकारे च कीर्तितः। गुम्फ m.=1 Tying as a garland &c. 2 A bracelet.

द्विजिह्न: सूचके सर्पे सुरिभगिवि च ब्रियाम् ॥४४९॥ अ द्विजिह्न m.=1 A back-biter, slanderer. 2 A snake. सुरिभ f.=1 A cow also. (2 The divine cow.)

कुम्मी घटे राशिभेदे स्तम्भः स्थ्णाजडत्वयोः । कुम्म m.=A jar. 2 A sign of the zodiac. स्तम्म m.=1 A post or pillar. 2 Stupidity, insensibility.

विश्रम्भः केलिकलहे विश्वासे प्रणये वधे ॥४४९॥ आ विश्रम्भ m.=1 A sportive noise or tumult, affected quarrel. 2 Trust, confidence. 3 Affection, love. 4 Killing.

किरणप्रमही रहमी रामी चारौ बळे च ना। रिह्म m.= 1 A ray. 2 Reins. राम adj.=1 Beautiful 2 (m.) Balarama.

स्तोमः स्तोत्रेऽध्यरे बृन्दे युक्ते शक्ते हिते क्षमम् ॥४५०॥ स्तोम m.=1 Praise. 2 Sacrifice. 3 Multitude. क्षम adj.=1 Fit. 2 Able, capable. 3 Advantageous, profitable.

धर्माः पुण्ययमन्यायस्वभावाचारसोमपाः ।

धर्म m.=1 Religious merit. 2 The god of death. 3 Justice. 4 Nature, property. 5 Virtue. 6 Drinker of Soma juice. (न्याय m.; आचार m.; सोमप m.)

उष्णेऽपि घर्मश्रेष्टालंकारे श्रान्ती च विश्रमः ॥४५१॥ वर्म m.=1 Heat also.

ৰিষ্কন m.=1 Graceful actions (of love.) 2 Doubt, mistaking for. (3 Beauty. 4 Hurry, confusion.) (বিষ্ণা f. action, movement.)

निगमो वाणिज पुर्यो तथा वेदे वणिक्पथे। निगम m.=1 A merchant or caravan of traders. 2 A city, a town. 3 The Vedas. 4 Trade, traffic. शब्दादिपूर्वो वृन्देऽपि प्रामः कान्तौ च विकमः ॥४५१॥ अ प्राम m.=1 A multitude also (when it follows a word.)

विक्रम m.=1 Walking, going (also.)

वामो वलाप्रतीपो द्वी स्थामो हरितकःणयोः ।

वाम adj.=1 Beautiful. 2 Unfavourable. (3 Left, as hands &c.)

(वल्गु adj.; प्रतीप adj.-also contrary to perverse.) स्याम adj.= 1 Green. 2 Black.

अप्रसूताङ्गनायां तु इयामा स्याद्यमुना निशा ॥४५२॥ इयामा f.=1 A woman who has not yet given birth to a child, a young womam of sixteen. 2 The river Yamuna or Jamna. 3 Night. ललामं पुच्छपुण्ड्राश्वभूषात्राधान्यकेतुपु ।

3 A horse. 4 An ornament. 5 Chief, principal. 6 A banner.

प्रत्ययोऽधीनशपयज्ञानविश्वासहेतुषु ॥४५२॥ अ रन्ध्रे शब्देऽथानुशयो दीर्घद्वेषानुतापयोः ।

সংখ্য m.=1 Dependent. 2 Oath, ordeal. 3 Knowledge. 4 Trust, faith. 5 Cause, motive. 6 A hole. 7 An affix. (হান n.)

अनुशय m.=Deep-rooted enmity. 2 Repentance.

नाशे दण्डेऽतिकमे च दोषे कृच्छ्रेऽपि चात्ययः ॥ अत्यय m.=1 Loss or destruction. 2 Punishment. 3 Going beyond, crossing. violation, transgression. 4 Fault, vice. 5 Distress, difficulty.

> समयः शपथे भाषासंपदोः काळसंविदोः॥४५३॥ सिद्धान्ताचारसंकेतनियमावसरेष च ।

समय m.=1 An oath. 2 Speach, declaration. 3 Prosperity. 4 Time. 5 Promise. 6 Demonstrated conclusion. 7 Religious observance. 8 Contract, agreement, bargain. 9 Custom, rule. 10 Opportunity, proper time. (संकेत m. also engagement, appointment. नियम m.; अवसर m.)

विषयो यस्य यो ज्ञातस्तत्रापि प्रणयास्त्वमी ॥४५४॥ विश्रम्भयाच्याप्रेमाणो मन्युरेन्ये कतौ कृधि । विषय m. 1 Subject. (2 Any object of sense, colour &c. 3 Object as of affection or desire. 4 Worldly pursuit. 5 Country.)

प्रणय m.=1 Confidence. 2 Request. 3 Love. (याच्या f.)

मन्यु m.=1 Grief. 2 Sacrifice. 3 Anger. कृषायोऽस्त्री काथरसेहरागे सुरमो त्रिष्ठ ॥

कराय m. & n.=1 Decoction. 2 Ointments or perfumes applied to the body. 3 (adj) Fragrant.

आरम्भो निष्कृतिः शिक्षा पूजनं संप्रधारणम् ॥४५५॥ उपायः कर्म चेष्टा च चिकित्सा च नव कियाः।

किया f.=1 Beginning, 2 Atonement, 3 Instruction.

4 Worship. 5 Consideration, 6 Expedient. 7 Action.

8 Movement of the body. 9 Applying remedy.

(निष्कृति f.; शिक्षा f.; पूजन n.; सप्रधारण n.; उपाय m.) छ।या सूर्यप्रिया कान्तिः प्रतिबिम्बमनातपः ॥४५६॥ छ।या f=1 Wife of the god Surya (the sun).

2 Lustre. 3 Reflection. 4 Shadow. (अनातप m.)

प्रायश्वानशते मृत्यौ तुल्यबाहुल्ययोरिष । प्राय m.= 1 Fasting to death. 2 Death, dying. 3 Like, resembling in the sense of 'almost.'

4 Exceeding, much, considerable.

सज्ज निरामये कल्यमिभिख्या नामशोभयोः ॥

कल्य adj.=1 Ready. 2 Healthy. (सन्ज adj.)

अभिल्या f.=1 Name, title. 2 Beauty.

सौम्यो हो ना त्रिष्वनुत्रे मनोहे सोमदैवते ॥४५७॥ सौम्य adj =1 (m.) Mercury. 2 Mild, moderate. 3 Beautiful. 4 Any thing presided over by the moon.

वारः सूर्यादिदिवसे वारोऽनसरवृन्दयोः । वार m.= 1 A day of the week. 2 Occasion, time. 3 A flock, multitude.

पयोधरौ स्त्रीस्तनान्दावाकाराविङ्गिताञ्चती ॥४५८॥ पयोधर m=1 Breasts (of women). 2 Cloud. (स्तन m.)

आकार m.=1 Token, sign, hint. 2 Form, appearance. (इङ्गित n.; आङ्गाति f.)

प्रकारी भेदसाहरूये द्वापरी युगसंशयी ।

স্কাব m=1 Difference, distinction, kind, sort. 2 Similarity.

द्वापर m = 1 The third of the four Yugas or ages. 2 Doubt.

ध्वान्तारिदानवा बृत्राः प्रतिज्ञाजी तु संगरः ॥ वृत्र m=1 Darkness. 2 Enemy. 3 Name of

हत्र m.= 1 Darkness. 2 Enemy. 3 Name of a demon. संग्र m.= 1 Promise, agreement. 2 War, battle.

विष्टरो विटपी दर्भमुष्टिः पीठायमासनम् ॥४५९॥ विष्टर m=1 A tree. 2 Handful of Kusa grass.

3 A seat, stool, a couch. (मुधि f.)

वरो जामातरि वृतौ देवतादेरभीव्सिते।

मनागिष्टे वरं झीवं ज्येष्टे श्रेष्टे भवेत् त्रिषु ॥४५९॥ अ

passing. 3 That which is prayed for from gods, a boon, a blssing. 4 (n. or adv.) Better, preferable. 5 (adj.) Eldest. 6 Best, excellent.

सारों बले स्थिरांशे च न्याय्ये क्लीबं वरे त्रिषु ।

सार m.=1 Strength. 2 The pity, the sap, the essence, the vital part. 3 (n.) Proper, fit. 4 (adj.) Best, excellent (रियर adj.= Steady, durable, firm. न्यांच्य adj.)

मत्सरोऽन्यञ्जमद्वेषे तद्वत्क्वपणयोश्चिषु ॥४६०॥ मत्सर m.= 1 Jealousy, malice, envy, &c. 2 (adj.) Jealous. 3 Parsimonious, miserly.

यत्ने परिकरो त्राते पर्यङ्कपरिवारयोः ।

प्रागादगात्रिकावन्धे विवेकारम्मयोरपि ॥४६०॥अ

परिकर m.=1 Effort. 2 Multitude, number. 3 A bed, a couch. 4 Dependants, retinue. 5 A firm girth, sash. 6 Discrimination, judgment. 7 Commencement.

आडम्बरः समारम्भे खे च गजतूर्ययोः।

आइम्बर m = 1 Preparation, bustle. 2 The roaring of elephants; the sound of a drum.

यमानिलेन्द्रचन्द्रार्कविष्णुसिंहाञ्चवाजिषु । छुकाहिकपिमेकेषु हरिनो कपिले त्रिषु । ४६१॥ हरि m.= 1 The god of death. 2 Wind. 3 Indra. 4 The moon. 5 The sun. 6 Vishnu. 7 A lion. 8 A ray of light. 9 A horse. 10 A parrot. 11 A snake. 12 An ape, a monkey. 13 A frog. 14 (adj.) Tawny or green.

धात्री स्यादुपमातापि क्षितिरप्यामलक्यपि।

ধারা f = A foster-mother, nurse. 2 The earth. 3 A kind of tree.

अभिहारोऽभियोगे च चौर्ये सन्नहनेऽपि च ॥४६२॥ आभिहार m.= 1 An attack. 2 Robbing, seizing by violence. 3 Arming one's self, putting on the armour.

त्रिषु क्र्रेडघमेंडलेंडिप छुद्रं मात्रा परिच्छदे । अत्ये च परिमाणे सा मात्रं कात्स्न्येंडवधारणे ॥४६३॥ छुद्र adj.=1 Cruel. 2 Base, mean. 3 Trifling, worthless.

मात्रा f=1 Property, goods. 2 Little. 3 A measure. 4 (n.) Whole, the entire thing. 5 Only, solely. (परिच्छ m.; परिमाण n.: अवधारण n.= restriction, ascertaining, emphasis.)

विशालनकुले विष्णी बश्चर्ना पिङ्गले त्रिषु ।

ਰਤੂ m.=1 A large mungoose or ichuenmon. 2 The god Vishnu. 3 (adj.) Tawny, brown.

आलेख्याश्चर्ययोशित्रं कलत्रं श्रोणिभार्ययोः।

বিন n.=1 A picture, painting. 2 Wonder, miracle. নতন n.=1 A hip. 2 A wife.

योग्यभाजनयोः पात्रं पत्रं वाहनपक्षयोः $118 \xi 811$ पात्र n.=1 Fit, proper. 2 Recaptacle, a vessel. पत्र n.=1 A vehicle. 2 Feather, wing.

निदेशप्रनथयोः शास्त्रमस्ताः कोणकचेषवः।

মান n=1 An order, command. 2 A science, a work (scientific.)

(यन्थ m. a book.)

अस्र m.=1 A corner; an angle. 2 Hair. 3 An arrow, a missile.

मुखान्ने कोडहलयोः पोत्रं गोत्रं तु नाम्नि च ॥४६५॥ पोत्र n.= 1 The mouth of a hog. 2 The ploughshare.

गोत्र n.=1 A name (also.)

क्षेत्रं शरीरे केदारे सिद्धस्थानकलत्रयोः।

ইন n.=1 The body. 2 A field. 3 A place of pilgrimage, a sacred place. 4 Wife.

सत्रं यज्ञे सदादाने तन्द्री निदाप्रमीलयोः ॥४६५॥ अ सत्र n.= 1 A sacrifice. 2 Liberality, munificence.

तन्द्री f = 1 Sleepiness, drowsiness, sleep. 2 Fainting, swoon. (प्रमील f.)

चकं राष्ट्रिऽप्यक्षरं तु मोक्षेऽपि क्षीरमप्सु च।

चक n.=I Government, rule (also.)

अहार n=1 Final beatitude, absolution. 2 A letter of the alphabet. 3 (adj.) Unalterable, imperishable.

क्षीर n.= Water (also.)

वेदमेदे गुप्तवादे मन्त्रो वज्रस्तु हीरके ॥

দল m=1 A portion of the Vedas, hymns of the deities. 2 A secret counsel or advice, consultation.

(भेद m. difference, distinction, sort.)

(बाद m. discourse, discussion.)

वज m.=1 A diamond or adamant.

तन्त्रं प्रधाने सिद्धान्ते रहोन्तिकमुपह्नरे ॥४६६॥

तन्त्र n = 1 Chief, master. 2 Demonstration.

डपहर n = 1 Secret, private. 2 Near.

पुष्करं करिहस्ताम्रे वाद्यभाष्डमुखे जले । व्योम्नि खड्गफले पद्मेऽमाण्युपर्यधिकं पुरः ॥

पुष्कार n = 1 The tip of the trunk of an elephant. 2 The head of a drum or a musical instrument. 3 Water. 4 Sky. 5 The blade of a sword. 6 A lotus.

(हस्त m. The trunk of an elephant. फल n.= blade of a sword, knife &c.)

अम n=1 High, above, top. 2 More further. 3 Forward, in front. (उपरि adv.)

दुरोद्रो यूतकारे पणे यूते दुरोद्रम् ॥ ४६७॥ दुरोद्र m.=A gamester. (n.) A stake. 3 Playing, gaming.

अन्तरमवकाशावाधिपरिवानान्तर्धिमेद्ताद्थ्ये । छिद्रात्मीयविनावहिरवसरमध्येन्तरात्मनि च ॥४६८॥

अन्तर n.=Interval of time or space. 2 Period, term. 3 Clothing. 4 Covering, concealment, disappearance. 5 Difference, another. 6 Sake, behalf. 7 A hole. 8 Own, the self. 9 Without, except. 10 Outside. 11 Opportunity, time. 12 Middle. 13 The soul.

(अवकाश m.; अवधि m.; अन्तिधि m.; परिधान n.; तादर्थ्य n ; आत्मीय adj.; अन्तरात्मन् m.)

अनाकुलेऽपि चैकाम्रो व्यम्नो व्यासक्त आकुले। एकाम्म adj.=1 Calm, undisturbed (also). व्यम adj.=1 Engaged. 2 Disturbed. (व्यासक्त adj.)

उपर्युदीच्यश्रेष्ठेष्वप्युत्तरः स्यादनुत्तरः ॥४६९॥ एषा विपर्यये श्रेष्ठे दूरानात्मोत्तमाः पराः ।

डत्तर adj=1 Upper. 2 Northern. 3 Superior, lofty. (दिशेच्य adj.)

अनुत्तर adj.=1 The opposite of the above terms. 2 The best.

पर adj.=Distant, remote 2 Foreigner, stranger,

enemy. 3 Supreme, best. (अनात्मन् adj. Not one's own.)

उदारो दातृमहतोरथस्तादिष चाथरः ॥४७०॥ उदार adj.=1 Liberal, generous. 2 Great. [दातृ m. (त्री f.) giver, donor

अवर adj.=1 Also lower, inferior, below, down-wards. (अवस्तात् or अथस् adv.)

चूडा किरीटं केशाश्च संयता मौलयस्रयः।

मौलि m.=1 A lock of hair on the crown of the head. 2 A daidem, crown. 3 Hair ornamented and braided round the head.

करोपहारयोः पुंसि बलिः प्राण्यक्षजे स्त्रियाम् ॥

ৰান্ত m=1 A tax. 2 A present, an offering, an oblation, a victim. 3 (f.) or ৰন্তি; A fold of the skin.

स्थौल्य सामर्थ्य सैन्येषु बलं ना काकसीरिणोः ॥४७९॥ बल n.=1 Bulkiness. 2 Strength, power. 3 An army. 4 (m.) Crow. 5 A name of Balarama. (स्थौल्य n.; सामर्थ्य n.; सीरिन् m.)

भेचलिङ्गः शहे व्यालः पुंसि श्वापदसर्पयोः ।

बगाउ adj.=1 Crafty, wicked. 2(m) a wild or ferocious animal (as elephant, lion). 3(m) Snake. (शायद m. or adj.)

शङ्काविप द्रयोः कीलः ग्रूलं त्वस्त्री रुगायुधम् ॥४७२॥

কীত m. & f.=1 A bolt, wedge or nail (also). (মাজুর m.)

মুল m. & n.=1 A kind of disease, stomach-ache. 2 Lance, pike.

मलोऽस्त्री पापविट्किशन्यथ तुर्थे युगे कालेः । मल m. n.=1 Sin. 2 Excrements. 3 Dirt, filth. काले m.=1 The fourth or the iron age (also.) अब्ध्यम्बुविकृतौ वेला कालमर्यादयोरिप ॥

वेला f.=1 Wave. 2 Time. 3 Limit, boundary.

কীকা বিকামিনিয়ে। কীকাঠ থািणিবৈদ্সমি ॥४७३॥ কীকা f.=1 Play, sport. 2 Action. (विकास m. from क्य 1 P. to sport, to play, to embrace; with হব to shine; Can. to delight; with वि to sport, to play.) কবিতাক n.=1 Blood. 2 Water.

कला स्यात्कालमानेऽपि शिल्पादावंशमात्रके । कला f.=1 A measure of time (equal to about

eight seconds). 2 An art (mechanical or fine).
3 A small part. (4 Also a digit of the moon.)

शीलं स्वभावे सद्वृत्ते सस्ये हेतुकृते फलम् ॥४७३॥ अ शील n.=1 Nature, disposition. 2 Good or virtuous conduct.

फਲ n.=1 Fruit. 2 Result, effect.

जालं समूह आनायगवाक्षक्षारकेष्वपि। जाल n.=1 Multitude, collection. 2 A net. 3 A lattice, window. 4 Bud, blossom. (आनाय m. क्षारक m.)

निर्णीत केवलमिति त्रिलिङ्गं त्वेककृत्स्नयोः ॥४७४॥ केवल a.lv.=1 Surely, decidedly. 2 (adj.) Only, sole. 3 (adj.) All, whole. (निर्मीत adj. decided.)

प्रवालमङ्क्रोऽप्यस्री समूहे पटलं न ना । प्रवाल m. n.=1 Also a sprout, new shoot. पटल n. f.=1 Also a multitude, assemblage.

करालो दन्तुरे तुङ्गे भीषणे चाभिधेयवत् ॥४७५॥ कराल adj.=1 Having large or projected teeth. 2 Lofty, enormous. 3 Formidable, dreadful, monstrous. (दन्तुर adj.)

चले सतृष्णे लोल: स्याचारी दक्षे च पेशल: । লাল adj.=1 Trembling, shaking. 2 Greedy. (सतृष्ण adj.)

पेश्रल adj.=1 Beautiful. 2 Clever.

भवः क्षेमे च संसारे सत्तायां प्राप्तिजनमञ्ज ॥ भव m.=1 Welfare, prosperity. 2 The world, worldly existence or affairs. 3 Existence, being. 4 Obtaining. 5 Birth (संसार m.; सत्ता f.; प्राप्ति f.)

भाव: सत्तास्वभावाभित्रायचेष्टात्मजन्मसु ॥४७६॥ भाव m.=1 State of being, being. 2 Disposition, nature. 3 Purpose, intention, meaning. 4 Actions, gestures. 5 Mind, soul. 6 Birth.

अनुभावः प्रभावे च सतां च मतिनिश्चये।

अनुमाव m.=1 Power, majesty. 2 Resolve, firm opinion.

स्यादुत्पत्तौ फले पुष्पे प्रस्ता गर्भमोचने ॥

प्रसन m.=1 Producing, generating. 2 A fruit. 3 A flower, blossom. 4 Bringing forth, bearing. (मोचन n. Release.)

धुवो ममेदे क्लीबं तु निश्चित शाश्चते त्रिष्ठा।।४७७॥ धुव m.=1 The polar star. 2 (n.) That which is certain, real, settled. 3 (adj.) Eternal, fixed. (निश्चित adj.)

स्वो ज्ञातावारमाने स्वं त्रिष्वारमीये स्वोऽस्त्रियां धने । स्व m.=1 Kinsman, relation. 2 The soul, one's self. 3 (adj.) One's own. 4 (m. n.) Wealth, property. (आत्मन् m.)

द्रव्यासुब्यवसायेषु सत्त्वमस्त्री तु जन्तुषु ॥४७८॥ सत्त्व n.=1 Property, wealth. 2 Life, vital airs. 3 Vigour, energy. 4 (m. n.) Animal.

(न्यनसाय m. also exertion, perseverance.) अनिश्वासेऽपहृवेऽपि निकृतावपि निहृवः ।

निहन m.= 1 Distrust. 2 Denial, concealment, secrecy. 3 Wickedness, offence.
(अपहन m.)

स्थाजनमहेतुः प्रभवः स्थानं चाद्योपलब्धये ॥४७८॥ अ प्रभव m.= 1 Father, parent or proginator 2 The origin, source. (उपलब्धि f. finding, discovering, appearance.)

स्त्रीकटीवस्त्रबन्धेऽपि नीवी परिपणेऽपि च । नीवी f.= 1 A cloth round a woman's waist, or the tie at its end. 2 Capital, principal.

शिवा गौरीफेरवयोर्द्वन्द्वं कलह्युग्मयोः ॥४७८॥ आ शिवा f.= 1 Parvati, the wife of Siva. 2 A female jackal. (फेरवा f.)

इन्द्र n = 1 A fight, a duel. 2 A couple, a pair.

दशा वर्ताववस्थायां विद्यान्ते स्युर्दशा अपि । दशा f=1 The wick of a lamp. 2 Condition, state of life. 3 (pl.). The ends of a garment. (वर्ति f.)

द्वौ राशी पुज्जमेषाद्यावाशा तृष्णापि चायता ॥४७८॥ इ राशि m.= 1 A heap. 2 A sign of the zodiac. (मेष. m. A ram, the first sign of the zodiac, Aries.)

আহা f.=1 Strong desire, hope (also.)

कर्कशः परुषे कूरे कृपणे निर्दये दृढे । पुंसि साहसिके चेक्षौ कीनाशः कर्षके यसे ॥४७८॥ ई

कर्करा adj.=1 Rough, rude, violent. 2 Cruel, harsh. 3 Miserly. 4 Pitiless, hard-hearted. 5 Hard, thick. 6 (m.) Rash, adventurous. 7 A sugar-cane. कीनाश m.=1 A farmer. 2 The god of death, Yama.

कोशोऽस्त्री कुड्मले खङ्गापेधानेऽथौँघदिव्ययोः।

कोश (or-प) m. & n.=1 A bud. 2 Sheath, seabbard. 3 Treasure. 4 An ordeal (दिन्य n.)

द्धौ निशो वैश्यमनुजौ निर्देशो मृतिभोगयोः ॥४७९॥ निश् m.= 1 A man of the Vaisya caste. 2 A man. निर्देश m.= 1 Salary, wages. 2 Enjoyment.

पक्षः सहायेऽप्युष्णीषः शिरोवेष्टिकिरीटयोः । पक्ष m.= 1 Also an ally, one's partisans. उष्णीष m.= 1 A turban. 2 A crown. (शिरोवेष्ट m.)

उपादिनेऽप्यामिषं स्याद् रूक्षस्त्वप्रेमण्याचिक्कणे ॥४८०॥ आमिष n.=1 Bribe also. (उपादान n.) रूक्ष adj.=1 Harsh, unfriendly. 2 Rough to the

स्य adj.=1 Harsh, unfriendly. 2 Rough to the taste or to the touch.

श्कारादी विषे वीर्ये गुणे रागे दवे रसः।

पुंस्युतंसावतंसौ द्रौ कर्णपूरे च शेखरे ॥४८१॥ उत्तंस) अवतंस } m.= 1 An ornament for the ear. 2 Crest. (कर्णपुर m.)

देवमेंदें ऽनले रहमी वसू रतने धने वसु ।

बस m = 1 A kind of gods. 2 Fire. 3 Ray. 4 (n) Jewel. 5 Wealth, riches.

लालसे प्रार्थनोत्सुक्ये ज्यातिर्मद्योतदृष्टिषु ॥ लालसा f.= 1 Solicitation, request. 2 Ardent desire. ज्योतिस् n.= 1 A heavenly body, star, plane, &c. 2 Light, flame. 3 The pupil of the eye. (इष्टि f.)

तेजस्यपि महश्राशीर्द्वताशंसाऽहिदंद्रयोः ॥४८२॥ महस् n.= 1 Splendour, prowess also. *आशिस् f.= 1 Benediction. 2 Tusks or grinders of a snake.

(आशंसा f.= Hope, desire.) (दंहा f.)
ओजो दीप्ती वले छन्दः पथेऽथीकस्तु सम्मानि ।'
ओजस् n.= 1 Lustre. 2 Power, strength.
छन्दस् n.= 1 A verse also.
ओकस् n.= 1 A place of residence also.

तेज: प्रमावे दीप्ती च बले शुक्ते सहो बले ॥४८३॥ तेजस् n.=1 Prowess, energy. 2 Lustre. 3 Strength. 4 Semen.

सहस् n.= 1 Power.

गृहा दरिषु निर्वन्धोपरागार्कादयो प्रहाः । गृह $m.\ pl.=1$ Wife also.

यह m.=1 Tenacity, insisting upon, determination. 2 Eclipse. 3 A planet. (निवन्य m.)

पत्नीपरिजनादानमूलशापाः परिग्रहाः ॥४८४॥ परिग्रह m.=1 Wife. 2 Dependents, family, retinue. 3 Acceptance. 4 Root, origin. 5 Oath. (परिजन m.; आदान n.; मूल n.; शादान m.= An oath, a curse.)

आङीषदर्थेऽभिव्याप्तौ सीमार्थे घातुयोगजे ।

आ prefix = 1 Little, rather, somewhat. 2 As far as, including all or the whole. 3 from or upto. 4 Prefixed to verbs, it extends or reverses their meaning; as आरोहित, आगन्छात. (सीमन् or सीमा f.= Limit, boundary.)

आ प्रगृहाः स्मृतौ वाक्येऽप्यास्तु स्यात्कोपपीडयोः ॥ आ interj. (Not to form संधि with any vowel following it.) 1 Ah! showing recollection. 2 An expletive.

आ: interj. = Oh! Ah! showing (1) anger. (2) Pain.

पापक्रत्सेषद्धें कु धिङ् निर्भर्त्तननिन्दयोः ॥४८५॥ कु prefix.= 1 Sinful, wicked. 2 Bad, wretched. 3 Little, somewhat.

धिक् interj.=Fie! showing (1) menace, ourse, reproach. (2) censure (तिर्मर्त्सन n.)

स्वित्प्रश्ले च वितर्के च तु स्याद्धेदेऽवधारणे। स्वित suflix = Implying (1) a question (What? and (2) doubt (= Perhaps.)

(वितर्क m. Conjecture, doubt, opinion.) त conj.= 1 But, as to. 2 Certainly, surely.
सङ्घत्सहैकवारे चाप्याराद्दूरसमीपयोः ॥४८६॥
सङ्घत adv.= 1 Together, at once. 2 Once.
नारात adv.= 1 Far, distant, 2 Near, nigh.

प्रकर्षे लङ्घनेऽति स्यादुताप्यर्थविकल्पयोः । आति prefix =1 Over, excessive. 2 Beyond, excee-

ding, transgressing. (प्रकृषे m. excess, superfluity. रङ्घन n. transgressi-

ng, violating.)

2 Either-or, showing ਭਰ conj.=1 Also, even. option. (अप्यथं=अपिशब्दस्यार्थे.)

स्वस्त्याशीः क्षेमपुण्यादी साक्षात्प्रत्यक्षतुल्ययोः ॥४८७॥ स्वस्ति interj.=1 Hail! 2 Implying "be well," "health to you." 3 Showing also religious merit. साक्षात् adv.=1 In person, before, in the presence of. 2 As, like, the very, exactly.

खेदानुकम्पासंतोषविस्मयामन्त्रणे वत । वत interj = Expressing (1) distress (Alas! woe!).

(2) compassion. (3) Pleasure. (4) Surprise. (5) Vocative particle (Oh! ho!)

(खेद m. sadness, grief. संतोष m.; विस्मय m.; आमन्त्रण n.=Calling, invitation.)

हन्त हर्षेऽनुकम्पायां वाक्यारम्भविषादयोः ॥४८८॥

हन्त interj.=Oh! ah! showing (1) Pleasure. (2) Pity. (3) 0! at the begining of a sentence to call attention. (4) Alas! showing grief.

(विषाद m. Grief, sadness.)

प्रतिदाने प्रातिनिधौ वीप्सालक्षणयोः प्रति ।

সার prefix.=1 In exchange, in return. 2 In place of another. 3 Each, every. 4 Respecting, with respect to, towards, in opposition.

(प्रतिदान n. exchange, return, &c प्रतिनिधि m. substitute. वीप्सा f.= Each or several in succession. लक्षणा = Direction, signification.)

इति हेतुप्रकरणप्रकाशादिसमाप्तिषु ॥४८९॥

इति conj.=1 Since, because. 2 So many, such. 3 Thus, so, showing a quotation or recognition. 4 Showing the conclusion of a book, chapter, or sentence.

(प्रकरण n. kind, variety, (also) subject, treatise. प्रकाश m. publishing, revealing, manifesting, &c. समाप्ति f. end.)

प्राच्यप्रतः पुरादौ च पुरस्तात् तद्विपर्यये ।

पश्चाच हुं परिप्रश्ने वितर्केऽनुमतौ स्मृतौ ॥४८९॥ अ

पुरस्तात adv.=Eastward, in or from the east. 2 Before, in front, forward. 3 Formerly, before. 4 First, at first.

पश्चात् adv.=(प्रस्तादशंविषयं In senses opposite to those of प्रस्तात्). 1 Westward, in or from the west. 2 Behind, from behind, in the absence of. 3 After, afterwards. 4 Last, at last.

इस or इस interj.=1 What? How? Hey? showing interrogation. 2 Hum! showing doubt,

conjecture, deliberation. 3 Yes, showing consent. 4 Ah! showing remembrance.

यावतावच साकल्येऽवधौ मानेऽवधारणे।

वानत्-तानत adj.or adv.= 1 All, the whole, as much as, as many as. 2 As long or as far &c.-as. 3 As much as, relating to quantity. 4 Just, then, indeed.

[साकल्य n. The whole, entire, all. मान n. measure. (m.) honour, arrogance.]

मङ्गलानन्तरारम्भप्रश्नकात्स्न्येष्वयो अथ ॥४९०॥

अथा or अय a conjunctive particle.=1 A particle showing an auspicious beginning. 2 Then, afterwards, and, further, now. 3 A particle showing the beginning or commencement, (here or now begins). 4 Showing question (?), if, supposing, (अय किस्=What else, yes). 5 Meaning the whole, entire (even.)

(মুদ্রত adj. or n. auspicious, blessing, prayer.)

तु पृच्छायां विकल्पे च पश्चात्सादृशयोरनु ।

∃ particle.=1 Showing a question (?). 2 Eitheror, which ?

अनु pref. or adv.=1 After, behind, following.

2 Resembling, like &c.

(पश्चात् adv.; सादृश्य n.=Similarity, likeness.)

प्रश्नावधारणानुज्ञानुनयामन्त्रणे ननु ।।४९१।।

ন্দ্ৰ particle.=1 Showing question (Is it not that?) 2 Surely, indeed, why indeed. 3 Showing permission, order (Well do—). 4 Solicitation (please—). 5 Vocative particle used in addressing. (সন্মা f. permission, order.)

गर्हासमुच्चयप्रश्नशङ्कासंभावनास्वपि ।

अपि particle.=1 Implying contempt or censure (as in कोऽपि=somebody, किमपि=something). 2 And, also, even, as well as. 3 Showing question (?). 4 Doubt, uncertainty. 5 Showing possibility (Is it possible that—?). (गर्हा f., संभावना f.=possibility; also mistaking for; honour; thinking.)

इवेत्थमर्थयोरेवं नूनं तर्केऽर्थनिश्चये ॥४९२॥

्ष्वम् adv. or conj.=1 Like, similar, of this sort. 2 Thus, so.

चूतम् adv.=1 Guess (I think, I believe). 2 Indeed, certainly, possibly.

त्ष्णीमर्थे सुखे जोषं कि पृच्छायां जुगुप्सने ।

जोषम् adv. = 1 Silently, calmly. 2 Happily, contentedly.

. किम् adv. =1 Question (why, wherefore?). 2 Contempt or censure (bad, wicked); (changed in this sense to का, कद &c.)

अमा सह समीपे च सामि त्वधं जुगुप्सिते ।। अमा prep.=1 With, together with. 2 Near, by. सामि adv.=1 Half. 2 Badly, blamably.

नाम प्राकाश्यसंभाव्यकोधोपगमकुत्सने ॥४९३॥

नाम adv.=1 Showing publicity (called, known as by name); showing also pretence (in the disguise of). 2 Showing possibility (perhaps, possibly). 3 Anger (What?). 4 Of course, indeed, granting, granted that. 5 Censure (never mind, no matter.)

(प्राकास्य n.; संभाव्य adj.)

अलं भूषणपर्याप्तिशक्तिवारणवाचकम् ।

अञ्म adv.=1 Adorned. 2 Enough, sufficient. 3 Fit, able, capable. 4 Do not, cease, away with. (प्याप्ति f. sufficiency, contentment, वाजक adf: expressing, meaning.)

पुनरप्रथमे भेदे तथा पश्चान्तरेऽपि च।

पुनर adv. or conj. = 1 Again, besides. 2 In the opposite way, on the contrary. 3 But, nevertheless.

स्यात्प्रबन्धे चिरातीते निकटागामिके पुरा ॥४९४॥ पुरा adv = 1 Before. 2 Formerly, of old. 3 Early,

in the future (प्रवन्ध m. a narrative, composition.) निषेधवाक्यालंकारजिज्ञासानुनये खळ ।

ৰস্ত particle = 1 A particle of prohibition (Do

not). 2 An expletive to give beauty to a sentence. 3 Curiosity (I hope &c.). 4 An expression of endearment or conciliation. (निषेष m., वाक्य n. = A sentence. जिज्ञासा f. curiosity, inquisitiveness.)

समोपोभयतःशोघ्रसाक्रत्याभिमुखेऽभितः ॥४९५॥ अभितस् adv.= 1 Near. 2 On both the sides. 3 Quickly. 4 All around, entirely. 5 In the presence of before &c.

(उभयत: adv., अभिमुख adj. = Facing towards, inclined to, towards.

नामप्राकार्ययोः प्रादुर्भिथोऽन्योन्यं रहस्यपि।

ঘার্য prefix = 1 Name, existence. 2 Visible, manifest.

मिथम् adv.= 1 Each other, one another. 2 In secret, secretly.

(अन्योन्य adj .= Each other.)

तिरोडन्तर्द्धौ तिर्यगर्थे हा विषादशुगर्तिषु ॥४९६॥

तिरस् prefix = 1 Invisible, disappearing. 2 Slanting, crooked, do.

হা interjection.=1 Showing sadness, regret (Ah!) 2 Weeping, bewailing. 3 Misery, distress (Alas!), (নারী f.)

अहहेत्यद्भते खेदे हि हेताववधारणे ।

अहह interj.= Showing (1) wonder, astonishment. (2) Sorrow, distress.

हि particle = 1 Since. because. 2 Indeed, surely.

किल वृते च संभाव्ये नानाऽनेको भयार्थयोः ॥४९७॥

किल adv. = 1 It is related, they say. 2 Probably,
perhaps. 3 Indeed, be sure.

नाना tndeel. = 1 Several, various. 2 Both.

(उभय adj. = Both.)

इति नानार्थवर्गः।

यहच्छा स्वैरिता शान्तिः शमथो दमथो दमः। Acoident, chance, following one's will.—यहच्छा, स्वैरिता f.

Peace of mind, calmness.—शान्ति f., शमथ m. Self-control or restraint.—दमथ, दम m.

संमूर्छनमभिन्याप्तिरानन्दनसभाजने ॥४९८॥
Pervading, omnipresence.—संमूर्छन n., अभिन्याप्ति f.
Courtesy, civility in receiving or taking leave of
a friend.—आनन्दन, सभाजन n.

विधूननं विधुवनं तर्पणं प्रीणनावनम् ।
Shaking, trembling.—विधूनन, विधुवन n.
Pleasing, gratifying.—तर्पण, प्रीणन, अवन n.
सेवनं सीवनं स्यूतिर्विदरः स्फुटनं निदा ॥४९८॥ अ
Sewing, stitching.—सेवन, सीवन n., स्यूति f.
Splitting up, breaking through.—विदर m.; स्फुटन

अधाम्नायः संप्रदायोऽवनं त्राणं च रक्षणम् ।

A doctrine, precept, worship, &c. received by tradition.—आम्बाय, संप्रदाय m.

Protection, shelter.—अवन, त्राण, रक्षण n.

व्यथो वेथे पचा पाके प्रथा ख्यातौ स्नवः सर्वे ॥४९८॥ अ

Piercing, striking.—व्यथ, वेथ m.

Cooking, ripening.—पचा f.; पाक m.

Fame, celebrity.—प्रथा, ख्याति f.

Flowing out, trickling.—सन, सन m.

ओवः होषश्च दहने प्रेरणक्षेपणे समे ।

Burning.—आंष, फ्रीष m.; दहन n.

Throwing.-- प्रेरण, क्षेपण n.

एथा समृद्धी स्फुरणे स्फूर्तिः स्यात् प्रमितौ प्रमा ॥४९८॥ इ Growing, thriving, prospering.—एथा, समृद्धि f.

Trembling, throbbing, shaking.-रपुरण n.; रक्ति f.

Consciousness, perception, true knowledge.— प्रभित्ति प्रमा f.

(एम् 1 A. to increase, to grow up.)

स्फातिर्वृद्धौ श्रमिर्श्रान्तौ स्पृष्टिः पृक्तौ वरो वृतौ ।

Increase, growth.—स्प्राति, वृद्धि f.

Whirling, turning round.—अभि, आन्ति f.

Sprinkling.—स्पृष्टि, प्रिक्त f.

Enclosure.—वर m.; वृति f.

उत्कर्षोऽतिश्वयो संघिः श्रेषे विषय आश्रये ॥४९९॥

Advance, excellence.—उददर्ष, आर्तशय m. Joining, juncture.—संघि, केष m. Refuge, asylum.—विषय, आश्रय m.

विप्रलम्भो विषयोगोऽभ्युपपत्तिरतुप्रहः ।

Separation.—वित्रलम्भ, वित्रयोग m.

Favour, good will, kindness.—अभ्युपपत्ति f.; अतु-मह m.

निम्रहस्तद्विरुद्धः स्याद्भियोगस्त्वभिम्रहः ॥५००॥
Disfavour, punishment.—निम्नहं m. = अनुमहिवरुद्धः ।Challenging to fight, a charge, suit.—अभियोग,

[মার্ (গূর্) 9 P. A. to take, to seize; with অনু to favour; with অনু to tear off; with নি to hold, to restrain; with মার to accept, to approve, to marry; with নি to quarrel, to assault; with নন্ to collect.]

आक्रोशनमभीषज्ञः संवननं वशक्रिया ।

Abusing, cursing, calumny.— প্রাক্রীহান n.; अभि-(भी) पङ्ग m.

Conjuring, charming, enchanting by spells, drugs, &c.—संवनन n.; वशकिया f.

प्राचारः क्षरणं श्रोतो ग्लानिस्तु क्लमथः क्लमः ॥५००॥ अ Dropping, oozing, distilling, sprinkling.—प्राचार m.; श्लरण n.; श्लोत m. Languor, exhaustion.—ग्लानि f.; इमध, इस m.

(अर् 1 P. to ooze, to drop. गर्छ 1 P. to be languid, weary or exhausted; Can. गरुपय or गरुपय to afflict, to exhaust. इम् 1, 4 P. to be fatigued, to be exhausted.)

मादो मदे तथोद्देगोद्भ्रमावुद्देजनार्थको ।

Joy, intoxication.—माद, मद m.

Uneasiness, regret, agitation of the mind.—=देग, उद्भ्रम, m.; इदेजन n.

[বিজ্ 7 P. to tremble, to fear; with ভব (also 6 A.) to tremble, to be agitated, troubled or distracted.

परिणामो विकारो है समे विकृतिविकिये।

Change of form or state, effect.—परिणाम, विकार

Synonyms of the above, or change for the worse, disease.—विकृति, विकिया f.

अपहारस्त्वपचयः समाहारः समुचयः ॥५०१॥

Taking away, stealing, robbing.—अपहार, अपचय m. Collection, gathering.—समाहार, समुचय m.

विमर्दनं परिमलोऽथ संवाहनमर्दने ।

Rubbing, pounding.—विमर्दन n.; परिमल m.

Rubbing & kneading the bcdy.—संवाहन, मर्दन n. (सद् 9 P. to rub, to pound; with उप to trample on, to disrespect.)

निकृतिः स्याद्विप्रकृतिराकारस्त्विज्ञ इङ्गितम् ॥५०१॥ अ Injury, abuse, wickedness.—निकृति, विष्रकृति f. (or निकार, विष्रकार m.)

Actions or gestures indicative of what passes in the mind.—आकार, इङ्ग m.; इङ्गित n.

अभिहारोऽभिग्रहणं विहारस्तु परिक्रमः ।

Robbing, plundering.—अभिहार m.; अभिग्रहण n. Walking for pleasure or exercise, going to take a

walk.—विहार, परिक्रम m.

हिंसाकर्माभिचारः स्याजागर्या जागरा द्वयोः ॥५०१॥ आ Magic & spells used for evil or malignant purposes.—हिंसाकर्मन् n.; अभिचार m.

Waking, wakefulness, vigilance.—जागर्या f.; जागर श्र.: जागरा f.

संस्तवः स्यात्परिचये संनिधिः संनिक्षणम् ।

Acquaintance, familiarity.—संस्तव, परिचय m.

Nearness, proximity, approaching, going near to.—संनिधि m.; संनिकपंण n.

उपलम्भस्त्वनुभवः समालम्भो विलेपनम् ॥५०१॥ इ

Knowledge, experience.—उपलम्भ, अनुभव m. Anointing the body.—समादभ्भ m.; विदेशन n.

यमे संयमसंयामावर्थस्यापगमे व्ययः।

Control, check.—यम, संयम, संयाम m.

Expense, waste. — व्यय m.=अर्थस्यापरमः.

(अपगम m.=loss, waste, going away.)

विध्नोऽन्तरायः प्रत्यूहो व्यासाविस्तारविप्रहाः ५०२॥

Obstacle, impediment.—विन्न, अन्तराय, प्रत्यृह m.

Extension, expanse.—न्यास, विस्तार, विग्रह m.

विधुरं तु प्रविश्लेषेऽभिप्रायश्लन्द आशयः ।

Extreme separation, (as adj. =Agitated, distressed).—विश्वर n. & adj.=यविश्वेष m.

Object, purpose, intention.-अभिप्राय, छन्द, आशय m. प्रस्तावः स्यादवसरः प्रश्रयप्रणयौ समा ॥५०३॥

Occasion, opportunity, introduction.—प्रस्ताव,

Affection, courtesy.—प्रश्नय, प्रणय m.

समावारम्भ उद्घातोऽथावेक्षा प्रतिजागरः ।

Beginning, commencement.—आरम्स, उद्घात m.

Watching, attention. — अवेश्वा f.; प्रतिजागर m.

परिस्मः परिष्वज्ञः संश्लेष उपगृहनम् ॥५०४॥

 ${f E}$ mbrace.—परिरम्भ, परिष्त्रङ्ग, संक्षेत्र m.; उपगृहन n.

स्वञ्ज (स्वज्) 1 A. to embrace, to adhere.]

(किष् 4 P. to adhere, to embrace; with आ or सम् to embrace; with वि to separate.)

प्रतिबन्धः प्रतिष्टम्भः स्यात्संबीक्षणमार्गणे ।

Opposition, impediment, obstacle, opposing.— प्रतिबन्द, प्रतिष्टम्भ m.

Searching, search, inquiry.—संबंधिण, मार्गण n.

(स्तम्भ् 5 % 9 P. to make firm, to stop, to oppose; with अब to bind, to resist; with परि & अब to surround.)

संक्षेपणं समसनं सातिरन्तावसानयोः ॥५०४॥ अ Contraction, abridgment, making short or brief.-

संक्षेपण, समसन n.

End, conclusion, ending, concluding.—साति f: अन्त m: अन्तान n.

निर्वर्णनं तु निध्यानं दर्शनालोकनेक्षणम् ।

Seeing, looking at, gazing carefully.—निर्वर्णन, निध्यान, दर्शन, आलोकन, ईक्षण n.

प्रसाख्यानं निरसनं प्रत्यादेशो निराकृतिः ॥५०५॥
Rejection, denial, expelling, repudiating.—
प्रत्याख्यान, निरसन, n.; प्रत्यादेश m.; निराकृति f.

प्रवाहस्तु प्रवृत्तिः स्यात्पाठस्तु स्यात्रिपाठवत् ।

Continuous flow, current, tendency.—प्रवाह m.; प्रवृत्ति f.

Studying, learning, reading, study, recital.— पाठ, निपाठ m.; (निपठन, पठन n.)

स्याद्व्यत्यासो विपर्यासो व्यत्ययश्च विपर्यये ॥

Opposition, reverse, perversion.—न्यत्यास, विपर्यास,

पर्ययोऽतिक्रमस्तस्मिन्नतिपात उपाल्ययः ॥५०६॥ Transgression, violation.—पर्यय, आतिक्रम, अतिपात,

उपात्यय m.

आरत्यवरतिविश्तय उपरामेऽथास्त्रियां तु निष्ठेवः। निष्ठयूतिर्निष्ठीवनमथ सङ्गः संगमो मेलः॥५००॥ Stop, cessation, rest.—आरति, अवरति, विरति f.; उपराम m.

Spitting, ejecting (from the mouth &c.), vomiting.— निष्ठेव $m.\ n.$; निष्ठयूति f.; निष्ठीवन n.

Meeting, union, company.—सङ्ग, संगम, मेल m.;

(मेला f.)

[धिव (धीव) 4 P. to spit; with नि to give out, to spit out, to eject, to throw out.] (भिड़ 6 P. to meet, to assemble.)

भिन्नार्थास्तु स्त्रियां टीका सारिका च पिपीलिका।
कन्था होराऽथ पुंखेव रोमन्थोद्गीथबुद्बुदाः।।५००॥ अ
फेनसीमन्तरभसा मह्योलिविटश्चराः।
पूर्वेताललगुडपिण्डा अथ नपुंसके।।५००॥ आ
पन्नरं योजनं मर्म गद्यपद्ये कृतौ कवेः।
अस्त्री शेषं शीधु मुण्डं द्वयोयधिवराटकः।।
गण्डूषोऽथ न ना मैत्री मैत्र्यमौचित्यमौचिती।।५००॥इ
अथ ब्राह्मण्यदाडच्ये वृन्दे स्यातां द्विजन्मनाम्।
खलानां खलिनी खल्याप्यथ मानुष्यकं नृणाम्॥५००॥ ई
गणिकानां तु गाणिक्यं गाभिणं यौवतं गणे।

सहायता प्रामता च जनता च पृथक् पृथक् ॥५०७॥ उ टीका f. Commentary. सारिका f. A kind of bird. पिपोलिका f. An ant. कन्या f. A patched cloth. होरा f. An hour.

रोमन्थ m. Chewing, rumination. उद्गीय m. A portion of Samaveda.

बुद्बुद् m. Bubble.

फेन m. Foam, froth.

सीमन m. Separation of the hair on the forehead so as to leave a clear line between.

रभस m. Joy, passion, rage, speed.

मह m. A wrestler.

गोल m. A globe, sphere.

बिट m. An attendant on a courtezan, a paramour, voluptuary.

gt m. A razor.

TT m. A flood.

वेताल m. A spirit, goblin.

ਕਸੂਵ m. A stick, club.

पिण्ड m. A ball, lump.

पञ्जर n. A cage.

योजन n. A league.

मर्मन् n. A vital part.

गद्य n. Prose.

पद्य n. Poetry, verse.

(ক্ররি f. Composition. কবি m. A poet.) ইব m. n. The rest, residue, remainder. (m.), The lord of serpents. (adj. also) Remaining.

शीधु m. n. Wine.

मुण्ड m. n. Head.

दृष्टि m. f. A stick, staff.

बराटक m., बराटिका f. A shell.

নতভূম m., নতভূম f. A mouthful, a mouthful of water to rinse the mouth with.

मैत्री f. मैत्य n. Friendship, friendly actions.

भौज़ित्य n., भौचिती f. Proprety, fitness.

রাহ্বাত্য, বার্ড্রন্থ n. An assembly or crowd of Brahmins.

खिलिनी, खल्या f.—Do—Do—of wicked persons. मानुष्यक n. humanity, man.

गाणिवय n. An assembly of courtezans or harlots. गामिण n.—Do—of pregnant women.

यौनत n.—Do—of young women.

सहायता f.—Do—of friends or allies.

मामता f.—Do—of villages.

जनता f....Do-of people, the public.

इति संकीर्णवर्गः ।

चिराय चिररात्राय चिरस्याद्याश्विरार्थकाः । For a long time, long.—चिराय, चिररात्राय, चिरस्य, &c.=चिरम् adv.

मुहुः पुनःपुनः शश्वद्भीक्ष्णमसङ्करसमाः ॥५०८॥ Often and often, frequently, every now and then.—मुहुस्, पुनःपुनर्, शश्वत् अभीक्ष्णम्, असङ्कत adv.

स्नाग् झटित्यज्ञसाऽह्वाय द्राङ्मङ्खु सपदि द्रुते । Inmediately, at once, soon.—स्नाक्, झटिति, अञ्जसा, अह्वाय, द्राक्, मङ्कु, सपदि, द्रुतम् adv.

बलवत्सुष्टु किमुत स्वत्यतीव च निर्भरे ॥५०९॥ Exceedingly, strongly, very much, excessively, -बलवत्, सुष्टू, किमुत, सु, अति, अतीव, निर्भरम् *adv*.

पृथग्विनाऽन्तरेणते पुरस्तात् पुरतः पुरः ।

Except, without, omitting.—पृथक्, विना, अन्तरेण, कते prep.

Before in front. — पुरस्तात, पुरतस्, पुरस् adv.

यत्तवतस्ततो हेतौ व्यर्थके तु दृथा मुधा ॥५१०॥

Since, because, so, therefore.= यत्–तन्, यतस्– ततस adv.

In vain, uselessly.—न्यर्थम्, वृथा, मुधा adv.

कदाचिजातु सार्धे तु साकं सत्रा समं सह।

Perhaps, possibly.—कदाचित्, जातु adv. With, together with.—सःधम्, सावम्, सन्ना, समम्,

सह prep.

आहो उताहो किमुत विकल्पे कि किमूत वा ॥५१९॥ Or, either-or, whether-or.—आहो, उताहो, किसुत, किम्, किमु, उत, वा aav.

(विकल्प m. option; also alternative; hesitation,

doubt.)

तु हि च स्म ह वै पार्पूरणे पूजने स्वाति ।

Expletives.—तु, हि, च, स्म, ह वै.

A high degree of, excellent, revered.—सु, अति prefixes.

(पाद m. a verse, line, quarter of a stanza. पूरण

n. filling up, supplying.)

दिवाहीत्यथ दोषा च नक्तं च रजनाविति ॥५१२॥ By day, in day-time.—दिवा adv.= आहि. In the night, by night.—टोषा, नत्तम् adv. = रजनी.

तिर्यगर्थे साचि तिरोऽ यथ संबोधनार्थकाः ।

स्युरङ्ग रे भो हे चाथ समया निकषा हिरुक् ॥५१३॥ Crooked, bent, slanting.—साचि, तिरस् adv.

[तियंच् adj.= 1 Crooked, bent. 2 (m.) An

Animal brute.

Vocative particles (O, Oh).-अङ्ग, रे, भे.स्, हे interj. (संवोधन n. calling, addressing, the Vocative care.) Near, in the neighbourhood, close to.—समया, निकषा, हिस्क् adv.

किंचिदीषन्मनागल्पे प्रत्यामुत्र भवान्तरे ।

Little, rather, somewhat.— किंचित, ईपत्, मनाक्, adv.= अरपे.

In the other world.—प्रेत्य, अमुत्र adv. (भव m. birth, existence; world; the god Siva also.)

सहसाऽतर्किते साम्ये यथाऽहो ही च विस्मये ॥५१४॥

Suddenly, rashly.—सहसा adv.= अतर्विते.

(अताकेत adj.=Unexpected, unforeseen.)

As, thus=यथा adv.= साम्ये.

(साम्य n.= Likeness; similarity.)

O wonder !-अहो, ही=विस्मये.

मौने तु तूर्णां तूर्णांकां सद्यः सपदि तत्क्षणे।

Silently, patiently, calmly.—तृष्णीम्, तृष्णीकाम् adv. The very moment, instantly, at once.—सदस्, सपदि adv.=तत्क्षणे.

दिष्ट्या समुपजोषं चेत्यानन्देऽथान्तरेऽन्तरा ॥५१५॥ अन्तरेण च मध्ये स्युः प्रसह्य तु हठार्थकम् ।

Fortunately, happily, gladly.-दिष्टचा, समुपनीपम् adv. In the midst of, amidst, between.—अन्तर, अन्तरा, अन्तरा,

(मध्य m. n.=The middle.)

Forcibly, by violence.— प्रसद्य or (प्रसभम्), इटात् adj.

युक्तं द्वे सांप्रतं स्थाने ओमेवं परमं मते ॥५१६॥

Properly, rightly, it is proper or just.—सांत्रतम्, स्थाने=युक्तम्.

Well, very well.—ओम्, एवम्, परमम्=संमते.

[मत adj.=Admitted, consented. (n.) Opinion, doctrine.]

समन्ततस्तु परितः सर्वतो विष्वगित्यपि।

All around, everywhere, throughout.—समन्ततस्, पितस्, सर्वतस्, विष्वक् adv.

अकामानुमतौ काममसूयोपगमेऽस्तु च ॥५१७॥

Granted that, well, let it be.—कामम्=अकामानुमतौ.

(अकाम adj. Unwilling, अनुमात f. consent.)

Never mind (said with jealousy or anger.)— अस्तु=अस्त्योपगमे।

(उपनम m. feeling, approach, obtaining.)

नन् च स्याद्विरोधोक्तो कचित्कामप्रवेदने।

But (when objecting to a statement or argument) —नन्=विरोधोक्ती.

May it be so, I hope.—काञ्चत्=कामप्रवेदने. (प्रवेदन n. announcing.)

अभावे नहा नो नापि मास्म माऽलं च वारणे ॥५१८॥ No, not, never, non.—&c.—नाई, अ—, नो, न particles. (अभाव m. absence, non-existence.)

Don't spare (prohibitive).—मारम, मा, अलम्

(वारण n. preventing, prohibiting, warding off.)

यथायथं यथास्वं च तत्त्वे त्वद्धाऽज्ञसा द्वयम्।

In proper order, regularly, according to rank, dc.—यथायथम्, यथास्त्रम् adv.

Truly, really, in fact.—अद्धा, अञ्जसा adv. (तस्य n.=Truth, principal.)

मृवा मिथ्या च वितथे यथार्थे तु यथातथम् ॥५१९॥ False, untrue, wrong.—मृषा, मिथ्या adv. Truly, right, proper.—यथातथम्, यथार्थम् adv.

स्युरेवं तु पुनर्वे वेद्यवधारणवाचकाः । Certainly, indeed, no doubt.—प्वम्, तु, पुनर् वै, वा particles.

प्रागतीतार्थकं नृनमवद्यं निश्चये द्वयम् ॥५२०॥

Before, ago.—प्राक् adv.

Necessarily, certainly, of course.—नृनम्, अवश्यम् adv.

अल्पे नीचैर्महत्युचैः प्रायो भूम्न्यद्वते शनैः ।

Lowly, humbly; low, humble.—नीचै: adv.

Largely, greatly, loudly; large, great, loud.— ਵਜ਼ੈ: adv.

Greatly, mostly.—प्र.य: adv. (also प्रायश:, प्रायेण.) (मूमन् m.=Many, much, majority.) Slowly, lazily.—शनै: adv.

सना नित्ये बहिर्बाद्ये स्मातीतेऽस्तमदर्शने ॥५२१॥
Eternal, constant.—सना adv.
Outside, externally.—बहिस् adv.
(बाह्य adj.—Outside, external, foreigner also.)
Showing past tense.—स्म.

Invisible, set (P. P.).—अस्तम् adv.

पुनरर्थेज्ञानुनये त्वय्यथं स्वयमात्मना । Again, much less or more.—अज्ञ=ुनरथे.

O my dear, do. (a term of endearment and reconciliation).—अधि=अतुनयवचने.

(अनुनय m. conciliation, courtesy.) One's self, in person, personally.—स्वयम् adv.=

आत्मना.

डपा निशान्ते सार्यं तु साये प्रातः प्रगे तथा ॥५२२॥
In the dawn, early in the morning.—उपा=
निशान्ते.

In the night or evening.—सायम्=साये.
In the morning.—पातर्, प्रगे adv.
अधात्राह्वयथ पूर्वेऽह्वीत्यादी पृत्रीत्रापरात्।
तथाऽधरान्यान्यतरेतरात् पूर्वेशुरादयः॥५२३॥
Today.—अध=अत्राह्वि.

Yesterday, on a former day.— पूर्वेद्युः.
On a subsequent day.— उत्तरेद्युः.
Next day, tomorrow.—अपरेद्युः.
A future day, day after tomorrow.— अपरेद्युः.
Next day, another day.— अन्यतरेद्युः.
Either of two days.—अन्यतरेद्युः.
Another or different day.—इतरेद्युः.

उभयगुश्चोभयेषुः परे त्विह्न परेद्यवि । On both days.—उभयगुः or उभयेगुः adv. The next day, tomorrow.—परेद्यवि adv.=परेऽहि.

ह्यो गतेऽनागतेऽहि श्वः परश्चस्तु परेऽर्गने ॥५२४॥
Yesterday.—ह्यस् adv.=गतेऽहि.
Tomorrow.—श्य=अनागतेऽहि.
Day after tomorrow.—प्रश्चस् adv.
(गत adj. Gone, past, depatred.—आगत adj.
arrived, returned.)

तदा तदानी युगपदेकदा सर्वदा सदा।
Then, at that time.—तदा, तदानीम् adv.
At once, at the same time.—युगपद, एकदा adv.
Always, at all times.—सर्वदा, सदा adv.

एतर्हि संप्रतीदानीमधुना सांप्रत यथा ।।
Now, just now, at this time.—एतर्हि, संप्रति,
इदानीम्, अधुना, सांप्रतम् adv.

परुत्परार्थैषमोऽब्दे पूर्वे पूर्वतरे यति ॥५२५॥

Last year.—पहत् adv.=पूर्वेडच्दे.

In the year preceding the last.—परारि adv.= पूर्वतरेऽब्दे.

In the current year.—ऐषमस् adv.=यत्यब्दे । इत्यव्ययवर्गः ।

संस्कृतशब्दानुऋमाणिकाः

(The figures refer to the number of the Slokas).

अ	496	अगम	985
अंश	३२५	अगस्त्य	84
अंगु	88	अगाध	994
अंशुक	२२९	अगार	१३२
अंशुमालिन्	४७ अ	अमि	29
अंस	२१०	आमेकण	. २२
अंसल	999	अग्निमू	96
अंहस्	46	अम्र १४८,३८४	, ४६७
अकाम	५१७	अप्रज	988
अक्ष	३५५	अग्रजन्मन्	२३८
अक्षत	393	अग्रमांस	204
अक्षदेविन्, अक्षपूर्त	३५४	अग्रीय	988
अक्षर	४६६	अप्रेसर	269
अक्षवती	३५४	अघ	3,6
अ क्षान्ति	९३	अङ्क ४३	, 820
आक्ष	२१६	अङ्कुर	988
		अङ्कुश •	२७१
अक्षिगत	३७६	अङ्गे २०५ अ, ५१३	, ५२२
अखण्ड	३९०	अङ्गद	२२५
अखिल	.368	अङ्गन	935
अग	४२३	अङ्गना	909
अगद	२०१	अङ्गसंस्किया	239

57440

अङ्गार	392	अटवी	983
अङ्गारक	४६	अह	888
अङ्गारशकटी	३१२	अणु	३८७
अङ्गीका र	६७	अण्ड	१७२
अङ्गीकृत	४१६	अण्डज	१७१,३८०
अङ्गुली	299	अतर	980
अ ङ्गुलीयक	२२५	अतर्कित	498
अङ्गुष्ठ	299	अतलस्पर्श	994
ଖଙ୍ଗିହି	२०७	अति	४८७, ५१२
अचल	938	आतिक्रम	५०६
अच्छ	998	अतिथि	२४६
अच्युत	९अ	आतिपात	२४९, ५०६
अ ज	३२७, ४२८	अतिमात्र	ै ३०
अजगर	908	अति गुक्त	948
अजस	ર્	अतिरक्त	३९६
अ ज़िन	२५२	आतिवेल	३०
आजिर	935	अतिशय	३०,४९९
आजिह्य	३९५	अतीत	४३८
अ जिह्यग	२८६	अतीव	५०९
পর্	३७८	अतीन्द्रिय	800
अज्ञान	६८	अत्यन्तकोपन	३७१
अज्ज्, व्यज्ज्	४०२	अत्यय	२९८,४५३
अ জাल	292	अत्यर्थ	30
अञ्जसा	५०९,५१९	अत्याहित	४३७
अट् , पर्यट्	9६२	अद्	४१८
4 March 1984 A. A. Co. W.			

अदिति	4	अध्यवसाय	९७
अद्धा	499	अध्यापक	२४०
अद्भुत	69, 99	अध्याय	858
अद्य	५२३	अध्याहार	६५
अद्रि	939	अध्वग, अध्वनीन	२६२
अधम	३८२	अध्वन्	926
अधमर्ण	३०५	अध्वन्य	२६२
अधर	२१४, ४७०	अध्वर	5,80
अधरेद्युस्	ં પવરૂ	अन्	६२
अधस्, अधस्तात	रू ४७०	अनङ्ग	90
अधिक	४६७	अनन्ते	३२, १०४
आधिकार ः	२६८	अनच्छ	938
अधिकृत्	२५६	अनडुह्	३१८
अधिक्षिप्त	३७५	अनन्यजन्मन्, अ	निन्यज ११
अधित्यका	१४३	अनन्यवृत्ति	800
अधिप, आधिभृ	. ३६१	अनल	२१
अधिवासन	- २३३	अनवधानता	80
अधीन	३६३	अनवरत	३०
अधीश्वर	२५५	अनस्	200
अधीर	३६९	अनातेप	४५६
अधुना	५२५	अनात्मन्	800
અ યૃષ્ટ	३६९	अनादर	९३ अ
अघोक्षज	९ इ	अनामय	२०१
अधोभुवन	१०२	अनारत	२९
अध्यक्ष	800	आनिल	28
The second secon		A 100 March 1997 1997 1997 1997 1997 1997 1997 199	

Sagurol

KENTE

ALCOHOL TO THE STATE OF THE STA		1.0	
अङ्गार	३१२	, अटवी	983
अङ्गारक	४६	अह	४४९
अङ्गारशकटी	३१२	अणु	३८७
अङ्गीका र	६७	अण्ड	9 0 2
अङ्गीकृत	४१६	अण्डज	१७१, ३८०
अङ्गुली	299	अतट	980
अ ङ्गुलीयक	२२५	अतर्कित	५१४
अङ्गुष्ठ	299	अतलस्पर्श	994
अ ङ्घ्रि	२०७	अति	४८७, ५१२
अचल	938	आतिक्रम	५०६
अच्छ	998	अतिथि	286
अच्युत	९अ	आतिपात	२४९, ५०६
अज	३२७, ४२८	अतिमात्र	, 30
अजगर	१०४	आतिमुक्त	948
अजस	ર્	आतिरक्त	३९६
अजिन	२५२	आतिवेल	३०
आ ज़िर	938	आतिशय	३०,४९९
आजिह्य	३९५	अतीत	४३८
अजिह्मग	२८६	अतीव	५०९
পর্	३७८	अतीन्द्रिय	800
अज्ञान	६८	अत्यन्तकोपन	३७१
अज्जू, ब्यज्ज्	४०२	अत्यय	२९८,४५३
अज्ञाले	5,97	अत्यर्थ	३०
अजसा	408,498	अत्याहित	४३७
अट् , पर्यट्	9६२	अद्	896
April 1985			

			5.0
अदिति	4	अध्यवसाय	९७
अद्वा	499	अध्यापक	२४०
अद्भुत	68,89	अध्याय	858
अद्य	५२३	अध्याहार	६५
अद्रि	939	अध्वग, अध्वनीन	२६२
अधम	३८२	अध्वन्	926
अधमर्ण	३०५	अध्वन्य	२६२
अधर	२१४, ४७०	अध्वर	5,80
अधरेशुस्	५२३	अन्	. 82
अधस्, अधस्तात	र् ४७०	अनङ्ग	90
अधिक	४६७	अनन्त	३२, १०४
आधिकार	२६८	अनच्छ	918
अधिकृत्	२५६	अनडुह्	३१८
अधिक्षिप्त	३७५	अनन्यजन्मन्, अ	ानन्यज ११
अधित्यका	१४३	अनन्यवृत्ति	800
अधिप, अधिभृ	् ३६१	अनल	२ १
अधिवासन	२३३	अनवधानता	९७
अधीन	३६३	अनवरत	30
अधीश्वर	२५५	अनस्	२७५
अधीर	३६९	अनातेप	४५६
अधुना	५२५	अनात्मन्	800
अवृष्ट	३६९	अनाद्र	९३ अ
अघोक्षज	९ इ	अनामय	२०१
अधोमुवन	१०२	अनारत	79
अध्यक्ष	800	आनिल	58
1188 - W. 10 11 12			

SV P.S

estra

अनिश	ર્	अनुवर्तन	_ 21
अनीक	२८३,२९२		5,46
अनीकस्थ	560	अनुशय	843
अनु		अनुष्ण	3,80
अनुक	869	असून	३९०
अनुकम्पा	३६७	असूर .	8
अनुक्रम	90	अनृजु	३७७
	२४८	अनेहस्	५२
अनुकोश	90	अनोकह	988
अनुग	800	अञ्च् , उद्ञ	
अनुप्रह	400	अश्चित	100
अनुचर	२८१		४०८ झ
अनुज	996		, ४०१.४३०
अनुजीविन्	240	अन्तक	[५०४ अ
अनुज्ञा	४९१	the second secon	२३ अ
अनुताप	68	अन्तःपुर	934
अनुत्तम		अन्तर	४६८
अनुत्तर	३८४	अन्तरा	५१५
अनुनय	४६९	अन्तरात्मन्	886
अनुपद	५१२	अन्तराय	५०२
अनुभव	४००	अन्तराल	રૂષ્
	५०१ इ	अन्तरिक्ष	३२
अनुभाव	४७७	अन्त्रीप	992
अनुमति	५१७	अन्तरे	५१५
अनुयोग	७९	अन्तर्ण	490, 496
अनुरोध	२५९	अन्तर्गत	808
अनुलेपन	२३० अ	अन्तर्धि	४६८
			4.0

desired.			(Party
Gold 3	18 K V	10	N 01
	100		
36	1 1		40
979117		2 72	
		100	
	1776		600
	() Y	91,190	

अन्तर्म् न स्	३५९	अप्रचन	२०५ अ
अन्तर्वत्नी	938	अपचय	409
अन्तिक	399	अपचायित,	अपाचित ४११
अन्तिका	399.	अपाचिति	२४७, ४३६
अन्तेवासिन्	२४०	अपत्य	966
अन्त्य	809	अपदिश	३५
अन्त्र	२०४	अपदेश	99
अन्दुक	२७१	अपध्यस्त	303
अन्य	२००	अपह्रव	४७८ अ
अन्धकार, अन्धतमर	त १०३	अपभंश	. હદ્
બન્ધુ	998	अपमूर्घ	३०५
अन्न ३१४	, 896	अपयान	290
अन्य	४०३	अपराध	२६६
अन्यतरेशुस् अन्येशुस्	५२३	अपराह	48
अन्योन्य	४९६	अपरेबुस्	५२३
अन्वच्, अन्वक्ष	800	अपर्णा	96
अन्वय	२३६	अपलाप	د ۶
अन्ववाय	२३७	अपवर्ग	5.2
अन्विष्ट	४१३	अपवाद	499, x20
अन्वेषणा	284	अपशब्द	vs.
अन्वोषित	४१३	अपसद	३३९
अप्	909	अपसर्प	249
अपकारगिर्	69	अपसञ्य	२०६
अपक्रम	२९५	अपहार	409
अपगम	402	अपाङ्ग	296

Salvato

अपावृत	342	अभिचार	५०१ आ
अपि	४९२	अभिजन	
अपिधान	80	अभिजात	? ३६
अपूप	398	अभिज्ञ	४३७ अ
अपेक्षा	४३७	अभितस्	३५७
अप्पति	२४	अभिधान	369
अप्रगुण	394	अभिधेय	2 <i>0</i>
अप्रत्यक्ष	800	अभिनय	४३९
अप्रधान		अभिनव	?>>
अप्सरस्	३८८ इ	अभिनवोद्भि द्	399
अफल	988	अभिप्राय	988
अबला	906	अभिभूत	880, 403
अबाध	and the same of	अभिमान	३७५
अब्ज	३७४ अ	आममान अभिमुख	6.5
अञ्जयोति	४१, १२३		४९५
अब्जिनीपति	ς	अभियोग	५००
अन्द्	४७ अ	अभिलाव	९६
अब्धि अब्धि	५७, ४५८	अभिलाषुक	३६५
	906	अभिवाद्न	787
अब्रह्मण्य	68	आभेब्याप्ति	896
अभाषण	288	अभिशस्ति	૨ ૪५
अभाव	496	अभिष्टुत	४ १७
अभिख्या	४३, ४५७	अभिष्वङ्ग	४२७
आभिग्रह	400	आभिसारिका	१८३अ
अभिग्रहण	५०१ आ	^	, ५०१ आ
आभिघातिन्	१५८	आभे (भी)षङ्	ग ५०० अ

अभिहित	894
अभीक	३६७
अभीक्ष्णम्	1406
अमीप्सित, अमीष्ट	३८२
अभ्यञ्जन	394
अभ्यन्तर	३५
अभ्यणे	३९१
अभ्यर्हित	836
अभ्यवस्कन्दन	388
अभ्यवहृत	896
अभ्याश (or-स)	३९१
अभ्यासादन	. ૨९૪
अभ्युत्थान	२४६
अभ्युपगम	६७
अभ्युपपत्ति	400
अभ्र	37,34
अभ्रमातङ्ग	१९ आ
अमर	8
अमरावती	१९ अ
अमर्त्य	૪
अमर्ष	९५
असर्पण	३७१
अमा	४९३
अमात्य	२५६
अमावस्या,अमावास	

अमित्र	२५८
अमुत्र	498
अमृत	20, 84
अम्बक	94
अम्बर	३२, २२९
अन्बरीष	३१२ अ
अम्बिका	9 €
अम्बु	909
अम्बुकण	38
अम्बुधि	906
अम्भस्	909
अम्भोज, अ	म्भोरुह १२३
अम्मय	990
अम्ल	६९
आम्ब्लिका	१५६ अ
अयन	५५ आ. १२८
अयस्	३३०
आये	५२२
अयोग	390
अयोघन	४२९
अर	२८
अरर	930
अरण्य	983
अराविन्द	922
अराति	346

Secre

अराल	398	अर्दित	809
अरि	२५७	अर्थ	४२
अरित्र	११३ अ	अर्धरात्र	५५ अ
अरुण	४८, ७३	अर्प	328
अरंतुद	४०३	अभेक	१७३
अरुस्	२०१ अ	अर्थ	३०२
अरोक	397	अर्वन्	२७२
अर्क	४६ अ, ४२० अ	अर्ह	899
अग्ल	१३७	अहंणा	289
अर्घ	४२६	अहिंत	899
अर्ध	२४५	अलक	२ ९९
अर्च	४११	अलक्त	239
अर्चा	२४७, ३४९	अलंकार, अल	and the second s
आर्चित	899	अलझर	३१२ अ
अचिस्,	अर्विष्मत् २२	अलम्	894, 496
अर्जुन े	७१, १५६	अलर्क	383
अर्णव	906	अलस	380
अर्णस्	909	अलात	392
अर्ति 🐪	४९६	अलाबू .	१५६ उ
अर्थ (अ	भि-प्र-सम्) ४०९	आले, आलेन	339
	२५४, ३२६ ४३९	अलोक	४२० आ
अर्थना	२४५	अल्प	७८६
अर्थप्रयोग	३०४	अल्पसरस्	996
अर्थशास्त्र	७७	अव्	89.8
अर्थिन्	२५७, ३६२,३७९	अवंकर	936

अवकृष्ट	३७३	अवमानित	898
अवकाश	४६८	अवयव	२०५ अ
अवकेशिन्	985	अवरज	936
अवक्रय	३२२	अवरति	400
अवगणित	४१४	अवस्वर्ण	३३२
अवगत	४१६	अवरोध	१३५
अवगाह	२३० अ	अवलक्ष	७१
अवग्रह, अवग्राह	3 6	अवलम	२१०
अवज्ञा	९३ अ	अवलेप	83
अवज्ञात	४१४	अववाद	२६५
अवतंस	869	अवर्यम्	. ५२०
अवदंश	३५२	अवश्याय	88
अवदात	७१	अवष्टम्भ	९२
अवदारण	२०७	अवसर	४५४, ५०३
अवदीर्ण	800	अवसित	५०९ अ, ४१६
अवश	362	अवसान	५०४ अ
अवधारण	४६३	अवस्था	६१ अ
अवाधि	846	अवहेलन	९३ अ
अवन ४९८ अ	, ४९८ आ	अवाच्	369
अवनत	388	अवाप्र	388
अवानि	924	अवाची	38
अवम	362	अवाप्ति	886
अवमत	898	अवासस्	३७३
अवमर्द	288	आवित	898
अवमानना	९३ अ	अविद्या	Ęc

EBHO

अविनीत	३६६	, अष्टापद	३३०, ३५५
अविरत, अविला		अस् (अरास्, न	
अवेक्षा		न्यस्, व्यस्, नि	रस्) ४०५
	408		-
अन्यक्तराग	५३	असकृत्	906
अन्यवहित	385	असती	963
अश्	298	असमीक्ष्यकारिन्	3,58
अशनाया	₹9€	असार	363
अशनायित	३६४	असि	720
अशनिक	70	आसित	७२
आ शेत	896	असिधेनुका, असि	पुत्री २८९
अशेष	328	असु, असुधारण	३०१
अशोक	१५६इ	असुर	৩
अर्मगर्भ	३२७	असूर्क्षण	९३ अ
अर्मदारण	४२३	अस्या	63
अरमन्	939	असुग्धरा	२०३अ
अश्रान्त	२९	असुज्	२०४अ
अश्रु	290	अस्त	४०५
अश्वील	८३	अस्तम्	५२१
अ श्व	२७३	अस्तु	490
अश्वत्थ	१५६ स	अ न्न	468
अश्वमुख	२७	अब्रिन्	260
অশ্বা	२७३	आस्थि	२०५
अश्वारोह	२७७	अस्र २०%	अ, २१७
अश्विनीसुत	१९ इ	असु	2919
अष्टमूर्ति	94		९१ (अ)
Sec. 1			

अहंयु	360	आकृति	248
अहंकार	९३	आकीर्ण	४०३
अहंकारिन्	360	आ क्रीड	988
अहन्	५२	आक्रोशन	५०० झ
अहंपूर्विका	299	आक्षेप	69
अहंमति	६८	आखण्डल	98
अहर्भुख	५३	आखु	969
अहह	४९७	आखुभुज्	950
अहार्य	936	आखेट	३४४
अहि	१०४	आख्या	७८
अहित	२५८	आख्यात	४१५
अहितुण्डिक	908	आख्यायिका	७६
अहिभुज्	४२८	आगत	५२४
अहो	* ५१४	आगन्तु	२४६
अहाय	५०९	आगम	४३९
-		आगस्	२६६
आ, आः	864	आगू	६७
आकम्पित	४०४	आचमन	286
आकर	982	आचार	849
आकल्प	२२२	आच्छादन	80
आकार	४५८, ५०१ अ	आच्छोदन	388
आकारणा	30	आजि	२९३
आकाश	33	आजीव	३०३
आकाशगङ्ग	T २०	आज्ञा	२६६
आकुल	३९५	आज्य	३१४

आडम्बर	४६१	आधि	९६
आह्य	३६०	आधृत	808
आततायिन्	३७६	आधीरण	२७६
भातप	40	आध्यान	९ ७
आतङ्क	४२०आ	आनक	46
आतपत्र	२३६	आनकदुन्दुाभि	९ ई
आतापिन्	9 54	आनत	393
आतिथेय, आ	तिथ्य २४५	आनन	793
भातुर	२०३	आनन्द	'५९
आतोद्य		आनन्दन	896
आलगर्व	3 04	आनाय	४७४
आत्मज .	960	आनुपूर्वी	286
आत्मन् ६१अ	8883i 808	आन्वीक्षिकी	७७
आत्मभू	د,99	आप्, प्रत्यवाप	
आत्मंभरि	3 ६ ५	प्राप्, व्याप्, स	माप
आत्मीय	886	परिसमाप्, अन	प्राप् ४०५
आदर्श	२६५	आपगा	999
आदान	868	आपण	939
आदि	809	आपत्त्राप्त	३७४ अ
आदिकारण	٤٩	आपद्	२८३
आदितेय	٩	आपन्न	३७४ अ
भाइत	836	आपन्नसत्त्वा	926
आदित्य	६ अ,४७ अ	आपान	343
आद्य	४०१	आपीड	२३ ३
आधार	990,880	आपीन	399
			4.1.3

आप्त	२६०	आरात्	४८६
आस्रव	२३०अ	आराघन	886
आप्य	990	आराम	988
आभरण	२२३	आरोग्य	209
आभाषण	69	आरोहं	१४७,२२९
आभीर	३१७	आरोहण	१३७
आभोग	२३६	आर्तव	१८३ अ
आम	804	आर्द्र	४१९
आमन्त्रण	866	आर्य	८८ई, २३७
आमय	२०१ अ	आलम्भ	286
आमलकी	१५६ क	आलय	१३२
आमिष	२०४अ,४८०	आलवाल	998
आमुक्त	રૂહ	आलस्य	३४०
आमोद	ંડ૦	आलान	२७१
आम्नाय	७६,४९८ आ	आलाप	69
आम्र	943	आलि १२८	, 984, 968
आयत	. ૪૦૬એ	आलेख्य	४६४
आयत	3 5 3	आलोक	४२१
आयाम	२२९	आलोकन	५०५
	268	आवपन	३१२
आयुध	346	आवर्त	999
आयुष्मत्	302	आवाले	984
आयुस्	339	आवासित	३०८ अ
आरकूट	५२१	आवाप	999
आरति	५०४	आविद्ध	398, 804
आरम्भ	700	1 MILAR	4,0,00

SUUD

Sales

आविल	998
आविष्ट	२६८
आवुक, आवुर	
आवृत्	286
आवृत	४०६
आवेशन	१३४
आवेशिक	२४६
आशंसा	४८२
आशय	५०३
आशा	३४, ४७८ इ
आशीविष	908
आशिस्	863
ৰা গ্ত `	२९
आशुग	२८६
आश्चर्य	99
आश्रम	२४२ अ
आश्रय	२६२, ४९९
आश्रव	६७,३६७
आश्रुत 🌎	४१६
आषाढ	२५२
आस्, (आध्य	ास्, उदास्,
उपास्)	899
आसक्त ं	३६२
आ सन	२३५, २६२
आसन्न	399
Vijeri in the	

आसव	३५२
आसादित	४१३
आसार	38
आस्य	293
आहत	804
आहव	292
आहार	398
आहो	499
आहोपुरुषिका	299
आह्रय	७७
आह्वा, आह्वान	96

इ (अति-इ, अधि-इ, अव-इ, उत-इ, उप-इ, प्रति इ) इक्ष इङ्ख् (प्रङ्ख्) इङ्ग इङ्गित ५०१ अ, इङ्गुदी इच्छा १५६ आ 95 इडा 839 इतर इतरेद्युस् इति ३३९, ४०३ 473 869

इतिहास	७६	cau.)	४१३
इत्थम्	893	इषु, इषु।घे	२८६
इत्वरी	963	इष्ट ं २४२	आ, ३१७
इदानीम्	५२५	इष्टगन्ध	90
इध्म	989	इष्टि	४२९ ३
इन	४७ अ, ४४४	इष्वास	220
इन्दिरा	92		
इन्दीवर	929	ईक्ष् (अधीक्ष्, ङ्	पेक्ष
इन्दु	80	अवेक्ष्, प्रत्यवे	, श्र
इन्द्र	98	समवेक्ष्, उपे	न परोक्ष
इन्द्राणी	१९ अ	प्रतिक्, समीव	£) ३५५
इन्द्रायुघ	રેડ	इं क्षण	२१६, ५०
इन्द्रारि	્ર	ईंड् , ईांडेत	४१
इन्द्रावरज	९ अ	ईर् (प्रेर् , उदी ः) 800
इन्द्रिय ६८ अ	,२०३, ४३६	इरित	801
		इंलित इंलित	89
इन्ध्	986	इश्	
इन्धन	988	इश्	3
इन्द्रियार्थ	६८ अ	ईश, ईशान	٩:
इभ	२६९	ई्शितृ	₹ €
इस्य	3 60	ईश्वर	93, 35
इयत्ता	833	ईश्वरी	9.9
इला	४३१	ईषत्	49
इव	883	ईषत्पाण्डु	ن
इष् (इच्छ)	, अभीष् ३८२	इं षा	3
इष् (आन्वेष्	प्रेष्	ईहा	9

SERVICE

ईहामृग	949	उत्कालिका	९७, ४२३
उक्त	४१५	उत्तंस	829
उक्ति	७५	उत्तम	३८४
उक्षन्	396	उत्तमर्ण	३०५
उ खा	३१२ अ	उत्तमा	960
उग्र	९१ अ	उत्तमाङ्ग	२१८
उचावच	४०६ अ	उत्तर	७९, ४६९
उच	393	उत्तरा	34
उचै:	५२१	उत्तरीय	२३० अ
उचै:श्रवस्	१९ आ	उत्तरेबुस्	५२३
उच्छ्य, उच्छ्राय	980	उतान े	998
उच्छि त	393	उत्तानशय	१९६ अ
उज्जासन	२९७	उत्थान	४४४ इ
उज्झ्	४१५	उत्पाति	६२
उट ज	933	उत्पल	929
उडु	84	उत्पात्त	२९३, ४३५ अ
उ डुप	993	उत्स	989
उत ४१०, ४	160, 499	उत्सङ्ग	850
उताहो	4,99	उत्सर्जन	२४३
उत्क	349	उत्सव	909
उत्क ट	३६६	उत्सादन	२३१
उ त्कण्ठा	९७	उत्साह	९७
<i>उत्</i> काण्ठेता	१८३ इ	उत्सुक	३६२
उत्कर्	१७६	उत्मृष्ट	४१५
उत्कर्ष	४९९	उत्संघ	989

उद् क	990	उद्भव	63
उद् प्र	393	उद्भिजन, उद्भिद्,	i plane
उदाधि	906	उद्भिद	360
उद न्त	৩৩	उद्भ्रम	409
उदन्त्रत्	906	उद्यं त	800
उदपान	999	उद्या न	988
उदर	२०८	उयुक्त	3 5 2
उदर्क	२६८	उद्दर्तन	२३१
उदार	३५८,४७०	उद्दासन	२९७
उदाहार	७२	उद्वाह	243
डादित	४१५	उद् वान्त	809
उदीची	. રૂપ	उद् <u>वे</u> ग, उद्वे जन	409
उदीच्य	४६९	उन्दुह	959
उदुम्बर	१५६ अ	उन्नत, उन्नतानत	383
उद्खल	३१०	उन्मदि ^{ह्} णु	३६६
उद्र त	808	उन्मनस्	349
उद्गमनीय	२२८		, 384
उद्राह	३०	उन्माद	6.8
उद्गी थ	15 voy	उन्मा ालेत	984
उद्ग र्ण	४०७	उपकण्ठ	389
उद्घो टन	३४६	उपगम	490
उद्घात	. 408	उपगू ड्न	408
उद्धर्ष, उद्धव	909	उपग्रह	३०१
उद्धार	३०४	उपग्राह्य	२६७
उद्भृत	806	उपचरित	899

SV PSI

उपाचित	४०६	उपवास	V.00
उपजाप	२६३	उपवीत	४०६
उपताप	२०१ अ	उपसर्ग	242
उपत्यका	१४३	उपसर्जन	263
उपदा	२६७	उपस् र्यंक	366
उपधा	२६३	उपस्कर	४८ ३१२ आ
उपधान	738	उपस्पर्श	386
उपनिधि	३२४	उपहार	
उपन्यास	७९	उपहर	? ६ ७
उपपति	998	उपांशु	४६६
उपबर्ह	२३४		२६४
उपमा	३४९, ३५१	उपादान २४	९, ५०६
उपमातृ	४६२	- उपानह - उपानह	860
उपमान	३४९	उपाय	३४७
उपयम, उपयार		उपायन	४५६
उपरक्त	, 30€ , , , , ,	उपालम्म	२६७
उपरक्षण		3.3	८०
उपराग	२६८	उपासङ्ग	२८६
उपराम	५६	उपासना	२४७
उपरि	५०७	उ पासित	४११
	४६९	उपाहित	806
उपल	१३९	उपेन्द्र	९अ
उपलम्भ	५०१ इ	उपोद्धात ै	७९
	४, ४७८ अ	उभय .	880
उपवन	988	उभयतः	884
उपवतेन	920	उभयगुस्, उभयेगुस्	458

उमा, उमापते	9 ६	उष्णोपगम	40
उरग	904	डब्मन्	888
उरण, उरभ्र	239	उस	४९
उररीकृत	४१६	उल्ला	399
उरस्	209	-	
उरस्य	966	ऊत	४१०
उह	३८६	ऊधस्	399
उरोज	206	ऊर व्य	307
उर्व् शी	१९ इ.	ऊरी कृत	४१६
उर्वरा	926	ऊरु	२०७
उ ल्र्क	9 ६ २	ऊरूज	३०२
उलू खलू	३१०	कर्न, कर्जस्वल	1.00
उल्का	२३	ऊर्जासिन्	२८३
उ ल्मुक	३१२	ऊण् नाभ	9 6 9
उल्लीच	२३०	ऊर्णा, ऊर्णायु	३२१
उ ह्होल	999	अ णु	9 6 9
उ ल्वण	४०२	ऊर्मि	990
उशनस्	४६	ऊ भिका	२२५
उषस्	५३	ऊषर	923
उ षा	५२२	ऊ ष्मक	4 ६
उषित	808	ऊ ष्मागम	40
उष्ट्	३२०	ऊह्, ऊह	६५
उ च्ज	५७, ३४०	- 1	_
उष्णरहिम	ે ૪૭	ऋक्थ	३२५
उष्णीष	860	秀智	४५, १५९

ऋच्	७६	एरण्ड	१५६ क
ऋजु	384	एवम् ४९२, ५१	
ऋण	३०४	beautiful province	
秀 त	68	ऐन्द्रजालिक	348
ऋतु	५५ आ, ४३५ अ	ऐन्द्रियक	800
ऋते	490	ऐरावत	१९ आ
ऋषभ	९६ अ, ३१८,२८५	ऐषमस्	५२५
		ओकस्	863
एक	४०२, ४२० आ	ओङ्कार	હદ્
एकक	४०२	ओघ	४२६
एकतान	800	ओजस्	863
एकदन्त	9 ৩	ओतु	950
एकदा	५२५	ओदन	398
एकाकिन्	४०२	ओम्	495
एकाम	४६९, ४००	ओष 💮	४९८इ
एकान्त	३१	ओषघि, ओषघिपति	
एकायन	४००	ओषधीश	89
एडक	₹ २ 9	ओष्ठ	298
एण	960		1.00
एत	৮৮	औचिती, औचित्य	५०७इ
एतर्हि	५२५	औतानपादि	84
ए	४९८ इ	औपयिक	२६५
एघे, एघ	म् १४९	औपवस्त	240
एधा	४९८ इ	औरस	966
एनस्	46	और्घ्वदोहिक	288
		3 - 1	

और्व	२३ अ	क्रण	2 4
औषध		_	३८७
-11-1-1	२०१		३०९
	The second secon	कण्टक	४२२
कसाराति	९ इ	कण्ठ	292
ककुद्	880	कण्ठीरव	940
ककुभ्	३४	कण्डू, कण्ड्या	२०२
कक्ष	709	कण्डोल	399
कक्ष्या	२७२	कथा	७६
कङ्कटक	२७९	कद्म्ब	१५६ इ.
कङ्कतिक।	२३६	कदम्बक	,
कङ्काल	२०५	कदर्य	904
कच	299	क द ली	३७९
कचर	10.70		१५६ उ
काचित्	३८३	कदााचित्	499
12.13	५१८	कडुष्ण	49
कच्छप	998	कदु	৬४
कञ्चुक	१०६, २७८	कनक	३२९
कञ्चुकिन्	२५७	कानिष्ठ	982
कट	२७०	कनीनिका	296
कटक	१४०, २२५	कन्था	५०७ अ
कटाक्ष	२१७	कन्दर	At a second
कटि	२०७	कंदर्प	982
कटु	49	कन्दु	90
कठिन, कठोर			३१२ आ
कडङ्गर	388	कन्दुक	२३५
	३०९	कंघरा	292
कडार	७४	कन्या	963

कपट	96	करक	948 \$
कपाट	१३७	करका	38
कपाल	२०५	करण	४३३
कपि	946	करपत्र	386
कपिल	७४	करवाल	२८७
कपोत	9 8 9	करभ	320
कपोल	२१४	कराल	804
कफ	२०३ अ	करिगर्जित	२९३ अ
कबरी	220	करिणी	२७०
कबन्ध	300	करिन्	२६९
कम्	369	कर्ण	68
कमठ	995	करुणा	90
कमण्डलु	२५२	करेणु	४३२
कमल	१२३	कर्भटक	996
कमला	- ૧૨	कर्कटी	१५६ऋ
कमलासन	9	कर्कन्ध्	१५६ अ
कमलिनी -	928	कर्कश ३९८	,.४७८ ई
कमलोद्भव	ે	कर्ण, कर्ण	296
कम्प् (अनुकम्प्)	808	कर्णधार	११३ अ
कम्प	909	कर्णवेष्टन, कर्णिका	२२५
कम्पक, कम्प्र	३९७	कर्णेजप	३७७
कम्बल	२२९अ	कर्तरी	386
कम्बु	998	कर्दम	993
क्रम	३६७	कर्पट	२२९ अ
कर ४९,२		कर्पर	२०५
, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	1 , 177		, ,

कर्पूर	२३
कर्बुर	२३, ७
कसकर	33
कर्मन्	४३
कर्षके	३०१
कल् (आव	क्लु, संकऌ)४००
कले	
कलकल	
कलङ्क	४३,४२०
कलत्र	84,073
कलघौत	४३६ अ
कलभ	3 4 4 9 ,
कलरव	9 4 9
कलविङ्क	9 € ३
कलश	3,1,2 3,9,2
कलहंस	955
कलह	292
कलहान्तरिता	
Water State	8 7
कलाद	१९ अ, ४७३ अ
कलानाथ, कर	\$ \$ \$
कलाप	
कालि	२२१, ४४८
_{फाल} कालेका	२९२, ४७३
कालका कालिल	१५३
কাজজ	४०३

कलुष	46,998
कलेवर	२५५ अ
कल्प	५८,२५०, २६५
कल्पना	202
कल्पान्त, व	हल्मघ ५८
कल्माष	৩४
कल्य	५३,२०३, ४५७
कल्याण	Ęo
कल्लोल	999
कवच	२७९
कवल	395
कवि ४६	अ,२३९,५०७ इ
कविका	208
कवोष्ण	49
कशा	३४७
कर्मल	રેલ્ક
कष	380
कषाय	६९, ४५५
कष्ट	१०७, ४२९ अ
कस् (निष्क	н Сап
विकस्)	303
कस्तूरी	
कह्	- २३२
THE STATE OF THE S	964
काङ्श्, आव काङ्भा	
काङ्शा	९६

(२४)

काक	१६४	काय	२०६
काकपक्ष	२१९	कारण	94
काकुद	294	कारण्डव	902
काच	३३१	कारा	309
कात्यायनी	१६	कारु	३३६
काञ्चन	३२८	काराणिकं	३६२
काञ्चनी	393	कार्ण्य	90
काश्ची	274	कार्तस्वर	३३०
काण्ड	४३०अ .	कार्तिकेय	96
कातर	3 6 9	कात्स्न्ये	8 63
काद्म्ब	955	कापूरिस	२२७
काद्म्वरी	३५२	कामुक	268
कानन	983		अ,५२,७२
कान्त	३८१	कालिन्दी	१२०
कान्ता	909	कालखण्ड	२०४
कान्तार	929	कालधर्म	२९८
कान्ति	४३	कालायस	३३०
कांदिशीक	३७४ अ	कालिक	६१अ
कापथ	929	काली	१६
काम	90, 94, 248	काब्य	४६अ
कामन	३६७	काश्, प्रकाश्	५०
कामम्	३९७, ५९७	काश्यपि	86
कामायेतृ	३६७	काष्ठ	988
कामिनी	909	काष्ठतक्ष्	३३४
कामुक	३६७	काष्ट्रा	३४,४३०
C. Marian S. C. Control of Contro			

क्रास	२०१ अ	। कीट	१६० अ
कासार	996	कीनाश	४७८ ई
किम्	४९३, ५११	कीर	954
किंवदन्ती	- 90	कीर्ति	60
किंशाह	३१०	कील	२२, ४७२
विंशुक	948	कीलाल	. ૪૭૨
किंकर	238	कालित	३ ७५
किंकिणी	२२६	कीश	946
किंचित्	498	₹	864
कि जल्क	928	कुकुट	9 5 3
कितव	३५४	कुद्भुर	३४३
किन्नर	६, २७	कुाक्ष	206
किन्नरेश	२६	कुक्षिंभरि	३६५
कि मु	499	कु ङ्कुम	232
किमुत	५०९, ५११	कुच	२०८
किंपुरुष	२७	कुचर	३७२
किरण	88	कुचाप्र	206
किरात	३४२	कुज	४६
किरोंट	२२४	कु श्चित	388
किमीर	৩४	कुज	983
किल	४९७	कु जर	२६९, ३८५
किल्बिष	46	कुट कुट	186
किशोर	२७३	कुाटिल	₹ ९ ४
क्सिलय	940	कुटी	933
कीचक		कुटुम्बिनी	929
		and the second of	And the second of the second o

V 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1			
कुद्दिनी	964	पति, बु	मुद्बान्धव ४०
कुद्दिम	१३३ अ	कुमुदिनी,	कुमुद्रती १२४
कुठार	266	कुम्भ	२७०, ४४९ आ
कुड्मल	949	कुम्भकार	332
कुड्य	939	कुम्भसंभव	४५
कुणप	300	कुरवक	
कुणि	२००	कुरण्टक	9 4 4 5 5 9 4 4 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5
कुण्ठ	३६४	कुल	946, 236
कु ⁰ ड	३१२ अ	कुलटा	177, 174
कुण्डल	2,24	कुलाय	9८३ 9७२
कुण्डी	२५२	कुलाल	
कुतूहल	96	कुलिश	३ ३ २ २०
कुरसा	60	कुलीन	२३७
कुत्सित	३८२	कुलीर	995
कुथ	9 પદ	कुल्या	920
कुन्त	२८९	कुवलय	929
कुन्तल	२१९	कुवाद	३७२
कुन्द	१५६ क	कु।विन्द	३३३
कप्	३७१	कुश	946
कृप् कुबर	२६	कुशल कुशल	
कुब्ज	२००	कुशीलव	६०, ३५७
कुमार	८८ आ	कुरारम	३३६ १२२
कुमारी	962	कुशां द	The second secon
कुमुद	979	कुसुम	३०४ १५२
कुमुदि न 1ित्रय	, कुमुदिनी-	कुसु मका ल	174

कुसुमचाप, कुसुमायुध,	
कु सुमेषु	99
कुसूल	830
कुहर	902
कूज्, कूजित	68
कूट १४०, १७६	828
क्टयंत्र	384
कूपक	998
कूर्पर	299
कूर्पासक २	२९ अ
कूर्भ	995
कूल	992
हु, (अङ्गीहा, अलंहा	,
अक्ट Cau, निरा	, E
आविष्कृ, उपकृ	-,
चमत्क्र, तिरस्क्र,	
विप्रकृ, प्रतिकृ, विश्	
V V	
सत्क्र, संस्क्र)	४०६
क्रकवांक	9 4 3
शच् छ्	900
ऋत्	४१२
कृत ४०६,४३	
कृतान्त २३,	४३५
कृताभिषेका	922
कृति ५	०७ इ

कृतिन्	२३९,३५७
कृत	४१२
कृति	२५२
कृत्तिवासस्	98
कृत्स्न	३९०
कृपण	३७९
कृपा	90
कृपाण -	२८७
कृपालु	३६२
कृमि	१६० अ
कृश	३८७
कृशानु ।	२ १
कृष् (अवकृष्,	उत्कृष्,
विप्रकृष्)	३७३
कृषक	३०७
कृषि	३०३"
कृषिक, कृषीवल	३०५
कृष्ट	३०६
ক্ ষ্টা	२३९
कृष्ण ५५ अ, ५	२, ३१२ आ
कृष्णसार ्	
	950
क्र (ब्यातिक्र, वि	नेक्ट,
कु (ब्यातिक्र, विकृ	नेक्ट,) ४०३
क्र (ब्यातिक्र, वि	नेक्ट,) ४०३

Cau, 积率()	६४	, कोटि	४३०
केकर	२०४	कोण	४३० आ
केका	900	कोदण्ड	268
केकिन्	980	कोप	94
केतकी	१५६ क	कोपना	9%0
केतन २९१,	४४४ आ	कोपिन्	३७१
केतु	४३५ अ	कोमल	399
केदार	३०६	कोरक	943
केनिपातक	११३ अ	कोल	946
केयूर	२२५	केालक	३१२ आ
केलि	99	कोलाहल	८६
केवल	४७४	कोविद	२३८
केश	299	कोंश १७२,	३२६, ४७९
केशपाशी, केशवेश	220	कोष्ठ	४३० अ
केसर् १२४, १५६३	आ १५७	कोष्ण	ં ५૧
केसरिन	940	कौक्षेयक	२८७
कैटभाजित् -	९इ	कौटिक	३३७
	6, 348	कौणप	रे३
कैरव	929	कौतुक	96
कैवर्त	994	कौपीन	४४४ उ
कैवल्य	5.3	कौमुदी	४२
कोक	949	कौमोदकी	१२ अ
कोकनद	923	कौलीन	.४४६
कोोकेल	968	कौलेयक	. 3v3
कोटर	989	कौशिक	9 6 7, 8 7 9
	1085	- 1	1,000

कोशेय	221
कौस्तुभ	923
ककच	386
कतु	. २४०
क्रंथन	794
कन्द, कान्दित	900
क्रम	२५०, ४३४
कमेलक	३२०
ऋव्य	२०४ अ
कव्याद्	२३
कायिक, की (विक्री.
परिकी)	३२२
किया -	४५६
कीड्, कीडा	९९
कुञ्च	9 4 4
कुध	94
कुरा (अनुकुश्,	आकुश्) १००
कुष्ट	900
कूर	३७८, ३९८
कोड	२०८
कोध	94
कोधन	३७९
कोश	930
कोष्टु	१५९
कौञ्च	१६५

惠里	५०० अ
क्रम, क्रमथ	५०० अ
ाक्टेंद, क्रिन	899
क्रिश्, क्रिशित	, क्रिष्ट ४०९ अ
क्वथ्, क्वथि	
क्षण्	25 €
क्षण	४३१
क्षणदा	48
क्षणन	२९६
क्षतज	२०४ अ
क्षत्रिय	248
क्षन्तृ	३७०
क्षपा	48
क्षपाकर	४१ अ
क्षम्, क्षम	४५०
क्षामितृ, क्षामिन्	
क्षय ५८, २	०१ अ, ४३६
क्षवथु	२०१ अ
क्षर्, क्षरण	५०० अ
क्षान्त	808
क्षार	. २३
क्षारक	४७४
	२४,४३६ अ
क्षिप् (अधिक्षिण	Ι,
आक्षिप्, नि	क्षिप्) ४०५

क्षिप्त	४०५	क्मा	924
ाक्षेत्र	२८	क्सामृत	१३८, २२५
क्षीब	३६६	क्ष्त्रेड	905
क्षीर १०		_	
क्षीरोदतनया	92	ख	32
क्षुद्	२३२	खग	१७१, २८६
खुद	३७९, ४६३	खगेश्वर	959
क्षुद्रघण्टिका	. २२६	खङा	२००
छु घ्	३१६, ३६४	खट्वा	२३४
श्रुधित	३६४	खडु	२८७
धुर्	५०७ आ	खण्ड्, खण्ड	४२
ध्रारेन्	334	खण्डपरशु	98
श्रुष्ठक	३६९, ३८७	खण्डविकार	393
क्षेत्र	३०६, ४६५ अ	खाण्डिता	१८३ इ
क्षेत्रज्ञ	६१ अ	खादिर	१५६ उ
क्षेत्राजीव	३०५	खद्योत	950
क्षेपण	४९८ इ		ु, निखन्) ३०७
क्षेपणी	११३ अ	खनि	982
क्षेम	६०	खनित्र	३०७
क्षोणी	१२५	खर	५१, ३२१
क्षोद	737	खर्जू	२०२
क्षौद	३३१	खर्व	999
क्षीम	२२७, २२८	खल	र ७७
क्षौर	े २५२	खालेनी	५०७ ई
क्ष्णुत	४०७	खलीन	. ૨૭૪

खल्या	५०७ ई	गाणित, गणेय	३८९
खाद्, खादित	896	गण्ड	२१४, २७०
खानी	982	गण्डूष	५०७ इ
खुर	२७४	गत	५२४
खेंद	866	गद	२०१ अ
खेय	998	गदा	768
त्रख्य (प्रत्याख्या,		गद्य	५०७ इ
व्याख्या, संख्य	. 894	गन्ध	६८ अ
ख्या Cau.)		गन्धर्व	Ę
ख्यात	३६०	गन्धवहा	२ १ ३
ख्याति	४९८ आ	गन्धवाह	- २५
Annual Minnesota		गन्धोली	950
गगन	३२	गभास्त	४९
गङ्गाधर	9 ६	गभीर	998
गज	२६ ९	गम्भीर	८७, ११४
गजशाव	२७०	गम्, (अधिगम	
गजानन	90	अनुगम्, अ	
गञ्जा	१३३ अ	अवगम्, अर	
गण्	898	समधिगम्,	
(अव-वि-गण्)	N-	समा-अभ्युद्	-अभ्युप-
गण	908	निर्-परि-विष्	ा-वि-सम्-
गणक	२६०	अभिसम् गम	र्) ४१६
गणनीय	368	गम्य	४०३
गणपति, गणाधिप	90	गरल	908
गाणिका	964	गरुड	959
		William and the second of the second	

गरुडध्वज	९ अ	गाध	998
गरुडाग्रज	86	गान	65
गरुत्मत्	9 6 9	गायत्री	२४२ आ
गर्ज्	२९३ अ	गान्धार	८६ अ
गर्जित	३७	गारुत्मत	
गर्त	902	गार्भिण	३२७ ५०७ उ
गर्दभ -	३२१	गाह, अवगाह्	
ग भीगार	933	गिर्	२३० अ
गर्भिणी	965	गिरि	970
गर्व	९३	गिरिजा	939
गर्हण	٥٥.	गिरिश, गिरीश	9 €
गर्हो	४९२	गिलित	98
गह्य	362	गीत	४१८
गल्	४१२	गार्व	٧٤.
गल	292	गीर्वाण	४१७
गलित	४१२	गोधान	4
गवाक्ष	The state of the s		४६
गवेषणा	938	गुच्छक	949
गवेषित	२४५	गुड	४३० आ
गब्युति	४१३	गुण्	४०५
गहन	930	गुण ६१ अ,	२८५, ३४६,
गहर	१४३, ४०३		[888
गढ	985	गुणवृक्षक	998
गा णिक् य	39	गुणित	४०५
गाजनय गात्र	५०७उ	गुण्ठित	४०६
1114	२०५ अ	गुप्. गुप्त	४०६,४१४

गुस्फ	४४९ अ	गोप	३१७
गुरु ४६	, 280	गोपानसी	935
गुर्विणी	965	गोपायित	898
गुल्म १४९	, 208	गोपाल	३१७
गुह्, उपगुह्	805	गोपुर	१३७
गुह	96	गोप्यक	३३९
गुहा	१४२	गोमय	३१५
गुह्यक	Ę	गोल	५०७आ
गुह्यकेश्वर	२६	गोविन्द	९अ
गूढ	४०६	गोविष्	३१५
गूढपुरुष	२६०	गोष्ठ	१२७ अ
गृघ	954	गोष्ठी	289
गृह १३	2,868	गोसंख्य	३१७
गृहागत	२४६	गोस्तनी	944
गृहिन् (गृहस्थ)	२४२अ	गोस्थानक	१२७ अ
गृह्यक	१७६	गौर	७१,७२
गृ, उद्गृ	४१७	गौरव	२४६
गेन्दुक	२३५	गौरी	98
गेह	१३२	प्रथ्, प्रन्ध्, उद्प्रथ्	808
गो ३१८, ३१९		प्रन्थ	४६५
गोचर	६८अ	प्रान्थि	989
गोत्र १३९,२३६	इ.४६५	प्रन्थित	808
गोदारण	306	प्रस् , प्रस्त	896
गोंदुह्	३१७	प्रह् (अनु-अप-ानि-प	
गोधूम	300	वि-प्रति-सम्-प्रह्)	

प्रह	५६,४८४	घातुक	305,00
माम	१३७,४५१अ	घास	१५६
प्रामणी	४३२	घुटिका	२०७
प्रामता	५०७उ	घुष्, उद्घुष्	64
प्राम्य	८३	घूक	१६२
प्राम्यधम	२५४	घृणा	९०
प्रावन्	१३९	घृँगि	88
श्रास	395	घृ त	398
प्राह	995	घोणा	२१३
अीवा	२१२	घोर	९१अ
श्रीष्म	५६	घोषणा	60
ग्लस्, ग्ल स् त	896	घ्रा	806
ा ल्ह	344	घ्राण	२१३
ग् ली ्	४१	घ्राणतर्पण	৩০
ग्लानि, ग्लै	५००अ	घ्रात	806
(-	
घट	३१२	ব	५१३
घटीयन्त्र	388	चकोर	१७२
घन ३६	, ३९०, ४४४	चक १६६,२७६,२	८३,४६६
घनसार	२३२	चक्रपाणि	९अ
घम	96,849	चक्रवर्तिन्	२५५
घस	945	चक्रवाक	9 ६ ६
घस्मर	३६५	चक्रवाल	३५
घस	५२	चक्ष् (आचक्ष्,	1993
घात	२९८	प्रत्याचक्ष्, विचेक्ष्)	२१६
		, , , , ,	

चक्षुःश्रवस्	90%	चन्द्रहास	२८७
चक्षुस्	२ १ ६	चन्द्रिका	85
चन्नल	३९७	चपल	२९,३७६
चन्नला	३७	चपेट	292
चञ्च	१७२	चम्, आचम	२४८
चटक	१६३	चमू	२८२
चटु	63	चमूरु	950
चणक	३०८	चम्पक	१५६उ
चण्ड	३ं७१	चय	१३१,१७४
चण्डाल	३४१	चर् (अतिच	
ব ण्डांशु	४७ अ	अनुचर्, अधि	
चण्डिका	9६	व्याभिचर्, व	गाचर्,
चतुर	३४१	उचर Cau	उपचर् ,
चतुरानन		परिचर्, वि	
चतुर्भुज	, ९अ	विचर Cau	, संचर्) ४११
चतुर्भुख	60.6		२५९, ३९६
चतुष्पथ	929	चरण	ે ૨૦૭
चत्वर	9३६,२४२	चरणायुध	9 ६३
चन्द्न	२३१	चरम	४०१
चन्द्र	४०	चारित्र	258
चन्द्रक	900	चरिष्णु	३९६
चन्द्रचूड	93	चरु	२४२ आ
चन्द्रमस्	४०	चर्चा	६५, २३० अ
चन्द्रशाला	१३३अ	चर्मन्	२५२, २८८
चन्द्रशेखर	93	चर्मकार	333

(ş Ę)

	(3	ξ)	
चर्मिन्	6), 6 STT	D- 20	
पानम् =ई =	१५६आ		३०४
चर्त्र, चर्वित	४१८	चित	63
चल् (उचल् ,	\	चित्ताविश्रम	80
प्रचलें, प्रविचेल्) 808		६५
चल, चलन,चल		चित्तोद्रेक	९२
चिलत	४०४		300
चषक	३५३	चित्र्	80
चाटु	८२	चित्रं ७४	,39,848
चातक	१६७	चित्रकार	३३५
বাণ	२८४	विन्ता	30
चामर	२६८	ाचि बुक	298
चामीकर	328	चिर	30%
चार	२६०	चिरिकेय	३६३
चारण	३३६	चिरंतन	396
चारु	३८१	चिररात्राय, चिरस्य	1 402
चालनी	३१०	चिराय	406
चि (अपाचि,	,4Y.	चित्र	954
डपचि, परि-नि स्	·	चिह	४३
वि-चि	४०६	चुचुक	206
चिकित्स्	209	चुर्	800
चिचित्सक	२००	चुिले	399
चिकित्सा	209		१७०,२२०
चिकुर	२१९,३७६	चूडामाणि	228
चि क्रण	393		943
िचिश्व	१५६अ	चूत चूर्ण्, चूर्ण	434

चूर्ण कुन्तल	298	छान्दस	280
च्यातुम्सारम	३३९	छाया	४५६
चंदन चेतन	ેંદ્વ	छित	४१२
	६४, ४२९	छिद् (उच्छि	द् परि-
चेतना -	40,000	वि -च्छिद्) 892
चेतस्	849	छिद्रित -	809
चेष्टा	228	ন্তির ভিন্ন	४१२
चैल		छुरिका	269
चोरित	800	छ। छेक	9.06
चोल	२२९ अ	छक	
चौर	३४४		
चौरिका, चौर	र्भ ३४५	जगत्	925
च्यु, च्युत	४१२	जगती	१२५, १२६
-		जाध	४१८
ন্তস	२३६	जािध	३१६
छद्	४०९ अ	जघन	२०८
छद्, छदन	940	जघन्य	४०१
छद्मन्	96	जघन्यज	१९८, ३३२
छन्द छन्द	४४०, ५०३	जङ्गम, जङ्	गमेतर ३९६
The state of the s	२४२ आ, ४८३	जङ्बा	२०७
<i>छन्द</i> स्	२६४, ४०९ अ	जङ्घाल	२८१
ভন্ন		जटा	१४९, २२०
छवि	83, 40	जठर	२०८
छाग	३२१	ज तु	239
छात	४१२	जन्	રુષ્ટ્ર
ভার	२४०		४२०, ४२८
छादित	४०९ अ	जन	

(३८)

जनक	966	जल	909
जनता	५०७ ड	जलजन्तु	994
जनन	६२, २३६		3 €
जननी	969		906
जनपद्	920	जलमुच्	
जनयित्री	969	जलशायिन्	अ ६ ८ ९
जनश्रुति	৩৩	जलाधार, जलाशय	990
जिनि	६२	जलोच्छ्वास	993
जनी	968	जल्प्	४१५
जनुस्, जन्तु	६२	जल्पाक	३७२
जन्मन्, जन्मिन्	\$ 2	जल्पित	894
जन्यु	६२	जव २८	
जप्, उपजप्	२५२	जवन	269
ज प	२५२	जत्र:निका	२३०
जपा	१५६ ऊ	जागर ५०	9 आ
जपती	998		1309
जम्बाल	993		१ आ
जम्बीर	१५६ ऋ	जागृ	309
जम्बुक '	949	जाङ्गुलिक	908
जम्बू	१५६ ऋ	जात	ξ 3
जय	२९४	जातरूप	329
जयन्त	१९ आ	जातवेदस्	22
जरत्	996	जाति ६३,	944
जरद्भव	396	जातु 🦪	499
जरा	990	जानु	200
			- 1.

	· ' '	• /	
		•	
जामातृ	965	জীব	308
जाम्बूनद	३३०	जीवंजीव	,9७२
जाया	969	जीवन् १०	८, ३०३
जायापती	995	जीवनौषध, जीवातु	३०२
जायु	२०१	जीवान्तक -	३३७
जार	988	जीविका	३०३
जा ल	४७४	जीवितकाल	305
जालिक	३३७	जुगुप्स् , जु गु प्सा	60
	९, ३६४	নু ন্থ	४३९
जावाल	३३६	जृम्भ्, उज्जृम्भ्	
जांह्वी	920	समुज्जृम्म् , विजृ	म्म् १००
जि, अभिजि, पराजि	ì.	जुम्भ, जुम्भण जू जतृ	900
विजि, जिंगीष्	૨ ૧ ૪	জূ	986
जिघ त्सु	3,5,8	जेतृ	२८२
जिज्ञासा	86.4	जैवातृक र	४१,३५८
जित्वर, जिष्णु	२८२	जोषम्	४९३
जिह्य ं	388	হা	२३९
जिह्मग	904	ज्ञा, ज्ञा (Cau.)	
ানি দ্বা	२१५	(अनु, अव-आम-अ	11-
जी न	98.6	प्रति-वि-ज्ञा)	898
जोमूत	३६	ज्ञप्, ज्ञप्त, ज्ञपित	8033
जांर्ण	986	ज्ञाति	998
जोर्णवस्त्र	२२९ अ	ज्ञान	४५२ ३
जीव् , उपजीव् ,		ज्या	२८५
संजीव्, अनुजीव	909		

ज्योतिरिङ्गण	950	तडिःवत्	5.0
ज्योतिस् े	862	तत्	36
ज्योत्स्ना	४२	तत	५१०
ज्योतिषिक	२६०	100	808
	140	ततस्	490
ਯੂਰਕਤ ਕਰਾਤਾ		तत्त्र	884
ज्वलन्, ज्वाला सन्झावात	22	तत्वर	३६२
सन्सामात झ टिति	२६	तथ्य	68
	408	तदा, तदानीम्	424
झर	989	तन्, आतन्,	प्रतन्,
झष	994	ार्वतन् 🤾	808
झषकेतन	99	तनय	960
	92	तनु	२०६, ३९०
टङ्क	४२३	तनुत्र	२७९
टीका	५०७ अ	तनू	२०६
		तनूनपात्	२२
ाडिम्भ १७३,	१९६ अ	तनूरह	२२१
		तन्तु	३४६
तक	३९५	तन्तुवाय	१६१, ३३३
तक्ष्	३३४	तन्त्र	४६६
तक्षक	४२० अ	तन्त्री	८६ अ
तक्षन्	३३४	तन्द्री	४६५ अ
तट	992		अति-
तरिनी	999	अनु-अभि-परि-प	
तडाग	996	प्र-सं-तप्)	899
तडित्	३७	तप ()	40
The second second			

नवन ४७	तर्पण २४१,४९८ अ
तपनीय ३२९	तर्ष ९६, ३१६
	तस्य ४४९
4.7	तस्कर ३४४
	ताण्डव ८८ अ
तमस् ६१ अ, १०६ तमस्विनी ५५	तात १८८
2	तादर्थ्य ४६८
	तापस २५१
***	तापसत्रक १५६ आ
directly died	तामरस १२२
***	तापिच्छ १५६ ई
	ताम्बूलवल्ली,
तराणि ४७, ११३	
तरल २२४, ३९७	
तरस् २८, २९१	200
तरस २०४ अ	111.1.6
तरस्विन् २८१	1 (11)
तरि (or तरी) ११३	तारका ४५, २१६
तरु १४५	तारा ४५
तरुण १९७	तारापथ ३३
तस्णी १८३	तारुष १९६
तर्कू, प्रतर्क्, वितर्क् ६५	ताक्ष्यं १६१
तर्क् े ६५	ताल ८८ अ
तर्कविद्या ७७	तालपत्र २२५
तर्जनी २११	तालवृन्तक २३५
तर्णक ३१८	तालु २१५

\$3.43

तावत्	४९०	तुण्ड	२9:
ातेका ।	E 9	तुद्, आतुद्	२७०
ाति ग्म	49	तुन्द	
ातीतज	३१०	तुन्दपरिमृज	200
ातातिक्ष्	९२	तुन्दिन्, तुन्दिभ,	3,80
तितिरि	902	तुन्दिल	
तितिक्षा	९२		988
ातीति श्च	३७०	तुनवाय	३३३
ाती न्तिडी	१५६ अ	तुमुल	363
तिमिर		तुम्बी	१५६ उ
ातिरस्	903	तुरग	२७२
ातेरस्कारण <u>ी</u>	४९६, ५१३	तुरंग, तुरंगम	२७३
ातेरास् <u>क्रिया</u>	२३०	तुरंगवदन	२७
ातरास्त्रया चित्र े	. ९३ अ	तु रासाह्	98
तिरोधान	४०	तुरीय े	३२५
विरोहित <u>२</u>	२९६	तुल्, तुल्य	340
तिर्यच् 	493	तुल्यपान	390
तिल	305	तुवर	59
तीक्ष	49	तुष	309
नीर्	997	तुषार, तुहिन	88
तीर्थ	४३९	तुहिनरिंग	80
तीव	39	तूण	
तीववेदना	900	तूणी	२८३
₫ ४८६.	492, 420	तूणीर	२८७
ਰੁਝ	393	तूर्ण	२८६
तुच्छ	323	तूल	२९
	777	18.	३३१

तूष्णींशील, तूष्णीक	३७३
तूष्णीकाम्, तूष्णीम्	494
तृण	948
तृप्, cau, तृप	879
तृष् ९६,	३१६
तृष्णज्	384
तृ, तारय, प्रतारय, ्तितीर्ष, (अवतृ, वितृ)	993
तेजस् २०३,	१८३
तेजित	४०७
तैल	394
तोक	966
तोत्र २७१,	२०७
तोंदन	300
तोय	909
तोरण	930
तोषण	886
लज्, त्यक्त	894
त्याग	283
त्रपा	93
त्रपु	३३१
त्रयी	७६
त्रस्,अपत्रस्, त्रस्त	3 49
त्रा	898
त्राण ४१४, ४४१,४४	

त्रात	898
त्रास	93
त्रिद्श	8
त्रिदशालय, र्	त्रेदिव ३
त्रिदिवेश	8
त्रिपथगा	920
त्रिपुरान्तक	94
त्रियामा	48
त्रिलोचन	94
त्रिविकम	९ आ
त्रिविष्टप	३
त्रिसंच्य	. 648
त्रिस्रोतस्	920
त्रुटि े	३८७
त्रे	४१४
त्रोटि	१७२
त्र्यम्बक	94
त्वच्	१४८, २०३ अ
त्वर्	269
त्वरा	33
स्वरित	26, 269
त्वष्ट	338
ात्वेष् <u> </u>	પ્
त्सरु े	266

दंश, परिदंश, संदं	श् १६०	दयाछ	367
दंश	950	दायेत	३८२
दंशन, दंशित	709	द्र	97
द्धा	. 862	दरिद्र, दारि	त ३७९
दक्ष	389	दरी	982
दक्षिण २	१०६,३५८	दर्दुर	990
दक्षिणा	38	दर्प	९२
दग्ध	808	दर्पक	90
दण्ड्	२६३	द्र्पण	२३५
दण्ड २६३	, ४३० आ	दर्भ	948
दंडनीति	७७	दर्वीकर	908
दिध	394	दर्श	५५ आ
दनु, दनुज	હ	दर्शन	५०५
दन्त	294	दल	940
दन्तिन्	२६९	दव	23
दन्तुर	804	दशन	२ १ ५
दभ	३८७	दशनवासस्	278
दम्	809	दशा	₹ 308
दम २६	३, ४९८	दस्यु	२५८, ३४४
द्मथ	886	दह	809
दमित	808	दहन	२१, ४९८ इ
दंपती	998	दा, आदा	३७५
दम्भ	96	दाक्षाय्य	9६५
दम्य	392	दाडिम	१५६ इ
द्या	90	दात	४१२
			The state of the s

दातृ	४७०
दात्र	३०७
दान २४	३,२७०
दानव	ف
दानवारि	- ca
दानशौण्ड	३५८
दान्त	808
दामन्	३२०
दायाद	४३९ अ
दार	969
दारक	४२२
दारित	890
दारु	988
दारुण	९१ अ
दाव	23
दाश	994
दास, दासेय, दासेर	३३९
दिगम्बर	३७३
दिग्ध	806
दिश्मव	34
दित ।	893
दिति	৩
दिधिषू	१८३ अ
दितिसुत	હ
दिन	५२

दिनमाण		४७	अ
दिनान्त		1	43
दिव	₹,	३२, ३	38
दिवस			५२
दिवा		· u	92
दिवाकर		४६	अ
दिवान्ध, दि	वामी	त १	६२
दिविषद्			4
दिवौकस्			8
दिव्य		8	७९
दिश्			३४
दिश् (अनु	दिश्	,	
व्यपदिश्	्, अं	गदेश,	
आदिश्	, प्रत्य	ादिश्,	
समादिश		पदिश्,	
निर्दिश्)	3	80
दिश्य			34
दिष्ट		42,	£ 9
दिष्टान्त		- 3	186
दिष्ट्या		v	194
दिह्, संदि	ह्	``	306
दी			३७९
दीधिति			88
दीन			३७९
द्वि		i torrigi	२३५
10 m			

दीप्, उद्दीप्, संव	इीप्,	दूत	२६१
दीप्ति	40	दूती	964
दीर्घ	४०६ अ	दूत्य	२६१
दीर्घदार्शन्	280	दून	४१९
दीर्घसूत्र	3 6 3	दूर	३९२
दीर्धिका	996	दूरद्शिन्	२४०
दु:ख	900	दूर्वी	१५६ ऋ
दुकूल	२२८	दूष्य	२३०
दुग्ध	398	दूष्या	२७२
दुन्दुा भ	66	ह ढ	.39, 386
दरित	46	हप्	ं ९२
दुरीदर दुर्गत दुर्गन दुर्गा दुर्गन	४६७	ह ब्ध	४०४
दुर्गत	३७९	दृश्	२१७, ३७७
दुर्गेन्ध	७०	हषद्	939
दुगा	9 8	द ष्टान्त	४३५ आ
ु जे न	३७७	<u> বৃষ্টি</u>	२१७, ४८२
दुर्दिन दुर्मनस्	38	दृष्टि द _ृ देव	४१०
दुमेनस्	३५९	देव	४, ८८ इ
दुर्विध	३७९	देवकीन-दन	९ आ
दुईद्	२५७	देवता	ų
दुष्	२८३	देवतायतन	२४२ आ
दुष्कृत	46	देवन	३५५
दुह्	३१७	देवर	999
दुहितृ	966	देवी	८८ इ
ढू	४१९	देवृ	999

١	चो ।		३,३२
-	द्योत		40
	द्रव	30	५, २९५
	द्रविण		अ ३२६
	द्रव्य		३२५
-	द्रा		३७१
-	द्राक्		409
-	द्राक्षा		944
	छु	98	६, ४०७
	द्रुत २८,	३७६, ४०	804,00
	र म		988
- 1	दुहिण दे		8
	द्रे		३७१
	द्वन्द	9.33,	४७८ आ
	द्वापर	Ę	६, ४५९
	द्वार्, द	र	१३६
	द्वारपाल		२५६
	द्धिज	१७१, २३	6,826
	द्विजराज		४१ अ
	ব্লিজীব্	908	
	द्वितीया		969
	द्विप, द्वि	रद	२६९
	द्विरसन	5,-	१०४
	द्विरेफ		986
1	द्विष	٤,	५८, ३७६

देश देह देहली देतेया, दैल्य देल्या देल्या देव देव देवत दोला, दोलाय् होष १२७, ४४२ २०६ २२९ 250 २७५ दोष दोषज्ञ ४४६ २३८ दोषन् दोषा दोषैकदश् २१० 492

द्यावापृथिवी, द्यावा-भूमी 930 युस् 33 युत्, उद्युत्, वियुत्, युति ४३ 83, 40

दोस् दोहद

326 युम्न, 348 यूत, यूतऋत्

३ ७७

290 . 94

ाद्वे षत्	२५७	धवल	9
द्वीप े	992	धा (अन्तर्धा, आविधा,	
द्वीपिन्	940	पिघा, आभिघा,	
द्वेषण	२५७	उपघा, समाधा,	
द्वेष्य	३७६	तिरोघा, ।निघा,	
द्वेध	२६२	प्रणिया, संनिधा,	
द्वैमातुर	90	परिघा, पुरोधा,	
passini pinnasi		संविधा, संधा,	
धत्तूर	१५६ क	अतिसंघा)	804
धने -	३२५	धातु १४	१, ४३६
धनद, धनााधिप	२७	धातृ	9
धनिन	३६०	धात्री	४६२
धनुर्धर, धनुष्मत्	२८०	धानुष्क	२८०
धनुस्, धन्वन्	2 68	धान्य, धान्यत्वच्	३०९
धन्विन्	260	धामन्	880
धमा न	२०३ अ	धारण	४३७
धम्मिल	220	धारणा	२३६
धर	936	धाराधर	3 6
धराणे, धरा	924	धारासं पात	39
धराधर	938	धिक्	864
धरित्री	924	धिकृ त	३७३
धर्म ५९, २५	mercina and an arrangement	धिष् ण	84
धर्मराज	२३ अ	धी	६४
धर्षिणी	963	धीमत्, धीर	२३९
धव	9881	घीवर	994

धीसाचिव	२५६	घंस्, अप-वि-घंस्		
धुत	808	Čau,	४१२	
धुर्	२७६	ध्वज	289	
बुरंघर, धुरीण, धु	. 3	धन्, प्र-प्रति-धन्	64	
धूर्वह	398	ध्वानि	64	
धूर्त ूर्	३५४,३७८	ध्वस्त	४१२	
ધ્	808	ध्वाङ्श	958	
धूत	४१५	ध्वान्त	903	
धूप्, धूपित,	४१९	properties of the same of the		
धूमकेतु	४३५ अ	न	496	
धुम्न	७२	नक्तक	२२९ अ	
धूम्न धूर्जटि धूरि	१५	नक्तम्	५१२	
ध्रोलि	290	नक	999	
धूसर	७३	नक्षत्र	84	
भृति	४३७	नक्षत्रेश	४१ अ	
वृष्, अभिवृष् (नख, नखर	299	
धृष्ट, धृष्णज्	३६८	नग	४२३	
धे	१९६ अ	नगरी	930	
धेनुका	२७०	नम	३७३	
धैर्य	४३७	नट्	८८ अ	
धैवत	८६ अ	नट	३३६	
धौरेय	399	नटन	८८ अ	
ध्यै, अभिध्यै,	निध्यै	नत	398	
प्रणिध्यै	90	नद	882	
	, ३९५, ४७७	नदी	999	

\$223.10

CELLEG

ननान्दृ	968	नवोद्धृत	394
ननु	४९१, ५१८	नब्य	399
नन्द्, अभिनन्द	ξ,	नश् , नष्ट	२९६
आनन्द्, प्रा		नह्, अपनह्, परि	
नन्दक	१२ अ	अपिनह-पिनह-उपनह	
नन्दन	१९ आ	(Cau.) संनह	
नप्त्री	968	नहिं "	496
नभस्	३२	नाक	३, ३३
नभस्वत्	२५	नाग १०४,२६	8, 339
नम्, उन्नम्,	परिणम् ३९३		[३८५
नमसित	४११	नागराज	908
नमस्या	२४७	नागलोक	902
नमास्यित	४११	नागवल्ली	१५६ आ
नयन	२१६	नाट्य	१६ ३३
नर	900	नाडिंधम	३३४
नरक	900	नाडी	२०३ अ
नरपति	२५५	नाथवत्	3 4 3
नर्तन	८८ अ	नाद	24
नर्भन्	99	नाना	४९७
नालेन	922	नानारूप	४०६ अ
नालेनी	928	नापित	३३५
नव	399	नाम	४९३
नवनीत	३१५	नामधेय, नामन्	১৩
नवमालिका	944	नायक	३६१
नवीन	388	ⁱ नारिकेल	१५६ ई

नारी	900	निघ्न	३६३
नाल	928	निचित	834
नालिकेर	१५६ ई	निज्	३८३
नाविक, नाव्य	११३ अ	नितम्ब	980, 206
नाश 🧪	२९९, ४३०	नितम्बिनी	909
नासा, नासिका	293	नितान्त	39
नि:शंलाक	२६४	नि त्य	३०, ३९५
नि:शेष	२८९	निदाघ	86
निःश्रेयस	६८	निदान	६१
निःस्व	३७९	निदिग्ध	80€
निकट	३९१	निदेश	२६५
निकर	१७४	निद्रा	900
ानिकष	३४७	निद्राण	३७१
निकषा	५१३	निद्राछ	३७२
निकाम	३१७	निधन	२९९, ४४४ उ
निकुङ्ज	982	निधि	२८
निकुरम्ब	9619	निघ्यान	404
निकृत	३७४,३७७	निन्द्, निन	दा ८०
निकृति	५०१ अ	निपाठ	408
ানিক্তছ	३८२	निपान	838
निकेतन	932	निपुण	३५७
निखिल	368	निभ	349
निगड	२७१	नि स्त	३६८
निगम	४५१ अ	निमय	332
निप्रह	400	निमित	४३६ आ

SELEC

तहस्सह

निम्न	998	निभित्सन	४८५
निम्नगा 	999	नि में कि	908
नियाति	89	निर्मोक्ष	४२४
नियम	६७, २४९	निर्वपण	583
नियुद्ध	२९३ अ	निर्वर्णन	404
नियो ज् य	339	निर्वाण -	\$6,806
निरन्तर	390	निर्वापण	२९७
निरय	900	निर्वृत	४१०
निरर्गल	३७४ झ	निर्वेश	३५१, ४७९
निरर्थक	४०२	निलय	932
ानिरवग्रह	३६२	ानेवह	908
निरसन	५०५	निवाप	288
निरस्त, निराकृत	3.28	निवात	४३८
निरा कृति	404	निर्वात	२२८
निरामय	२०३	निवेश	२६८
निर्घोष	64	निशा	48
निर्जर	8	निशाटन	१६२
निर्झर	989	निशान्त	१३२
निर्णय	६६	निशापति	४१
निर्णिक्त	३८३	निशित	800
नि णींत	898	निर्शाथ	५५अ
निर्णेजक	३३५	निशीथिनी	48
निर्देश	264	ा नेश्वय	६६
ानिर्व न्ध	868	निश्चित	४७७
निभर	30,409	ानेष ङ् ग	२८६

निषङ्गिन्	200	आनी, उपनी, निष	ff,
निषद्या	939	परिणों, प्रणी, विनी	808
निषाद ८६ व		नीकाश	349
निषादिन्	२७६	नीच	336
निषूदन	२९६	नीचैस्	459
निषेध	884	नीड	907
निष्का <u>सि</u> त	3 4 3	नीय	१५६ इ
ानेष्कुह इ	988	नीर	908
निष्कृति -	844	नील	७२
निष्ठा	४३०	र्नालकण्ठ	958
निष्ठीवन	५०७	नीलाम्बर	83
		नीलाम्बुजन्मन्	929
निष्ठाचि निष्ठेन	3, 696	नीवार	306
निष्ठचूति, निष्ठेव	३५७	नीवृत्	920
निष्णात [*] निष्पत्ति	830	नीवी ३२३	१७६ आ
		नु	890
निष्पन	890	9 15	889
निष्प्रभ	३९२	नु ति	60
निसर्ग	909		३९९
निस्ट	804	नूतन, नूत्न	
निस् तल	३९३	नूनम्	५२०
निस्त्रिंश	२८७	नूपुर	२२६
ानेहनन, निहिंसन	२९६	7	१७७
नि हीन	334	नृत्य	८८ अ
निह्नव	८२	नृप	<i>३५५</i>
नी, अनुनी, अभिनी	,	नृशंस	30€

(48)

नेतृ	३६१	पङ्केरुह	922
नेत्र	२१६	पङ्क्ति	984
नेत्राम्बु	२१७	पङ्गु	200
नेपथ्य	222	पश्च	४९८ आ
नोमि	२७इ	पच	940
नैकभेद	४०६ अ	पञ्चजन	900
नैगम	३२२	पश्चता	286
नैमेय	३२३	पञ्चाण	90
नो	496	पञ्चम	८ ६अ
नौ	993	पश्चशर	90
नौकादण्ड,	नौतार्य ११३अ	पञ्चानन, पञ्चास्य	940
न्यस्त	804	पञ्जर	५०७ इ
न्याय	२६५, ४५१	पट	२२९
न्याय्य	२६५,४६०	पटचर	२२९ अ
न्यास	328	पटल	४७५
-		पटह	
पक	808	पदु ३४	०, ४२९ अ
पकेतर	४०५	पण्	४१७
पक्ष ५५ ह	म, १७२, २२१,	पण ३५१	३५४,३५५
	[860	पणायित, पाणित	४१७
पाक्षेन्	ঀড়ঀ	पाणितब्य	323
पक्ष्मन्	४४४ ई	पाण्डित	२३९
पङ्क	५८, ११३	पण्य	३२३
पङ्कज	9२३	पप्यवीथिका	939
पङ्किल	१२७अ	पण्याजीव	322
	WALLEY LAND		

पतंग	१६७, ४२३	पद्म	922
पतत्र	१७२	पद्मजा	92
पतात्र, पतात्रन	1 . 909	पद्मनाभ	९ आ
पताका	289	पद्मराग	३२७
पताकिन्	260	पद्मा	92
पति	१९४, ३६०	पद्माकर	996
पातिवत्नी	968	पद्मालया	9२
पतित्रता	962	पाद्मिनी	१२४
पत्तन	930	पद्य	५०७इ
पत्ति	260	पन्, पनायित,	
पत्र १५	०, १७२, २७६	पत्र	४१२
	[808]	पन्नग	904
पत्नी	969	पयस्	990, 398
	२,१७१,२८६	पयस्य	394
पथिक	2 ६ २	पयोधर	२०८, ४५८
पथिन्	976	पर	२५८, ४७०
पद्	200	परःशत, परःसह	
पद. आ-व्या	∙उत् उप-	परतन्त्र	3 4 3
निस्-प्र-प्रति	ने-वि-	परपुष्ट, परमृत	968
सं-पद्	४१०	परमम्	५9६
पद	889	परमेष्टिन्	۵
पद्ग	२८०	परवत्	३६३
पदवी	926	परशु, परश्वध	266
पदाति	२८०	परश्वस्	५२४
पद्धति	929	पराक्रम	२९२

irido.

F8 (6 aa

पराग	942	पारिपण	३२३
पराजय	२९६	परिपान्थन्	246
पराघीन	३६३	परिपाटी	286
पराभूति	२९६	परिपूर्णता	२३६
परारि	५२५	परिष्ठत्र	३९७
परार्ध्य	368	परिभव	९३ झ
परासु	288	परीभाव	९३ अ
परिकर्मन्	२३१	पारिभूत	४१४
परिकार	४६०अ	परिमल	७७,५०१ अ
पारिक्रम	५०१ आ	परिमाण	४६३
परिखा	998	पारिस्म	408
परिग्रह	868	परिश्रह	3 5 9
परिचय	५०१ इ	परिवेष	86
परिचर्या	२४७	वरित्राज्	२५१
परिचारक	338	परिषद्	289
परिच्छद	४६३	पारिकार	२२३
परिजन	828	पारिष्कृत	२ २ २
परिणत	808	परिष्वङ्ग	408
परिणय	२५३	परिसर	976
परिणाम	409	परीवाह	993
परिणाह	- २२९	परीहास	९९
परितस्	५१७	परुत्	५ २५
परिदेवन	८२	परुष	દર
पारिधान	४६८	पहस्	989
परिधि	86	परेत	299
	- 1 1 2 3 4 4		

ले जान	२३ अ	पवनाशन	904
परेतराज् परेद्यवि	428	पवमान	24
पूर्ण	940,948	पवि	₹•
पर्णशाला पर्णशाला	933	पवित्र	२५१,३८३
पर्यङ्क पर्यङ्क	238	पशु	838
	289	पशुपति	१३
पर्यटन	926	पश्चात्	४८९ अ
पर्यन्तभू पर्यय	२४९,५०६	पश्चात्ताप	68
पर्याप्त पर्याप्त	390	. पश्चिम	809
पयात पर्याप्ति	888	पश्चिमा	३४
	२४९	पा, निषा	१०९
्पर्याय	३०४	पा, पालय Ca	us. ३६०
पयुंदञ्चन	936	पांशुला	१८३
पर्वत	988	पांसु	290
पर्वन्	३३२	पाक १	७३,४९८ आ
पलगण्ड	२०४अ	पाकशासन	- 98
पलल	२०४अ १५६ऋ	पाकशासनि	- १९आ
पलाण्डु		पाकस्थान	3,9,9
पलाश	१५०, १५४ १४६	पाखण्ड	२५१
पलाशिन्	964	पाञ्चजन्य	१२अ
पलिक्नी	990	पाञ्चालिका	380
पालित	+3x	पाटल	ξ υ.
पल्यङ्क	940	पाठ	२४१,५०६
पल्लव	996	पाणि	290
पस्वल	24	पाणिगृहीती	969
पवन	1,7	SKim	

\$500.15

_ ^ ^			
पाणिपीड न	२५३	पारावार	906
पाण्डर	ত প	पारिजातक	943
पाण्डु, पाण्डुर	७२	पारिश्रव	390
पाताल	902	पार्थिव	३५५
पात्र ११२	,३१२,४६४	पार्वती	95
पाथस्	990	पार्तती नंद न	96
पाद	१४१,३२५	पार्श्व	२०९
[&	३९ अ, ५१२	पालाश	७२
पादग्रहण	२४२ अ	पावक	.
पादप	984	पाश	229
पादुका, पादू	३४७	पाशक	३५५
पादूऋत्	३३३	पाशिन्	, 435 3 8
पार्च	२४५	पाशुपाल्य	३०३
्पानगोष्ठिका, प	ान-	पाश्चात्य	809
पात्र	३५३	पाषाण	939
पानीय	909	पिक	958
पानीयशालिका	१३४	पिङ्ग, पिङ्गल	4 4 4 4 4
पान्थ	२६२	पिचण्ड	જે છ
पाप	५८, ३७८	पिच <u>ु</u>	२०८
पाप्मन्	46	। पुंच । पुच्छ	३३१
पामन्	२०१ झ	पिज	900
पामर	३३८	पिट	२९८
पामा	२०१ अ		३११
पारद		पिटक	२०२
पारावत	339	पिठर	३१२ अ
That is	989	विण्ड	५०७ आ

		•	
पितरौ	994	पात	७२
पितामह	८, १९२	पीता	393
पितृ	966	पीताम्बर	९अ
पितृदान <u></u>	288	पीन	३८६
पितृप ति	२३अ	पीयूष	२०
पितृपितृ	997	पीवन्, पीवर	३८६
पितृप्रसू	५३	पुंश्वली	963
पितृ वन	300	पुंस्	900
ापीतृब्य	999	पुंगव	364
पित्त	२०३ अ	पुच्छ	208
पिधान	80	पुडा	१७६
पिनद्ध	२७९	पुण्डरीक	१२३, ४२१
पिनाक, पिनाक	_	पुण्डूक	948
पिनाकिन्	98	पुण्य	५९
पिपासा	398	पुण्यवत्	३५६
पिपीलिका	५०७ अ	पुत्र	960
पिप्पल	१५६ स	पुत्रिका	३४७
ापेश ङ् ग	७४	पुत्री	994
पिशाचे	Ę	पुन:पुनर्	406
पिशित	२०४अ	पुनर्	४९४, ५२०
पिद्युन	३७७	पुनर्भू	१८३ झ
पीठ	२३५	पुर्, पुर	930
पीड़, निपीड़,	पपीड् १०७	पुरःसर	२८१
पीडन	288	पुरतस्	५१०
पीडा	900	पुरद्वार	१३७

98	पुष्कल	३८१
962	पुष्ट	. 60%
. 490	पुष्प	१५२, १८३ इ
	पुष्पधन्वन्	, पुष्पबाण ११
888	पुष्परस	942
७६, ३९८	पुष्पलिह	946
	_	१८३ अ
930	पुष्पसमय	ં પદ
308	, -	, , , ,
204		१५६ ऊ
६१ अ, १७७	1	४०९ अ
९ आ	,	४५५
१९ अ	1	२४७
269		४०९ झ
२५६	पुज्य	३५७
३७७	पूत २५१	, ३०८ अ, ३८३
	पूतिगन्धि	ં
	पूर्	४०९ अ
and the state of t	1 C 10 C	५०७ আ
121	पूरण	५१२
४०९	पूरित	४०९ अ
908, 923	पूर्व	१७७
	पूर्ण	४०९ अ, ३९०
१६५	पूर्णिमा	५५ आ
२४२ आ	पूर्त	२४२ आ
	9८२ ५९० ४८९ अ ४९४ १३० १३० १०५ १९ अ १९ अ	१८२ पुष्य प

पूर्व	809	पेशल	३४१, ४७६
पूर्व् ज	988	पेशी	१७२
युप्ता	38	पैतृष्वसेय, पै	तृष्वस्रीय १८६
पूर्वा पूर्वदेव		पोत	ँ १७३
पूवदव		पोतवणिज्	998
पूर्वेद्युस्	५२३	पौत्र	844
पूषन्	80	पौत्र <u>ी</u>	968
वृ	४०९ अ	पौरस्त्य	809
पृत्ति	849	पोर्णमासी	५५ आ
पृच्छा	७९		398
पृतना	२८२	पौछि —————	68
पृथक्	५१०	प्रकटोदित	
पृथगात्मता	६३, २५०	प्रकम्पन	२६
पृथाजन	३३८	प्रकर्ण	४८९
पृथग्विध	४०६ अ	प्रकर्ष	४३०, ४८७
पृथान प पृथिवी	928	प्रकाण्ड	986
and the second second	ર રેલ	प्रकासम्	३१७
पृथु	903	प्रकार	४४२, ४५९
पृधुक		प्रकाश	40,869
पृथुल	३८६	प्रकीर्णक	रइट
पृषत्	999	प्रकृति ६१	अ,१०१,२६२ आ
पृषत	१११, १६० झ	प्रकोष्ठ	299
पृष्ठ	२०९		the second secon
पू पेचक	४०९ अ	प्रक्रिया	२६८
पेंचक	१६२	प्रगल्भ	३६८
पेटक	३४६	प्रगुण	३९५
पेलव	३९०	प्रगे	५२२
			The Art of the Section of

प्रमह	३०१, ४५०	प्रातिज्ञा	४४३
प्रचुर	366	प्रतिदान	३२४, ४८९
प्रचेतस्	28	प्रतिभ्वान	ξ (°, °ες)
प्रच्छ्, आप्रच	छ् , संप्रच्छ् ७९	प्रतिनिधि	३४९, ४८९
प्रजा	826	प्रतिपन्न	895
प्रजापति	9	प्रतिबन्ध	५०४ झ
স্থা	६४	प्रतिपादन	283
प्रणय	४५४, ५०३	प्रतिबिम्ब	388
স্থাৰ	७६	प्रातिभय	९१ अ
प्रणिधि	२५ ९	प्रातिभान्व	
प्रणिहित	४०५	प्रतिमा, प्र	त ३६८ तिमान
अणीत	४०६	प्रतियात	ना ३४२
प्रणुत	४१७	प्रातिवाक्य	હલ
अणेय	३६८	प्रतिश्रव	- 13
प्रतन	396	प्रतिश्रुत्	Ęu
प्रति	868	प्रतिष्टम्भ	५०४ अ
अतिकर्मन्	२२२	प्रतिसीरा	450
प्रतिकृति ^{रे}	389	प्रतिहत	३७४ अ
प्रतिक्षिप्त	३७५		०५ अ. ४२० आ
प्रतिघा	९५	प्रतीकार	794
प्रतिघातन	२९७	प्रतीकाश	75
त्रातिच्छाया	389	प्रतीक्य प्रतीक्य	३५१
प्रतिजागर	५०४	प्रतीची	३५७
प्रतिज्ञात	४१६	प्रतीत प्रतीत	₹¥ 7€ 01 € 20 8 €
अतिज्ञान	Ęu	त्रतीप प्रतीप	३६०, ४३७ अ
		-1311-1	४५२

प्रधान ६ प्राधि	१ अ, ३८४
प्राधि	
-11	२७६
प्रपञ्च	४२७
त्रपा	338
त्रपात	980
प्रिवतामह	१९२
प्रवन्ध	888
प्रमजन	२५
प्रभव	४७८ अ
प्रभा	40.
प्रभात	५३
	888
	३६१
	326
AT ALL AND ADDRESS OF THE PARTY	290
	9४
	५९
	१७९
	३५९
	४३३
प्रमा	४९८ इ
	९७
	४९८ इ
प्रमीत	३००
	प्रपञ्च प्रपात प्रपात प्रपात प्रपितामह प्रवन्ध प्रभज्जन प्रभव प्रभात प्रभात प्रभात प्रभाव प्रभुत प्रमथन प्रमथाधिप प्रमद प्रमदा प्रमनस् प्रमाण, प्रमात प्रमाद प्रमाद प्रमाद

35 F. F.

प्रमीला	४६५ अ ।	प्रसव	४७७
प्रमुख	368	प्रसवबन्धन	949
प्रमुदित	४१९	प्रसह्य	49€.
प्रयत	२५१	प्रसाद	४२, ४४०
प्रयोजन	४३९	प्रसाधन	२२२
प्रलय	५८, २९८	प्रसाधनी	२३६
प्रलाप	۷۹ .	प्रसाधित	222
प्रवण	४३४	प्रसित	३६२
प्रवयस् प्रवयस्	996.	प्रसू	968
प्रवाल	३२८,४७५	प्रसून	१५२, ४४४ उ
प्रवाह	५०६	प्रसूजनयिता	रौ १९५
प्राविश्लेष प्राविश्लेष	५०३	प्रसृत	४०५
प्रवीण	३५७	प्रस्तर	938
प्रवृत्ति	७७, ५०६	प्रस्ताव	५०३
प्रबृद्ध	४०५	प्रस्थ	980
प्रवेदन	496	प्रस्फोटन	३१०
प्रव्यक्त	४०२	प्रस्रवण	989
प्रशस्त	8३८	प्रस्नाव	२०५
प्रश्न	৩९	प्रहर	५५ अ
प्रश्रय	५०३	प्रहरण	२८४
प्रश्रित	386	प्रहि	998
সন্থ	२८१	प्रहित	388
प्रसन्न	998	प्रहुत	४१९
प्रसन्नता	. ૪૨	प्रह	838
प्रसमम्	५१६	সা গ্য	३९३

प्राक् ५२०	। प्रावरण २३० अ
प्राकार १३१	प्रावृत २२८
प्राकृत ३३८	प्रावृष् ५७
प्राघार ५०० अ	प्रास २८९
प्रावुणक, प्राघूणिक २४६	प्रासङ्ग २७६
प्राची ३४	प्रासाद १३५
प्राज्ञ २३९	प्राह
प्राजन ३०.७	प्रिय ८३, १९४, ३८२
प्राज्य ३८८	प्रियक १५६ इ
प्राण २९१, ३०१	प्रियंता ९५
प्राणियूत ३५५	प्रियङ्गु १५६ छ
प्राणिन् ६२	प्री ४१९
प्रातर् ५२२	प्रीणन ४९८ अ
प्रादुस् ४९६	प्रीत ४१९
प्राधान्य ४४०	प्रीति ५९
प्राप्त ४०५, ४१३	মূত্র ১০৫
प्राप्तपञ्चत्व २९९	प्रेङ्खा २७५
प्राप्य ४९३	प्रेव्हिखत ४०४
प्राप्ति ४७६	प्रेत २९९
प्रामृत २६७	प्रेंत्य ५१४
प्राय ४५७	प्रेमन् ९५
प्रायशः, प्रायेण)	प्रेरण ४९८ इ
प्रायस् 🕽 ५२१	प्रेषित ३९२
प्रार्थित ४०९	्रेपेय ३४०
प्रालेय ४४	प्रोथ २७३

प्रोषितभतृका	१८३ आ	बन्दी	30
	, ११७, ३४१	बद्ध	३७
अवग, अवंग,	छवंगम १५८	वाधिर	20
श्रीहन्	२०४	बन्ध, आ-	
<u>त्ख</u> र	४०६	बन्धकी	963
होष .	४९८ इ	बन्ध्	998
प्सात	810	बन्धुजीवक,	बन्धूक १५६
-	-	बन्धुर	3 3 3
फणा	904	बन्ध्य	988
फाणेन्	908	बञ्ज	868
फल् , प्रतिफल्	१४६	बर्ह	900
फल १५१, ३	हि हर्थ , ३३	बहिण, बहिं	त् १६९
फलक	266	बल ९ छ,२	2,289, 809
फलवत्, फलि	न्,	बलद्व	९ उ
फलिन ें	985	बलवत्	999, 409
फल्गु	3=3	बलविन्यास	२९३ अ
फाल	२२७, ३०७	बलाका	9 6 3
फुब्, फल्	985	बलात्कार	२९३
फेन े	५०७ आ	बलाराति	१९ अ
	-	बलाहक	3 ફ
बक	१६५	बाले २४९	, २६६, ४७१
बकुल	५६१ ई	बालेध्वसिन्	९ इ
बत	866	बलिपुष्ट, बरि	व्युज् १६४
बद्री	१५६ अ	बलीवर्द	396
बन्दिन्	२९० ।	बङ्गव	३११, ३१७

बहिद्वीर	१३७	बाह्य	429
बहिस्	५२१	बिडाल	940
बहु	326	विडौजस्	99
बहुगर्ह्यवाच्	३७२	बिल	902
बहुप्रद	346	बिल्ब	१५६ अ
बहुमूल्य	800	बिन्दु	999
बहुल	366	विम्ब	४१ अ
बहुलोकृत	३०८ अ	बिस-	१२४
बहुविध	४०६ अ	ाबेसक ण्ठिका	9 ६ ३
वाढ	३१	बीज	६१,२०३
बाढम्	४३१	बीभरस	90,99
वाण	२८६	बुका	२०५
बादर	220	बुद्ध	४१६
बाध्, बाधा.	900	बुद्धि	88
बान्धव	998	बुद्धद	५०७ अ
बाल	999, 399	बुध् Caus,	
बालतृण	१५६	(अव-प्र-सं-	बुघ्) ४१६
वालिश	રે જે દ	बुध	४६, २३८
बालेय	३२१	बुधित	४१६
बाल्य	998	बुभुक्षा	३१६
बाष्प	888	बुभुाक्षित	३६४
बाहु	290	बु स	३०९
बाहुज	२५४	बृंहित	२९३ अ
बाहुमूल	२०९	बृहत्	३८६
बाहुयुद्ध	२९३ अ	बृ हस्पति	४६

5,500,0

बोधकर	290	भयानक	८९, ९९ अ
ब्रह्मचारिन् २४२	अ, २५०	भर	30
ब्रह्मन् ८,	884	भरत	336
ब्रह्मसूत्र	२५२	भर्ग	94
त्राह्मण	२३८	भर्तृ	998
त्राह्मी	:७५	भर्तृदारक	८८ आ
ब्राह्मण्य	५०७ इ	भर्तृदारिका	८८ इ
-	-	भर्द्सन	: 69
भ	४५	भर्मन्	३५१
भक्त	398	भल्लूक	949
भक्ष्	४१८	भव	४७६, ५१४
भक्षक	३६५	भवन	932
भक्ष ण	३५२	भव्य	Ęo
भाक्षित	४१८	भसित	43
भग	856	भन्ना	288
भगिनी	968	भस्मन्	23
भङ्ग	990	भा	40
भज् , विभज्	३२५	भाग	३२५
भञ्ज्	990	भागधेय	६१, २६६
भट	२७८	भागिनेय	993
भट्टारक	८८ इ	भागीरथी	920
भट्टिनी	८८ इ	भाग्य	49
भद्र	40, 396	भाजन	३१२, ४६४
भयंकर	९१ अ	भाण्ड	३१२, ४३० आ
भयदुत	३७४ अ	भानु	४७ अ, ४९

भामिनी	960	भीति
भारती	७५	भीम
भारयष्टि	ु ३४६	भीरु
भार्गव	४६ अ	भीरक, भीड
भार्या	969	भीषण, भी
भार्यापती	१९६	भुक्त
भाल	२ १६	भुन
भालचन्द्र	9३	.भुज्
भाव	८८ आ, ४७६	भुज
भावित	४१३	भुजग
भावुक	६०	भुजगाशन
भाष्, अप-		भुजंग, भुज
भाष्	894	भुजंगद्विष्,
भाषा	७५	भजान्तर
भाषित	७५, ४१५	मुजि ष्य
भास्	40	भुवन
भास्कर, भास्		भू
ा भेश्च	२४२ अ, २५१	भू, भावय
भित	. ૪૨	(अनु-अ
भित्ति	939	उद्-तिरो
मिद्, उद्भिद्	४१०	प्र-प्रादुर्-
भिदा	४९८ अ	भूत ६,
भिन्न	803,890	भूति
भिषज्	२००	भूतेश
भी	९१ अ ९२	*

१७९, ३६९ ३६९ ক্তক न्म 93 896 388, 800 800,896 908 953 गम 908 भुजंगभुज् १६% 200 380 935 928 Caus, अभि-आबिर्-ा-परा-परि--वि-सं-भू) ४१३ ४१३, ४३७ अ २३, ४३६

भूदेव	२३८	भैषज्य	२०१
भू धर	936	भोग	१०५, ४२४
भूप, भूपति, भूपाल	२५५	मोगधर, मोगिन	, १०५
	, २५५	भोजन	३१६
भूमन्	ં ५२9	भोस्	५१३
भूमि	928	भौम	84
भूमिस्पृश्	307	भ्रंश्, अपभ्रंश्	४१२
भूयस् भूयिष्ठ भूरि	366	भ्रंशे २६५	
	५६ आ	अम्, परिश्रम्,	विभ्रम्,
भूवण	२२३	संभ्रम्	६६
भूषित	222	भ्रम	६६
भृ	३६८	भ्रमर	9 \$ 6
मृगु	980	श्रमि	888
मृ ङ्ग	950	भ्रष्ट	895
मृतक	३३८	भ्राजिष्णु	२२३
मृ ति	349	भातृ, भातृज,	
मृति भुज्	३३८	भात्रीय	988
मृ त्य	338	भ्रान्ति	६६, ४९९
मृश	30	भ्राष्ट्र	३१२ अ
भेक	990	भू	२१६
भेद २६३	, ४६६	भूग	४३१ अ
मेदित	४१०	भ्रेष	२६५
मेरि	22		-
भेषज	500	मकरध्वज	99
भैरव	99	मकरन्द	947

मख	२४०	मत्तकाशिनी	960
मघंवन्	98	मत्सर	840
मङ्खु	५०९	मत्स्य	994
मङ्गल	६०, ४९०	मधिन्	३२०
मच	ં ૨३૪	मन्ध्, उन्मन	
मज़ीर	9४१	मद्, उन्मद्,	प्रमद् ४१९
मजीर	२२६	1	200, 409
मञ्जु, मञ्जुर		मदन	90
मञ्जूषा	३४६	मदस्थान	343
मठ	१३३ अ	मादिरा	345
माण	३२८	मदिरागृह	१३३ अ
माणिक	३१२ अ	मद्य	३५२
माणिबंघ	299	मधु	३३१, ३५२
मण्डन	२२४	मधुकर	986
मण्डल ३	५, ४१ अ. ४८	मधुकम	343
मण्डलाग्र	760	मधुप	966
मण्डलेश्वर	२५५	मधुमाक्षिका	950
मण्डहारक	३३५	मधुर	68
माण्डत	२२२	मधुरसा	944
मण्डूक	990	मधुरिषु	९आ
मण्ह्र	३३१	मधुलिह्	946
मत	498	मधुवार	343
मतंगज	२६९	मधुव्रत	956
मति	६४	मधूच्छिष्ट	339
मत	३६६, ४१९	मध्ये	₹90, 49€

सध्यम ८	६, अ. २१०	मन्द	380
मध्याह	48	मन्दगामिन्	२ं८१
मन्, अनु-अग्	भे-अव-	मन्दाकिनी	२०
सम्-मन्	४१४	मन्दार	943
मनस्	६३	मन्दिर	932
मनसिज	99	मन्दुरा	933
सनस्कार	६५	मन्दीष्ण	49
मनाक्	498	मन्द्र	८७
म नित	४१६	मनमथ	90
मनीषा 💮	६४	मन्यु	९४, ४५५
मनीषिन्	२३९	मयु	२७
मनुज	900	मयूख	४९, ४२३
मनुजाधिष	२५५	मयूर	959
मनुष्य ्	9 ৩ ৩	मरकत	३२७
मनुष्यधर्मन्	२७	सरण	799
मनो ज्ञ	३८१	मरीच	३१२ आ
मनोभव 💮	99	मरीचि	४९
मनोरथ	९६	मरीचिका	५१
मनोरम	३८१	मस्त्	२५, ४३५
मनोहत	३७४ झ	मरुत्वत्	98
मन्तु ।	२६६	मर्त्सहाय	२१
मन्त्र	४६६	मर्कूट .	946
मन्त्रिन्	२५६	मर्त्य	900
सन्थ	320	मर्द्न	५०१ अ
सन्थर	२८१	ममन्	५०७ इ

मर्भर	64	मही	924
मर्मस्पृश्	४०३	महीक्षित्	744
म र्यादा े	२६६, ४३३	मही धर	939
भल	४७३	महीध्र	936
मलदूषित	३८३	महीभुज्	२५५
मलयज	२३१	मही मृत्	१३९, २५५
मलिन, मर्ल		महीपाल	२५५
मल	५०७ आ	महीरुह	984
माहिका	१५६ ऊ	महेच्छ	३५६
मल्लिकाक्ष	955	महेश्वर	9.7
मसूर	३०८ अ	महोत्साह, मह	होद्यम ३५६
मसृण	३१३	महोषध 💮	३१२ आ
मस्तक	396	मा	92, 496
महत् '	३८६	मा, अनुमा,	उपमा,
मह	909	निर्मा	४०६
महस्	862	मांस	२०४ अ
महाकुल	२३७	मांसल	999
महानस	३99	मांसिक -	३३७
महाय्ज्ञ	२४०	माणवक	१९७
महाघ	800	मातज्ञ	३४१,४२५
महावात	ર ફ	मातरपितरी	984
महाशय	३५६	मातरिश्वन्	२४
महिला	906	मातलि	१९ आ
माहिष	949	मातापितरौ	994
माहिषी	963	मातामह	993
3			

मातु ल	989	, मार्तण्ड	४६ अ
मा	969	मार्ष्टि	२३० अ
मात्र	४८३	मालती	944
मात्रा ३	८७, ४६३	माला	२३३
माद	409	मालाकार, मालिक	३३७
माधवी	948	माल्य	233
माध्वीक	३५२	मास	. ५५ લે
मान	890	मास्म	496
मानव	900	माहात्म्य	४२६
मानस	६३	मित्र ४७	अ, २५९
मानिनी	909	मिथस्	४९६
मानुष	900	मिथु न े	१७३
मानुष्यक	५०७ई	मिथ्या	499
माया, मायाकार	३५४	ामिथ्यामति	. ६६
मायु	२०३ अ	मिल्	400
मार	90	मीन े	994
मारण	२९७	मीनकेतन	90
भारि ष	८८ ई	मील्, उन्मील्,	
मार्त	२५	समुन्मील्, निमील्	985
माग्	४१३	मुकुट े	२२४
मार्ग	926	मुकुन्द	९इ
सार्गण २८५,३७९	,५०४ अ	मुकुर	२३५
मार्गित	४१३	मुकुल	949
मार्जुना	२३०अ	मुक्ता	326
मार्जार	950	मुक्तावली	२२५

मुाक्त	\$ 2	मूच्र्डा <u>-</u>	298
मुख	२१३	भूत	888
मुख्य	368	मूर्ति	20.5
मुच्, उन्मुच्,		मूर्धेन्	295
सुण्ड्	३३५	सूर्घाभिषिक्त	248
मुण्ड	५०७ इ	मूलधन	३२३
मुण्डन	२५२	सूल्य	३२२, ३५१
मुा ^{ण्ड} न्	33.4	सूषक	953
मुद्	66	सूपा	३४८
मुद् , अनुमुद्	४१९	मू घित	४०७
मुधा ।	690	मृ	३००
मुंनि	२५३	मृ ग्	४१३
मुरज	66	स् ग	१६०, ४२५अ
मुरमदेन, मुरा	રિ ९ ફ	चृगतृष्गा	. 49
मुष्	959	मृगाद्विप्	940
मुष्टि	292, 849	च् गनाभि	२३२
मुनल	३१०	म् गपति	94,6
मुसालेन्	९उ	न्हगबधाजी व	३४२
मुस्ता	94年編	स्गवन्धनी 🏻	३४५
मु ह्	३७८	नृगमद	२३२.
मुहु:	400	न् गया	388
मुक	३६१	नृगयु	382
मूढ	३७८	मृगराज	946
मूत्र	२०५	मृगलाञ्छन	४१ अ
मूर्ख	305	म्हग ब्य	३४४

मेघनादानुलासिन्	988	म्रश्ग	२३१
मेघ	३६	मौलि	809
मेखला 	२२६	मीर्वी	२८५
मृष्ट	३८३	मीन	286
मृषा :	499	मौक्तिक	३२७
मृद्धीका सर्वर	944	मौकुलि	9 68
मृदुल	366	मोह	388
मृदुत्वच् ——	१५६ आ	मोषक	388
मृदु	366	मोद	49
मृदङ्ग	66	मोचन	४७७
मृद् , उपमृद्	५०१ अ	मोघ	802
मृद्	975	मोक्ष -	६८, २५४
मृत्युंजय -	98	मैथुन	248
मृ त्यु	299	मैत्री, मैत्र्य	५०७इ
मृत्तिका	925	मेष	329
मृति	880	मेल	400
मृत	\$00°	मेनका	१८ इ
मृगाल	928	मेध्य	- 3 63
मुड	ે ૧૪	मेधा	- 444 48
मृजा	२३० अ	मेदुर	366
प्र-मृज्)	२३० अ	मेदिनी	२०५ १२५
मृज् (अप-अव-	परि-	मेद स्	329
मृगेन्द्र	940	मेड्	७२, १७०
मृगित	४१३	मेचक	99
मृ गाङ्क	४१	मेघवाहन	

यकृत्	२०४	यव	306
यभ्	Ę	यवस	94 ह
यक्षराज	२६	यवीयस्	996
यक्ष्मन् :	२०१ अ	यशस्	60
यजुस्	७६	याष्टे े	े ५०७ ह
यश	280	या, (अनुया,	अभिया.
यत्, निर्यातयं Caus	. ३६३	आया. सम	ाया, उद्या,
यत्, यतस्	490	प्रत्युद्या,प्रय	ा,निर्या) २७५
यति, यतिन्	२५१	याग ं	280
यत्न	४२६	याच्, याचक	३७९
यथा	498	याचितक	308
यथाजात	३७८	याच्त्रा	२४५, ४५५
यथातथम्	499	यातना	900
यथाय्यम्, यथार्थम्	499	यातु	२३
यथाहेवर्ण	249	यातृ	990
यथास्वम्	499	यादस्	994
यथेप्सित	390	यादसांपति	२४
यदृच्छा	886.	यान	२६२, २७६
यन्तृ	२७७	याप्य	३८२
यन्त्र	829	याप्ययान	२७५
यम्, (आ-व्या-उत्	•	याम	५५ अ
अभ्युत्-उप-नि-		यामिनी	- ५५
प्र-यम्)	3 5 3	यावत्	४९०
यम २३ अ, ४३५	,407	युक्त	254, 840
यमुना	930	युक्ति	४२५ आ

युग १	७३, ४२५ आ	रक्षण	४९८ आ
युगपत्	५२५	रक्षस्	६, २३
्युगल, युग्म	१ ७३	रक्षा	२३
युज् Pass	& Caus	राक्षित	898
ું (અનુ–આ	भे–डप–नि–	राक्षितृ	४३२
	-युज्) ३६२	रक्षिन् , रक्षिवर्ग	540
युद्ध, युध्	297	रङ्गाजीव	334
युध्	२९३	रच् , राचित	४०६
युवति	963	रजक	३३५
युवन्	990	रजत	३३०
युवराज	८८ आ	रजनी, रजनीमुख	५५
यूथ	१७६	रजस् ६१ अ १८	३अ, २९०
योग	४२५ आ	रज्जु	388
योग्य	४६४	ফেল্ (Caus.	अभि-
योजन	५०७ इ	अनु-वि-रञ्ज्) ३७६
योद्भ, योध	२७८	रजस्वला रण	१८३ अ
योनि	४३६	रण	२९२
योषा, योषित्	908	रत	508
यौवर्त	५०७ ड	रतिपति	99
यौवन	५९६	रत्न	३२८
. 40 	-	रत्नगर्भा, रत्नसू	१२५
रहस्	२८	रलाकर	906
	७३, २०४ अ	रथ	२७५
रक्तसार	ं १५६ छ	रथकार	३३४
रक्ष् , परिरक्ष्		रथाङ्ग	२७६
Take to be a second		•	

राथेन्	२७७	राका	५५ आ
रथ्या	. १२९	राक्षस	२३
रद, रदन	२१५	राङ्कव	२२७
रदनच्छद	२१४	राग	869
रन्ध्र	902	राज्	२५५
रभस	५०७ आ	राजवत्	920
रम्, आरम्,	उपरम् ,	राजन्	२५५, ४४४
विरम्	329	राजन्य	२५४
रमण	९ उ	राजन्वत्	१२७
रमणी	960	राजराज	२७
रमा	. ९२	राजऱ्याल	८८ ई
रम्भा	१९ इ	राजहंस	9 4 4
रय	26	राजि	१४५
रत्न	२२९ अ	राजीव	923
रब	64	राज्य, राज	याङ्ग २६२ अ
रवि	80	रात्रि	48
रशना	२२६	राद्धान्त	६६
रिंम	89,840	राम	९ उ, ४५०
	१०,३३०,४८१	रामा	960
रसज्ञा, रसना	294	राशि १७९	, ४२९, ४७८ इ
रसा	१२५	राष्ट्र	२६३ अ, ४६६
रसातल	907	राष्ट्रिय	८८ ई
	१५३, १५६ उ	रासभ	३२१
रसित	३७	रिक्त	\$2\$
रहस् , रहस्य	२६४	रिक्थ	३२५

रेङ्गण	900	रुष्	94
ारेच् , अतिरि	च् ३८३	,	
* रिद्ध	३०८ अ	अधिरह	े १२३
रिपु	२५७	रूक्ष	860
रिष्टि	२८७	रूप्, विरूप्,	निरूप् ६८ अ
रु, आरु, वि		रूप्य	३३०
रीढा	९३ अ	रूषित	४०६
रीति 🧘	४३६ अ	रे	493
रक्प्रतिकिया	२०१	रेणु	390
रुक्म	३३०	रेतस्	२०३
रुक्मकारक	३३४	रेफ	888
स्रग	४०४	रेवतीरमण	९ उ
रुच्	40	1	३२६
राचे	५०, ४२७	रोग	२०१ अ
रुचिर, रुच्य	३८१	रोविष्णु	२२३
	२०१ अ, ४००	रोचिस्	40
रुजा	२०१ अ		२१७
रुत ू	८६	रोदस्, रोदसी	930
रुड्, रुदित	900	रोधस्	992
रु द्ध	४०६	रोमन्	२२१
रुद्र	६ अ, १६	रोमन्थू	५०७ अ
रुष्, अनुरुष्	, अवरुघ् २५९	रोमहर्षण, रोमाञ्च	
रुधिर	२०४ अ	रोष	814
स्रु	१६० अ	रोहित	३८, ७३
A Control of the State of the same	- 0		

[🛞] ऋद्र and not रिद्ध.

रोहिताश्व	२ १	लम्बादर	90
रोद	९०, ९१ अ	लय	CC 84
लक्ष 💮	२८५	लम्ब्, वि-लम्ब्	28
लक्षण	868	ललना	909
लक्ष्मण	३६१	ललार	२१६
लक्ष्मन्	ે૪ર	ललाम	४५२ अ
लक्ष्मी	99, 263	लव	३८७
लक्षीवत्	३६१	लवण	६९, ३१३
लक्ष्य	९९, २८५	लावेत्र	३०७
ਲ गुड	५०७ आ	लशुन	৭५६ ऋ
लघु	२८	लष्, अभिलष्	३६५
लङ्घन	860	लस्, उल्लस्, वि	बेलस् ४७३
लज्ज्	890	लाक्षा	२३१
लज्जा	93	लाङ्गल	300
लज्जित	890	लाङ्गलपद्धति	३०८
लता	980, 986	लाङ्गूल	२७४
लप्, अप-अ	ा-प्र-ावे	लाज	३१३
सम्-लप्	४१५	लाञ्छन	83
लपन	293	लाभ	३२३
लपित	७५, ४१५	लालसा	865
लब्ध	४१३	लाला	२०३ अ
लब्धवर्ण	२३९	लास्य	१८ ३३
लम्, उपालम्		लिख्, आ-अभि	−डत्∙
उपलभ्,		ालेख्	२६१
विप्रलभ् '	े ४१३	ालेखित [*]	२६१

लिङ्ग	880	लोकवाद	888
ालेप्, अविल	ष् २३२	लोकेश	6
लिपि, लिपि	करे २६१	लोच् , लोचन	२१६
लिप्सा	९६	लोप्त्र	३४५
लिबि	२६१	लोमन्	२२१
लिह्	४१८	लोल ३९७	308
ली, निली	१३२	लोलुप, लोलुभ	३६५
ली, विली,	प्रकी २९८	હો ષ્ટ	३०६
लींढ	896	लोह	३३०
लीला	९९, ४७३	लोहकारक	333
लु ब्ध	३६५		२०४ अ
छ ब्धक	382	लोहितक	३२७
ुल्भ, लोभ		वंश १५६	, २३७
प्र-वि-लुभ	[३६५	वक्तृ	३७२
लुलाय	949	वक्त्र	२१३
छ्, छन	४१२	वक	388
लूम	२७४	वक्षस्	२०९
लेखक	२६१	वक्षोज	305
लेखा	१४५	वङ्ग	३३१
लेप	४४३	वच् , प्रवच् , प्रतिवच्	894
लेपक	३३२	वचन	७५
लेश	३८७	वचनेस्थित	३६७
लेष्ट्	३०६	वचस्	७५
लोक	१२६, ४२०		, ४६६
लोकमातृ	ં ૧૨	विज्ञिन्	98

वञ्च	३७४	वनमाक्षका	950
	५९, ३७८	वनमालिन्	९ इ
वाञ्चित	३७४	वनहुताशन	२३
वञ्जुल १५	४, १५६ इ	वनिता	906
वटी	३४६	वन्ध्य	985
वडवा	२७३	वप्, निवप्,	निवेष् २४४
वडवानल	२३ अ	वपन	: २५२
वड्	325	वपा	२०५
वणिज्	३२२	वपुस्	२०५ अ
वण्टक	३२५	वप्र	१३१, ३०६
वत्स	२०९	वम् , उद्रम्	808
वरसतर	३१८	वयस्य	१९७, २५९
वत्सर	40	वयस्या	928
वत्सल	३६१	वर ४५९ ३	1, ४६०,४९९
वद् , वादय Cau	., अप-	वरटा	१६७
वद्, अभिवद्		वरत्रा	२७२
संवद् , विसंवद	ह् ४१५	वरवर्णिनी	960
वदन	२१३	वराङ्ग	२१८
वदान्य	३५८	वराङ्गी	909
वदावद	३७२	वराटक	३४६, ५०७ इ
वध	296	वरारोहा	960
वधोद्यत	३७६	वराह	१५८
वधू १७८, १	८४, ४४३	वरिवसित, वरि	विस्थित ४११
	, ४४४ उ	वरिवस्था	२४७
वनाप्रिय	9 88	वरुण	२४

वक्षियनी २८	३ वली
बरेण्य ३८	४ वल्क
वर्ग २३७, ४३०	
वण्, सवण्, निवण् ४९	७ वल्म
वर्ण २३७, ४३१	अ वहन
वर्णक २३	२ विक्रम
वर्णित ४९	
वर्णिन् २५	🔻 विश्वी
वर्तन ३०	
वर्ति २३२, ४७८	इ विश
वर्तुल ३९	
वर्मन् १२	८ वाशि
वर्धाके ३३	४ वस्
वर्धक वर्धिष्णु ३०	, U
वर्मन् वर्मित २७	1 277
वये ३८	४ वसन
वर्ष :	८ वसा
वर्षवर २०	७ वसु
वर्षो	७ वसुदे
वर्षामू १९	७ वसुध
	९ वसुम
वर्षन् २०५ अ, ४४	७ वस्तु
वलमा १३	
वलय २२	
वलायत ४०	६ वस्त

वलीमुख 300 वल्क, वल्कल 286 वल्गु 843 वल्मीक १२७ अ वलकी 60 वंह्रभ 363 वहारि 988 वली 980 वश 880 वशिक्षया ५०० अ वशा २७० वाशिक ३८३ वस्, अधिवस्, निर्वस्, Caus. उपवस् , प्रवस् १३३ वस् , वसन 228 वसन्त 4 8 वसा 204 ६ अ, ३२५,४८२ ९ ई वसु वसुदेव वसुधा, वसुंधरा 924 वसुमती 924 वस्तु 839 533 वस्र 208 वस्नसा

322

बह्, आबह्, उद्वह्,	बात २५
निर्वह Caus., विवह,	वातायन १३४
संबह , Cau. प्रबह २५३	वाताशन १०५
विह्य २१	वादित्र, वाद्य ८८
वा ५११,५२०	वानप्रस्थ २४२ अ
वाक्पति ३७२	वानर १५८
वाक्य ४९५	वानीर १५४
वागीश ३७२	वापी ११८
वागुरा ३४५	वाम २०६, ४५२
वागुरिक ३३७	वामन १९९
वाग्मिन् ३७२	वामनयना, वामलोचना १७९
बाङ्मुख ७९	वामा १७८
वाच् ७५	वामी २७३
वाचंयम २५३	वायस १६४
वाचक ४९४	वायसाराति १६२
वाचाट, वाचाल ३७२	वायु २४
वाचिक ८३	वायुसख २१
वाजिन् २७२	वार् १०९
वाजिशाला १३३	वार ४५८
बाञ्छा ९६	वारण २६९, ५१८
बाडव २३ अ, २३८	वारवाण २७८
वाडव्य ५०७ई	वारब्री १८५
बाणिज ३२२	वाराशि १०८
वाणिज्य ३०३	वारि १०९
बाणी ७५	वारिद ३६

वारिराशि	306	वाहन	२७६, ४६४
वारिप्रवाह	989	वाहिनी	२८२
वारिवाह	३६	वाहिनीपति	२७७
वारुणी	४३१ अ	वि	909
वार्त्	२०३	विकच	984
वार्ता	७७, ३०३	विकर्तन	४६ अ
वार्धक	१९६ अ	विकल्प	499
वालधि, वालहस्त	२७४	विकासित	988
वालुका	४३७	विकार्	409
वाल्क	२२७	विकुर्वाण	३५९
वायृत	804	विकृत	99, 203
वाशित _	68	।विक्र!त	५०१
वास्, अधिवास्	233	विक्रम	४५१ अ, २९२
वास	933	विकय	328
वासकसङ्जा	१८३ उ	विकान्त	२८२
वासगृह	933	विक्रिया	५०१
वासर	५२	विकेतृ	322
वासन्ती	948	विकेय	३२३
वासर	45	विक्रव	३७६
वासंव	99	विम्रह २०५	अ, २६२, २९२
वासस्	२२९		[402
वासित	२३२	विघात	35
वासुकि	908	विघ्न	402
वासुदेव	९ आ	विद्यराज	90
वाह	२७२	विच्, विवि-	व् २६४

विचक्षण	२३९	विद्यम
विचर्चिका	२०१ अ	विद्याध
विचारणा, विचिकि	त्सा ६५	विद्युत्
विज्, उद्दिज्	७०१	विद्रव
विजन	२६४	विद्रुत
विजय	२९४	विद्रुम
विज्ञ	३५७	विद्रस्
विज्ञात	३६०	विद्वेष
विट	५०७ आ	.विध्
विटप	940	-विधव
विटापेन्	984	विधा
वितथ	૮રૂ	विधा
वितरण	283	विधा
ावितके । ।	864	विधि
वित िं	934	विधु
ात्रेतस्ति ।	292	विधुत
	30, 884	विधुर
	२५, ३६०	विधुव
विद्, आविद्,	नेविद्,	विधेर
संविद्, संप्रति	विद्ये ४१६	विना
ाविद्	४१३	विना
विदर	४९८ झ	विनि
ावदर ावादिश्	ે રૂપ	विनी
विदित	४१६	विन
ावादता विद्ध	809	विन्य
146		1 201

विद्यमान	836
विद्याधर	- 5
विद्युत्	30
विद्रव	२९५
विद्रुत	३७६
विद्रुम	376
विद्रस्	२३८
विद्येष	88
विध्, caus.	808
-विधवा	968
विधा	885
विधातृ	9
विधान	887
विधि ९, ६१, २५०	
	इ, ४१
विधुत	४१५
विधुर	403
	१९८ अ
विधेय, विनयप्राहिन्	
विना	490
विनायक	90
विनिर्मित	80€
विनीत	३६८
विश	893
विन्यास	२९३ अ

विप	क्ष	२५८	विभावसु	४७ अ
विप	ৰ্ম্ব	60	विभूषण	223
ावेप		३२४	विभ्रम	849
विष		939	विभ्राज्	223
विप		२८३	विमन्स्	३५९
विप	थ	१२९	विमर्दन,	५०१ अ
विव	द्	२८३	विमातृज	969
विप	र्थेय, विपर्यार	स ५०६	विमान	१९ इ
विष	थित्	२३८	वियत्	-3 3
विर्	पेन	१४३-	वियद्गङ्गा	२०
विषु	[ल	३८६	वियात	३६८
विश		२३८	विरति	400
विप्र	कार	५०१ अ	विरल	390
विप्र	इ त	३७४	विराज्	२५४
	ा कृति	५•१ अ	विराव	८५
	<u> হিন্দু</u>	३९२	विशिश्व	9
विष्	म्योग	رام	विरोध	98
विश	लब्ध	३७४	विरोधोक्ति	८२
ावेश	लब्धा	१८३ इ	विलक्ष	३६९
विष्	ाल भ्भ	900,400	विलाप	८२
विष्	लाप	८२	विलास	४७३
विष्	ु ष्	999	विलीन	३७६
विद	্ঘ	8	विलेपन	२३२, ५०१ इ
विभ	व	328	विवर	903
विभ	गावरी	भूष	विवर्ण	३३८
				A THE PARTY OF THE

ाविवश ३७६	विश्वकर्मन् ४४४ आ
विवस्वत् ४५	
विवाद ८०	विश्वंभरा १२५
विवाह २५३	
विविक्त २६०	
विविध ४०६३	
विवेक २५०	विश्वास २६५
विश्, आविश्, उप-	ावेष १०६
विश्, अभिनिविश्,	ाविषय ६८ अ, १२७, ४५४,
प्रतिनिविश्, निविश्,	[888
प्रविश् २ ३ ६८	: विषयिन् ६८ अ
विश् ३०२, ४७०	विषवेद्य १०६
विशङ्कट ३८९	
विशदे ७९	
विशर २९०	विष्कम्भ १३७
ाविशसन २९५	। विकिर १७१
विशारद •४४	। विष्टप १२६
विशाल ३८१	विष्टर ४५९
विशालता २२	, विष्ठा २०५
विशिख २८१	
ाविश्रम्भ २६५,४४९ अ	
विश्राणन २४	
विश्रान्त २	९ विसर्जन २४३
ावेश्रुत ३६०	
विश्व ६ अ, ३८५	

विस्तार	940, 402	बृक्ष	984
विस्तृत	808	वृजिन ५८	, ४४४ अ
विस्पष्ट	68	वृत्, अनुवृत्, व्य	ावृत्,
विस्फार	२९३ अ	वृत्, अनुवृत्, व्य निवृत्, निवृत्,	विवृत्४१०
विस्फोट	२०२	इत्	804
विस्मय	9,9	वृति	888
विस्मयान्वित	3 4 9	वृत्त ३९३,४	258,00
विस्मृत	४०४	वृतान्त ७५	७,४३५ आ
विस्रसा	990	वृत्ति	३०३
विहग	१७१	वृत्र	849
विहंगिका	385	गृत्रहन्	99
ावेह <u>स्</u> त	३७५	वृथा	490
विहायस्	३३, १७१	वृद्ध ं	996
ाविहार	५०१ आ	बृद्धत्व	१९६ अ
ावे ह ल	३७६	बृद्धा	964
वींचि	990	ब्राद्ध	888
वीणा	১১	बृद्धिजीविका	३०४
वीथी	984,889	बृद्धोक्ष _	39=
वीप्सा	४८९	'बृध् , परिवृध् Cau	
वीर	८९, २८२	बृ न्त	949
वीरुध्	ঀৼ৽	बृन्द	904
वीर्घ े	२०३	वृन्दारक	4
च, प्राच, विवृ	४०५	वृश्चिक	१६०अ
बुक र्	१५९	बृष्	. 36
ब्रक्ण	૪૧૨	बुष े	49,396

703512	950	वेशन्त	996
बृषदंशक	94	वेश्मन्	932
बृ षध्वज	99	वेश्या	964
वृषन्	396	वेष	२२२
बृष्म		वेषवार	३१२ आ
चृ षल	३३२ ३८	वेष्ट्, वेष्टित	४०६
ন্মৃষ্টি	३२ 9	वै	५१२, ५२०
त्रुच्चि	890	व वैजयान्तिक	211,971,2
वे	1	वजयान्तक है—य-जी	289
वेग	४२५ अ	वैजयन्ती 	
वेगिन्	२८१	वैतनिक	३३८
वेणु	१५ ६	वैतालिक	290
वेणुक	२७१	वैद्य	200
वेतन	३५१	वैधेय	30€
वेतस	१५३	वैनतेय	9 4 9
वेताल	५०७आ	वैमात्रेय	१८७
वेद	७६	वैर	88
वेदि	२४२	वैरनिर्यातन,	
वेदिका	१३६	वैरिन्	२५७
वेघ	४९८ आ	वैलक्ष्य	४२० अ
वेधानिका	३४८	वैशाख	320
वेधस्	9	वैश्य	३०२
वाधित	809	वैश्वानर	्र २१
वेप्, वेपथु	909	व्यक्त	४३५ आ
वेला	४७३	व्यक्ति	६३
वेब्रित	३९४, ४०४	व्यप्र	४६९

	२३५	ब्यास	403
ब्य जन	69	ब्यास क्त	४६९
व्यञ्जन	४४४ आ	ब्याहार	رُواع .
व्यञ्जन	_	व्यूह	४३१
व्यत्यय, व्यत्य	900	व्यह	२९३ अ
व्यथ्, व्यथा		न्योकार व्योकार	333
ब्य ध	४९८ अ		32
व्ययू	५०२	व्योमन्	99 \$
ठ यर्थ	५१०	व्योमयान	
व्यलीक	४२० अ	त्रज् , अनु-परि-प्र	
व्यव साय	808	त्रज	908
ब् यवसित	889	व्रज्या	२४९
व्यवहार	60	त्रण	२०१ अ
व्यवाय	748	व्रत	388
व्यसन	४४६	व्रतति	980
व्यसनार् <u>त</u>	३७६	ब्रीडा	९३
	3 9 4	त्रीहि	309
व्यस्त	1.00		4 1 Jan 1
व्याकुल	३७५	शंस् , आ-समा-प्र-	र्शंस ४१७
ब्याघ	१५७, ३८५		292
व्याज	96,88	शक्	
ट्या ध	385	शकट	२७५
ब्याधि	२०१ अ	शकल	४२
व्याधित	२०३	शकुन्त, शक्कांन्त	909
व्यापार	४३१	शकृत्	२०५
ब्याल	१०४,४७२	शक्त	840
•यालग्राहिन् •यालग्राहिन्	, १०६		२, ४३६ अ

			1 1
হান্স	98	शमी	१५६ छ, ३०८अ
शक्रधनुस्	३८	शंवरारि	99
शंकर	93	शम्भली	964
शङ्का	४९२	शंभु	93
	९, ४७२	शयन	. १००, २३४
शङ्ख	995	शयनीय	२३४
शची, शर्चीपति	१९ अ	शयाछ	३७२
शठ	३७७	शायित	३७१
शतपत्र	922	शंयु	908
शतहदा	३७	शय्या	२३४
शताङ्ग	२७५	शर -	२८५
रामु	२५८	शरजन्मन्	96
शनैस्	५२१	शरण	४३२
शनैश्वर	४६	शरद्	५७
शपथ, शपन	७८	शरव्य	२८५
शफ	२७४	शरारु	३७०
शबर	३४२	शरासन	२८४
श्राबल	৾৩४	शरीर	२०६
शब्द ६८	अ ८५	शरीरास्थि	२०५
शब्दप्रह	276	शरीारैन्	६२
शम्, निशम् cau,	808	शर्करा	३१३
शमथ	886	शर्व	93
शमनस्वसृ	920	शर्वरी	५४
शमल	204	शलभ	१६७
शामित	808	शस्य	२८९

शव	300	शार्क	१२ अ
शश, शशधर	४१ अ	शार्जिन्	९ झ
शशलाञ्छन	४१ अ	शार्दूल	१५७, ३८६
शशादन	969	शाल	985
शश्वत्	406	शाला	933
शब्प	944	शालि	306
शस्त	६०, ४१७	शालीन	3 6 9
शस्त्र	268	शास्त्र	990
शस्त्री	269	शाल्मलि	१५६ ऋ
शाक	३१२ आ	शावक	ঀ७३
शाकुनिक	३३७	शाश्वत	३९५
शाखा	986	शास्, अनुशा	
शाखामृग	१५८ ऋ	आशास्,	
शाखिन्	984	शासन	२६५
शाठच	96	शास्त्र	४३३, ४६५
शाण	३४७	शिक्ष्	ર ૧૫ હ
शात	४०७	शिक्षा	844
शातकुम्भ	329	शिक्षित	340
शात्रव	२५८	शिखण्ड	900
शादहरित, शाद्रल	१२७ झ	शिखण्डक	२१९
शान्त	808	शिखण्डिन्	१६९
शान्ति	896	शिख र	980, 986
शाप	828	शिखरिन्	936
शाम्बरी	348	^	, १७०, २२०
शारिफल	३५५	शिखावल, हि	

शिक्षित	८५	शिशुत्व	998
शिक्षिनी <u> </u>	२८५	ा राष्ट्रि	244
शाजापा शितिकण्ठ	958	शिष्य	280
ाशासम्ब ।शिफा	988	शी, अतिशी	३७१
शिविका	२७५	शीकर	
शायका शिविर		शीव्र	39
	3548	शाव शीत	3 F
शिम्बा	३०८ अ		४४, १५४
शिरस्	१४८, २१८	शीतक	३४०
शिरस्त्र े	२७८	शीतल	88
शिरा	२०३ अ	शीधु	५०७ इ
शिरीष	१५६ ऊ	शीर्ष	296
बिरोगृह	१३३ अ	शीर्षण्य	206
शिरोधि	२१२	शील	९५,४७३ अ
शिरोरत्न	228	शुक	964
शिरोरुह	299	शुक्ति	998
बिं रीवेष्ट	860	शुक	४६, २०३
शिलीमुख	४२३	शुक्रशिष्य	
शिला, शिलोचय		शुक्र	५५ अ, ७१
शिल्प	386	शुच्	38
शिल्पिन्	₹:३ ६	शुचि	७१, ४२७
शिल्पिशाला	938	शुण्ठी	३१२ आ
शिव	:93, 40	शुण्डापान	३५३
शिवा	४७८ आ	शुद्धान्त	१३५
शिशिर	४४, ५६	গুখ্	३८३
হি ন্যু	ં ૧૫૨	ग्रुनक, शुनी	3 85

ગુમ્	४३	त्रृ, विशृ	296
शुभ	Ęo	शेखर	२३३
ন্ <u>যু</u> দ্	١٩٥	शेवाल	923
যুপায়ু	89	शेष	१०४, ५०७ इ
	७, ४२२	शेषशायिन्	९ इ
शुल्क २ ६ शुल्ब	३४६	शैल	939
-	२४७	शैऌष	३३६
शुश्रूष् , शुश्रूषा	२०१ अ	शैवल	923
शुष् शुष्म	२९१ अ	शैवलिनी	999
	३१०	शैशव	9 ९ ६
श्रुक	१६० अ	शोक	68
श्रूककीट		शोचिस्	yo
शूद्र	3 3 7	शोणरत्न	३२७
रा न्य	3 6 3	शोणित	२०४अ
इ <u>र</u> ू	२८२	शोधनी	936
∓ र्श	390	शोधित	३१३, ३८३
राह्र राह्र	४७२ १३	शोभन	329
श्लपाणि, श्रालेन्		शोभा	83
शृगाल	949	शोष	२०१ अ
शृङ्खल	२७१	शीण्ड	३६६
शृङ्खलक	३२०	1	334
शृङ्ग	980	शौण्डिक	^{५२५} ९ आ
शृङ्गाटक	929	शौरि	۶ مرا عرا
शृङ्गार	८ ९	शौर्य	
शृङ्गिणी	३१९	श्चोत	५००अ
श ृत	४०८	र्मशान	३००

इमश्रु	२२१	श्रेणी	984
इयाम ७२	, ४५२	श्रेयस्	48, 86
इयामल	७२	श्रेष्ठ	३८४, ४३२
इयामा	४५२	श्रोणि	2010
इयामाक '	१५६ ऋ	श्रोत्र	296
इयाल	999	श्रोत्रिय	280
इयेत	७१	श्चक्ष्ण	३८७
इयेन	१६२	श्लाघ्, श्लाघा	८२
धद्धा	883	श्हेष	888
श्रम्, विश्रम्	२९	^{१हेष्} मन्	२०३ अ
श्रम्	२६५	श्होक	850
श्रवण, श्रवस्	२१८	श्वःश्रेयस	80
পাৱ	288	श्वन्	३४३
श्रान्त	२९	श्वपच	388
थ्रि, आ-उत्-सं-श्रि	३६८	শ্বস	१०२
	२, २८३	श्वशुर्	990
श्रीकण्ठ	98	श्रशुरी	984
श्रीपति	९ आ	শ্বপূ	990
श्रीफल	१५६अ	श्रृश्वशुरो	984
श्रीवत्स	१२ अ	धस्	428
श्रीवत्सलाञ्छ न	९ इ	श्वस्, आश्वस्	, समाश्वस्
श्रु, आ-सम्-प्रति-वि	-	निश्वस्, उ	च्छ्वस्,
ँ समा-श्रु	४१६	विश्वस्	२६५
	४३६ आ	श्वसन	२४
	६, २१८	श्वापद	४७२

न्धेत	७९	संशय	६५
श्वेतरक्त	७३	संश्रव	£ 10
-		संश्लेष	408
षट्पद	956	संसक्त	3,92
यड्ज	८६ अ	संसद्	२४१
षडानन	96	संसार	* ১৯
खण्ड	240	संस्तव	५०१ इ
बाण्मातुर	96	संस्था	२६६, ४४०
ाष्ट्रेव्, नि-ष्टिव्	40.0	संस्थान	880
संयत्	२ ९३	संस्थित	399
संयत	३७५	संहति	904
संयम, संयाम	५०२	संहनन	२०५ अ
स्युग	२९२	सकल	3,40
संलाप	८२	सङ्गत्	₹28
संवत्सर	५७	सक्थि	२०७
संवन्न	५०० अ	साखि	249
संवर्त	46	संखी	968
संवस्थ	१३७	सख्य	२५९
संवाहन	५०१ अ	सगर्भ्य	993
संविद्	६७	सगोत्र	998
संवीक्षण	५०४ अ	सार्ध	३१७
संवीत	४०६	संकट	४०३
संवेग	99	संकर	936
संवेश	,900	संकलित	806
संकाश	३५१	संकल्प	\$ 8
	All the second		

संकर्णि	४०३, ४३५	सत्तम	368
संकुल	४०३	सत्ता	४७६
संकेत १०	८३ अ,४५४	सत्त्व	६१ अ ४७८
संक्षेपण	५०४ अ	सत्पथ	930
संख्या	, Eu	सत्य	68
	३८९	सलंकार, सलाप	न ३२४
संख्यात	400	सत्रा	499
सङ्ग, संज्ञम	४५९	सत्वर	२९
संगर	20	संद् (सींद्), व	भवसद,
संग्रह •	२ ९२	आसद् निष	र्, प्रसेद्,
संप्राम	904	विषद्	४१३
संघ		सदन	१३२
संघात	908	सदस्	289
सज	२७९, ४५७	सदा	५२५
सज्जन	२३७,२६८	सद्गाति	२४
सजना	२७२	1	३९५
सजम्बाल	१२७	सदातन	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
संचारिका	964	सदृक्ष, सदृश्,	१३५ १३२
सञ्ज्, व्यतिष	呵 ,	सद्भन्	प्रेप
आसञ्ज्	३६२	सद्यस्	429
संज्वर	२२	सना	× = ====
संज्ञा	838	सनातन	३९५
सटा	२२०	सनामि	983
सत्	२३८, ४३८	संतत	58
सतत	29	संतिति	२३६, ४२८
सती	962	। संतप्त	४१५

संतमस	903	सप्तकी	२२ ६
संतान	२३७	सप्ततन्तु	280
संताप	२२	सप्तला	944
संतोष	866	सप्ताश्व	४७
संदान	३२०	सप्ति	२७२
संदाव	294	सत्र	४६५ अ
संदित	808	समर्तृका	968
संदेशवाच्	63	सभा	१३३, २४१
सदेशहर	२६१	• सभाजन	886
संदेह	६६	सभासद्	, सभास्तार २४२
संदोह	908	सम्य	२३७, २४२
संघा	४४३	सम	३५०, ३८९
संधि	२६२, ४९९	समग्र	390
संध्या	५३	समाज्ञा	60
सन्नद	२७९	समधिक	३९६
सन्नहन	४२५ आ	समंततस्	५१७
सनिकृष्ट	३ ९१	समम्	५११
सन्निकर्षण,	सनिधि ५०१ इ	समय	५२, ४५३
सन्निवेश	४४७	समया	५१३
संन्यासिन्	४४२ अ	समर	797
सपत्न	२५७	समर्थ	४३९ अ
सपदि	५०९, ५१५	समवाय	908
सपर्या	२४१, २४७	समसन	५०४ अ
सपिण्ड	993	समस्त	३८९
सपीति	३१७	समा	40

	६७, ४४२	संप्रदाय	४९८ आ
समाधि	६७, ४४२	संप्रधारण	844
समान	993	संबाध	803
समानोद्ये	868	संबोधन	५१३
समाप्ति		संभावना	883
समालम्भ	५०१ इ	संभेद	920
समासाच	४०३	तगर संभ्र म	99
समाहार	409	्तंत्र न् संमार्जनी	936
समाहृति	৩৩	•	886
समाह्य	३५५	संमूच्छेन	3 9 3
समिति	२४१,२९३	संमृष्ट	
समिध्	१४९	सम्यच्	6.8
समीप	३९१	सरघा	950
समीर, समीरण	२५	सरणि	925
समुचय	409	सरमा	३४३
समुज्झित	४१५	सरल	३५८
समुदाय	908	सरस्	996
समुद्रक	२३६	सरासेज	१२३
स मु द्धत्	३६६	सरसिजासन	9
समुद्र	906.	सरसी	996
त पुर समुद्रवसना	924	सरस्वती	2'5
समुवजोषम्	494	सरित्	998
T	948	सरित्पति	906
समूह	२८३	सरोज	१२३
संपत्ति, संपद्	238	सरोक्ट	923
संपुट	५२५	। सर्ग	828
संप्राति			

सर्प		908	सहसा	498
सर्प	राज्	908	सहस्रपत्र	923
सरि		398	सहस्रांशु	४७ अ
सर्व	•	369	सहस्राक्ष	99
	तस्	५9७	सहाय	269,860
सर्व		५२५	सहायता	५०७ उ
सर्वे	लि ङ्गिन्	२५१	सहिच्छा	३७०
सर्व	प	१०८ अ	सहदय	३५६
सार्व	हेल -	909	सायात्रिक	998
सव		280	सांयुगीन	२८२
सव		२५९	सांवत्सर	३६०
सवि		४७	साकम्	499
सवि	ঘ	३९१	साकल्य	890
सव्य	I	२०७	साक्षात्	860
सस्य	N. Sa. X.,	949	सागर	906
सस्य	।म ज्जरी	३०९	सागराम्बरा	१२५
सह्	, उत्सह् , प्रोत्सह्		साचि	५१३
	(Cau.)	808	साति	५०४ अ
सह		499	सादिन्	२७७
सहव	जर	१५३	सादृश्य	४९१
सहर	1	993	साध्	२२२
सहध	यर्मिणी	969	साधन ४३३,	४४४ इ. ४४८
सहर		३७०	साधारण	३५0, ४०२
	ने जन	390	साधु	२३७. ३८१
सहस	र २९१ अ,	863	साध्वस	93
	the second second			

	. (5)
साध्वी १८२	सार्वभौम २५५
सानु १४०	साहस २६३
सान्त्व्, सान्त्व २६३	सिंह १५७, ३८५
सान्द्र ३६६, ३९०	सिकता ४३७
सान्द्दष्टिक २६८	सिक्थक ३३१
साप्तपदीन २५९	सिच्, अभिषिच्,
सामन् ७६, २६३	डात्सच् २५४
सामन्त २५५	सित ७१, ४०९ अ
सामध्ये ४७१	ासेता ३१३
सामाजिक २४२	सिद्ध ६,४१०
सामान्य ६३, ४०२	सिघ् ४१०
सामि ४९३	सिद्धान्त ६६
सांत्रतम् ५१६, ५२५	सिन्धु १०८, ४४२
साम्य '११४	सिन्धुपति १०८
सायम् ५३,५२२	सिव् ४१०
सार ४६०	सीता ३०८
सारंग १६० अ १६७,	संख्य ३०६
ે ૪૨૫ લ	सींधु ३५२
सार्थि २७७	सीमन् ४८५
सारमेय ३४३	सीमन्त ५०७ आ
सारस १६५	सीमन्तिनी १७८
सारिका ५०७ अ	सीर ३०८
सार्थ १७५	सीरपाणि ९ उ
सार्थवाह ३२२	स्रोरिन् ४७१
सार्थम् ५११	सीवन ४९८ अ

	220 1	सुरपति	१९ अ
सीसक	३३१		2.5
सु	५०९, ५१२	सुराभि ५६,	
सुकुमार	366	सुरलोक	á
सुकृत	49	सुरवर्मन्	3.5
सुकृतिन्	३५६	सुरा	३५२
सुख	. ५९	सुराचार्य	४६
सुगन्धि	७०	सुवर्ण	३२९
सुचरित्रा	१८२	सुषम	३८१
सुत	960	सुषमा	४३
सुतात्मजा	968	सुष्टु	५०९
सुदर्शन	१२ अ	सुहृद्	249
सुद्र	४०६ अ	सूकर	946
. अ.र. सुधा	२०, ४४३	सूक्ष्म	३८७
सु धांशु	ે ૪૧	सूच्, सूचक	३०७
सुधी	२३८	सूचना	४२९
सुन्दर	369	सूचि	४२२
सुन्दरी	960	सूत	२७७, ३३१
सुपथिन्	१३०	सूत्थान	३४०
सुपर्वन्	8	सूत्र	३४६
सुम े	947	सूद	399
सुमनस्	४, १५२	स्तु	960
सुमना	944	सूनृत	८३
100000000000000000000000000000000000000	8	सूपकार	399
सुर सुरज्येष्ट	6	सूर	४६ अ
सुरज्यष्ट सुरद्विष्	ن أ	सूरत	३६२

सूरसूत	86	सोरप्रास	68
सूरि.	२३९	सोदर्य	993
सूर्य	४६ अ	सोन्माद	३६६
सूर्यतनया	920	सोपान	१३७
सूर्येन्दुसंगम	५५ आ	सोम	89
स्, अनुमृ, अप		सोमप	४५१
सकिन्	इ, इ २१५	सोल्लुण्ठन	83
साणि	२७२	सौचिक	३३३
र हाणिका	२०३	सौदामनी	३७
सृति	926	सौध	१३४
सृप्, अपसृप्,		सौम्य	840
रंग, जनस्य	908	सौरमेय	396
संस्प्, विस्प्	४०६	सौरभेयी	298
सृष्ट		सौरि	४६
सृष्टि सतु	४२४	41 44	298
स्तु	१२८	स्कन्द्	96
सेना	२८३	स्कन्द	986, 390
सेनानी	१८, २७७	स्कन्ध	893
सेव्, निषेव्	२५७	स्कन	900
सेवक	२५७	स्खल्	
सेवन	४९८ अ	स्खलन ,	स्खालेत १००
सैकत	992	स्तन	२०८
सैनिक	२७८	स्तनप	१९६ अ
सैन्धव	२७२, ३१३	स्तनंधय	१९६ अ
सैन्य	२७८, २८३	स्तानितः	३७
सोढ	808	स्तवक	949
		1. 1. 1. 1.	1000

स्तम्ब	988	स्थानीय	१३०
स्तम्बकरि	308	स्थाने	५१६
स्तम्बेरम	. २६७	स्थापत्य	२५७
स्तम्भ्, अवष्टम		स्थामन्	२९१
पर्यवष्टमम्	े ५०४ अ	स्थाली	३१२ अ
स्तम्भ	४४९ आ	स्थावर	३९६
स्तव	60	स्थाविर	१९६ अ
स्तिमित	४१९	स्थास्तु	384
स्तु, प्रस्तु	४३७	स्थिति २६	६, ४३०, ४३१
स्तुत	४१७	स्थिर	850
स्तुति	60	स्थिरतर	३९६
स्तुतिपाठक	२९०	स्थूल	३८६
स्तृ, विस्तृ	808	स्थूललक्ष्य	३५८
स्तेन	३४४	स्थेयस्	३९६
स्तेय, स्तैन्य	३४५	स्थील्य	४७१
स्तोक	३८७	स्नव	४९८ आ
स्तोत्र	८०	स्ना, निष्णा	२३० अ
स्तोम	908,840	स्नान	२३० अ
ब्रो	१७८	स्नायु	508
स्त्रीपुंस	१७३	क्तिग्ध २५९	, ३१३, ३६१,
स्थाण्डल	२४२		[३६६
स्थविर	996	स्निह्, स्नेहय	Caus. 359
स्थाणु	95	स्तु	980
स्थान	883	स्नुत	800
		स्नुषा	१८४

स्नेह	34	स्यन्दन	२७५
स्पर्श	६८ अ	स्यन्दनारोह	200
स्पर्शन	२४३	स्यन्दिनी	२०३ अ
स्परा	२५९	स्यन	800
स्पष्ट	४०२	स्यूत	३११, ४१०
स्पृष्टि	888	स्यूति	४९८ अ
स्पृश्	४०३	स्रस्	४१२
स्पृह् , स्पृहा	९६	स्नज्	२३३
स्फटो	904	स्रव्	४९८ अ
स्फाति	80.8	स्रष्ट्र	8
€फार	366	स्त	४१२
स्फुट्	988	स्राक्	408
स्कुट	१४६, ४०२	ख़, ख़ुत	800
स्फुटन	४९८ अ	श्लिष्, आ-	सम्-वि-श्ठिष्५०४
स्कुरण	४९८ इ	ख	998,806
स्फुलि ज्ञ	23	खच्छन्द	३६२
स्फूर्ति	४९८ इ	स्वजन	968
स्म	५१२, ५२१	खञ्ज्	40%
स्मय	९२	खतन्त्र	३६२
स्मर	90	खांघीत	266
स्मरहर, स्मरानि	रे १५	स्वन	6,4
स्मि, विस्मि	३६९	खप्	३७२
स्मृति	९७	स्वप्न	900
स्यद	२८	स्त्रप्	३७२
स्यन्द्	You	स्वभाव े	909

स्वयम्	५२२	स्वेरिता	886
स्वयंभू	6	स्त्रेरिन्	३६२
स्वर्	3	-	
स्वर	८६ अ	€ .	५१२
₹वरूप	909	हंस	9 ६ ६ ८८ इ
स्वर्ग	3	हज़े	
स्वर्ण	३८२	हठ	363
स्वर्णकार	338	ह 0डे	८८ ई
स्वर्णदी	₹'0	हन्, अपहन्,	आभ-
स्ववैद्य	१९ इ	हन्, आहन	र्, प्र-
खस	968	हन्, व्याह	न्, प्रति-
स्त्रस्ति	४८७	हन्, संहन्	
स्त्रहीय	992	हनु	२१४
स्ताद्वी	944	हन्त	866
स्वाधीनपतिका	१८३ ई	ह्य	२७२
स्वाध्याय	२५२	हर	94
स्वान्त	€3	हरि	१५७, ४६१
स्वाप	900	हरिण	७२, १६०
स्वापतेय	३२५	हरित्	३४, ७२
स्वामिन्	३६०	हरित	७२
	४८६	हरितक	३१२ आ
स्वित्	3%	हरिदश्व	४७
स्विद्	96	हारेद्रा	३१३
स्वेद	३१२ अ	हरिद्राभ	७२
स्वेदनी स्वैरिणी	923	हरिन्मणि	३२७

~~					
हर्गिप्रया		95	हाला		३५२
हर्म		1934	हास		89
हर्यक्ष		940	हास्य		68,89
हर्ष		49	ाहे 💮	393,8	९७, ५१२
हर्षमाण		349	हिंस्	(, , , ,	396
हल		३०७	हिंसाकर	वेन	५०१ आ
हला		८८ ई	हिंस		300
हलायुध,	हलिन	९ड	हित		-
हरुय े	- '	३०६	हिम		840
हावेस्		398	हिमवत्		88
हव्यपाक	•		हिमांशु		9 €
हब्यवाहन	٠,	४२ आ			80
	T	२२	हिरण्य	ू ३२	६, ४२९
हस् , अपह	ल् , उपहस्		हिरण्यगः	Ŧ	- 6
परिहस्		:९०	हिरक्		493
हस		90	हो		498
हसन्ती		३१२	हीरक		376
हस्त	290,	२२९	हीन		४१५
हस्तिन्		259	हुतभुज्	हताशन	29
हास्तिपंक		२७६	g or g		४८९ अ
इदन्यक्तरेत्		२७६		(Cau.)	
हा	४१५,	४९६	3102	व्याह, संह	,
हाटक		335	SDUTE	ਵਿਕਵ ਕਰ	, Tier
हायन		40	ह्यासस	ह, उद्धृ, उप	αē,
हार		२२५	भ्यपह. अपन्	, उपह, प्रा	तसह,
हार्द	15 T W	4	जाहि,	निर्ह, उदाह	У Е,
		94	नारह,	प्रत्युदाह, सं	Я€,

उपाह, विह	896	हेमपुष्पक	१५६ उ
हद्, हदय	६३, २०५	हेरम्ब	90
हृद्याछ	३५६	हेष् , हेषा	रं७३
ह रा	३८२	हैमवती	98
हप् हप्	४१९	होम	२४१
हर्षीक	६८ अ	होरा	५०७ अ
हर	४१९	हु, अपहु, निहु	63
	348	ह्यस्	५२४
हृष्टमानस हे हेति	५१३	8 (990
हेति	ર્ર	ह्रस्व	999
हेतु	६ 9	ह्री	९३,४१०
हेमन् हेमन्	329	ह्रीण, ह्रीत	४१०
हेमन्त	પદ	हेष, हेषा	२७३
2 1 11	and the same of th		

HOW TO USE THE INDEX TO ENGLISH WORDS.

The references in the English Index are made to the Slokas in the text, and not to the pages, the former being more convenient than the latter. The words, which will be found in the following Index, are those which are of very frequent occurrence in the English language; whenever, therefore, any word cannot be found in the Index, its synonyms in general use should be referred. Many of the abstract and verbal nouns, which cannot be found in the Index, should be formed from the corresponding adjectives and verbal roots that will be found.

INDEX.

To Abandon 279, 415 Abandoned 415 Abandoning 424 Abashed 410 Able 439 अ. 450, 494 Above 467 Abridgment 77, 504 अ Absence 518 Absolution 68, 466 Abstracted 400 Abstruse 403 Abundant 388 To Abuse 80, 501 अ Abuse 80 Abusing 500 अ Abusive 83 To Accept 406, 500 Acceptance 484 Accepted 416 Accident 498 To Accomplish 113, 222, 410 Accomplished 410 Accomplishing 448 According to 519 To Acknowledge 414 Acquaintance 501 ₹

To Acquire 416, 418 To Act 88 3, 406, 410, 411, 418 Act (good) 59 Acting 89 Action 435, 456, 473 Actions 451, 476 Actions (graceful, cf) love, &c.) 451 Active 341, 376 Actor 336 Adamant 466 To Add together 408 Added together 408 Addiction 440, 446 To Address 216, 414. 415 Addressed 415 Addressing 81, 513 To Adhere 132, 362, 504 Adjoining 392 To Administer remedies 201 Administration 262 अ To Admire 369 To Admit 416 Admitted 516

To Admonish 416 To Adore 409 अ To Adom 233, 406 Adorned 222, 494 Adorning (act of) 223 Adult 197 To Advance 416 Advance 499 Advantageous 450 Adversity 283, 446 Advice (secret) 466 To Advise 374, 416 Advised 409 अ Affection 95, 481, 503 Affectionate 361 Affix 453 To Afflict 107, 407. 419, 500 의 Afflicted 376, 419 Affliction 96, 107 After 489 3 490 Afternoon 54 Afterwards 489 31, 490 Again 522 Age 302 Aged 198 To Agitate 298 Agitated 503 Agitation (mental) 501 Ago 520 Agony 107

Agony (mental) 96 Agreeable (speech) 82 Agreement 67, 454, 459 Agriculture 303 Ah! 485, 488, 496 Aim 285 Air 24, 25 Air-chariot 19 ₹ Alas! 89, 488, 496 To Alight 123 All 390, 474, 490 Allegation 81 Alliance 262 To Allow 409 To Allure 365Ally 259, 480 Alone 402 Also 487, 492 Alter 242 Alternative 511 Always 525 Ambitious 356 Amidst 516 Amusement 99 Ancient 398 And 490, 492 Anger 95, 455 Anger (sentiment of) 90 Angle 430 आ Anguish 107 Animal 62, 478

To Animate 109 Ankle 207 To Annoy 107 To Anoint 232 Anointed 408 Another 468 To Answer 415, 418 Answer 79 Ant 507 अ Antelope 160 Anthill 127 अ Anxiety 96 Anxious 362 Apartment 430 अ Ape 461 To Appear 50 Appearance 421, 458 Appellation 77, 78 Appetite 316 To Appoint 362 Appointment 454 To Apprehend 65 To Approach 104, 268, 275, 360, 413, 416. Approach 517 To Approve 59,82, 259, 414, 419, 500 Aquatic (animal) 115 Aqueous 110 Arch (ornamental) 137

Archer 280 Architect of the gods 444 आ Ardent 359 Ardour 97 Argument 65, 433 To Arise 413 Arm 210 Armed 279 Armour 279 Army 282, 471 Around (all) 495, 517 To Arrange 404, 406 Arrangement 293 अ Array of battle 293 স Arrayed 431 To Arrest 259 Arrived 524 Arrogance 92, 93, 490 Arrow 285, 286, 423, 425 Art 348 Artery 203 अ Articles (for sale) 323 Articles of art 348 Artificer 336 Artist 336 As 487, 514 To Ascend 123 To Ascertain 413 Ascertaining 463

Ascetic 242 3, 251 As far as 490 Ashamed 410 Ashes 23, 436 To Ask 79, 409 Asking 245 Asleep 371 As long as 490 As many as 490 As much as 490 Ass 321 To Assail 294 To Assault 500 Assault 294 Assemblage 475 To Assemble 416, 507 Assembly 241 Assent 67 To Assent 414 Assignation 183 अ As to 486 Astonished 369 Astonishment 91 Astringent 69 Astrologer 260 Astronomer 260 As well as 492 Asylum 438, 499 Atmosphere 32, 33 At once 509, 515, 525 Atonement 455

To Attach one's self to 376 Attachment 427, 440 To Attack 294, 418 Attack 294 To Attain 368, 405, 410. 416 Attempt 426 To Attend upon 247, 411 Attendant 339 Attention 504 Andacions 368 To Augment 404, 409 Auspicious 491 Authority 433 Autumn 57 To Avoid 418 To Awaken 416 Away with 494 Awn (of corn) 309 Axe 288

Bachelor 242 अ Back 209 Back-biter 377, 449 अ Bad 485, 493 Bag (gunny) 311 Ball 235, 430 आ

Balloon 19 & Bamboo 156 Bangles 225 To Banish 133 Bank (sand) 112 Banker 305 Banner 291 Barbarian 342 Barber 335, 432 Bard 290 Bargain 454 **Bark** 148 Barley 308 Barren 146 Barter 323 Base 377, 382, 463 Bashful 369 Bashfulness 93 Basin 112 Basin (for water round a tree) 119 Basket 311 Bath 230 अ To Bathe 230 अ Bathing 230 अ Battle 262, 292, 293, 459 Bawd 185 To Be 413 To Be able 292, 360, 409 413 To Be absorbed

(in meditation) 97 To Be accomplished 410 To Be accused 362 To Be afflicted 107,2013 To Be afraid of 91, 369 To Be agitated 66, 501 To Be alinated 376 To Be angry 95, 371 To Be appeared 409 To Be arrogant 92 To Be ashamed 410 To Be attached 362 To Be bad 383 To Be bashful 410 To Be bold 368 To Be born 378,410,413 To Be calm 413 To Be careless 265, 419 To Be clear 413 To Be confused 66 To Be consistent 415 To Be convinced of 360 To Be corrupted 412 To Be dejected 413 To Be delighted 419 To Be disappointed 110 To Be dissolved 298 To Be distracted 501 To Be divided 298 To Be endowed 268 To Be entitled 411

To Be erect 419 To Be faint 378 To Be famous 360, 416 To Be fatigued 29,500 अ To Be faulty 383 To Be fit 362 To Be glad 59, 419 To Be heard (all round) 416To Be helpless 413 To Be hungry 364 To Be incarnate 113 To Be inconsistent 415 To Be indifferent 411 To Be intoxicated 419 To Be languid 500 अ To Be loosened 412

To Be mad 92 To Be manifest 413 To Be master 360 To Be melted 298

To Be negligent 419 To Be obstinate 268 To Be pleased 59, 413

To Be polluted 232 To Be possible 413

To Be powerful 413 To Be propitious 413

To Be proud 93, 232 To Be purified 383

To Be ready 279

To Be restored 410 To Be right 410

To Be roused 371

To Be ruined 379, 410

To Be sad 413

To Be satisfied 419

To Be skilful 230 अ

To Be solitary 264

To Be splendid 43 To Be stained 232

To Be suitable 64, 362.

· 410

To Be surprised 369. 406

To Be tamed 409

To Be tired 29 To Be troubled 501

To Be unsteady 66, 275

To Be victorious 294 To Be visible 50, 413

To Be wearied 29

To Be withered 201 अ Beak 172

To Beam forth 43

To Bear 95, 253, 368, 409

To Bear affection to 361

To Bear fruit 146

Bear 159

Beard 221

Beard (of corn) 309 Bearing 437 Beast of burden 319 To Beat 374 अ Beatitude (final) 68,254, 466 Beautiful 381, 450, 452, 457, 476 Beauty 43, 451, 457 Because 489, 497, 510 To Become 413 To Become excited 371 To Become exhausted 500 अ To Become visible 413 To Become wet 419 Bed 234, 449 Bee 167, 168, 423 Been 437 अ Before 487, 494, 495. 510, 520 To Beg 379 Beggar 379 Begging 245 To Begin 417 Beginning 79, 455, 504 Beginning from 401Behalf 468 To Behave 410, 411,418 Behind 400, 491 To Behold 357, 376

Being 438, 476 Being (living) 62, 437 अ Belife 443 To Believe 360 Bell (small) 226 Bellows 348 Belly 208 Beloved 382 Benediction 482 Benevolent 356 To Bend 363, 393, 407 Bent 394, 513 Bent (down) 394 Bent upon 362 To Besiege 259, 294 To Besmear 232 To Bestow 375 Best 384, 385, 459 st. 460. 470 To Be sure 497 To Betake one's self to 230 अ Betel (nut) 156 5 Betel (plant) 156 आ Better 459 अ Betraying 265 Between 516 To Bewail 94, 100, 415 Bewailing 82 Bewildered 375 Beyond 487

Big 386 Bile 203, 436 Bill 172 To Bind 279, 375, 504 अ Biography 438 Birch (tree) 156 आ Bird 171, 423, 428 Birth 62, 476, 514 Bit 42, 387 Bitch 343 To Bite 42, 160 Bitter 69 Black 72, 452 Blacksmith 333 Blade 467 To Blame 80 Blame 80, 420 Blanket 229 st To Blaze 50 Blessing 459 37, 490 Blind 200 Blood 204 अ. 473 To Blossom 146 Blossom 146 To Blow 253, 494 Blown 146 Blown out 408 Blue (dark) 72 Blunder 100 Boasting 291 Boat 113

Boat (small) 113 Bodice 229 3 Body 206, 433, 447 Body 205 ਵ Body-guard 257 To Boil 408 Boil 202 Boiled 408 Bold 368, 441 Bolt 137, 472 Bone 205 Boon 459 अ Bored 409 Bosom 209 Both 497 Both sides (on) 495 Bough 148 To Bound 412 Bound 375 Bound (together) 404 Boundary 473, 485 Bounteous 358 To Bow 393 Bow 284 Bow of Siva 14 Bow of Vishnu 12 अ Bowed 411 Bowels 430 3 Bower 142 Bowstring 285 Box 236, 346

Boy 197 Bracelet 225 Braid (of hair) 220, 448, 471 Branch 148 Brass 331 Brave 282 Bravery 291 अ, 426 Bread 314 Breadth 229 To Break 42, 410 To Break forth 410 To Break promise 415 Breaker 423 Breaking through 498 आ Breast 209 Breasts (of women) 208, 458 Breast-plate 278 To Breathe 62, 265 Bribe 480 Bridge 128 Bridle 274 To Brighten 230 अ Brightness 42, 50 To Bring 409 To Bring about 410 To Bring forth 378 To Bring over 252 Bristle 310 To Bristle 419

Broken 410, 412 Broom 138 Brother 193, 195 Brother of husband 191 Brother of wife 191 Brother's son 194 Brought together 408 Brown 74 Brush 138 Bubble 507 अ Bud 153, 474, 479 Bud (opening) 151 Buffalo 159 To Build 406 Bulkiness 471 Bulky 199, 386 Bull 318 Bullock 425 Bullock (young) 318 Bunch 151 Bund 117, 128 Burn 409, 419 Burning 498 ₹ Burnt 409 To Bury 307, 405 To Burst 146, 410 To Burst out 294 Business 431 Bustle 461 But 486, 518 Butcher 337

Butter 315 Buttocks 208 To Buy 322 To Buzz 86

Cage 507 ₹ Calculable 389 Calculate 415 Calf 318 To Call 406, 417, 418 Called 493 Calling 78, 488, 513 Calm 29 Calmly 493, 515 Calmness 498 Calumny 500 अ Camel 320 Camp 268 Camphor 232 Canal 117 Canopus (the star) 45 Canopy 230, 445 Canto 424 Capable 450, 494 Capital 323 Captivate 418 Captive 301 Captivity 301 Capturing 301

Car 275 Careful 340 Carelessness 97 Carpenter 334 Carriage 275, 276 To Carry 253, 406 To Carry away 418 Cart 275 To Carve 261 Cascade 141 To Cast down 403 Caste 237 Caster-oil (plant) 156 % Cat 160 Caterpillar 160 अ Cause 61, 436, 436 अ, 439. 445. 452 अ Cause (primary) 61 To Cause to be dressed (as a wound) 279 To Cause to sound 415 Cave 142 Cavity 102 Cease 494 To Cease 29, 381, 409 To Celebrate 360 Celebrated 360 Celebration 101 Celebrity 498 अर Cement 443 Cemetary 300

Censorious 372, 377 Censure 80 To Censure 80 Censured 375 Ceremony 442 Certainly 486, 492, 520 Certain thing 477 Certainly 66 Cessation 507 Chains 271 Challenging to fight 500 Chamberlain 257 Chance 498 To Change 64, 406 Changing 397 Channel 113 Channel (small) 120 Chapter 430 अ Character (written) 261 Charcoal 312 Charge 81, 500 Chariot 275 Charioteer 277 Charioteer of the sun 48 To Charm 361, 418 Charming 500 अ Chase 344 Chaste (woman) 182 To Chastise 263 Cheated 374 Cheating 98

Check 502 Cheek 214 Cheeks (of elephant) 270To Cherish 382 Chess-board 355 Chest 208 To Chew 418 Chewing 507 अ Chief 255, 281, 384. 432, 440, 466 Child 173, 197, 422 Childhood 196 Childish 378 Chin 214 To Chirp 86 Chisel 423 Chosen 405 Chowrie 268 Chunam 443 To Churn 298 Churning-stick 320 Circle 35 Circular 393 Circumference 48 Cistern 134 Citron 156 % City 130 Civility 498 Class 63, 175 Clean 114, 313, 383

Cleaning 230 अ To Cleanse 230 अ, 383 Clear 114, 383, 402 Clearness 42 Clever 341, 357, 476 Cliff 140 Cloak 228 Clod 316 Close 391 Close to 513 To Close 146 Cloth (of bark, fibres, silken, woolen) 227, 228, 229 Clothing 229, 468 Cloud 36, 458 Club 507 आ Clump 309 Cluster 309 Coarse 83 Cobbler 333 Cock 163 Cock-fighting 355 Cocoanut 156 \$ Colander 310 Cold 44 To Collect 405, 406. 418, 500 Collected 496 Collection 77, 174, 175, 448, 474, 501

Colour 68 अ. 431 अ To Colour 376, 417 Colt 273 Comb 236 To Combine 405 To come 275, 416 To Come near 410 To Come to pass 410 Comet 435 3 To Comfort 263 Comical (sentiment) 89 Command 266, 465 To Command 265, 414 Commander 277 Commencement 504 Commended 417 Commentary 507 34 Commodity 323 Common 402 Compact 431 Companion 259 Company 241, 507 To Compare 350, 406 Comparison 349 Compassion 90 Compassionate 362 Competent 357 Compiled 404 Complete 390 To Complete 409 3 Completion 236

Complexion 431 अ To Compose 404, 406 Composed 406 Composition 494, 507 ₹ Compound 136 To Conceal 82, 406, 418 Concealed 264, 406 Concealment 82, 468, 478 31 Conceit 92 Conceited 380 Concentrated 400 Concentration 425 31 Conch-shell 116 Conch-shell of Vishnu 12 37 Conciliation 263 To Conclude 406 Concluding 504 अ Conclusion 430, 435, 504 Conclusion (demonstrated) 454 Condiment 312 अ Condition 61 अ 440 Conduct (virtuous) 95 To Confide 265 Confidence 265, 455 Confident 368, 441 Confidential 260 To Confine 259

Confined 375 Confirmation 430 Confluence 120 To Confound 378, 413 Confounded 395 To Confront 368 Confused 403, 435 Confusion 99, 420 अ, 451 Conjecture 486 Conjuring 500 अ To Connect 362 To Connive 357 To Conquer 294, 373 Consciousness 429, 498 ₹ Consent (unwilling) 517 Consented 516 To Consider 68 अ, 216, 357, 408, 411, 413, 414 Consideration 65, 455 To Console 263 Consonant 444 अग Conspicuous 384 Constant (-ly) 29, 30, 521Constituent part (of the body) 436 Consultation 466 To Consume by fire 409 Consumption 201 अ To Contemplate 97 Contempt 93 अ

Contemptible 445 Contentedly 493 Contentment 494 Continual 29, 30 To Continue 411 Contract 67, 454 Contraction 504 अ Contrary to 452 Control 502 Conversation 82 To Converse 415 To Convey 418 Cook 311 Cooked 408 Cooking 498 आ Cool 44 Copper 330 Copyist 261 Coral 328 Cord 346 Corn 308, 309 Corner (of eye) 217 Corner (of mouth) 215 Corpse 300 To Corroborate 418 Corruption 76 Costly 407 Cot 234 Cotton 331 Cotton-made 2:7 Couch 234, 459

Cough 201 3 Councillor 256 Counsel (secret) 466 To Count 414 Counted 389 Country 127, 442, 454 Couple 173, 425 31 Courage 437 Courageous 282 Courtesy 498, 522 Courting 367 Consin 187 To Cover 161, 405, 409 Covered over 406 Covering 40, 468 To Covet 365 Covetous 365 Cow 319, 425, 449 अ Cow (divine) 449 अ Cow-dung 315 Cow-herd 317 Cow-pen 127 37 Crab 116 Crafty 472 Crane 163, 165 To Create 406 Created 406 Creation 424 Creator 8. 9 Creature 62

Creditor 305 To Creep 104 Creeper 147 Crest 170, 233, 481 Crest (of hair) 220 Crest-jewel 224 Crime 266 Crippled (in the arm, in the leg) 200 Crocodile 116 Crooked 394, 496, 513 Crops 151 Crore 430 To Cross 113 Crossing roads 129 Crow 164, 471 Crowd 174, 175, 426 Crowded up 403 Crown 224, 471, 480 Crucible 348 Cruel 370, 378, 398, 463 To Crush 1(0, 232, 298, 412 Cry 85 Cry (of birds) 86 Cry (elephant's) 293 э To Cry 85, 100, 415 Crying 100 Crystal 420 अ Cuckoo 164

Cucumber 156 * Cunning 377 Cur 343 To Curb 363 Curbed 409 Curds 315 To Cure 201, 406 Cured 203 Curing 201 Curiosity 98, 495 Curled (hair) 219 Current 426 Curse 78, 484 Cursing 500 अ Curtain 230 Cushion 234 Custom 248, 249, 436 %, 454 Cut 410, 412 To Cut 412 To Cut to pieces 334

To Dance 88 at Dancing 88 at Daring 291 at, 437 Dark fortnight 55 at Darkness 103, 459 Daughter 187, 195 Daughter-in-law 184, 443

Day 52 Day (by) 512 Day (cloudy) 39 Day of the full moon 55 आ Day of the new moon 55 आ Day (of the week) 458 Dawn 53 Dawn (in the) 522 Day-time (in the) 512 Dead 299 Deaf 200 Dealer (in antidotes) 106 Death 298, 440 Death-god 435, 451, 461 Debt 304 Debtor 305 To Decay 413 Deceit 98, 100, 427 Deceitful 378 To Deceive 113, 374, 405 Deceived 374 To Decide 406 Decided 474 Decidedly 474 Decision 66 Decked 222 Declaration 453

To Declare 216, 374, 405, 409 a, 414, 418 Decocted 408 Decoction 455 Decorated 222 Decoration 222, 231 Decrease 436 Deed 435 Deep 114 Deep (tone) 87 Deer 160 To Defeat 294, 413 Defeat 296 Defect 446 Defence 441 Defended 414 Defender 257 Deference 259 Defied 373 To Deform 68 34 Degradation 446 Degraded 412 Degree (in a high) 512 To Delay 29, 374 3 Deliberation 65 Delicate 390, 399 To Delight 419, 473 Delight 59 Delighted 419 To Delineate 261 To Deliver 324, 375, 418 Demigods 6 Demons 7, 23 Demonstration 435,466 Den 142 Denial 478 अ, 505 Dense 391 To Deny 82, 415 To Depart 404, 412, 416 Departed 524 To Depend upon 109, 368 Dependent 257, 363,453, 484 To Depict 417 Deposit 324 Depressed 359 Derisive 84 To Descend 113, 123 Descendant 428 To Describe 417 To Deserve 411 To Design 64 Desirable 382 Desire 96, 426, 427, 437, 482 To Desire 64, 96, 97, 357, 365, 414, 417 Desirous 367 Desperate (action) 437 To Despise 406, 413, 414 Despised 373, 414

Destiny 61, 435 To Destroy 42, 298, 307 374 अ, 405, 410, 412, 418 Destroying 296 Destruction 38 Destruction of the Universe 58 Detective 259, 260 Determination 66, 424, 484 Detracted 375 Detracting 372 Detraction 93 Devastation 294 To Deviate 404 To Devour 156, 417 Devoured 418 Devout 251 Diadem 471 Diamond 328, 466 Dialogue 82 To Die 300, 416Die 355 Died 408To Differ 410 Difference 250, 466, 468 Different 403 Difficult 403, 429 अ Difficult pass 129 To Diffuse 404 To Dig out 307

Dignity 447 Diligent 362 Dim 392 To Diminish 406 Dinner 316 To Direct 362 To Direct one's attention Direction 34, 425, 430 Dirt 473 Dirty 114, 383 Disagreeable 420 अ To Disappear 296, 405, 413, 416 Disappearance 468 Disappeared 296 Disappearing 496 Disappointed 374 अ To Disapprove 406 Disc 41 37, 48 To Discharge 254 Discourse 81, 466 Discovering 478 अ To Discriminate 264 Discus of Vishnu 12 3 Discussion 65, 466 To Disdain 80 Disease 201 अ. 501 Diseased 407 Disfavour 500 To Disfigure 68 अ

Disguise 99 Disguise (in the of) 493 Disgust (sentiment of) 90, 91 Disgusting 91 Dishonoured 414 Disobeved 414 To Disown 406 To Disperse 412 Disposition 101, 476 Dispute 80 To Dispute 415 To Disregard 357 Disrespect 93 अ Dissention (sowing) 263 Distant 392, 486 Distilling 500 अ Distinct 84 Distinction 250, 466 To Distinguish 325, 414 Distorted 394 Distress 94 Distressed 409 3. 419, 503 Distressing 429 3 To Distribute 325 To Distrust 478 अ Disunion 263 Ditch 119 To Dive into 230 अ To Diversify 74 To Divert one's self 418

To Divide 325, 410 Doctor 200 Doctrine 498 str. 516 Dog 343 Doll 347 Domesticated 176 Donation 243 Do not 494, 495, 518 Door 136 Door (outer) 137 Door-keeper 256 To Do penance 419 To Doubt 64, 201, 408 Doubt 65, 451, 486, 511 Dowery 422 Down 470 Downward 470 To Draw 373, 404 To Draw out 418 Dread 92, 437 Dreadful 91, 475 To Dress 222,, 229, 279, 405 Dress 222 Dressing 231 To Drink 109, 196 अ, 418 Drinking 353 Drinking company 353 Drinking-cup 353 To Drive back 374 30

-out 373 -together 408 Driven out 373 Driver (of elephant) 276 To Drop 407, 412 Drop 39, 111 Dropped down 407, 412 Dropping 500 अ Drought 38 Drowsiness 465 3 Drug of life 302 Drum 88 Drunkard 366 To Dry 201 अ Duc1 293 अ Dull 340, 445 Dumb 361 Duplicity 262 Durable 460 Dust 138, 290 Dutiful 367 Duty 254 Dwarfish 199 To Dwell 132, 133 Dwelling 132 To Dye 376 Dver 335

Each 489

Each other 496 Eager 359 Eagle 161, 428 Ear 218 Ear of corn 309 Early 522 Early (in future) 494 Ear-ring 225 Earth 46, 125, 126, 425, 462 Earth & sky 130 Earthen vessel 312 East 34 To Eat 156, 417, 418 Eaten 418 Echo 86 To Eclipse 107, 405 Eclipse 56, 484 Ecstasy 94 Educated 238, 239 To Effect 253 Effect 501 Effecting 448 Effort 426, 441 Egg 172 Either-or 487, 491, 511 To Eject 507 Ejecting 507 Elated 380 Elder 199 Elegant 223

Element 436. 437 अ Elephant 269, 270, 425. 432Elbow 211 Eloquent 372 Embassy 261 To Embrace 107, 406. 500, 504 Embrace 504 Embryo 431 अ Emerald 227 Eminence 430 Emotion (of love) 481 Emperor 255 Emphasis 463 To Employ 362 Empty 383 Emulation 93, 291 To Encamp 268 Encircled 406 Enclosure 131, 499 To Encourage 409 To End 415 End 430, 504 अ To Endeavour 100, 363 Ending 401, 504 अ To Endow 362 Ends (of a garment) 478 ₹

To Endure 92, 95, 291, 409 Enemy 257,258,459,470 Energy 97, 478, 483 Energetic 283, 356 Engagement 454 To Enjoy 257, 268 Enjoyment 479 Enlarged 404 Enmity 94 Enmity (deep-rooted) 453 Enormous 475 Enough 317, 494 To Enquire 416 Enquired into 413 Ensigns (Royal) 440 To Enter 268, 410, 416 To Entice (away) 365 Entire 390 Entire (thing) 463 Entirely 495 Entrails 204 Entrance 136 Entrust 405 Enveloped 406 Enveloping 40 Envious 377 Envoy 261 To Envy 96 Envy 93, 460

Equal 350 Equipped 279 Equipping 272 To Erect 393 Erect 395 To Err 100 Errand 83 Error 66 Essence 445, 460 Establishing a truth 66 Estimated 389 Eternal 29, 30, 395, 477, 521 Eternally 29, 30 Etymology 436 Eulogy 80 Eunuch 257 To Evacuate 383 Evasion 82 Even 487, 490, 492 Evening 53, 55 Evening (in the) 522 Everlasting 395 Every 489 Every where 517 Evident 84, 402 Exactly 487 To Examine 357, 417 Example 435 आ Exceeding 487 Exceedingly 509

Excellence 430, 499 Excellent 384,438,459 34, 460 Except 468, 510 Excess 30, 487 Excessive 30, 31, 396, 487 Excessively 509 Exchange 323, 489 Exchange (in) 489 To Excite 50, 405 To Exclaim 415 Excrement 205 To Exert 363, 409 To Exhale 265 Exertion 478 To Exhaust 500 3 Exhaustion 500 अ Existence 476. 514 Existing 438 To Expand 265, 404 Expanse 427, 502 To Expect 96, 357, 409 Expedient 456 Expelling 505 Expense 502 To Experience 413 To Explain 216, 405, 415, 418 Expletives 512 Expressed 415

Expressing 494 To Extend 404 Extended 404 Extension 445, 502 Extension (of tree) 150 Extensive 386 Extent 427 To Exterminate 412, 418 External 521 Externally 521 Extinguished 408 To Extol 417 Extolled 417 Extolling 80 Eye 216, 217, 425 Eye (on peacock's feather) 170 Eye-brow 216 Eye-lash 444

To Face 368
Face 213
Facing towards 495
Fact (in) 519
To Fade away 298
Feeces 205
To Fail 411
Failure 38

Faint 392 Fair 71 Faith 453 Falcon 161, 162 To Fall down or asunder 412 To Fall to pieces 412 Fallen down 412 Falling down 446 Falling from virtue 100 False 420 अr. 519 Falsehood 83, 429 To Falter 100 Fame 80, 420, 426, 498 Familiarity 501 \$ Family 236, 237, 484 Famous 360 Fan 235 Far 392, 486 Farm 306 Farmer 305 To Fascinate 361 To Fast 133 Fast 250 To Fasten 279, 375 Fasting 250 Fat 205, 386 Fate 61, 442 Father 188 Father-in-law 190, 195

Father of Krishna 9 \$ Fatigued 29 Fault 266, 446 To Favour 5:, 113, 413, 500 Favour 42, 500 Favourite 382 To Fear 91, 107, 501 Fear 92, 420 आ Fearful 91 3 Feather 170, 464 Feeble 383 To Feel 253, 413 Feeling 517 Felon 376 Female 178 Ferocious 370 Ferocious animal 472 Festival 101, 431 Fettered 375 Fetters 271 Fibre 346 Fibres (of lotus de.) 124 Fibrous root 149 Fiddle-stick 43 आ Fie! 485 Field 306, 433 Fig-tree 156 अ To Fight 292, 363, 418 Fight 292, 293 Figure 68 31, 444, 447

Filaments 124 To Fill 368, 409 3 Filled up 409 अ Filling up 512 Filth 473 To Find 405, 413 Fine 387 Finger 211 To Finish 222, 405, 410 Finished 409 3, 410 Fire 21, 427, 482 Fire-brand 23, 312 Fire-fly 167 Fire-place 311 Fire-place (portable) 312 Firm 438, 460 First 401 First or bright fort-night 55 अ Fish 115 Fisherman 115 Fist 212 Fit 450, 460, 464, 494 Fitness 507 = To Fix on 375 Fixed 396, 477 Flag 291 Flag-bearer 280 Flame 22, 423, 482 Flamingo 166 To Flash 43

To Flatter 82 Flattery 82 Flavour 481 Fleet 281 Flesh 204 अ Flight 295 Flock 174 to 176, 458 Flood 507 आ Floor 133 अ To Flow 253, 407 Flower 152 Flowing out 498 आ To Fluctuate 275 Fluid 481 Foam 507 37 Feetus 431 st Foliage 150 Fold of the skin 471 To Follow 249, 257, 275, 375, 410, 411, 416 Follower 281 Following 400, 491 Following one's will 498 Food 314 Foolish 378 Foot 207, 441 Foot (of mountains) 141 Foot-mark 441 Foot-soldier 280 For 489

To Forbear 409 Forbearance 92 Forbearing 370 Forcibly 516 Fore-arm 211 Fore-finger 211 Forehead 216 Foreign 521 Foreigner 470 Fore-noon 54 Forest 143 Forest conflagration 23 Forester 342 Forgotten 404 To Form 68 er Form 447, 458 Formerly 494 Formidable 475 Forsaken 415 Fortnight 55 अ Fortunate 356, 361 Fortunately 515 Fortune 60, 61 Forward 467 Foster-mother 462 Found out 405 Fountain 141 Fowler 337 Fox 159 Fraction 325 Fragrance 70

Fragrant 70, 232 Fraud 98, 429 Free 362 Frequented 439 Frequently 508 Fresh 399 Friend 259 Friend (female) 184 Friendly 361 Friendly actions 507 Friendship 259, 507 \ To Frighten 91 अ, 107 Frightened 369 Frigid 44 Frog 117, 461 From 485 Front (in) 401, 467, 510 Frost 44 Froth 507 ST Fruitful 146 Fruitless 146, 402 Fry 408 Frying-pan 312 ea Fuel 149 Fugitive 374 अ Full 31 Fulness 236 To Fulfil 113, 253 To Fumigate 419 Funeral 244 Funeral pile 300

Furrow 308 Further 490 Fury 95

Gadfly 167 To Gain 375 Gained 413 Galaxy 20 To Gamble 354 Gambler 354 Gambling 354 Gamester 468 Ganges 120 Ganges (heavenly) 20 Gaping 100 Garden 144 Gardener 337 Garland 233 Garland (of pearls) 225 Garlie 156 来 Garment 229 Garment (upper) 230 झ Garment (worn out) 229 अ Garments (a pair of washed) 228 To Gather 406 Gathered 406 Gathering 501 Gay 359

Gazing carefully 505 General 277, 402 Generous 470 Gentle 358, 368 Germinating 380 Gestures 476, 501 34 To Get 375, 413 _drunk 419 Ghee 314 Giant 23 Gift 243 Ginger 312 आ Girdle (round the waist) 226 Girl 182. 197 To give 113 अ, 363, 375, 415 To give faith 64 -..-leave 414 ___,_out 507 __,_pain 107, 409, 419 Given up 405, 415 Giving 243 Gladly 515 Glass 331 Globe 430 आ, 507 आ Gloom 103 Glorified 417 Glory 426 To Glow 376 Glow-worm 167

To Go 104, 222, 249, 275, 360, 392, 410, 411, 416 To Go astray 411 -,,-away 412 -,,-out 275, 416 -,.-to meet 275 Goad (of elephant) 271 Goat 321, 428 Go-between 185 Goblet 353 Goblin 507 M God of Death 23 at, 435 Gods 4. 5 Gold 328, 329 Goldsmith 334 Gone 438, 524 Good 438 Goodness 61 3 Goods 463 Good-will 500 Goose 166 Goose (ruddy) 166 Got 413 Gourd 156 g Gracious 362 Grain 309 Gram 308 37 To Govern 254, 265, 360, 363, 406, 414, 418 Granary 430 अ

Grand 386 Grand-daughter 189 Grand-father 192, 193 To Grant 113, 415, 416 Granted that 492, 517 Granting 493 Grass 156 Grass (young) 156 Grass-hopper 167 To Gratify 257 Gratifying 498 अ Grave (tone) 87 Gray 73 Gray-hair 197 To Graze 411 Great 386, 470 Great-grand-father 192. 193 Greatly 521 Greatness 426 Greedy 365, 476 Green 72 452, 461 Green (with grass) 127 31 To Greet 415 Grief 94, 455, 488 To Grieve 94, 107 Grieved 374 अ To Grind 232 Grinders (teeth) 482 Grind-stone 347 Ground 126

Group 174, 175
Grove 142
To Grow 100, 123, 370
—,—fond 376
—,—large 279
—,—old 198
—,—red 376
—,—ripe 393
—,—ripe 393
—,—up 498 \(\varepsilon\)
To Guard 414
Guard 268
To Guess 65, 416
Guess 246
Guest (at dinner time)
246

Hail 39
Hail ! 487
Hair 219
Hair (on the body) 221
Hair (standing on end)
95, 422
Half 42
Half year 55 %T
Hall 133
To Hallow 406
Halo 48
Hammer 4:9
Hand 210

Handful 459 Hands joined 212 Handsome 381 To Hang down 29, 412 To Happen 413 Happily 493, 515 Happiness 59, 60 **Happy 356** Hard 398, 429 3, 438 Harem 135 Harlot 183 'Harmony 88 স Harsh 83, 480 Harvest 151 Haste 99 To Hate 376 Hatefull 376 Hater 257, 258 Hatre 194 To have recourse to 368 Hawk 161, 162 Head 218, 507 ₹ Healing 201 Health 201 Healthy 429 अ, 457 Heap 429, 478 ₹ To Hear 218, 409, 416 Heart 63, 205 To Heat 419 Heat 22, 449, 451 Heat (burning) 22

To Heve 265 Heaven 3, 425 Heavenly body 482 Heavenly damsels 19 ₹ avenly physicians 19 ₹ Heavens 32, 33 Height 147 Hell 107 Helm 113 अ Helmet 278 Helmsman 113 अ Helpless 363, 375 Herd 41 Herd 174, 175,176 Here begins &c. 490 Heretic 251 Hermit 24? अ, 251 Hermitage 133, 142 ਕ Heroic sentiment 89 Heron 165 Hesitation 511 Hidden 406 To Hide 405, 406, 409 अ To Hide one's self 132 To Higgle 415 High 393, 467 High (tone) 87 High-born 237 Hill 138, 139

Hilt (of swords &c.) 288 Hindrance 137 Hint 458 Hip 207, 208, 464 To Hire 323 History 76 Ho! 488 Hoard 326 Hog 158To Hold 368, 500 Hole 102, 453, 468 Holiday 431 Holy 251, 383 Holy (syllable) 75 Holy (waters) 439 Hollow (of a tree) 149 Hollow (tone) 87 Honest 84 Honey 331 Honour 490, 492 To Honour 400, 409 अ. 411, 413, 417 Honourable 357 Honoured 409 अ Hood (cobra's) 105, 424 Hoofs 274 Hope 482 To Hope 266, 417 Horizon 35 Horn 434 Horripilation 95

Horse 272, 273, 461 Horseman 277 Hospitable 245 Hospitality 241, 245 Hostile 258 Hot 51 Hour 507 अ House 132, 133, 432, 447 House-holder 242 अ Humanity 507 🕏 To Hum 86 Humble 434, 521 Humbry 21 Humiliated 375 Humiliation 93 স Humour of the body 436 Hump 440 Hump-backed 200 Hunger 316 Hungry 364 Hunting 344 Huntsman 337 Hurry 99, 451 To Hurt 298, 374 अ Husband 194, 196 Husk 309 Hut 133 Hymns 466

I believe 492 Ichneumon 464 Tdle 340 1dol 349If 490 Ignoble 382 Ignorance 68 Ignorance (spiritual) 68 Ignorant 378 I hope 495, 518 III 203, 407 To Illuminate 50, 419 To Illustrate 418 Illustration 435 জা Illness 201 अ Illusion 66, 68 Illusion 364, 429 Image 349 To Imagine 413 To Imitate 416 Immediately 509 Tmmodest 366 Immovable 396 Impassable 403, 429 अ To Impede 374 अ Impediment 38, 502, 504 अ Impenetrable 429 अ Imperceptible 400 Imperishable 466 To Implore 100

Implored 409 Imprisonment 301 Imprudent 364 Impure 435 To Inaugurate 254 Incarnate 444 Inclination 96 Inclined to 495 Inconsistency 100 To Increase 100, 498 ₹ Increase 499 Increased 405 Indecent 83 Indeed 491, 492, 493, 497, 520 Independent 362 Index-finger 211 To Indicate 377 To Indicate by signs 406 Indication 429 Individual 402 Individuality 63 Indolent 364 Indra 19, 20 Indra's capital 19 आ Indra's charioteer 19 आ Indra's elephant 19 आ Indra's garden or paradise 19 आ Indra's wife 19 সা

Indra's horse 19 31 Indra's son 19 आ Industry 441 Infancy 196 Infant 196 अ. 431 अ Infatuation 94 To Infer 65, 406 Inferior 470 Infernal (region) 107 To Inflame 50 To Inhabit 133, 411 Inimical 376 To Injure 406 Injured 374 Injury 501 अ To Inquire 201 Inquiry 504 স Inquisitiveness 495 Insignificant 388 Insisting upon 484 Insect 160 अ Insolent 366 To Inspect 357 Instantly 515 To Instruct 266, 406 Instruction 455 Instrument 433 Instrument (musical) 88 To Insult 405, 415 Intellect 64 Intelligence 77, 435 an

Intelligent 238, 239 Intelligible 84 To Intend 357, 414 Intent 362 Intention 64, 476, 503 Intercourse (sexual) 254 Interest 98 Intermediate point of the compass 35 To Interrupt 412 Interval 35, 468 In the other world 514 To Intoxicate 419 Intoxicated 366 Intoxication 501 Introduction 79, 503 Invading 262 To Invest with the sacreding thread 406 To Investigate 65 Investigated 413 Investigation 245 Invisible 496, 521 Invitation 78, 488 Iron 330 Ironical 84 Iron-rust 331 Irritable 371 To Irritate 95 Is it not that &c.? 491 Is it possible?

Island 112 Itch 201 ×, 202 I think 492 It is said 497

Jackal 159 Jackal (female) 478 37 Jar (earthen) 312 স Jaw 214 Jealous 460 Jealousy 93, 460 To Jest 90 Jewel 125, 328, 482 Jewel worn by Vishnu 12 अ To Join 362 Joined 408 Joining 499 Joke 427 Jolly 359 Joy 59, 501, 507 er Juggler 354 Jugglery 354 Juice 481 Juiube 156 अ (The) Jumna 120 Juncture 499 Jungle 143 Jupiter 46

Just 265, 490 Just (It is) 516 Just now 525 Justice 265, 451

Keen 51 To Kill 296, 298, 374 अ, Killing 296, 298 Kind 63, 362, 442, 459, 489 Kind-hearted 356 To Kindle 50, 149 Kindness 95, 500 King 255, 444 Kingdom 262 अ Kinsman 193, 478 Kitchen 311 Kite 165 Kneading (body) 501 अ Knee 207 Knife 289 Knot 149 To Knot 404 Knotted 404 To Know 414, 416 Knowledge 64, 452 अ Known 416

Known as 493

Koss 130 Krishna 9 স Krishna's elder brother 9 ব

Labourer 338 Lac-die 231 Lake 118 Lake (deep) 1 Lame 200 To Lament 86, 94, 100 Lamentation 82 Lamp 235 Lance 289, 472 Land (Barren) 126 Land fertile 126 Land (near the foot mts.) 143 Land (on the upper part of mts.) 143 Language 75 Languor 500 अ Lap 420 Large 386, 521 Largely 521 Lash 307, 347 Last 401 Lattice 474 To Laugh 90

Laughter 91 Law 265 To Lay aside 405 -,,-down 405 Lazily 521 Lazy 281, 363 To Lead 406 Lead 331 Leader 281, 360, 432 Leaf 137, 150 League 507 ₹ To Learn 357, 360 Learned 238, 239, 441 Learning 506 To Leave 383, 415 Left 405 Left (hand, side, &c.) 206, 452 Leg 207 Legend 76 Legume 308 अ Leisure 431 Length 229 Let it be &c. 517 Letter of the alphabet 431 अ, 466 Liberal 358, 470 To Lick 418 Lie 83 To Lie down 132, 371 Life 301, 302, 429, 478

To Lift up 363 Lifted up 408 To Light 50 Light 50, 421, 423 Lightning 37 Like 350, 487, 491, 492 Likeness 349, 491, 514 Limb 205 अ To Limit 412 Limit 430, 443, 473. 485Line 145, 512 Lineage 236, 237 Linen 227 Lion 157, 461 Lip 214 Liquid 481 Liquor 352 Litter 275 Little 387, 463, 485, 514 To Live 62, 109, 132, 133 . Livelihood 303 Liver 204 Living 301 Loan 304 Lock of hair 471 Locks 219 Loftiness 147 Loffy 393, 469, 475 Logic 77

Loins 207, 208 Long-lived 358 Looking at 505 Looking-glass 235 Lonely 264 Long 406 अ Long (time) 508 To Long for 96 Longing 97, 359 To Look 357 To Loosen 279 To Lop off 412 Loquacions 372 Lord 360, 444 Loss 430, 436 Lost 296 Lotus 121, 122, 123, 467 Lotus (white) 121, 123 Louis (red) 123 Letus (Llue) 121 Lotus-plant 124 Lond (tone) 87. To Love 259, 381 Love 95, 254, 455, 481 Leve-Gcd 10, 11 Love (sentiment of) 89 Loved 439 Loving 367 Low 382, 394, 521 Low-born 338 Lower 470

Lowly 521 Luck 61 Lucky 356, 361 Lump 507 31 Lustre 50, 427, 447, 456, 483 Lute 87

Mace 289 Mace (of Vishnu) 12 अ Machine 429 Madness 94 Magic 354 Magnanimous 356 To Maintain 109 Maintaining one's post 262 Majesty 477 Majority 521 To Make 406 ____,__crooked 407 To Make firm 504 अ ____haste 281 --,,-haughty 254 ____inarticulate sound 86 -, —invisible 405-..-known 416

-,,—pure 383

Male 177 Malice 93 Man 177, 479 Man (of hill-tribes) 342 Mane 157 Mongo-tree 153 Manifest 496 To Manifest 406 Manifesting 489 Manifold 406 अ Mansion 135 Mantle 228 Manual art 348 Manufatory 134 Many 521 To march 275 Marching against 262 Mare 273 Mark on Vishnu's breast 12 अ Market 131 Marriage 253 To Marry 253, 363, 406, 500 Mars 46 Marshy 127 Mason 332 Mast 114 Master 240, 360, 444 Match 355 Material 444 ₹

Materials (of worship) 245 Matron 181, 182 Matted hair 220 May it be so! 518 Meals 314, 316 Mean 463 Meaning 439, 476, 494 Means 433, 444 ₹ To Measure 406 Measurable 389 Measure 324, 433, 447, 463, 490 Mechanical art 348 Medicine 201 To Meditate 97, 416 To Meet 205, 507 To Melt 407 Meeting 241, 507 Melted 376, 407 Melting 481 Member 205 3, 242 Menace 81, 485 Mendicant 251, 397 Menses 183 अ Merchant 114, 322 Mercury 46, 331 Mercy 90 Merit (religious) 451 Merry 359 Message 83

Messenger 261 Messenger (female) 185 Metal 141 Metaphysics 77 Meteor 435 ਬ Method 248, 249, 434 Metre 242 at, 438 Middle 468, 516 Middle of house 133 Midnight 55 अ Mild 457 To Milk 317 Milk 314 Milk (made of) 315 Milk (sour) 315 Milkman 317 To Mind 414 Mind 63, 476 Mind (comprehensive) 64 Mine 142 Mineral 141, 436 Minister 256 Miracle 464 Mirage 51 Mire 113 Mirror 235 Miser 379 Miserable 374 अ Miserly 379, 460 Misery 107

Misfortune 446 Missile 284 Missing 296 To Mistake 66 Mistake 66 Mistaking 100 Mistaking for 492 Mixed 403, 435 To Mock 90 Moderate 457 Modern 399 Modest 368 Moist 419 To Moisten 230 37 Molten 376 Moment 431 Monastery 133 & Money 254, 326 Money-lender 305 Money-lending 304 Monkey 158, 461 Month 55 अ Monstrous 475 Moon 40, 41, 444, 461 Moon-light 42 More 467 Morning 53 Morning (in the) 522 Mortar 310 Moss 123 Mostly 521

Mother 189 Mother of gods 5 __demons 7 Mother-in-law 190, 195 Motive 436 आ, 439, 453 Mound 128 To Mount on 123 Mountain 138, 139, 423 Mouse 161 Mouth 213 Mouth (of a river) 120 Mouthful 316 Movable 396 To move 5, 404, 411, 416 ____,__to and fro 404 Movement 451 Movement (of body) 456 Much 30, 31, 388, 521 Much less 522 Much more 522 Mud 113 Muddy 114 Muddy (land) 127 अ Mudwall 131 To Multiply 405 Multiplied 405 Multitude 426, 450, 458, 474, 475 Mungoose 464

Murderer 376 Muscles 204 Music 86 Musk 232 To Mutter 252 Muttering 252 Mythology 76

Nail 211, 472 Naked 373 To Name 216, 405 Name 77, 78, 429, 457, 465Name (by-) 493 Narration 76 Narrative 494 Narrow 403 Nature 61 at, 101, 424, 451 Navigable 113 의 Near 391, 466, 486, 513 Nearness 501 ₹ Necessarily 520 Neck 212 Nectar 20, 443 Needle 422 To Neglect 95, 357, 414 To Neigh 273 Neighbourhood (in the)

Neighbouring 391 Neighing 273 Nephew 192 Nest 172 Net 474 Nether world 102 Never 518 Never mind 493, 517 New 399 News 77 Nigh 486 Night 54, 55 Night (at or in) 512 Night (in the-) 522 Nipple 208 No 518 Noble 237, 437 अ Noble-minded 356 Noise 80, 85, 86 Noisy 293 No matter 493 Non-existence 518 Noon 54 Noose 345 North 35 Northern 469 Nose 213 Nostrils of horse 273 Not 518 Note (musical) 86 ਤਾਂ To Nourish 368, 409

Novel 76 Now 490, 525 Number 324 Nurse 462

Oar 143 ST Oath 78, 453, 484 Obedient 367 To Obey 247, 259, 410 Object 503 Object (of desire) 454 Object (of sense) 68 अ. 454 Oblations 241 To Oblige 406 Obligingness 259 Obsequies 244 To Observe 257, 413 Observance 442 Observance (religious) 454 Obstacle 137, 502, 504 अ To Obstruct 259, 374 37 To Obtain 222, 405, 413 Obtained 405, 413 Obtaining 448, 517 Obvious 402 Occasion 458, 503 Occupation 431 To Occupy, 405

Ocean 108 Odious 376 Of course 493, 520 To Offend 411, 413, 414 Offended 374 To Offer 244, 363, 418 Offerings 241, 244 Officer 256 Officious 368 Offspring 188, 428 Often 508 Oh! 485, 488, 513 *Oil 315 Oily 313 Old 198, 398 Old age 197 Omen 293 Omitting 510 Omnipresence 498 One 402 One another 496 One's self 478, 522 Onion 156 零 Only 453, 474 To Ooz + out 412, 500 अ Oozed out 407 Oozing 500 अ To Open 100, 146, 265, 373, 410

To Open (wide) 363 Opened 146 Opinion 486, 516 Opinion (firm) 477 Opportunity454,468,503 To Oppose 107, 293, 504 अ Opposing 504 력 Opposition 94, 427, 504 अ, 506 Oppression 293 Option 511 Opulent 360 Or 511 Orator 372 Ordeal 479 To Order 362, 374 Order 248, 249, 265, 266, 434, 465, 491 Order (religious) 242 37. Ordinary 402 Ore 141, 436 Organ of sense 433, 436 Origin 436, 478 의, 484 Ornament 223, 224, 448 Ornament of ear 481 Ornament for feet &c. 226 Other than 403

^{*}मञ्ज 315, and not 230 अ as given in Sans. Index.

Outside 468, 521 Oven 311 Over 487 To Overpower 294, 368, 413 Overpowered 268 Oviparous 380 Owl 162, 421 Own 468, 478 Owner 360 O wonder 514

Ox 318

Pacified 409 Pain 107 To Paint 261 Painting 464 Painting the body 231 Pair 173, 425 आ Palace 134, 135 Palanquin 275 Palate 215 Pale 72 Palm with fingers 212 Palm tree 156 \$ Panel 137 Panegyrist 290, 336 Paradise 3 Paramour 194, 507 आ To Pardon 95, 409 Parents 195

Parrot 165, 461 Parsimonious 460 Part 42, 325 Particle 387 Partisans 480 Partition 131 To Pass over 113 3 Passion 61 अ, 507 आ Past 438, 524 Patchet cloth 507 3 Path 128, 129 Pathos 89 Patience 92 Patient 370 To Pay 363 To Pay regards 357 Pay 351 Peace 262 Peace of mind 498 Peacock 169, 428 Peacock's cry 170 Pearl 328 Peg 346 Penance 249, 445 People 420, 428 Pepper 312 आ Perceived 416 Perceptible 400 Perception 498 \$ To Perceive 68 3, 216. 357, 408, 414, 416

To Perforate 409 Perforator 348 To Perform 68 3, 406, 411, 418 To Perfume 233, 419 Perfumed 232 Perfumes applied to body 232 Perfuming by flowers 233 Perfuming the body 231 Perhaps 486, 493, 497, 511 Period 468 To Perish 296, 410, 413 Perished 299 Perishing 298 Parmission 491 To Permit 414, 416 Perpetual 395 Perplexed 369 Perseverance 97, 478 Persevering 356 Personally 487, 522 To Perspire 98 Perspiration 98 To Persuade 113 To Pervade 405 Pervading 498 Perverse 452 Perversion 506

Pestle 310 Phase of the moon 41 3 Phlegm 203 3. 436 Physician 200 Pick-axe 307 Picture 349, 464 Piece 42 To Pierce 268, 409 Pierced 409 Piercing 498 ST . Piercing vital parts 403 Pigeon 161 Pike 472 Pike for driving cattle 271 Pillow 234 Pin 422 Pining 97 Pink 73 Pious 251 Pith 460 To Pity 100, 404 Pity 90 To Place 405 To Place in or under 405 Place 441 Place (in the) 489 Plan 425 31 Planet 46, 484 Plant 41

Plantain 156 3 Plaster 443 To Play 66, 99, 354, 415, 473 Play 99, 473 Player (strolling) 336 To Please 376, 414, 419 -Pleased 419 Pleasing 381, 448, **498** अ Pleasure 59, 424 To Pledge 414 Pledging one's word 443 Plough 307 Ploughed 306 Plough-share 307, 429, 465 To Pluck 418 Plundering 501 आ Pod 308 3 Poet 507 ₹ Poetry 507 ₹ To Point to 374 Point (of arrow &c.) 289Point (of needle &c.) 422 Poison 106, 481 Polar Star 45, 477 Policies of kings 262, 263

To Polish 230 अ. 261 Polished 407 Polite 358 Politics 77 Pollen 124, 152 Pomegranate 156 3 Pond 118 Pool 118 Poor 379 Portent 293, 435 अ To Possess 418 Possessed (by a demon) 268 Possibility 492 Possibly 492, 493, 511 Pot 312 Potter 332 To Pound 232, 256, 501 ar Pounding 501 3 To Pour out 403 Poverty 283 Power 447, 477, 483 Powder 232 Practice 436 अ Practice (moral) 95 To Praise 82, 360, 417 Praise 80, 450 Praised 417 To Prattle 415 To Pray 265

Praye 1409 Prayer 490 Precept 498 आ Precept (religious) 250 Preceptor 240, 256, 439 Precious 407 Precious stone 328 Preface 79 Preferable 459 34 Pregnant woman 186 To Prepare 64, 279 Prepared 406 To Prescribe 374 Presence (in-of) 487, 495To Present 416 Present 267 Present (sacrificial) 242 आ To Preserve 360, 414 To Press 107 To Press together 160 To Pretend 374 Pretext 99 Pretty 381 To Prevail 413 To Prevent 374 अ Preventing 518 Price 322, 426 Priest (of family) 256 Prince 88 31, 255

Prince (neighbouring) 255 Prince (tributary) 255 Princess 88 7 Principle 519 Prisoner 301 Privacy 264 Private 466 Privately 264 Probably 497 To Proceed 249, 360 To Proclaim 85 Proclamation 80 To Procure 410 To Produce 253, 378 Produced 406 Produced in a direction or quarter 35 Production 62 Profession 303, 440 Proficient 357 Profit 323 Profitable 450 Prohibiting 518 Prohibition 439 Prologue 79 Prominent 319, 384 To Promise 414, 416 Promise 67, 443, 453, 459 Promised 416

Prompt 368, 429 अ To Pronounce 411, 418 Proper 460, 464 Proper (it is) 516 Properly 516 Property 439, 444, 451, 463, 478 To Propitiate 413 Propitiated 411 Propitiation 247, 448 Propriety 507 ₹ Prose 507 \$ To Prosper 370, 409 Prospering 498 \$ Prosperity 60, 283, 426, 436, 453 Prosperous 361 To Protect 360, 406, 414 Protected 414 Protection 498 अर Protection (seeking) 262 Protector 257, 433 Proud 380 Prowess 291 at, 482, 483 Proximity 501 = Prudent 238, 239 Public 507 3 Public woman 185 Publishing 489 To Pull out 418

Pungent 69 To Punish 263, 265 Punishment 430 at, 500 Punishment of enemy 294 Pupil 240 Pupil of the eye 216 Puppet 347 Purchaser 322 Pure 313, 383 To Purify 383 Purpose 440, 476, 503 To Pursue 249, 404 Pustule 202 To Push on 271 To Put 405 To Put at the head 405 To Put on 279, 405 To Put on clothes 229 To Put together 374 37

Quadrangle 136
Quality 444
Qualities of the mind
61 at
Quarrel 82, 292
To Quarrel 500
Quarter 34, 325
Queen (crowned) 182
Question 79

Quick 281 Quickly 28, 29, 495 Quicksilver 331 Quiver 286, 448

Race 236, 237 Radiant 223 Raft 113 Rag 229 अ Rage 507 आ Raiment (silken) 228 Rain 38 Rain-bow 38 To Raise 363, 368, 373 Raised 407 Raised up 408 Ram 321 To Ramble for pleasure 418 Rampart 131 Rank 441 Ransom 267 Rapid 28, 29 Rapidly 28, 29 Rashly 514 Ratan 154 Rather 485, 514 Ratification 324 Rattling 37

Ravine 102 Baw 405 Ray 49, 423, 425, 427, 430, 450, 461, 482 Razor 507 अर To Reach 405, 413 Ready 368, 410, 457 Real 84 Real (thing) 477 Really 519 To Rear 370 Rear (in the-) 401 To Reason 65Reason 61, 433 Reasoning 65 To Receive 59, 375, 416 Receptacle 464 Recital 506 Reciting the Vedas 241 Reciting lowly 252 To Recognise 413, 414 Recollection 97 To Recommend 417 To Reconcile 406 Reconciliation 522 To Recover 265. 405. 410, 413, 416 Recovered 2o3 Rectitude 266 Red 73: Reddish 73

Reddish black 72 Reed 154 To Reflect 65, 357, 413 Reflection 65, 456 Refuge 432, 499 To Regard 216, 414, 417 Region 34, 127 Regret 94 Regularity 434 Regularly 519 To Regulate 265 Reins 274, 450 Rejected 374 Rejection 505 To Rejoice 376, 281, 419 Rejoice 1 419 Relation 478 Relative 194 Release 477 To Release 279 Relieve 113 Religion 254 To Remain 411 Remainder 507 \$ Remaining 507 ₹ Remedy (applying) 456 Remembrance 97 Remote 470 To Remove 230 अ, 373 Renowned-360

Rents 266 To Repay 406 To Repent 419 Repentance 94, 453 Replete 30, 31 To Reply 415 To Report 416, 417 Report 77 Feport (evil) 446 To Repose 29 Reposing 29 To Represent 88 37, 406, 415 To Reproach 413 To Reprove 413 Reproach 80, 81, 485 To Repudiate 374, 41 . Repudiated 374 Repudiating 505 To Repulse 216 Reputation 80 To Request 409 To Require 357, 418 Request 455 Requested 409 Research 245 To Resemble 410, 415 Resemblance 349 Resembling 491 Resentment 95

Reservoir of water 117. 439Residence (place) 483 Residue 507 इ To Resign 405 To Resist 406 To Resolve upon 64 Resolve 64 To Resort to 410 Resounding 86 Respect 246 Respecting 489 Rest 507, 507 \$ To Restore 324, 363 To Restrain 259, 363, 500 Restrained 409 Restraint 498 Restriction 463 Result (immediate) 268 Result (future) 268 Retaliation 295 Retinue 484 To Retire 376, 404 To Return 363, 410 Return (in-) 489 Returned 524 Revealing 489 Revered 409 अ, 512 Reverence 247 Reverse 506

To Revile 415 To Revive 109, 265 To Revolve 410 Rice 308 Rice (boiled) 242 आ Rich 360 Riches 283, 325 Ridge of mts. 140 To Ridicule 90 Right 265, 519 Bight (hand, side &c.) 206 Rightly 516 Ring 225 Rinsing the mouth 248 Ripe 404 Ripening 498 अर To Rise 146, 360, 368, 393, 400, 410 -from a seat 416 Rise 62 Rite 250, 442 Rivalry 93, 291 अ River 119, 442 Road 128, 129, 441 Road (bad) 129 Road (good) 130 To Roam 66, 162 To Roar 85, 293 अ To Rob 418 Robber 344

Robbing 345, 501, 501 Rut 270

Robust 199 Rock 139 Rogue 377 To Roll 410 Roof 136 To Root out 412 Root 436, 484 Rope 320 Ropes 272 Rose-coloured 73 Rough 398, 480 Round 393, 438 To Rouse 416 Row 145 To Rub 230 अ, 261, 501 अ To Rub gently 253 Rubbing 501 अ Rubbing the body with unguents 231 Rudy 327 Rudder 113 sq To Rule 265 Rule 454, 466

Rumination 507 37

Rumour 77, 446

Rustling sound 85

To Run 407

Rust 436 अ

Sack 311 Sacred 251, 383 Sacred science 439 Sacrfiice 240, 445, 450, 455 Sad 359 Sadness 188 Saffron 232 Sage (silent) 253 Sake 468 Salary 351, 479 Sale 324 Saliva 203 a Salt 69. 313 Salutation 242 3 To Salute 59, 415 Saluted 411 Sand 437 Sandal (tree) 231 Sandal (ointment) 231 Sandy desert 437 Sandy soil 437 Sap 460 To Satisfy 376, 414, 419 Saturn 46 Sauce-par 312 3 Savage 342

To Save 113, 414, 418 Saw 348 To Say 417 Scabbard 479 Scarlet 73 To Scatter 403 Scent (exquisite) 70 School 133 अ Science 465 Scientific work 465 Seissors 348 Scorched 409 Scorpion 160 স To Scratch 261Scripture 433 Scythe 307 Sea 108, 442 To Search 65, 68 अ. 406, 413 Searched 413 Searching 504 अ Season 55 आ Seasoning 312 at Seat 235, 459 Seat (raised) 136 Secret 406, 466 Secretly 264, 496 To See 216, 357, 377 Seed 309 Seeing 505 To Seek 413

To Seize 375, 500 Seizing 301 Selected 405 Self 468 Self-control 498 Self-controlled 251 Self-exultation 291 Selfish 365 To Sell 322 Seller 322 Semen 203, 483 To Send 392, 413, 418 To Send forth 409 Sense 68 अ. 433 Sensible 400 Sent 392 Sentence 495 Sent forth 405 Sentiment 89, 90, 481 To Separate 264, 362, 405, 412, 416, 504 Separation 500 Separation (extreme) 503 Sepoy 278 Serpent 104 Serpent's region 102 Serpent's skin 106 Servant 257, 339 To Serve 247, 257, 406, 411, 413

Served 408, 411 Service 247 Serving 259 Sesamum 308 Set 416, 521 To Set free 279 To Set on fire 419 To Set out 222, 404 To Settle 406 Settled 477 Several 497 Severe 398 To Sew 410 Sewing 498 a Sewn 410 Shadow 456 To Shake 101, 404 Shaken 404 Shaking 101, 397, 476, 498 ਕ. 498 ਵ Shallow 114 Shame 93 Shampoo 253 Share 325 Sharp 51, 429 अ Sharpened 407 To Shave 244, 335 Shaving 252 Sheaf 310 Sheath 479 Shed 133

Sheep 321 Shell 116, 507 = Shelter 498 अर Sheltered 414 Shepherd 336 Shield 288 To Shine 43, 50, 254, 419, 473 Ship 113 Shivering 101 Shoe 347 Shoemaker 333 Shoot 149 Shoot (new) 475 Shop 131 Shore 112 Shoulder 210 Shouting 86 To Show 50, 360, 374, 377To Show one's satisfaction 59 Shower 39 To Shrink 369 Shrub 149 To Shut 146, 405 Shy 369 Sick 203, 407 Sidelong (look) 217 Sieve 310 To Sigh 265

Sight 216, 217 Sign 458 Sign (of the zodiac) 478 ₹ Signs 429 Signification 489 Silence 248 Silent 373 Silently 493, 515 Silken 227 Silver 330 Silver-smith 334 Similar 350 Similarity 491, 514 Sin 58 Since 489, 497, 510 Sincere 84, 358 Sinful 485 Sinful action 435 Singing 86 Single 402 To Sink down 413 To Sip 109, 248 Sister 189, 193, 194 Sister (of husband) 189 To Sit 411, 413 To Sit down 268 To Sit down on 411 To Sit near 411 Skeleton 205 Skilful 357

200

Skin 203 अ Skin of deer 252 Skirts 128 Skull 205 Sky 32, 33, 467 To Slander 405 Slanderer 449 अ Slanting 496, 513 To Sleep 371, 372 Sleep 100 Sleepiness 465 अ Sleeping room 133 Sleepy 372 Slender 387 Slippers 347 Slope 434 Slothful 364 Slough 106 Slow 281 Slowly 521 Small 387 To Smear 408 Smeared 408 To Smell 408 Smell (8 अ Smelt 408 To Smile 369 Smoky 72 Smooth 313, 366 Snake 104, 449 37, 461. 472

Snake-catcher 106 Snake's body 105, 424 Snare 345 Snow 44 So 492, 510 Soft 366, 399 Soiled 383 Soldier 278 Soldier (veteran) 283 Solely 463, 474 To Solicit 379 So many 489 Some-what 485, 514 So much 489 Son (legitimate) 188 Son 187, 195 Son-in-law 192 Soon 509 To Soothe 263 Sorrow 94 Sorrow (sentiment of-) 89 Sort 459, 466 Sort (of this-) 492 Sot 366 Soul 301, 476, 478 Soul 61 अ To Sound 85, 415 Sound 68 34, 85 Sound (low and indistinct) 87

Sour 69 Source 478 अ South 34 Sovereign 255 To Sow 244 Space (included) 35 To Span 279 Span 212 Spare 518 Spark 22 Sparrow 163 Sparse 391 To Speak 405, 415 To Speak in a low voice 252Speaker 372 Speaking 75 Spear 436 अ Species 63, 175 Speech 75, 425, 453 Speech (agreeable) 82 Speed 28, 425 अ, 507 आ Speedily 28, 29 Sphere 507 at Spice 312 अर Spider 161 Spirit 61 अ To Spit 507 Spitting 507 Spittle 203 अ Spleen 204

Splendid 223 Splendour 50, 423, 482 Split 110 Splitting up 498 স Spoken 415 To Sport 381, 473 Sport 473 Spot 43, 44 Spotted 74 Spray 111 To Spread 404 To Spread every-where 416Spread 404 Spring 56, 141 To Spring up 146, 360, 410, 413 To Sprinkle 230 अ, 254 Sprinkling 499, 500 अ Sprite 507 अ1 Sprout 144, 149, 475 Sprouting 380 Spy 259, 260 To Squeeze 107 Squint-eyed 200 Stable 133, 396 Staff 507 ₹ To Stagger 100 Stair-case 137 To Stake 417 Stake at play 355

Stalk (of lotus) 124 Stand 235 Standard 433, 447 Star 45 State 61 अ, 440 Stay 440 Steady 396, 460 To Steal 161, 407 Stealing 345, 501 Stem 151 ·Step-brother 187 Stick 430 अ, 430 आ, 507 आ, 507 इ Stigma 420 To Sting 271 Stinking 70 Stitched 410 Stitching 498 अ Stolen (thing) 345, 407 Stomach-ache 472 Stone 139 Stool 459 To Stop 259, 363 Stop 507 Storm 26 Story 76, 438 Straight 395 Strange 420 अ Stranger 470 Stream 426 Strength 460, 471, 483

To Stretch 404 Strike 271, 374 at, 418 Striking 498 at String 346 —of a lute 86 अ Strong 199, 283 Strongly 509 Student 240 Student (religious) 242 স, 250 To Study 360, 363 Studying 506 Stumbling 100 Stupid 340 Subduing 263 Subject 454, 489 Subjection 440 Subjects 429 Subject to 363 Submarine fire 23 34 To Submit 393 To Subsist 109, 410 Subordinate 388 Subsequently 523 Substance 444 Subtle 376 To Succeed 410 Success 294 Succession of each or several 489 Such 489

To Suck 196 अ, 411 Suddenly 514 To Suffer 92, 95 —pain dc. 409 ы, 419 Suffering from 376 Sufficiency 494 Sufficient 317, 494 Sugar 313 Sugar (unrefined)430 आ Sugarcane 156 3 To Suggest 377 Suggestion 429 Suit 500 To Sum up 415 Summary 77 Summer 57 Summit 140 Summoning 78 Sun 46 er to 47 er, 423, 426, 444, 461 Superfluity 487 Superfluous 396 Superior 469 Superiority 430 Supplying 512 To Support 253 Supporting 437 To Suppose 65 Supposing 490 Supreme 440, 470 Surely 474, 486, 491

Surge 111 To Surpass 360, 371, 383, 406 Surprise 91 Surprised 369 To Surround 66, 279, 403, 406, 504 अ Surrounded 406 To Survive 109 To Suspect 357 Suspecting 451 To Swallow 109 Swallowed 418 Swan 166 Sweat 98 To Sweat 98 To Sweep 230 अ Sweepings 138 Sweet 69 Sweet-meat (a kind of) 314 Swerve 404, 412 Swift 28, 29, 281 Swiftly 28, 29 Swiftness 28 Swoon 294 Sword 287 Sword (of Vishnu) 1234 Sympathy 90

THE WAR HAR B

Table-land 140 Tacitum 373 Taciturnity 248 Tail 274 Tail (of peacock) 170, 448 Tailor 333 To Take 375, 500 To Take away 418 To Take back 418 · To Take courage 265 To Take heart 265 To Take out 418 To Take place 410, 413 To Take refuge 368 To Take rest 29 Taking away 501 Taking rest 29 Talk 81 Talkative 372 Tall 393 To Tame 409 Tame 176 Tamarind 156 3 Tank 117, 242 आ Target 285 To Tarry 29 To Taste 418 Taste 68 at, 427, 481 Taunting 84 Tavern 133 अ. 353

Tawny 73, 461 Tax 266To Teach 265, 357, 374, 414 Teacher 240 To Tear 410 To Tear off 500 Tear 217, 449 Tearing 498 अ Tedious 363 To Tell 415 Tempest 26 Temple 243 आ Temples of elephant 270 Tenacity 484 To Tend 414 To Tend to 253 Tendency 506 Tender 399 Tenderness 90 Tending cattle 303 Tent 230 Term 468 Termeric 313 To Terminate 413 Termination 430 Terrace 133 अ Terrible 91, 91 ₹ Terrified 369 To Terrify 91

Terror 92 Test (of honesty) 263 Testimony 433 Tether 320 Theft 345 Then 490, 525 Therefore 510 They say 497 Thick 366, 391 Thief 344 Thigh 207, 420 Thiu 391 Thing 439, 441 To Think 97, 413, 414, 416 Thinking 492 Thirst 316 Thorn 422 Thoughtless 364 Thread 346 Thread (sacred) 252 Threat 81 Threshed 308 अ Threshold 135 To Thrive 409 Thriving 370, 498 ₹ Throat 212 Throbbing 498 ₹ Throughout 517 To Throw 405, 418 To Throw up 403

Throwing 498 ₹ Thrown 405 Thumb 211 To Thunder 293 अ Thunder-bolt 20, 425 Thus 489, 493 Tidings 77, 435 आ To Tie 279, 404 Tiger 157, 421 Tilled 306 Time 52, 453, 458, 468, 473 Time (proper) 454 Time (musical) 88 अ Timid 369 Tin 331 Tinkling 85 Tip (of elephant's trunk) 467 Tire 276 Title 77, 78, 429, 457 To 489 To-day 523 Toe 211 Together with 511 Token 458 Told 415 Toll 267 Tomorrow 523, 524 Tongue 215

Tooth 215, 428

Top 140, 467 Top (of trees) 148 To Torment 107, 409 अ, 419 Tortoise 116 Tossed up and down 395 Touch 68 3 To Touch 230 अ, 261, 403 Touching 392 Touching to the quick 403 Touch-stone 347 Towards 489 Town 130 Town-gate 137 To Trace out 413 Trade 303 Trader 322 Tradition 76 Traditional 498 31 Transcendental 400 To Transgress 360 Transgressing 487 Transgression 453, 506 Trap 345, 429 To Travel 133, 249 Traveller 262 Travelling 249 Treadle 430 ar Treasure 28, 326, 479

Treatise 494 Tree 145, 146, 423, 459 To Tremble 107, 369, 404, 501 Trembling 101, 397, 404 476, 498 अ, 498 इ Trench 119 To Trespass 411 Trial of honesty 263 Tribute 266 Trick 425 at, 429 Trickling 498 आ Trifling 463 Trituration 501 अ Triumph 294 Triumphant 282 Troop 174, 175 Troubled 409 3, 419 True 83, 84, 438 Truly 519 Trunk (headless) 300 Trunk (of tree) 148, 430 अ Trunk (elephant's) 467 To Trust 265 Trust 265, 452 अ Trusty 260 Truth 519 To Tumble 100 Tumultuous 293 Tune 86 अ

Turban 480
To Turn away from 410
—,,—out 373
—,,—round 66, 410
Turning round 499
Turet 449
Tusk 434, 482
Twang 293 at
Twig 150
Twilight 53

Udder 319 Umbrella 236 Un-alterable 466 Uncautiousness 97 Uncertainty 65 Unchaste 183 Unchecked 374 अ Uncle 191 Unctuous 313 To Undergo 249, 409, 410, 416 To Understand 360, 413, 416 Understanding 64 Understood 416 Undertaken 416 Undoubtedly 520 Undulating 393

Uneasy 359

Uneasiness 501 Unexpected 514 Uneven 393 Unfathomable 115 Unfavourable 452 Unforeseen 514 Unfriendly 480 To Unite 362, 368, 375, 416 Union 425 আ, 507 Unmarried man 250 Unmeaning speech 81 Unnatural 420 अ Unrestained 362, 374 a Unripe 405 Unstable 397 Unsteady 397 Untie 279 Untrue 519 Uplifted 407 Upper 469 Upright 395 Upto 485 Urine 205 Usage 436 अ Usury 304 Useless 383, 402 Uselessly 510 Usual (-ly) 30 To Utter 405, 411, 418

......

Vacant 383 Vain 402Vainly 510 Valley 142 Value 322, 426 To Value 414 To Vanish 298 Vanity 92, 93 Vapour 449 To Variegate 74 Variegated 74 Variety 4 2, 489 Various 406 3, 497 Vast 386 Vedàs 76 Vegetable 312 at, 380 Vehicle 276, 464 Veil 228 Vein 203 अ Vendor of spirits 335 Venerable 357, 438 Vengeance 295 Venus 46, 46 अ Verse 420, 438, 483, 507 ₹, 512 Versed 357 Very 30, 31, 509 Very (the-) 487 Vessel 312, 464 Vex 409 3, 419 Vice 446

Victim 267 Victorious 282 Victory 294 Vigilance 501 ≈n Vigilant 371 Vigour 478 Village 137 Vine 155 Violating 487 Violation 453, 506 Violation of order 249 Violence 293 Violence (by-) 516 Virtue 61 3, 451 Virtuous 438 Vishnu 9 अ-आ-इ Visible 487, 496 To Visit 416 Vital airs 478 Vital part 460, 507 ₹ Vocative (case dc.) 513 Void 383 Voluptury 507 at To Vomit 409 Vomiting 507 Voracious 365 Vow 249 Vulgar 83 Vulture 165

Wager 355 Wages 351, 479 Waist 210 To Wait 357 To Wake 371 Wakefulness 501 31 Waking 371, 501 at To Walk round about 66 Wall 131 To Wander 66, 162, 249, 411 Want 96, 437 To Want 357 War 262, 292, 293, 459 Warding off 518 Warm 51 To Warm 419 Warrior 278 Warrior (in chariot) 277 To Wash 230 अ Washerman 335 Wasp 167 Waste 502 To Waste away 379, 502 Watch 268 Watch of three hours 55 a

Watching 504

Water 109, 425, 430 %, Wheat 308 466, 467, 473 Water-fall 141 Waterlily 121 Watery 110 Wave 110, 423, 473 Wave (large) 111 Wax 331 Way 128, 129 Wealth 283, 325, 439. 478 Weapon 284 To Wear 368 To Wear out 198 Weary 29 To Weave 410 Weaver 333 Wedge 472 To Weep 100 Weeping 100 To Weigh 350 Weight (measure of) 324To Welcome 275, 416 Well 491, 516, 517 Well (very-) 516 Well (with steps) 118 West 34 Wet 419 What ? 486, 493

What else ? 490

Wheel 276 Wherefore 493 Whether-or 511 Which ? 491 Whip 307, 347 To Whirl 66 Whirling round 499 Whirl-pool 111 To Whisper 252 Whit 387 White 71 Whole 390, 463, 474. 490 Why? 491, 493 Wick (of a lamp) 478 ₹ Wicked 377, 378, 422, 472, 485, 493 Wickedness 501 a Wide 406 अ Widow 184 Widow re-married 1833 Width 229 Wife 181, 196, 443, 449 464, 484 Wife (of husband's brother) 190 Wild (animal) 472 Wilderness 129, 143 Will 64 Wilv 378

To Win 294 Wind 24, 25, 435, 461 Wind (violent) 26 Windlass 346 Window 134, 474 Wine 352, 507 इ Wing 172, 464 To Wink 146 Winnowed 308 अ Winnowing basket 310 Winter 56 To Wipe away 230 अ Wisdom 64 Wise 228, 239, 438 Wish 95, 96, 440 To Wish 96, 266, 417 With 511 To Withdraw 404 Without 468, 510 Wee! 89, 488 Wolf 159 Womam 178, 443 Women (varieties of) 179, 180 Wonder 91, 98, 464 Wonder (sentiment of-) 89 To Wonder 406 Wood 149 Wool 321 Woollen 227

Works (charitable) 242 आ Work-shop 134 World 126, 420, 514 Worldly pursuit 454 Worm 160 अ Worship 247, 426 To Worship 409 अ, 411 To Worship by hymns 417 Worshipped 411 Worthless 338, 383, 463 Wound 201 अ To Wound 296, 298, 374 अ To Wrangle 415 Wreath 233 Wrestler 507 MT Wrestling 293 अ Wretched 379, 485 To Write 261 Writer 261 Writing 261 Wrist 211

To Yawn 100 Yawning 100 Year 57 Year (current) 525

Wrong 519

(904)

Year (last) 525 Yellow 72 Yellowish white 72 Yes 490 Yesterday 424, 523 To Yield 317 Yoke 276, 425 at Young 173, 197 Younger 198

Young (woman) 183 Youth 196

Zeal 97 Zenana 135 Zigzag 394 Zone 226